

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ
ДВАНАДЦЯТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №1

Частина шістнадцята

Стенограма пленарного засідання
30 жовтня 2024 року

Київ 2024

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ

ДВАНADЦЯТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №1

Частина шістнадцята

*Стенограма пленарного засідання
30 жовтня 2024 року*

Головне управління документального забезпечення
Апарату Верховної Ради України

ЗМІСТ

Засідання перше
(Середа, 30 жовтня 2024 року)

Частина шістнадцята

Проведення сигнального голосування для прогнозування результатів розгляду питань порядку денного	...6
Внесення змін до Закону України «Про Рахункову палату» та деяких інших законодавчих актів України	...7
Заява фракції політичної партії «Європейська солідарність»	...12
Прийняття постанов Верховної Ради України:	
«Про утворення Тимчасової спеціальної комісії Верховної Ради з питань правового статусу, медичного забезпечення, психологічної підтримки й соціального захисту ветеранів війни, військовослужбовців та членів їх сімей»	...16
«Про утворення Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування ситуації із формуванням цін і тарифів на енергоресурси та комунальні послуги»	...16
«Про внесення змін до Постанови Верховної Ради України «Про деякі питання здійснення парламентського контролю з питань розслідування можливих фактів порушень законодавства України щодо фінансування лікування та реабілітації військовослужбовців у медичних закладах»	...17
«Про попередній звіт Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування можливих протиправних дій посадових осіб органів державної влади, інших державних органів та суб'єктів господарювання державного сектору економіки, що могли завдати шкоди економічній безпеці України»	...17
«Про звіт Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування можливих порушень законодавства України при здійсненні публічних закупівель під час дії воєнного стану»	...17

«Про звіт про виконану роботу Тимчасової спеціальної комісії Верховної Ради України з питань підготовки проекту основних засад державної політики України щодо взаємодії з національними рухами малих та корінних народів Російської Федерації»	...18
Прийняття в першому читанні за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України проектів законів України:	
«Про внесення змін до Закону України «Про фізичну культуру і спорт» щодо вдосконалення діяльності спортивних федерацій та уточнення деяких положень»	...18
«Про внесення змін до Закону України «Про фізичну культуру і спорт» щодо адаптивного спорту»	...18
Внесення змін до Закону України «Про охорону культурної спадщини» щодо забезпечення рівних умов участі громадських об'єднань в охороні культурної спадщини	...19
Прийняття в першому читанні за основу проекту Закону України «Про внесення змін до Кримінального та Кримінального процесуального кодексів України щодо удосконалення порядку здійснення кримінального провадження в умовах воєнного стану»	...23
Відхилення проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо врегулювання питання державного нагляду в сфері електронних комунікацій та оперативного забезпечення сталості електронних комунікаційних мереж»	...26
Прийняття в першому читанні за основу проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» та деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення ухвалення та проголошення судових рішень»	...30

Розгляд проекту Закону України «Про Державний бюджет України на 2025 рік» у першому читанні	
Прийняття за основу проекту Постанови Верховної Ради України «Про висновки та пропозиції до проекту Закону України про Державний бюджет України на 2025 рік»	...33

[Результати поіменного голосування](#)

ЗАСІДАННЯ ПЕРШЕ

*Зал засідань Верховної Ради України
30 жовтня 2024 року, 10 година 11 хвилин
(Після перерви)*

Веде засідання Голова Верховної Ради України
СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слава Україні!

Шановні народні депутати, відповідно до прийнятої нами Постанови «Про деякі питання організації роботи Верховної Ради України дев'ятого скликання в умовах дії воєнного стану» сьогодні ми продовжуємо наше пленарне засідання.

Шановні колеги, звертаю увагу, що згідно з прийнятою Верховною Радою України постановою всі присутні на пленарному засіданні не повинні поширювати інформації щодо його початку, перебігу та прийнятих у парламенті рішень раніше ніж через годину після оголошення перерви у пленарному засіданні. Прошу всіх колег неухильно дотримуватися прийнятого українським парламентом рішення та відповідально поставитися до забезпечення безпеки єдиного законодавчого органу нашої держави.

Шановні колеги, у разі повітряної тривоги буде оголошено перерву в пленарному засіданні і ми всі маємо перейти до безпечних місць відповідно до схеми укриття.

Шановні народні депутати, сьогодні день народження в нашого колеги народного депутата України Михайла Яковича Волинця. Давайте привітаємо його і побажаємо невичерпної енергії, наснаги і нових здобутків в ім'я України. Вітаємо! *(Оплески)*.

Шановні народні депутати, за парламентською традицією я пропоную розпочати роботу з виконання Державного Гімну України.

(Лунає Державний Гімн України).

Шановні колеги, триває 980-та доба відважної боротьби українського народу проти варварського широкомасштабного збройного вторгнення російської федерації. Виражаємо слова безмежної вдячності нашим захисникам і захисницям за волю до перемоги, героїзм та звитягу у відсічі російській агресії. Дякую всім тим, хто в тилу підтримує, допомагає і працює заради нашої перемоги.

Шановні друзі, давайте хвилиною мовчання вшануємо світлу пам'ять усіх, хто пожертвував власним життям задля відстоювання незалежності та свободи України. Їх подвиги назавжди в наших серцях. Герої не вмирають!

Прошу також вшанувати пам'ять усіх безневинних жертв російської агресії.
(Хвилина мовчання).

Дякую. Прошу сідати.

Шановні колеги, я прошу запросити всіх народних депутатів зайняти свої місця, бо ми починаємо нашу роботу відразу з результативних голосувань.

Відповідно до статті 28 Регламенту Верховної Ради України перед початком розгляду питань порядку денного пропоную провести сигнальне голосування. Нагадую, що необхідно одночасно утримувати сенсорну кнопку та зелену кнопку «За» до появи результатів голосування на табло.

Прошу взяти участь у сигнальному голосуванні. Прошу голосувати.

«За» – 205.

Проголосували: за – 205, проти – 6, не голосували – 80.

Шановні колеги, перелік питань, попередньо узгоджений на засіданні Погоджувальної ради, вам надано. Переходимо до його розгляду. Нагадую, що ми продовжуємо розгляд проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про Рахункову палату» та деяких інших законодавчих актів України» ([№ 10044-д](#)).

Запрошую на трибуну Фролова Павла Валерійовича, який вчора представляв цей законопроект. Будь ласка, займіть своє місце.

Вельмишановні колеги, у нас дуже багато звернень депутатів, які бажають поставити поправки на підтвердження, – і усних (до мене підходили), і письмових. Але перший лист 24 жовтня надіслала Роксолана Підласа, яка просить поставити на голосування всі 20 врахованих поправок, а саме поправки 49, 90, 166, 201, 344, 351, 402, 453, 486, 617, 807, 825, 853, 990, 1062, 1205, і враховані редакційно поправки 36, 200, 624 і 945. Роксолана Андріївна просить для виступу до 6 хвилин замість усіх цих поправок. Потім ми їх по чергово проголосуємо. Єдине, будь ласка, обґрунтуйте, чому ви їх просите поставити на голосування. Будь ласка.

ПІДЛАСА Р.А., голова Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! Я, як зазначив Руслан Олексійович, обов'язково скажу про поправки, які ми будемо голосувати. Але, користуючись нагодою і тим, що мені так щедро виділили 6 хвилин для виступу, хочу сказати ще кілька слів щодо проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про Рахункову палату» та деяких інших законодавчих актів», який ми будемо приймати за кілька хвилин. Загалом я хотіла б, щоб з цієї трибуни завжди звучало більше правди і більше реальних пояснень про те, що відбувається з тим чи іншим законопроектом.

Перше. Дійсно, законопроект № 10044-д є наполегливою рекомендацією наших міжнародних партнерів: Міжнародного валютного фонду, Європейського Союзу та Сполучених Штатів Америки. Його прийняття, дійсно, прямо прив'язане до отримання бюджетного фінансування від США та Міжнародного валютного фонду в цьому році. Понад 2 мільярди доларів, це 86 мільярдів

гривень, становитиме підтримка бюджету України в разі належного виконання рекомендацій наших міжнародних партнерів щодо реформи Рахункової палати.

Думаю, вам абсолютно зрозуміло, чому міжнародних партнерів цікавить ця реформа. Рахункова палата – це конституційний орган, який від імені Верховної Ради здійснює аудит ефективності використання бюджетних коштів – як коштів платників податків в Україні, так і коштів платників податків в Європейському Союзі та Сполучених Штатах Америки. Саме Рахункова палата має говорити нам у цьому залі, чи досягає держава результату, коли підтримує бізнес під час війни, чи ефективно суди розпоряджаються мільярдами гривень, які виділяються на їхнє утримання, чи може Міністерство оборони за ту ж кількість виділеного їм фінансування купити більше боєприпасів і техніки. Нарешті, чи, дійсно, ми витрачаємо іноземні гроші на те, що заявляє наш уряд.

До прикладу, у цьому році Рахункова палата здійснила і провела щонайменше два аудити використання прямої бюджетної допомоги від Сполучених Штатів Америки, і скоро це стане регулярною практикою їхньої діяльності. В умовах, коли пряма бюджетна допомога з початку повномасштабного вторгнення сягнула вже 100 мільярдів доларів від різних країн і організацій, в умовах, коли 44 відсотки витрат нашого бюджету в наступному році мають покрити уряди інших країн, абсолютно очевидно, чому Рахункова палата України для міжнародної спільноти виходить на перший план серед усіх контролюючих органів.

Але поправки, які я сьогодні прошу поставити на підтвердження, потрібні не лише якимось абстрактним міжнародним партнерам, а найперше нам для побудови сильного аналітичного органу, який допомагає нам визначатися, які бюджетні видатки мають сенс, які бюджетні видатки результативні, а які ні. Тому всі поправки до другого читання спрямовані саме на підвищення якості рішень, які приймає Рахункова палата. Усі 20 врахованих поправок є в таблицях, ви можете їх подивитися.

Я назву кілька ключових змін, які комітет пропонує нам підтримати до другого читання.

По-перше, ми говоримо, що відбір нових членів Рахункової палати має бути публічний, відкритий для ЗМІ та громадськості. Люди мають бачити, хто контролюватиме використання їхніх податків.

По-друге, Рахункова палата сама має проходити регулярний фінансовий аудит того, як вона витрачає бюджетні кошти. У державі не повинно бути обраних чи недоторканих.

Міжнародна організація вищих органів аудиту (INTOSAI) повинна раз на три роки проводити оцінювання Рахункової палати, чи відповідає її діяльність найвищим міжнародним стандартам аудиту. Нарешті, ми чітко закріплюємо право Рахункової палати здійснювати аудит, як витрачають кошти місцеві й апеляційні суди.

Бюджетний комітет виконав свою роботу й ухвалив текст, який повністю відповідає рекомендаціям міжнародних партнерів та інтересам українців. Тепер справа за нами в цьому залі. Я прошу народних депутатів під час голосування пам'ятати, що результати цього голосування більші, ніж сама Рахункова палата. Від нас зараз залежить, чи будуть у найближчі місяці фінансуватися всі невійськові видатки. Тому прошу обирати мудро.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Шановні колеги, прошу зайняти свої місця. Зараз я по чергово ставитиму всі ці поправки на голосування. Комітетом вони враховані або враховані редакційно, але, як я розумію, треба підтвердити це рішення комітету. Правильно? Будь ласка, підготуйтеся підтвердити рішення комітету.

Поправка 36 авторства Молотка. Вона врахована редакційно. Депутатка Підласа просить підтвердити це рішення комітету. Будь ласка, підготуйтеся до голосування.

Ставлю на голосування поправку 36, яка врахована редакційно. Прошу голосувати.

«За» – 239.

Рішення прийнято.

Поправка залишається врахованою редакційно.

Поправка 49 авторства Фролова. Комітетом вона врахована. Депутатка Підласа просить підтвердити це рішення комітету.

Ставлю на голосування поправку 49. Прошу голосувати.

«За» – 241.

Рішення прийнято.

Далі поправка 90 авторства Маслова. Комітетом вона врахована. Депутатка Підласа просить поставити це рішення на підтвердження. Прошу голосувати.

«За» – 245.

Рішення прийнято.

Наступна поправка 166. Комітетом вона врахована.

Ставлю на голосування для підтвердження поправку 166. Прошу голосувати.

«За» – 241.

Рішення прийнято.

Наступна поправка 200. Комітетом вона врахована редакційно.

Ставлю на голосування для підтвердження поправку 200. Прошу голосувати.

«За» – 239.

Рішення прийнято.

Поправка залишається врахованою редакційно.

Поправка 201 авторства Молотка. Комітетом вона врахована.

Ставлю на голосування для підтвердження поправку 201. Прошу голосувати.

«За» – 242.

Рішення прийнято.

Поправка залишається врахованою.

Поправка 344 авторства Власенка Сергія Володимировича. Комітетом вона врахована.

Ставлю на голосування для підтвердження поправку 344. Прошу голосувати.

«За» – 247.

Поправка вціліла, дотисли. Вона залишається врахованою.

Поправка 351 авторства Молотка. Комітетом вона врахована.

Ставлю на голосування для підтвердження поправку 351. Прошу голосувати.

«За» – 240.

Рішення прийнято.

Поправка 402 авторства Молотка. Вона також комітетом врахована.

Ставлю на голосування для підтвердження поправку 402. Прошу голосувати.

«За» – 232.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, будь ласка, займіть свої місця, тому що, бачу, цифри вже починають балансувати.

Поправка 453. Комітетом вона врахована.

Ставлю на голосування для підтвердження поправку 453. Прошу голосувати.

«За» – 242.

Рішення прийнято.

Поправка залишається врахованою.

Поправка 486. Комітетом вона врахована.

Ставлю на голосування для підтвердження поправку 486. Прошу голосувати.

«За» – 244

Рішення прийнято.

Поправка 617 авторства Молотка. Комітетом вона врахована.

Ставлю на голосування для підтвердження поправку 617. Прошу голосувати.

«За» – 234.

Рішення прийнято.

Наступна поправка 624 авторства Арахамії. Комітетом вона врахована редакційно.

Ставлю на голосування поправку 524 в редакції, в якій вона врахована комітетом. Прошу голосувати.

«За» – 248.

Рішення прийнято.

Поправка залишається врахованою редакційно.

Поправка 807 Фролова. Комітетом вона врахована.

Ставлю на голосування для підтвердження поправку 807. Прошу голосувати.

«За» – 243.

Рішення прийнято.

Поправка залишається врахованою.

Поправка 825 авторства Фролова. Вона теж врахована комітетом.

Ставлю на голосування для підтвердження поправку 825. Прошу голосувати.

«За» – 251.

Рішення прийнято.

Наступна поправка 853 авторства Юлії Володимирівни Тимошенко і її колег. Вона комітетом врахована.

Ставлю на голосування для підтвердження поправку 853. Прошу голосувати.

«За» – 265.

Рішення прийнято.

Наступна поправка 945. Комітетом вона врахована редакційно.

Ставлю на голосування для підтвердження поправку 945 у редакції, в якій вона врахована комітетом. Прошу голосувати.

«За» – 245.

Рішення прийнято.

Вона залишається врахованою редакційно.

Поправка 990. Комітетом вона врахована. Прошу голосувати.

«За» – 251.

Рішення прийнято.

Наступна поправка 1065 авторства Цабаля. Комітетом вона врахована.

Ставлю на голосування для підтвердження поправку 1065. Прошу голосувати.

«За» – 263.

Рішення прийнято.

Завершальна поправка 1205. Вона також комітетом врахована.

Ставлю на голосування для підтвердження поправку 1205. Прошу голосувати.

«За» – 235.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, ми завершили обговорення цього законопроекту, переходимо до прийняття рішення. Будь ласка, підготуйтеся до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про Рахункову палату» та деяких інших законодавчих актів України» ([№ 10044-д](#)) у другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 240.

Рішення прийнято.

Закон прийнято. Вітаю, колеги.

Шановні друзі, до мене надійшла заява від двох фракцій з проханням оголосити перерву, яку вони готові замінити на виступ.

Від фракції «Європейська солідарність» виступатиме Ніна Петрівна Южаніна. На виступ відводиться 3 хвилини.

Шановні колеги, будь ласка, не розходьтєся, тому що далі йдуть близько 10 проектів законів та постанов, переважну більшість з яких ми голосуємо без обговорення.

Будь ласка, Ніно Петрівно.

ЮЖАНИНА Н.П., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні колеги! На жаль, учора вас не було в залі, коли ми ставили поправки на підтвердження. Насправді як можна ставитися до проекту закону, якщо поправки подав 81 народний депутат, а частково враховані поправки лише п'яти народних депутатів. Це означає, що переважна більшість колег даремно працювала і намагалася покращити законопроект до другого читання, бо ми не є привілейованими особами, які важливі для бюджетного комітету. Звісно, вчора посади розставлено по-іншому, тому що хтось уже отримав свою винагороду за поправки, які подавав.

Хотіла б зараз наголосити на неправді, яка прозвучала від голови комітету. Я з великою повагою ставлюся до пані Роксолани, але є лист послів країн Групи Семи, написаний у листопаді 2023 року після звільнення членів Рахункової палати та обрання поза прозорим конкурсом потрібних людей, які зараз є членами Рахункової палати, разом з головою Піщанською. Саме тоді, після розголосу цього ганебного випадку, лист був спрямований до Верховної Ради на ім'я Стефанчука. У ньому йшлося про те, що ми маємо перезавантажити Рахункову палату, зробити її роботу прозорою і відповідальною.

Ви зараз цим листом прикриваєтесь, а насправді зміст змін до Закону «Про Рахункову палату» зовсім інший. Сподіваюся, цю брехню розкриють наші партнери. Ви говорите, що Рахункова палата має стати головним контролюючим органом, бо всі кошти, які ми використовуємо на всі сфери нашого життя, – це повністю кошти міжнародних партнерів і урядів, особливо уряду США, але

щодо *Ukraine Facility* працює Державна аудиторська служба України. Ви знаєте, що створена група, уже відбувається активна співпраця, тому неправда, що Рахункова палата буде до цього дотична.

Якщо говорити про боротьбу з корупцією та відмиванням коштів, то Державна аудиторська служба України активно співпрацює також з Європейським управлінням з питань запобігання зловживанням та шахрайству (OLAF), уже укладено угоду про співробітництво з цією організацією. Про що ви тоді говорите?

Насправді цей законопроект антиконституційний. Сподіваюся, що Президент обов'язково накладе вето на такий закон, тому що саме Рахункову палату, яка пов'язана з Верховною Радою, очевидно, роблять органом контролю, вищим за Верховну Раду, що суперечить Конституції. Ви напрацювали такі зміни, які виводять 450 чи 500 осіб з категорії...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Ніно Петрівно, 3 хвилини минули, ви захопилися.

Шановні колеги, я прошу... (*Шум у залі*). А, Ярослав Іванович? Перепрошую, Ярославе Івановичу, спочатку виступить Ірина Володимирівна.

Ірина Володимирівна Геращенко – з процедури, але прошу лише з процедури. Будь ласка.

ГЕРАЩЕНКО І.В., член Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні колеги! Під час обговорення і голосування проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про Рахункову палату» та деяких інших законодавчих актів України» не дали слова Комітету з питань інтеграції України з Європейським Союзом, а це євроінтеграційний законопроект, про що ви всі говорили. Таблицю з майже 1 тисячею поправок цей комітет отримав буквально у вівторок зранку. Це євроінтеграційно так голосувати? Мовчимо про те, що авторів поправок, зокрема нашу фракцію, а ми подали 400 поправок, на це голосування не запросили.

Ви маєте знати, щойно ви підтримали підвищення зарплати членам Рахункової палати до 500 тисяч гривень на місяць в умовах, коли у вас немає грошей у бюджеті. Ми опублікуємо прізвище кожного, хто голосував за цей законопроект...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ірино Володимирівно, будь ласка, припиніть.

Ірино Володимирівно, ви знаєте, я вас поважаю, завжди надаю слово, але прошу... Там, де з приводу Регламенту було, – все за Регламентом. Дякую (*Шум у залі*).

Я надам слово Железняку, а тоді вам, якщо у вас ще щось буде щодо Регламенту.

Запросіть, будь ласка, народних депутатів до залу, тому що далі переходимо до голосування за низку проектів без обговорення.

Железняк Ярослав Іванович. Будь ласка.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Пане Голово! Я, напевно, звертаюся саме до вас. Я був категорично за цей законопроект, наша фракція голосувала і підтримала поправки. Проте вважаю, що в нас склалася дуже дивна ситуація щодо розгляду поправок у залі. Як автор деяких поправок, у мене їх було небагато, я не маю можливості поставити їх на голосування для врахування, тому що вони розглядаються в порожньому залі. А далі, наступного дня, і це вже не перший законопроект, голова комітету сам пише лист щодо голосування поправок для врахування. Так було вже декілька разів, і ми починаємо це змагання, хто перший написав.

На мою думку, це дуже некоректно, хоча, ще раз повторюю, я дуже підтримую цей законопроект і з великою повагою ставлюся до голови комітету. Наступного разу я просто наперед на рік напишу листи щодо всіх законопроектів і буду ставити їх на підтвердження. Тому, мені здається, нам треба якось цю практику врегулювати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Я абсолютно з вами погоджуюсь. На превеликий жаль, так виписаний Регламент, що будь-яка особа може поставити, але хто перший звернувся, той має право. *Prior in tempore est potior in ius*. Ще в Стародавньому Римі так говорили.

Юлія Володимирівна Тимошенко, Дмитро Разумков, і йдемо далі, бо багато роботи.

Будь ласка, Юліє Володимирівно.

ТИМОШЕНКО Ю.В., член Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Пане Голово, учора поправки до ключового Закону «Про Рахункову палату», яким у принципі визначено концентрацію всіх контролюючих функцій парламенту щодо фінансів, щодо корупції тощо, розглядалися просто з недопустимим порушенням Регламенту, Конституції, рішень Конституційного Суду в порожньому залі. Це абсолютно незаконно. Тому я хотіла б, щоб ми негайно зібрали засідання Погоджувальної ради й обговорили незаконну діяльність парламенту. Ми не можемо таким чином принижувати парламент і голосувати в порожньому залі поправки до найважливіших законів. Сьогодні розглядатиметься проект бюджету, і знову поправки, я переконана, голосуватимуться в абсолютно порожньому залі.

На що ми перетворили парламентаризм? Я наполягаю зібрати засідання Погоджувальної ради і обговорити це...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я готовий на наступному засіданні Погоджувальної ради обговорити це питання з юридичної точки зору, враховуючи Рішення Конституційного Суду, яке вчора я отримав заламінованим, воно в мене стоїть. Дякую.

Дмитро Олександрович – з процедури, і переходимо далі до голосувань.

РАЗУМКОВ Д.О., народний депутат України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Дякую. Руслане Олексійовичу, я приєднуюся до колег. У мене запитання: якщо ми говоримо про Регламент, за якою нормою Регламенту можна змінити черговість розгляду поправок? Давайте йти за всіма поправками – і врахованими, і неврахованими, тоді й зал буде повний, і перед людьми не буде соромно. А якщо така норма є, то зазначте, яка вона. Не кажіть, що таке звичаєве право, так уже було. Так у нас багато що було, але тоді зал не заперечував. Станом на сьогодні зал заперечує, народні депутати виступають проти.

Давайте тоді йти: перша, друга, третя поправки незалежно від того, враховані вони чи відхилені. Тому що сьогодні Підласа поставила на голосування поправки, за якими дозволили виплачувати Голові Рахункової палати 120 тисяч доларів на рік. Ви за це проголосували, навіть не розуміючи, за що голосуєте.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Дмитре Олександровичу, ви самі відповіли на своє запитання (*Шум у залі*). Так було і в 2019 році, і в 2020 році, і в 2021 році, і в 2022 році, так і продовжується. Дякую.

Шановні колеги, будь ласка, займіть свої місця (*Шум у залі*).

Ірина Володимирівна Геращенко – з процедури. Вона хоче щось сказати щодо регламентного комітету. Будь ласка, заслухайте це, і переходимо до голосувань.

Геращенко. Будь ласка.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Шановні колеги, як ви знаєте, вчора ми порушували питання щодо внесення в зал проекту постанови про призначення на посади в комітети за квотою «Європейської солідарності». Нагадаю, що керівництво комітетів обирається за квотним принципом залежно від величини фракції, а наша фракція друга за кількістю народних депутатів у парламенті. Учора регламентний комітет розглядав проект постанови мого авторства про призначення Вікторії Сьюмар і Ірини Фріз на посади заступників голів Комітету з питань антикорупційної політики та Комітету з питань національної безпеки, оборони та розвідки. Нонсенс, але на це засідання комітету мене запросили та не включили і не включили навіть нашого представника в комітеті пана Синютку, в якого в цей час не спрацювало посилання.

Водночас комітет розглянув проект постанови про призначення наших колег за квотним принципом на посади заступників голів комітетів, він готовий і ми просимо його внести на розгляд. Лист на пана Арахамію ми направили і просимо...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Це питання Погоджувальної ради, думаю, ми обговоримо його на засіданні Погоджувальної ради.

Шановні колеги, продовжуємо нашу роботу.

Далі в нас підряд іде велика кількість проектів постанов, проектів законів, які ми голосуємо відразу без обговорення. Будь ласка, займіть свої місця.

Шановні колеги, я оголошую законопроект, і ми голосуємо.

Проект Постанови «Про утворення Тимчасової спеціальної комісії Верховної Ради з питань правового статусу, медичного забезпечення, психологічної підтримки й соціального захисту ветеранів війни, військовослужбовців та членів їх сімей» ([№ 12001](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про утворення Тимчасової спеціальної комісії Верховної Ради з питань правового статусу, медичного забезпечення, психологічної підтримки й соціального захисту ветеранів війни, військовослужбовців та членів їх сімей» (№ 12001) у цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 299.

Рішення прийнято.

Наступний проект Постанови «Про утворення Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування ситуації із формуванням цін і тарифів на енергоресурси та комунальні послуги» ([№ 12164](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про утворення Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування ситуації із формуванням цін і тарифів на енергоресурси та комунальні послуги» (№ 12164) у цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 302.

Рішення прийнято.

Наступне проект Постанови «Про внесення змін до Постанови Верховної Ради України «Про деякі питання здійснення парламентського контролю з питань розслідування можливих фактів порушень законодавства України щодо фінансування лікування та реабілітації військовослужбовців у медичних закладах» ([№ 12118](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про внесення змін до Постанови Верховної Ради України «Про деякі питання здійснення парламентського контролю з питань розслідування можливих фактів порушень законодавства України щодо фінансування лікування та реабілітації військовослужбовців у медичних закладах» (№ 12118) у в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 303.

Рішення прийнято.

Наступний проект Постанови «Про попередній звіт Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування можливих протиправних дій посадових осіб органів державної влади, інших державних органів та суб'єктів господарювання державного сектору економіки, що могли завдати шкоди економічній безпеці України» ([№ 11490](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про попередній звіт Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування можливих протиправних дій посадових осіб органів державної влади, інших державних органів та суб'єктів господарювання державного сектору економіки, що могли завдати шкоди економічній безпеці України» (№ 11490) у цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 299.

Рішення прийнято.

Наступний проект Постанови «Про звіт Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування можливих порушень законодавства України при здійсненні публічних закупівель під час дії воєнного стану» ([№ 11465](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про звіт Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування можливих порушень законодавства України при здійсненні публічних закупівель під час дії воєнного стану» (№ 11465) у цілому

з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 293.

Рішення прийнято.

Наступний проект Постанови «Про звіт про виконану роботу Тимчасової спеціальної комісії Верховної Ради України з питань підготовки проекту основних засад державної політики України щодо взаємодії з національними рухами малих та корінних народів Російської Федерації» ([№ 11503](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про звіт про виконану роботу Тимчасової спеціальної комісії Верховної Ради України з питань підготовки проекту основних засад державної політики України щодо взаємодії з національними рухами малих та корінних народів Російської Федерації» (№ 11503) у цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 294.

Рішення прийнято.

Наступний проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про фізичну культуру і спорт» щодо вдосконалення діяльності спортивних федерацій та уточнення деяких положень» ([№ 9499](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про фізичну культуру і спорт» щодо вдосконалення діяльності спортивних федерацій та уточнення деяких положень» (№ 9499) за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 274.

Рішення прийнято.

Наступний проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про фізичну культуру і спорт» щодо адаптивного спорту» ([№ 9485](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про фізичну культуру і спорт» щодо адаптивного спорту» (№ 9485) за основу з доопрацюванням положень відповідно

до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 297.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, голосування за проекти законів та постанов без обговорення завершилося.

Оголошую до розгляду проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про охорону культурної спадщини» щодо забезпечення рівних умов участі громадських об'єднань в охороні культурної спадщини» ([№ 11438](#)).

Ставлю на голосування пропозицію розглянути цей законопроект за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 236.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, запишіться, будь ласка, на виступи: два – за, два – проти, обговоримо і рухаємося далі.

Слово надається народній депутатці Лис Олені Георгіївні, фракція політичної партії «Слуга народу». Будь ласка, Олено Георгіївно.

ЛИС О.Г., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (одномандатний виборчий округ № 201, Чернівецька область, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Євгенії Кравчук.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Євгенія Михайлівна Кравчук. Будь ласка.

КРАВЧУК Є.М., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! Це один з проектів законів, прийняття якого допоможе нам захищати культурну спадщину, особливо в містах, де недобросовісні забудовники прикриваються висновками різних громадських організацій, кажучи, що це не пам'ятки культурної спадщини.

Комітет з питань гуманітарної та інформаційної політики просить підтримати за основу та в цілому законопроект № 11438. У ньому пропонується усунути окрему роль Українського товариства охорони пам'яток історії та культури (УТОПІК) та урівняти права громадських організацій. УТОПІК додали до законодавства досить давно і його висновками прикривалися недобросовісні забудовники. Тому цю монополію УТОПІК ми прибираємо, додаємо можливість для громадських об'єднань усіх видів брати участь у роботі з охорони культурної спадщини. Від комітету ми ще доповнили законопроект нормами, якими уніфікували термінологію, а також усунули дублювання.

Пам'ятки культури – це дуже сенситивна сфера, кожна дія або бездіяльність призводить до історичних втрат. Тому прошу підтримати законопроект за основу та в цілому. Очікуємо на реєстрацію наступних проектів законів для захисту культурної спадщини.

Дякую.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **КОРНІЄНКО О.С.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. В'ятрович. Будь ласка.

В'ЯТРОВИЧ В.М., член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Миколі Княжицькому.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Микола Леонідович Княжицький. Будь ласка.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (одномандатний виборчий округ № 116, Львівська область, політична партія «Європейська солідарність»). Дякую. Наша фракція підтримуватиме цей законопроект за основу та в цілому. Дійсно, відповідно до чинної редакції Закону «Про охорону культурної спадщини» громадські організації можуть брати участь в охороні культурної спадщини, наприклад, популяризувати культурну спадщину, вносити подання про занесення об'єктів до Державного реєстру нерухомих пам'яток України. Але така можливість не передбачена для такої організаційно-правової форми громадських об'єднань, як громадська спілка. У законопроекті пропонується додати відповідну норму і забрати виключні умови для певних організацій і спілок, які були раніше.

Проте ми очікуємо від Міністерства культури та стратегічних комунікацій активнішої роботи щодо захисту культурної спадщини. Наприклад, у Верховній Раді є законопроект, я один з його авторів, про можливість викупу об'єктів культурної спадщини, які перебувають у приватній власності і власники яких не вживають заходів для їхнього збереження та охорони. У місті Києві це відбувається повсюдно. Ми це чудово бачимо і спостерігаємо конфлікти, пов'язані з цим. Буквально позавчора судом було скасовано розпорядження Міністерства культури та інформаційної політики про затвердження плану мого рідного міста Львова. Таким чином забудовники мають вільні руки, щоб забудовувати навіть площі у безпосередній близькості до об'єктів захисту, не зважаючи на те, що Львів є пам'яткою ЮНЕСКО.

Відповідне розпорядження Міністерства культури та інформаційної політики було просто неправильно підготовлене. Можна видати нове

розпорядження. Але так чи інакше, очевидно, ми очікуємо на цілісну політику Міністерства культури та стратегічних комунікацій щодо захисту культурної спадщини і на те, що від культури за нового керівника ми отримаємо цілий пакет законопроектів, що, справді, захищатиме культурну спадщину, яка й так страждає під час війни.

Дякую.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кириленко Іван Григорович, фракція «Батьківщина». Цимбалюк Михайло Михайлович, фракція «Батьківщина». Будь ласка.

КИРИЛЕНКО І.Г., член Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Прошу передати слово моєму колезі Михайлу Михайловичу Цимбалюку.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Михайле Михайловичу.

ЦИМБАЛЮК М.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». На продовження сказаного Миколою Княжицьким, насправді збереження культурної спадщини – дуже важлива тема. Дякую Олені Костянтинівні Кондратюк за підтримку цього законопроекту.

Шановні колеги, культурна спадщина – це те, що було напрацьовано попередніми поколіннями. Наше завдання – зберегти її для майбутнього, і участь громадських об'єднань та організацій у цьому процесі має неабияке значення. Мова йде про хаотичну забудову, руйнування об'єктів і як їх зберегти. Ми бачимо, що агресор – російська федерація руйнує наші культурні цінності в багатьох містах: Харкові, Одесі, Львові. Наше завдання – створити таке внутрішнє законодавство, щоб зміна, будівництво, реконструкція об'єктів культурної спадщини відбувалися під державним і громадським контролем.

Саме тому ми пропонуємо підтримати цей законопроект у першому читанні та в цілому. Це дасть можливість громадськості контролювати, як відбувається реконструкція, забудова, відбудова об'єктів культурної спадщини, щоб вони були збережені і далі мали можливість користуватися захистом ЮНЕСКО.

Фракція «Батьківщина» голосуватиме в першому та в цілому і просить колег підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Завершальний виступ – Бурміч і переходимо до голосування.

БУРМІЧ А.П., член Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановні колеги! Це дуже простий законопроект. На сьогодні Кабінетом Міністрів визначені всі наші культурні цінності, вся культурна спадщина, але ми бачимо, що в окремих випадках, на жаль, вона руйнується, і історичні цінності теж, на жаль.

Прийняття законопроекту ускладнить роботу не лише забудовникам, а й тим, які прокладають дороги, та іншим, тому що окремі громадські організації, групи визначатимуть наші нові культурні цінності. У цьому я вбачаю корупційну складову, тому що все вже давно визначено й узгоджено.

Вносити до законодавства якісь додаткові моменти – це корупційна складова. Ми не будемо підтримувати цього законопроекту.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ми завершили обговорення цього проекту закону. Переходимо до прийняття рішення. Прошу народних депутатів зайняти свої місця, будемо голосувати.

Шановні колеги, була пропозиція прийняти законопроект за основу та в цілому. Ніхто не заперечує? Тоді я ставитиму почергово: за основу, після цього – в цілому. Так? Добре.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про охорону культурної спадщини» щодо забезпечення рівних умов участі громадських об'єднань в охороні культурної спадщини» ([№ 11438](#)) за основу.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 257.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про охорону культурної спадщини» щодо забезпечення рівних умов участі громадських об'єднань в охороні культурної спадщини» ([№ 11438](#)) у цілому з урахуванням пропозицій комітету та з необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 255.

Рішення прийнято.

Закон прийнято.

Разумков – з процедури. Будь ласка.

РАЗУМКОВ Д.О. Руслане Олексійовичу, я дякую за екскурс в історію, як було. Я не запитував, як було у 2019 році, 2020 році, 2021 році...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Що у вас з процедури, Дмитре Олександровичу? Будь ласка.

РАЗУМКОВ Д.О. Я зараз скажу, не хвилюйтеся.

А як це корелюється з Регламентом? Назвіть норму Регламенту, будь ласка. Тому що ви кажете, як було. У 2019 році, 2020 році, 2021 році зал засідань був повен народними депутатами і вони працювали на своїх робочих місцях, коли вас там не було.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Що у вас з процедури?

РАЗУМКОВ Д.О. Назвіть, будь ласка, норму Регламенту, відповідно до якої ви розглядаєте питання в другому читанні.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Все, що розглядається у залі, відбувається повністю відповідно до Регламенту, і ви це знаєте, оскільки самі проводили засідання за таким самим порядком. Не думаю, Дмитре Олександровичу, що ви тоді порушували Регламент, я цього навіть не допускаю.

Наступний проект Закону «Про внесення змін до Кримінального та Кримінального процесуального кодексів України щодо удосконалення порядку здійснення кримінального провадження в умовах воєнного стану» ([№ 11265](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 217.

Рішення прийнято.

Прошу фракції і групи записатися на виступи: два – за, два – проти.

Слово надається народному депутату Саврасову Максиму Віталійовичу, фракція політичної партії «Європейська солідарність». Будь ласка.

САВРАСОВ М.В., член Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Олексію Гончаренку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Олексію Олексійовичу.

ГОНЧАРЕНКО О.О., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 137, Одеська область, самовисуванець). Фракція «Європейська солідарність». Друзі, ми приймаємо якісь закони про Кримінальний, Кримінальний процесуальний кодекси, як здійснювати судочинство. Повідомляю вам: суддя Світлана Смик з Печерського райсуду своїм рішенням прийняла таку, знаєте, ухвалу – повернути 2,5 мільярда гривень російським олігархам з грошей, які вже пішли на ЗСУ. Ось вам усі розмови, ось вам усі закони! Ми можемо тут що завгодно робити – печерне судилище, печерне судочинство працює. Світлана Смик пересмикнула, що їй треба, їй щось там досмикнули – і прийнято рішення 2,5 мільярда гривень російських грошей російського олігарха, чергового гаманця Путіна, забрати в українського війська і віддати російському олігарху.

Що ще треба знати? Скільки це триватиме? Скільки ми будемо тут сидіти, приймати якісь закони? Кому вони потрібні, якщо є така Світлана Смик, якщо є всі різноманітні смикки, крупы та інші? У нас сьогодні працівник Держказначейства в Полтавській області декларує 62 мільйони доларів кешем. Ще раз – 62 мільйони доларів кешем, ще золото, ще щось. Це вже якесь посміховисько. Вся країна дивиться на нас. Скільки це все триватиме? Скільки ми це все будемо терпіти?

А ми тут, стоячи, прощаємося з Генпрокурором, дякуємо одному, іншому. Треба в країні наводити лад! Такого бардака країна ще не бачила!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дмитро Андрійович Наталуха, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

НАТАЛУХА Д.А., голова Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Іонушасу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Іонушас Сергій Костянтинівич. Будь ласка.

ІОНУШАС С.К., голова Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги, шановний головуючий! Важливий законопроект для впорядкування ситуації, коли неможливо виконувати належним чином функції кримінального і кримінального процесуального законодавства на територіях, тимчасово окупованих російською федерацією. У законопроекті пропонується впорядкувати питання виконання покарання, встановити процедури й механізми досудового розслідування і судового розгляду кримінальних проваджень у випадку відсутності доступу до тимчасово окупованих територій.

Положення законопроекту спрямовані на забезпечення можливості: здійснення досудового розслідування і судового розгляду кримінальних

проваджень, які не завершилися ухваленням судового рішення через те, що матеріали таких проваджень або окремі їх частини були знищені чи втрачені внаслідок збройної агресії російської федерації проти України; встановлення певної процедури відновлення таких матеріалів; визначення процесуального порядку виконання покарань, ухвалених судами України стосовно осіб, які відбували або відбувають такі покарання на тимчасово окупованій території та/або на території російської федерації.

Крім того, законопроектом впроваджується виконання вироків, що на даний час неможливо зробити через збройну агресію та тимчасову окупацію окремих територій.

Даний законопроект підтримується Уповноваженим Верховної Ради з прав людини, Верховним Судом, Вищим антикорупційним судом, Спеціалізованою антикорупційною прокуратурою, Національною асоціацією адвокатів України, Дослідницькою службою Верховної Ради України.

Шановні колеги, Комітет з питань правоохоронної діяльності на своєму засіданні розглянув законопроект і рекомендує Верховній Раді прийняти його за основу.

Дякую за підтримку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Завершальний виступ щодо цього законопроекту – Володимир Вікторович Кабаченко. Будь ласка.

КАБАЧЕНКО В.В., секретар Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Прошу передати слово пану Цимбалюку. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Цимбалюк Михайло Михайлович. Будь ласка.

ЦИМБАЛЮК М.М. Шановний пане Голово, шановні колеги, насправді ми погоджуємося з головою комітету, що це важливий законопроект, прийняття якого дасть можливість впровадити ситуацію, коли матеріали досудового або судового розгляду втрачені або частково втрачені під час дії воєнного стану.

Хочу наголосити, що фракція «Батьківщина» взагалі виступає за системну реформу судової гілки влади. У даному законопроекті, справді, є позитивна норма, за якою прокурор або суддя визначає, що потрібно відновити, призупиняє строки розгляду досудового слідства і кримінального провадження. Це позитив. Але до другого читання нам потрібно доопрацювати законопроект, бо є юридичні прогалини, наприклад, якими критеріями користуватиметься прокурор чи суддя, чи достатньо відновлено документів, чи до останнього – копії допиту тощо. Тобто треба чітко вказати, що є підставою для достатності відновлення матеріалів кримінального провадження.

Наступне питання, щодо термінів, на які призупиняється розслідування. Напевно, ми повинні все-таки ці терміни встановити, бо в іншому разі досудове слідство триватиме, поки закінчиться термін притягнення до кримінальної відповідальності, таким чином суд закриватиме провадження за цими підставами.

Тобто ми підтримуємо саму ідею, вона позитивна, тому що призупиняється обмеження волі, тобто тримання під вартою на цей період, що теж важливо, це захист прав підозрюваного (обвинуваченого). Але ще раз підкреслюю, потрібно думати про системну реформу судової гілки влади і виконання покарань.

У першому читанні ми підтримуємо законопроект, а до другого будемо доопрацьовувати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ми завершили обговорення цього законопроекту, переходимо до прийняття рішення. Прошу народних депутатів підготуватися до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Кримінального та Кримінального процесуального кодексів України щодо удосконалення порядку здійснення кримінального провадження в умовах воєнного стану» ([№ 11265](#)) за основу.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 268.

Рішення прийнято.

Наступний проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо врегулювання питання державного нагляду в сфері електронних комунікацій та оперативного забезпечення сталості електронних комунікаційних мереж» ([№ 11431](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 224.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, прошу записатися на виступи: два – за, два – проти для обговорення цього законопроекту.

Демченко Сергій Олексійович, фракція політичної партії «Слуга народу». Будь ласка.

ДЕМЧЕНКО С.О., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (одномандатний виборчий округ № 29, Дніпропетровська область, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Сергію Штепі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Сергійович Штепа. Будь ласка.

ШТЕПА С.С., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань цифрової трансформації (одномандатний виборчий округ № 77, Запорізька область, політична партія «Слуга народу»). Доброго ранку, шановні колеги, шановний головуючий! Законопроектом № 11431 пропонується передбачити адміністративно-господарські санкції за невиконання припису уповноваженої посадової особи регуляторного органу про усунення порушень; встановити адміністративно-господарські санкції за невиконання розпорядження Національного центру оперативно-технічного управління електронними комунікаційними мережами України в умовах надзвичайного або воєнного стану, а також передбачити особливості застосування цих норм під час дії воєнного стану.

За результатами обговорення на своєму засіданні комітет ухвалив рішення рекомендувати Верховній Раді України проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо врегулювання питання державного нагляду в сфері електронних комунікацій та оперативного забезпечення сталості електронних комунікаційних мереж» (№ 11431), поданий 22 липня 2024 року народним депутатом України Крячком та іншими народними депутатами України, прийняти за основу та звернутися до Голови Верховної Ради України з пропозицією оголосити на пленарному засіданні під час розгляду законопроекту № 11431 відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України про необхідність внесення пропозицій і поправок щодо виправлень, уточнень, усунення помилок та суперечностей у тексті зазначеного законопроекту, інших структурних частин законопроекту та інших законодавчих актів, що не були предметом розгляду в першому читанні та відповідають предмету правового регулювання законопроекту.

Дуже коротко хотів би пояснити простими словами, про що він. Ми зараз кажемо, що є оператори, які сумлінно готуються до зимового періоду, до тривалих відключень світла, встановлюють додаткове резервне живлення: акумулятори, генератори. Але натомість є оператори, які, на жаль, цього не роблять. Даним законопроектом ми надаємо можливість регулятору в цій сфері вносити свої пропозиції і за невиконання припису притягати цих безвідповідальних операторів до відповідальності. Це спонукатиме наших операторів підготуватися до того, щоб взимку навіть під час відключень світла всі наші громадяни залишалися зі зв'язком. Тому дуже прошу...

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **КОРНІЄНКО О.С.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ярослав Железняк, фракція «Голос». Будь ласка.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Шановні колеги, я, як і ви, щонайменше літом сидів без світла і бачив, коли відключається, зокрема, зв'язок. Мені, як і вам, це було незручно, іноді це створювало проблеми для роботи. Але менше за всіх у цій ситуації я хотів би звинувачувати мобільних операторів, і точно не штрафами стимулюється те, щоб у них на кожній станції з'явилися акумулятори.

Чесно кажучи, достатньо дивне рішення комітету, до якого в мене є повага, адже одночасно Європейська Бізнес Асоціація, Американська торговельна палата і Спілка українських підприємців виступили категорично проти цього законопроекту, тому що штрафами акумулятори не встановлюються. Якщо ви хочете, щоб це запрацювало, то треба було займатися цим ще три роки тому, як і захисними спорудами на деяких наших енергетичних об'єктах, а не згадати зараз, в останню мить.

До законопроекту є багато зауважень бізнесу, але також багато зауважень НАЗК і, як я розумію, профільного антикорупційного комітету. Бізнес, як іноземний, так і український, просить нас не голосувати за нього і спільно з ними доопрацювати. У нашій країні операторів небагато, усього три. Думаю, якби було бажання на третій рік війни знайти спільну мову щодо цього питання, то в держави безліч інструментів, якими можна це зробити. Як приклад, наш комітет з платежів у мобільних операторів.

Тому, шановні колеги з комітету, я не знаю, навіщо ви тягнете цей законопроект, але точно не рекомендую його голосувати ані в першому, ані тим більше в другому читанні.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Володимир Ігорович Ар'єв, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

АР'ЄВ В.І., член Комітету Верховної Ради України з питань цифрової трансформації (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Я одного не розумію, звідки таке бажання всіх взяти і нагнути? Ось так конкретно взяти і нагнути? Зараз нагинають місцеві, обласні, міські, селищні ради, щоб вони ухвалили в одностайному екстазі підтримку плану Президента. У мене запитання: а що, Президент не впевнений у своїх силах? Він сам не може свій план підтримати? Це вже схоже на якийсь Радянський Союз чи Північну Корею. У результаті десятки мільйонів гривень будуть витрачені на те, щоб місцеві ради голосували в комуністичному стилі за план Президента. Ну, соромно.

А в даному законопроекті вирішили нагнути бізнес. Уявіть собі, для малого і мікробізнесу за те, що вони вчасно не встановили акумулятори, буде штраф 170 тисяч гривень. Ви уявляєте, що це для них означає? Це просто їх уб'є! До речі, а ви питали у бізнесу, чи вистачає взагалі на ринку акумуляторів, які можуть бути на відповідних станціях? Тому що їх спочатку не можна було завезти, поки ми в липні не ухвалили відповідне законодавство, а зараз просто на ринку немає

потрібної техніки. Ви ж не підете в гіпермаркет одного відомого українського олігарха, щоб купити там абиякий акумулятор, тому що це все-таки тендітна і складна техніка.

Тож, друзі, давайте думати. Ми всіх не нагнемо, бо якщо ви захочете нагнути всіх, колись усі прийдуть і конкретно нагнуть вас, і вам це дуже не сподобається.

Цей законопроект у такому вигляді ми не будемо підтримувати.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юлія Володимирівна Тимошенко, фракція «Батьківщина». Будь ласка.

Шановні колеги, це завершальний виступ, після нього будемо голосувати за законопроект, запросіть народних депутатів до залу.

Будь ласка, Юліє Володимирівно.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Фракція «Батьківщина». Шановні друзі, я хочу сказати, що в нашій країні є приблизно 4 тисячі інтернет-провайдерів – невеликих, маленьких, середніх, які забезпечують доступ до мережі Інтернет за дуже дешевими цінами для майже 250 тисяч домогосподарств, як правило, у селі і близько до окупованих територій. Ці інтернет-провайдери не такі сильні, як декілька монополістів, що є в країні. Цей законопроект, по суті, під корінь обрубє всіх маленьких і середніх інтернет-провайдерів і віддає монополію на інтернет-провайдерство декільком великим, потужним структурам.

Дорогі друзі, це абсолютно лобістський законопроект. Він перетворює Національний центр оперативно-технічного управління електронними комунікаційними мережами на наглядча, де реально будуть непомірні штрафні санкції, де відбуватимуться дуже серйозні адміністративні дії, де запроваджується принцип: спочатку плати, а потім йди до суду і розбирайся, чи правильно тобі нарахували величезні штрафи.

Якщо ми зараз проголосуємо за цей законопроект, то обмежимо для близько 250 тисяч домогосподарств доступ до малих і середніх провайдерів, до низької ціни на інтернет-послуги і заженемо в монополію і високі ціни на інтернет-послуги всю Україну. Нам, навпаки, треба зробити все, щоб розвинути 4 тисячі маленьких інтернет-провайдерів задля того, щоб цей ринок був мегаконкурентним.

Законопроект, по суті, проти розвитку інтернету в країні. Я прошу вас у жодному випадку не підтримувати його. Ми будемо голосувати проти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ми завершили обговорення цього законопроекту. Зараз переходимо до прийняття рішення.

Я прошу народних депутатів, зокрема тих, які зайняли місце Прем'єра в ложі, сісти на свої місця. Ми переходимо до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо врегулювання питання державного нагляду в сфері електронних комунікацій та оперативного забезпечення сталості електронних комунікаційних мереж» ([№ 11431](#)) за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 199.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про направлення цього законопроекту на повторне перше читання. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 208.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про направлення законопроекту суб'єкту права законодавчої ініціативи на доопрацювання, нехай врешті-решт його доопрацює. По-моєму, всі висловилися, що треба його доопрацювати. Прошу підтримати цю пропозицію.

«За» – 206.

Рішення не прийнято.

На жаль, проект вважається відхиленням.

Рухаємося далі.

Наступний проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» та деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення ухвалення та проголошення судових рішень» ([№ 9445](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 227.

Рішення прийнято.

Прошу фракції і групи записатися на виступи: два – за, два – проти.

Лис Олена Георгіївна, фракція політичної партії «Слуга народу».
Будь ласка.

ЛИС О.Г. Прошу передати слово Денису Маслову.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Денисе.

МАСЛОВ Д.В., голова Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ,

політична партія «Слуга народу»). Дякую. Шановні колеги народні депутати! Зараз ми маємо можливість прибрати застарілий рудимент з наших судів, з нашого судового процесу. Мова йде про нарадчу кімнату. Це чотири стіни, в яких формально має знаходитися суддя, нікуди не виходячи, щоб прийняти рішення. Насправді цей інститут давно вже не працює, судді виходять і до туалету, вибачте, і на вихідні дні від'їжджають з робочих місць. Проте навіть у державних будівельних нормах досі закладено, що передбачається будівництво цих окремих приміщень.

Цей інститут узагалі було введено всередині минулого століття, ще в радянські часи, коли, дійсно, до нарадчої кімнати не проводився телефонний зв'язок, щоб ніхто не міг мати доступу. Зараз, у часи інтернету, мобільних телефонів тощо це застарілий нонсенс, на який ми витрачаємо грошові ресурси, судді витрачають свій час, а деякі сторони, відверто, інколи користуються тим, що подають скарги, якщо бачать, що суддя, вибачте, вийшов до туалету з нарадчої кімнати. Немає сенсу. Коли я був у Верховному суді Великої Британії, довго намагався пояснити, що таке нарадча кімната, бо я питав, чи є вона в них. Вони не могли навіть зрозуміти, навіщо не виходити з якогось замкненого приміщення.

Тому в законопроекті ми пропонуємо прибрати цей інститут, замінити його стадією ухвалення рішення, ввести поняття «таємниця ухвалення судового рішення» і запровадити відповідальність за розголошення і спілкування щодо ухвалення рішення на стадії до його ухвалення.

Шановні колеги, я дуже прошу підтримати законопроект і зрештою прибрати цей рудимент з наших судових процесів.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вельможний Сергій Анатолійович, група «Довіра». Будь ласка.

ВЕЛЬМОЖНИЙ С.А., *член Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (одномандатний виборчий округ № 112, Луганська область, самовисуванець).* Луганщина, депутатська група «Довіра». Законопроект направлений на гармонізацію нашої національної системи судочинства з нормами, які діють у країнах Європейського Союзу. Дійсно, нарадча кімната – це пережиток Радянського Союзу, який ніяким чином не впливає на прозорість і справедливість судової системи.

Я вважаю, що проект закону містить позитивні норми, але, з іншого боку, в ньому є дискримінаційні моменти, які мають бути усунені під час підготовки до розгляду та ухвалення рішення в другому читанні. Ідеться про норму, яка передбачає, що за результатом заочного розгляду справи суд ухвалює скорочене заочне рішення, яке повинно містити вступну і резолютивну частини без обов'язку складання повного судового рішення. Це порушує закріплене Конституцією право на правничу допомогу, адже без повного тексту судового рішення складно готувати апеляційне оскарження.

Ми маємо не забувати, що у нас діє верховенство права, і якщо обвинуваченого судять заочно, у нього може бути представник, який бере участь у засіданнях і наділений усіма процесуальними правами та обов'язками.

Ми підтримуємо проект закону, але звертаємо увагу на те, що після його ухвалення за основу потрібно суттєво допрацювати деякі положення, щоб вони відповідали Конституції України та іншим законам.

Голосуймо за.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, зараз ще виступлять Сергій Власенко від фракції «Батьківщина» і Софія Федина від фракції «Європейська солідарність», по 1 хвилині, і після цього голосуємо.

Будь ласка, Сергію Володимировичу.

ВЛАСЕНКО С.В., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Дякую, шановний пане Голово. Щодо цього законопроекту в Комітеті Верховної Ради України з питань правової політики є консенсус, що він буде суттєво доопрацьований до другого читання. Саме з урахуванням цієї позиції фракція «Батьківщина» підтримуватиме його в першому читанні.

Однак, колеги, я вчергове хочу зазначити, що такі наші точкові історії щодо «реформування» судової системи призводять до того, що судова система, на жаль, продукує все більше некоректних рішень, перебуває все більше в корупційній, хабарній площині і через це ми кожен день чуємо якісь негативні приклади того, що відбувається в судах.

Ми як опозиція п'ять років очікували від діючої влади конкретних пропозицій щодо комплексного й системного реформування судової системи. Натомість отримали від цього парламенту спробу прийняття неконституційного закону про вплив на Верховний Суд, потім отримали ВРП, яка три роки не працює, отримали ВККС, яка так само три роки непрацює. Зараз ми точково латаємо абсолютно абсурдну процедуру добору суддів на посади, знову завели якихось міжнародних експертів, які, з одного боку, не підзвітні українському народу, а з другого боку, кардинально впливають на функціонування судової системи, але при цьому робота судової системи не покращилася.

Це важливий проект закону, але давайте, може, менше розглядати таких проектів, а більше – комплексні законопроекти, які сприятимуть реальному покращенню роботи судової системи і дадуть змогу українцям ефективніше захищати власні права.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Федина Софія Романівна. Будь ласка.
Шановні колеги, після цього голосуємо.

ФЕДИНА С.Р., член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Це, звичайно, красиво: ось ліквідуємо нарадчі кімнати – і буде в нас абсолютно хороше судочинство. Однак питання в тому, що треба працювати над незалежністю судової гілки влади передовсім від Банкової, офісу Єрмака і Татарова. Тому що, звичайно, у нарадчій кімнаті їм було легше давати вказівки суддям, як переслідувати і як приймати незаконні рішення щодо наших військовослужбовців, зокрема Романа Червінського, генерала Марченка, генерала Павловського, Антоненка, Яни Дугарь, Юлії Кузьменко і багатьох інших. Щоправда, я думаю, вони знайдуть інші можливості впливати на рішення.

Треба також говорити, що судді мають нести відповідальність, якщо вони приймали рішення з численними порушеннями і справи потім були оскаржені. Треба говорити про те, що у нас має бути презумпція невинуватості, а натомість є презумпція винуватості наших військовослужбовців і волонтерів. Ми маємо думати про країну, а не переставляти доданки.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, переходимо до прийняття рішення. Прошу зайняти свої місця.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» та деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення ухвалення та проголошення судових рішень» ([№ 9445](#)) за основу. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 268.

Рішення прийнято.

Дякую.

Вельмишановні народні депутати, переходимо до розгляду проекту Закону України «Про Державний бюджет України на 2025 рік» ([№ 12000](#)) у першому читанні, який було представлено на пленарному засіданні 20 вересня 2024 року.

Відповідно до статті 157 Регламенту Верховної Ради України розгляд питання проводиться за процедурою повного обговорення. Відповідно до положень Регламенту та з урахуванням пропозицій голови Комітету Верховної Ради України з питань бюджету пропонується така процедура розгляду цього питання: доповідь голови Комітету Верховної Ради України з питань бюджету – 3 хвилини, відповіді голови комітету на запитання – до 6 хвилин (по 1 хвилині на запитання, 1 хвилина для відповіді), виступ міністра фінансів України – до 3 хвилин, виступ Голови Рахункової палати – до 3 хвилин, виступи представників

депутатських фракцій і груп – до 24 хвилин, виступи народних депутатів – до 6 хвилин (3 хвилини на виступ) і заключне слово голови комітету – до 3 хвилин. Після цього, шановні колеги, це важливо, прийняття рішення. Це означає, що після повного представлення нам треба буде проголосувати і прийняти відповідне рішення.

Шановні колеги, немає заперечень, тому переходимо до розгляду питання.

Для доповіді щодо висновків і пропозицій та результатів розгляду проекту Державного бюджету України запрошується голова Комітету Верховної Ради України з питань бюджету Роксолана Андріївна Підласа. Будь ласка, до 3 хвилин, Роксолано Андріївно.

ПІДЛАСА Р.А. Шановний Руслане Олексійовичу! Шановні народні депутати і запрошені! Відповідно до закону сьогодні моя місія поінформувати вас і українців, які дивляться нас у записі або пряму трансляцію в *TikTok*, що комітет опрацював 2 тисячі 99 пропозицій відповідно до звернень/листів народних депутатів та висновків/листів комітетів до проекту Закону «Про Державний бюджет України на 2025 рік».

За нашою оцінкою для врахування поданих пропозицій необхідно загалом орієнтовно 5,7 трильйона гривень, при тому, що наші загальні видатки становлять лише 3,6 трильйона гривень. Очевидно, що всі поправки ми не мали змоги врахувати, але 119 пропозицій все-таки знайшли своє відображення у бюджетних висновках і пропозиціях до законопроекту, які ми надаємо уряду. Усі ви мали змогу з ними ознайомитися і саме за них ми сьогодні будемо голосувати.

Я хотіла би відзначити коротко основні зміни, які бюджетний комітет пропонує уряду врахувати при підготовці до другого читання проекту Закону «Про Державний бюджет України на 2025 рік».

Перше. Усі джерела наповнення дорожнього фонду – це близько 43 мільярдів гривень – у наступному році спрямувати до загального фонду бюджету на першочергові потреби, насамперед потреби сектору національної безпеки і оборони. Розподілити між головними розпорядниками кошти для підготовки та реалізації публічних інвестиційних проектів на суму 25 мільярдів гривень на підставі рішення Стратегічної інвестиційної ради.

Ми пропонуємо уряду виключити положення про переведення рахунків лікарень з комерційних банків до казначейства. Також пропонуємо щонайменше 2 мільярди гривень спрямувати на гуманітарне розмінування. Ми впевнені, що в наступному році Апарат Верховної Ради України з 1 квітня 2025 року має перейти на грейдову систему оплати праці. Ми пропонуємо уряду серйозно поставитися до ідеї запровадження у 2025 році преміювання суддів місцевих судів і відповідно переглянути видатки на їх забезпечення. Ми також пропонуємо розглянути можливість виділення фінансування у розмірі близько 4,8 мільярда гривень на нові пасажирські вагони.

Думаю, що ми зможемо продовжити цю дискусію під час мого заключного слова та обговорення конкретних поправок, тому поки що все.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Прошу народних депутатів записатися на запитання до доповідача, до 6 хвилин, нагадую, 1 хвилина – на запитання і 1 хвилина – для відповіді. Будь-хто з народних депутатів, це не фракції і групи, а будь-хто. Будь ласка.

Слово надається народному депутату Юрчишину Ярославу Романовичу, фракція політичної партії «Голос». Будь ласка.

ЮРЧИШИН Я.Р., голова Комітету Верховної Ради України з питань свободи слова (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Прошу передати слово Ярославу Железняку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ярослав Іванович Железняк. Будь ласка.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Роксолано Андріївно, передусім дякую за вашу роботу в комітеті, це було дуже конструктивно, особливо за певні позиції, зокрема щодо вилучення стосовно дорожнього фонду.

У мене максимально просте запитання. Скажіть, будь ласка, чи відповідає дійсності те, що чинним проектом бюджету, як і бюджетними висновками, передбачається підвищення зарплати прокурорам приблизно на 30 відсотків (це десь 3 мільярди гривень)?

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Відповідь, будь ласка.

ПІДЛАСА Р.А. Поданим урядом до Верховної Ради проектом закону передбачається підвищення видатків на оплату праці прокурорів на 3 мільярди гривень.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Усе, так?

Сюмар Вікторія Петрівна, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

СЮМАР В.П., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Уже це викликає багато питань. Прошу передати слово Ніні Южаніній.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ніно Петрівно, будь ласка.

ЮЖАНІНА Н.П. Шановна пані Роксолано, як я бачу стосовно всіх розпорядників, фонд оплати праці яких зріс порівняно з 2024 роком, ви не проаналізували ситуацію, немає жодної кореляції, всі інші стандарти залишилися на рівні 2024 року.

Скажіть, будь ласка, чому на засіданнях робочих груп і взагалі на засіданні комітету не порушувалося питання про обмеження граничного розміру заробітної плати всіх державних службовців і працівників державних підприємств сумою, яку отримують солдати на передовій? Чи підтримуєте ви цю ідею та чи можна пропонувати і очікувати до другого читання саме такі зміни щодо зменшення видатків з фонду оплати праці стосовно всіх цих підрозділів, де вона явно завищена, не кажучи вже про прокурорів? Чи будете ви працювати над цим і чи зробите ви це до другого читання?

ПІДЛАСА Р.А. Насамперед, мені здається, не зовсім коректно казати, що під час засідання робочої групи, яке тривало два дні, не порушувалося це питання, тому що ви особисто його ставили, ми дуже детально це обговорювали. Так само і колеги з інших фракцій, зокрема з фракції «Слуга народу», порушували питання про обмеження заробітної плати на рівні 100 тисяч гривень, це менше, ніж зараз отримує солдат на передовій. Особисто я як громадянин і народний депутат підтримую таку пропозицію, але комітет як колектив її не підтримав.

До другого читання, на жаль, я не зможу її врахувати, тому що за законом проект Державного бюджету України до другого читання доопрацьовує уряд. Ми вже у Верховній Раді можемо або погодитися з тим, що уряд доопрацює, або не погодитися і не проголосувати за бюджет у другому читанні. Це відповідно до закону.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Олексій Юрійович Кучеренко, фракція «Батьківщина». Будь ласка.

КУЧЕРЕНКО О.Ю., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Шановна пані Роксолано, думаю, уже вся країна знає, що таке різниця в тарифах і боргова пастка, у яку затягнули і уряд, на жаль, і народні депутати більшості все місцеве самоврядування та підприємства «Теплокомуненерго», створивши колосальний борговий зашморг, на сьогодні це десь на рівні 50 мільярдів гривень, а на кінець опалювального сезону за підрахунками має бути 64 мільярди гривень. Уряд і Верховна Рада не виконували своїх зобов'язань ані за меморандумом, ані за відповідним законом.

У мене перше запитання. Як ви бачите розв'язання проблеми величезних боргів минулих періодів? На сьогодні жодної відповіді немає, зокрема і від вашого комітету, куди ми як комітет зверталися з пропозицією.

Друге. Що передбачається в цьому проекті Державного бюджету не тільки для погашення поточної різниці в тарифах, але і для погашення боргів, без чого буде безвихідь?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка.

ПІДЛАСА Р.А. У проекті Державного бюджету України уряд нам запропонував спрямувати щонайменше 12 мільярдів гривень на компенсацію різниці в тарифах, яку, за задумом уряду, здійснювали б з обласних бюджетів, але під час обговорення на засіданні бюджетного комітету, як і на засіданнях робочої групи, народні депутати наполягали на тому, що цю суму в розмірі 12 мільярдів гривень потрібно залишити об'єднаним територіальним громадам, тому комітет надав доручення уряду опрацювати можливість зарахування в 2025 році до бюджетів об'єднаних територіальних громад 64 відсотків ПДФО, а не 60 відсотків, як пропонував уряд попередньо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Саврасов Максим Віталійович. Будь ласка.

САВРАСОВ М.В. Прошу передати слово Ірині Геращенко.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Геращенко. Будь ласка.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Дякую. Шановна пані Роксолано, ви є одним із ідеологів підвищення податків для малого та середнього бізнесу, зокрема підвищення воєнного збору до 5 відсотків. Наша фракція пропонує, щоб ці кошти спрямовувалися тоді виключно на військові потреби, було створено спецфонд, щоб не в загальний котел, а зі спецфонду потім ці кошти використовувалися лише на сектор оборони. Ця поправка не була підтримана бюджетним комітетом і оці кошти спрямують на підвищення зарплат Генерального прокурора і прокурорів та фінансування прокуратури. Ви вважаєте це нормально у країні, яка воює?

Сьогодні ви разом із народним депутатом Молотком виступили ідеологами того, і 240 народних депутатів це підтримали, щоб підвищити зарплати Голові Рахункової палати, яка зараз у залі, тому вона і захищає цей проект бюджету, і її колегам до 300-500 тисяч гривень на місяць. Ви вважаєте це морально у країні, яка воює? Ви будете нести за це...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Відповідь комітету, будь ласка.

ПІДЛАСА Р.А. Вважаю, ви у своєму виступі озвучили як мінімум дві неправди. Найперше, усі внутрішні ресурси спрямовуються на потреби оборони у розмірі 2,2 трильйона гривень. Це податки, які збираються в Україні, митні платежі, те, що надходить від Національного банку України і від державних

підприємств. Усі зарплати в державному секторі сплачуються коштом і за підтримки тих міжнародних партнерів, яким важлива незалежність регуляторів, як, наприклад, Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення і Рахункової палати, які, повторюю, є регуляторами.

І це неправда, що Голова Рахункової палати буде отримувати 500 чи 300 тисяч гривень. Ми одержимо розрахунок і запит від Рахункової палати та озвучимо їх в цьому залі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Будь ласка, займіть своє місце.

Слово для виступу надається міністру фінансів України Сергію Михайловичу Марченку. Сергію Михайловичу, теж до 3 хвилин. Будь ласка.

МАРЧЕНКО С.М., міністр фінансів України. Шановний Руслане Олексійовичу! Шановні народні депутати! Перед тим як поговорити про бюджетні висновки, я хотів би декілька слів сказати про те, що відбулося у нас минулого тижня. А минулого тижня відбулися щорічні збори Міжнародного валютного фонду та Світового банку, знаєте, було прийнято багато важливих рішень щодо фінансування бюджету на наступний рік. Наші партнери погодили вже остаточний розподіл, так званий екстраординарний розподіл доходів від російських активів, що дає нам змогу досить впевнено дивитися у наступний рік, незважаючи на те, що зараз багато геополітичної і політичної невизначеності, але як мінімум ми можемо вважати, що для бюджету у нас кошти є.

Є розуміння, що Сполучені Штати Америки нададуть 20 мільярдів доларів, Європейський Союз – 18 мільярдів євро, Канада – 3,7 мільярда доларів, Японія – 3 мільярди доларів, Велика Британія – 3 мільярди доларів. Це важливо, тому що це дає нам можливість гарантовано очікувати, що видатки, які ми запланували в бюджеті, забезпечені джерелами фінансування. На сьогодні кошти з цих джерел фінансування ми збираємося спрямувати в ті фонди, які не мають бути залежними від будь-яких політичних ситуацій, що можуть виникнути в наших країн-партнерів.

Щодо бюджету. Дякую народним депутатам за конструктивну дискусію та надані пропозиції. Пропозицій було досить багато, поправок понад 2 тисячі, більшість із них системного характеру. Уряд у процесі доопрацювання, сподіваюся, їх підтримає, і ми як Міністерство фінансів України їх врахуємо. Це стосується розподілу інвестиційних проектів, дорожнього фонду, залишків коштів за освітньою субвенцією, збільшення видатків на деякі органи, які недофінансовані, перерозподілу видатків щодо інших органів, а також уточнення деяких статей видатків, яке необхідно здійснити.

Передбачається також опрацювати 77 додаткових доручень уряду, які ми, звичайно, опрацюємо в межах балансу бюджету. Знову-таки хочу підкреслити, що бюджет буде непростий, складний, але я сподіваюся на конструктивну

взаємодію з народними депутатами та вашу підтримку бюджетних висновків і пропозицій.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

До слова для виступу запрошується Голова Рахункової палати Ольга Станіславівна Піщанська. Будь ласка, виступ до 3 хвилин.

ПІЩАНСЬКА О.С., Голова Рахункової палати. Добрий день! Шановний пане Голово! Шановні народні депутати! Шановні члени уряду! Рахункова палата здійснила експертизу проекту Закону «Про Державний бюджет України на 2025 рік»... *(Шум у залі).*

ГОЛОСИ ІЗ ЗАЛУ. Ганьба! Ганьба!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, закликаю, будь ласка, давайте вислухаємо, а тоді проявимо емоції. Будь ласка, продовжуйте.

ПІЩАНСЬКА О.С. Дякую. ...І надала Верховній Раді України відповідні висновки. Я вдячна, що всі рекомендації, надані Рахунковою палатою до проекту Державного бюджету України, було враховано. Водночас залишаються високими ризики неналежного виконання бюджету в 2025 році... *(Шум у залі).*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви збиваєте з ритму доповідача. Будь ласка, нехай продовжить.

ПІЩАНСЬКА О.С. ...через вразливість енергетичного сектору та значну залежність України від допомоги міжнародних партнерів. Також серйозним викликом є те, що на оборону нашої країни, як і раніше, можна спрямовувати лише надходження із внутрішніх джерел, тобто обороноздатність України напряду залежить від її економічної стійкості та функціонування бізнесу *(Шум у залі).*

Отже, ключовий бюджетний пріоритет – обороноздатність України. Уряд у 2025 році пропонує спрямувати на це 2,2 трильйона гривень, це 56 відсотків від загального обсягу видатків державного бюджету.

Серед ризиків, що можуть негативно вплинути на виконання бюджету, – вразливість енергетичного сектору та значна залежність України від допомоги міжнародних партнерів. Поліпшення економічного становища також значно гальмується масштабною руйнацією об'єктів інфраструктури та виробничих потужностей, обмеженою логістикою та масовою міграцією українців. На думку Рахункової палати, такі заходи, як реформа митної служби та зміни у податковому законодавстві, дали б можливість збільшити наповнення державного бюджету, а відтак і спрямувати більше коштів на національну безпеку і оборону держави.

Другим за важливістю викликом у 2025 році буде належне соціальне...
(Шум у залі).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, дивіться, люди сприймають це як аплодисменти, перестаньте. Будь ласка, продовжуйте.

ПІЩАНСЬКА О.С. Дякую. В умовах відсутності джерел для підвищення розміру прожиткового мінімуму, мінімальної заробітної плати ці видатки значною мірою залежатимуть від обсягу підтримки зовнішніх кредиторів. Загалом 39,2 відсотка від усього обсягу надходжень до бюджету уряд сподівається отримати від міжнародних донорів. При цьому значним ризиком є невизначеність стосовно конкретних надавачів майже половини передбачених зовнішніх запозичень (Шум у залі).

Під час планування роботи на 2025 рік Рахункова палата розглядала можливість охоплення контрольними заходами таких напрямів, як оборонні закупівлі та функціонування системи соціальної підтримки, зокрема ветеранів, податкова сфера, управління державним боргом, проекти з будівництва та відновлення критичної інфраструктури та інші. Усі ці заходи... (Шум у залі).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам за доповідь. Бачите, ви віднайшли емоції навіть у тому кутку нашого залу, який рідко долучається (Шум у залі). Дякую, шановні колеги.

Будь ласка, займіть своє місце.

Вельмишановні друзі, я вас дуже прошу... Шановні колеги, є ж якась культура дискусії, культура виступу. Просто буде дивно, якщо... (Шум у залі). Дивіться, це і мене стосується, я жодним чином не перебив ваш марш, який тільки, мабуть, за звичкою до завершення прискорювався, але неправильно це, друзі, неправильно (Шум у залі). Що? А можна, я не буду слухати, що ви даєте оцінки кому завгодно. Петре Олексійовичу, будь ласка, не треба щодо оцінок і всього іншого.

Шановні колеги, просто буде дивно, коли я запрошу представника фракції виступати, а зал буде плескати, свистіти, шуміти, але культура у кожного така, яка є.

Шановні колеги, переходимо до виступів від депутатських фракцій і груп. Прошу представників депутатських фракцій і груп записатися на виступи, нагадую, час – до 24 хвилин (3 хвилини на виступ). Прошу не супроводжувати ці виступи жодними деструктивними речами. Будь ласка, шановні колеги, записуйтеся.

Від групи «Відновлення України» слово надається Вороньку Олегу Євгенійовичу. Будь ласка.

ВОРОНЬКО О.Є., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (одномандатний виборчий округ № 103, Кіровоградська область, політична партія «Слуга народу»). Добрий день! Пане Голово, будь ласка, передайте слово колезі Гнатенку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Гнатенко. Будь ласка.

ГНАТЕНКО В.С., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 49, Донецька область, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановні колеги, ми маємо бути відкритими перед людьми та говорити суспільству правду. Поданий проект Державного бюджету України – це фінансова конституція у період війни. Третій рік ми перебуваємо у широкомасштабній війні, причому кошторис тотально безкомпромісний. Абсолютно всі внутрішні ресурси повинні йти на оборону і безпеку. Це бюджет песимістичного сценарію у разі, якщо війна триватиме весь наступний рік. Закладається заморожування соціальних стандартів, і відбувається це на тлі збільшення фінансування Вищого антикорупційного суду на 17 відсотків, Бюро економічної безпеки України на 44 відсотки, Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку на 40 відсотків, Рахункової палати на 33 відсотки, зарплат прокурорів на 37 відсотків. Цей список можна продовжити далі. Освіта – у мінусі, охорона здоров'я – теж у мінусі, це навіть не компенсує їм рівень інфляції.

Ми говоримо про ветеранську політику, а натомість пропонується майже на 60 відсотків зменшити фінансування Міністерства у справах ветеранів України. Уряд заявляє про пріоритетність гуманітарного розмінування, водночас фіксується зменшення фінансування цього напрямку втричі.

Ми розуміємо, що всі проблеми, перед якими сьогодні стоїть держава, необхідно розв'язувати та відповідати на виклики. Нам потрібний збалансований бюджет, це має стосуватися не лише питання зведення доходів та видатків, а й збалансованості загалом державної політики. Впевнений, що наші люди заслуговують на турботу і повагу. Ми всі по одну сторону барикад. Державний бюджет на наступний рік має стати результатом спільної роботи уряду та Верховної Ради. Ми очікуємо, що уряд врахує висновки та пропозиції парламенту і якнайшвидше поверне у стіни парламенту збалансований і поліпшений наш кошторис.

Депутатська група «Відновлення України» закликає до зваженого підходу. Ми маємо разом забезпечити, щоб кожна гривня використовувалася ефективно та прозоро. Це наш обов'язок перед громадянами, які працюють на мир і стабільність у цей період і в завтрашньому дні.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Федина Софія Романівна, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

ПОРОШЕНКО П.О., член Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні колеги! На жаль, обговорення питання прийняття проекту бюджету свідчить про повну неадекватність дій Верховної Ради. Коли українці починають свій ранок з *DeepStateMap*, бачачи, що здаються чергові одне-два села, ми зараз у цьому залі, точніше, ви намагаєтеся протягнути оцю фантастичну позицію про 400 тисяч гривень зарплати прокурорів, що на сьогодні принижує державу. Ви забираєте ці гроші в солдатів! Ви забираєте ці гроші в тих, хто в окопах! Ви забираєте ці гроші виплатами прокурорам-«інвалідам», працівникам БЕБ, яким ви підвищуєте зарплату на 70 відсотків. Ви крадете! І не вірте, будь ласка, коли вам кажуть, що це гроші партнерів. Ні! Запозичення через облігації внутрішньої державної позики – і є головне фінансування. Вони беруть у борг у держави для того, щоб купувати прокурорів, купувати звіти Рахункової палати і фінансувати силовиків.

Можна скільки завгодно тиснути на місцеві ради, щоб вони голосували на підтримку Плану перемоги, але такий бюджет свідчить, що це бюджет «плану капітуляції». Росія, яка підвищила воєнні видатки на 36 відсотків, сьогодні вже в сім разів перевищує фінансування своїх збройних формувань порівняно зі Збройними Силами України і збирається це робити в 2025-2026 роках. А таким бюджетом ви тиснете і примушуєте Збройні Сили України бути без боєприпасів, без забезпечення.

Я хочу твердо сказати, що мені соромно дивитися в скляні очі окремих народних депутатів. Це було у 2021 році, коли я з цієї трибуни сказав: дайте 60 мільярдів Збройним Силам. Це було у 2023 році, коли ми з цієї трибуни сказали: дайте гроші на фортифікації, на будівництво другої лінії оборони біля Мар'їнки, Авдіївки, Вугледару. Тоді ви відповіли: ні, бо ми наступаємо.

Сьогодні ми кажемо: забезпечте воїнів Збройних Сил пакетом «*Save soldier*». У кожного воїна має бути не тільки бронежилет і кевларовий шолом, а й те, що я зараз вожу на фронт – FPV, «мавіки», РЕБи, засоби протидії технічній розвідці, необхідні запасні частини. На жаль, парламент забрав кошти з ПДФО, які мали бути спрямовані на рахунки бригад. Створіть спецфонд військовим, не підвищуйте податки найманим працівникам, заветуйте закон і врешті-решт втілюйте План перемоги.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається Юрчишину Ярославу Романовичу, фракція «Голос». Будь ласка.

Цабаль Володимир Володимирович. Я правильно зрозумів, так?

ЮРЧИШИН Я.Р. Так, прошу передати слово Цабалю.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка.

ЦАБАЛЬ В.В., секретар Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Шановні колеги, почну з поправки 155, яка була подана мною і підтримана робочою групою, але потім на засіданні комітету її «збили». Поправка стосується підвищення зарплат прокурорам на 31 відсоток у 2025 році.

Насправді основна причина, чому я цю поправку подав, не пов'язана з тим, чи треба комусь підвищувати зарплату, чи не треба. Можливо, і треба, бо, дійсно, мінімалка, до якої прив'язані зарплати прокурорів, нижча, ніж у суддів, нижча, ніж у працівників правоохоронних органів і так далі, але причина, чому я її подав, тому що виплати пенсій у зв'язку з інвалідністю прив'язані до цієї зарплати. Поки ця проблема не буде розв'язана, – а нам відомо, що у деяких областях 30 відсотків прокурорів мають пенсії у зв'язку з інвалідністю, – не можна підвищувати зарплати, бо ми автоматично підвищимо пенсії у зв'язку з інвалідністю, знаючи, що значна частина цих пенсій – це, імовірно, фейки, тобто люди не мають реальної інвалідності.

Я буду наполягати, щоб зал цю поправку все-таки врахував і щоб уряд доопрацював до другого читання. Якщо питання пенсій у зв'язку з інвалідністю буде вирішено, тоді хай не враховують цієї поправки, але якщо це питання не буде вирішено, то поправку треба обов'язково враховувати. Це перше.

Друге, стосовно цього проекту бюджету. Я розумію складність ситуації, обсяг міжнародної допомоги невеликий, зараз підтверджено 15, ще очікуємо підтвердження залучення відсотків з конфіскованих російських активів... Але давайте дотримуватися принципу, про який ми завжди говоримо: 100 відсотків внутрішніх податків і внутрішніх запозичень мають спрямовувати на безпеку і оборону.

Дивимось цей проект бюджету, загальний фонд: сектор безпеки і оборони – 2 трильйони 42 мільярди гривень, доходи внутрішні – 2 трильйони 95 мільярдів гривень, це на 50 мільярдів гривень більше, і чисті внутрішні запозичення – це 20 мільярдів, тобто внутрішні доходи і внутрішні запозичення на 74 мільярди більші за загальним фондом ніж фінансування сектору безпеки і оборони. Тобто ці 74 мільярди ми спрямували на щось інше. Надіюся, що до другого читання фінансування сектору безпеки і оборони виросте на цю суму.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Сухов Олександр Сергійович, депутатська група «Довіра». Будь ласка. Він передає слово Ларисі Білозір.

Будь ласка, Ларисо.

БІЛОЗІР Л.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (одномандатний виборчий округ № 15, Вінницька область, самовисуванець). Депутатська група «Довіра», Вінниччина. Шановні

українці! Шановні колеги! Шановний пане Голово! Отже, про Державний бюджет на 2025 рік країни, яка воює. Буду відвертою, ми маємо ще більше викликів, ніж раніше. Доходи, як ми чули, визначені у розмірі 2,3 трильйона гривень, а видатки на потреби держави становитимуть 3,9 трильйона гривень. Дефіцит бюджету буде рекордним. Фактично майже вся дохідна частина коштів буде спрямована на сили безпеки і оборони України. Водночас фінансування потребують й інші сфери, що забезпечують функціонування нашої держави – економіка і соціальна сфера, кошти на це треба шукати.

Після представлення урядом проекту Державного бюджету відбувався активний розгляд у комітетах відповідно до предметів відання, а народні депутати подавали поправки і більшість із них, як ви чули, були відхилені. Це реалії бюджетного процесу в Україні.

Позавчора бюджетний комітет рекомендував до першого читання проект Закону «Про Державний бюджет України на 2025 рік» і висновки та пропозиції до законопроекту для уряду. Хочу сказати, що одна з пропозицій – це те, щоб усі джерела наповнення дорожнього фонду, а це 43 мільярди гривень, спрямувати до загального фонду бюджету на першочергові потреби, насамперед потреби національної безпеки і оборони. Не хочу бути популісткою і розказувати, що всі ці кошти на дороги – то зло і цю статтю треба скасувати, адже комунальні дороги все одно потребують ремонту, такі дороги, що діти не можуть добратися до шкіл. Ми скоротили школи, ми їх оптимізували, місцева влада нам повірила, люди повірили, а тепер дітей просто не можуть довести до шкіл. Пропоную все-таки залишити ті кошти у межах співфінансування, наприклад, держава – 50 відсотків і з місцевих бюджетів – 50 відсотків.

Ми на засіданні Комітету з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування розглянули та запропонували поправки щодо фонду регіонального розвитку, які не були прийняті, щодо співфінансування міжнародних проектів – не були прийняті. Це потрібно робити на конкурсній основі, відновити державний фонд регіонального розвитку. І це наше зобов'язання перед міжнародними партнерами.

Чому тільки наш бюджетний комітет рекомендує залишити 64 відсотки ПДФО? До речі, Європейська комісія прописала, що це досягнення країни, що це треба залишити, це була пропозиція Президента минулого року. Чому забирають 4 відсотки саме тоді, коли скасовують та забирають і реверс, і субвенцію, і залишки коштів освітньої субвенції? Я вважаю, що це потрібно відстоювати і закликаю колег, щоб ми всі разом все-таки залишили 64...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається Гевку Володимирі Леонідовичу, фракція політичної партії «Слуга народу». Будь ласка.

ГЕВКО В.Л., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 167, Тернопільська

область, політична партія «Слуга народу»). Добрий день, шановні Голово, народні депутати, українці! Сьогодні ми розглядаємо важливий проект Закону «Про Державний бюджет України на 2025 рік». Це не просто бюджет, це бюджет війни, бюджет країни, яка героїчно бореться за свою свободу, незалежність і наше майбутнє. Головна мета такого бюджету – це забезпечення безпеки і оборони нашої держави. У 2025 році близько 26 відсотків ВВП країни, а це приблизно 2,2 трильйона гривень, буде спрямовано на сферу національної безпеки і оборони. Проектом бюджету також передбачається понад 737 мільярдів гривень виділити на створення і закупівлю військової техніки, 47 мільярдів гривень – на розробку та закупівлю БПЛА, близько 55 мільярдів гривень – на розвиток оборонно-промислового комплексу. Крім того, проектом бюджету передбачається виділити 1 трильйон 158 мільярдів гривень на грошове забезпечення військовослужбовців.

Соціальний захист населення – це наступний з основних напрямів цього проекту бюджету. Для підтримки соціально незахищених українців було виділено близько 420 мільярдів гривень та приблизно 238 мільярдів гривень – на пенсійні виплати.

Окремо хочу звернути увагу на підтримку ветеранів та їх сімей, що закладено в цьому проекті бюджету. На ветеранську політику передбачено 5,6 мільярда гривень, на програми реабілітації та професійної адаптації для ветеранів виділено 1,7 мільярда гривень та багато іншого.

Серед пріоритетів цього проекту бюджету, звісно, медицина та освіта.

Я розумію, що цей проект бюджету може викликати багато запитань, але хочу, щоб ми всі пам'ятали, що живемо в період війни і основним пріоритетом має бути забезпечення нашої армії та стабільного розвитку і життя нашої країни. Тому закликаю кожного з максимальною відповідальністю поставитися до цього проекту бюджету і підтримати його заради нашої спільної мети – сильної, захищеної та міцної України.

Дякую за увагу. Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава!

Батенко Тарас Іванович, група «Партія «За майбутнє». Будь ласка.

БАТЕНКО Т.І., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 123, Львівська область, самовисуванець). Шановний пане міністре фінансів! Шановні члени уряду, небагаточисленного уряду в залі! Знаєте, у нас кожен новий проект бюджету, який ми голосуємо, а зараз це найважчий за весь період незалежності України, якщо не називати його найгіршим... І тому ми повинні запитати себе: якщо ми з вами, усі як один, працюємо в цьому залі на перемогу, то що ще нам треба зробити для того, щоб цей бюджет був кращим. Треба не багато, не мало, а просто прийняти такий бюджет, який не створював би відчуття повної спустошеності і покинутості серед українців, що проживають у крайній бідності, тотальній бідності.

Ми переконані, що насамперед цьому могло б сприяти, скажімо, врахування деяких пропозицій як представників нашої депутатської групи «Партія «За майбутнє», так й інших фракцій і депутатських груп, зокрема щодо незначного, але підвищення в наступному році мінімальних соціальних стандартів на, здавалося б, смішну величину – лише ті самі 3,5 відсотка підвищення військового збору, що ми, перепрошую, ви, шановна монобільшосте, нещодавно прийняли в цьому залі. Повірте, начебто втрати бюджету від такого збільшення будуть з лишком перекриті надходженнями від підвищеного військового збору, але це дасть змогу зберегти віру суспільства у те, що держава розуміє своїх громадян, передусім тих, чий добробут з різних причин залежить від мінімальних соціальних стандартів, встановлених нами у Державному бюджеті.

Ми вітаємо рішення про недоречність відновлення дорожнього фонду у цей момент, адже це надзвичайно передчасне рішення для країни, яка воює, коли вся країна шукає кошти на безпілотники та засоби радіоелектронної боротьби для наших захисників.

І ще раз, повертаючись до наших пропозицій, наша депутатська група, наші мажоритарні народні депутати наполягають на недопустимості перегляду досягнутого тут, у цьому сесійному залі, компромісу щодо спрямування до загальних фондів місцевих бюджетів 64 відсотків ПДФО. Адже, нагадую, такий розподіл ведеться з уже обрізаного нами обсягу коштів, а саме після вилучення військової складової цього податку на потреби сил оборони. До того ж закликаємо утриматися від запропонованого начебто компромісу про скасування на наступний рік субсидій та вилучення реверсної дотації у місцевих бюджетах. Ми всі з вами добре розуміємо, яким важким буде прийдешній опалювальний період і наступний рік загалом.

Ми сподіваємося, що уряд ретельно вивчить усі запропоновані народними депутатами поправки та знайде можливість замість недоцільних і передчасних видатків все-таки прийняти правильні рішення. Ми повинні віднайти таку компромісну редакцію бюджету, що дало б можливість Україні боротися з ворогом, допомогти українцям і всім громадянам України вижити наступного непростого року.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Від групи «Платформа за життя та мир» – Колтунович, 3 хвилини.
Будь ласка.

КОЛТУНОВИЧ О.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Дякую. Шановний головуєчий! Шановні народні депутати! Багато наших колег, аналізуючи динамічні ряди, порівнюють показники, які були у нас у попередні періоди. Я хотів би зробити порівняльний аналіз з нашим, безумовно,

стратегічним опонентом. Чому? Тому що найголовніший посил, на який я хочу звернути увагу, це те, що ми маємо диспаритетний оборонний проект бюджету, ми маємо досить серйозні, невідповідні, асиметричні цифри. У росії оборонний бюджет – 13,5 трильйона рублів, у доларовому еквіваленті з перерахунком за різними курсовими показниками це від 140 до 150 мільярдів доларів. У нас, вчора наші колеги також на цьому зауважували, – 2,2 трильйона гривень або приблизно 50 мільярдів доларів. Це означає, що наші відповідні в три рази асиметричні дані створюють заздалегідь неконкурентні і непаритетні умови в секторі безпеки і оборони. Повторюю, втричі. Як далі можна вимагати і зміни динаміки, і зниження темпів, які нині є, якщо ми сьогодні наперед формуємо такий бюджет.

Я вже мав можливість кілька тижнів тому вам представити аналіз і щодо запозичень, і щодо інших умов. Я хотів би звернути увагу на головне – нам слід пропонувати не Формулу миру, не План перемоги, а дипломатичну формулу бюджетного паритету. Ми маємо заздалегідь пропонувати бюджетні цифри і показувати, що для того, щоб хоча б діяти на полі бою в нуль, нам необхідно мати оборонний бюджет на суму 150 мільярдів доларів, бо 50 мільярдів доларів означає, що темпи втрати території будуть як мінімум такі ж, а то й втричі вищі.

Наступний момент, на який ще хотілося б звернути увагу, аналіз тих показників, які є, бюджетна політика у сфері охорони здоров'я, освіти і так далі. Тут також непаритет порівняно із зростанням рівня виплат заробітних плат топ-чиновникам, наприклад, наглядових рад і так далі. Ми ж у 2021 році, коли був ковідний бюджет це запропонували, і Шмигаль, треба віддати йому належне, тоді це підтримав – обмежити усі бюджетні виплати сумою на рівні десяти мінімальних заробітних плат. Давайте знову обмежимо, підтримаємо. Це ж була наша тема, ми це вже робили у 2021 році. Правда, Кабінет Міністрів України це скасував наступного дня після місцевих виборів, але це вже інша історія. Перепрошую, у 2020 році.

І останнє. Непідтверджені кошти, що стосуються зовнішніх запозичень. Отже, тільки 15 мільярдів з 38, це великі гроші, які підтверджені. А це означає, що в наступному році у нас прогнозовано виникнуть ризики щодо диверсифікації інструментів надходжень у бік емісійних коштів Національного банку України, підвищення податків, зборів і так далі. Тому проект бюджету досить дискусійний і потребує доопрацювання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Хто ще від фракцій і груп бажає виступити?

Юлія Володимирівна, фракція «Батьківщина». Будь ласка.

Після цього будуть виступи народних депутатів.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Фракція «Батьківщина». Я одразу хочу сказати, що проект бюджету на наступний рік для країни, яка воює, не може мати такий вигляд. І хочу підкреслити, що у мене немає претензій до міністра фінансів,

до Міністерства фінансів України, тому що вони здійснюють технічну роботу і перекладають на цифри політичну стратегію, яку проводить вище керівництво держави. А от до керівництва держави у мене є величезні претензії, тому що цей проект бюджету – це не бюджет перемоги і взагалі не бюджет життя країни. От про що я хотіла б сказати.

І найголовніше, у нас суттєво не заплановані військові бюджети, тому що суттєво не запланована дохідна частина бюджету. У нас катастрофа з соціальними видатками – 30 відсотків від мінімального прожиткового рівня! Мінімальний прожитковий рівень – це рівень, коли людина не помирає, нижче прожиткового рівня – це пряма загроза життю людини. У нас нижче 30 відсотків мінімального прожиткового рівня – вчителі, лікарі, пенсіонери, науковці, вся країна. Це що, винищення?

У нас нижче 30 відсотків мінімального прожиткового рівня сьогодні люди з інвалідністю, усі, хто потребує соціальної допомоги. Ми що робимо? Це країна поділена на білих і чорних. Якщо війна, то всі мають бути в такій ситуації. Чому у нас сьогодні посадовці органів влади, міжнародних наглядових рад, державних корпорацій, які сформовані іноземними наглядовими радами, зокрема силових органів влади, мають заробітні плати від 150 тисяч гривень до 500 тисяч гривень на місяць? А є керівники державних корпорацій, які отримують до 1 мільйона гривень заробітної плати на місяць. У нас чорні і білі? У нас ті, хто на винищення та заклання, і ті, хто на процвітання і набуття мільйонів? Дорогі друзі, ні.

Дохідна частина, про що я скажу, у мене буде 15 хвилин на виступ, я вам по пунктам розкладу, де недорахована дохідна частина бюджету, і це все: корупція, кришування, відкати, усе, що сьогодні є тіньовою сферою, усе, що сьогодні не дає країні жити. Таким бюджетом, якщо його буде прийнято, ви прирікаєте країну практично на ліквідацію, взагалі на ліквідацію нашого життя і також на мінімальний захист наших кордонів. У мене буде 15 хвилин для цього.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, усі представники від фракцій і груп виступили.

Відповідно до Регламенту ще до 6 хвилин надається для виступів народних депутатів. Прошу колег записатися на виступи. До 3 хвилин відводиться на виступ для одного народного депутата. Записуйтеся, будь ласка. Не фракції і групи, а народні депутати як суб'єкти.

Мисягін, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

МИСЯГІН Ю.М., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (одномандатний виборчий округ № 28, Дніпропетровська область, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Михайлу Лабі.

ЛАБА М.М., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 70, Закарпатська область, політична

партія «Слуга народу»). Шановні колеги, дійсно, проект «воєнного» бюджету, думаю, прагматичний, і це лише перше читання. Уже п'ятий рік ми затверджуємо цифри. Скажу, що паритет бюджету динамічний, в принципі, кожного разу відбуваються зміни відповідно до тих чи інших побажань. Зауважу, що бюджетний комітет завжди працює з урядом, з Міністерством фінансів України для того, щоб ми вчасно вносили динамічні і потрібні для країни зміни. Після внесення поправок і пропозицій до проекту Закону «Про Державний бюджет України на 2025 рік» пропоную до вашої уваги короткий аналіз із конкретними цифрами.

Макроекономічні показники. ВВП, номінальний обсяг прогнозується на рівні 8 трильйонів 466 мільярдів гривень, що на 13 відсотків більше ніж очікуваний показник 2024 року, який був 7 трильйонів 484 мільярди гривень.

Середньомісячна зарплата. Очікується підвищення її до 24 тисяч гривень, це на 18,5 відсотка більше ніж у 2024 році.

Обмінний курс, середній курс гривні до долара, прогнозується на рівні 45 гривень.

Доходи державного бюджету. Загальний обсяг доходів очікується на рівні 2 трильйонів 7 мільярдів гривень, що на 25,7 відсотка більше порівняно з 2024 роком. Основні джерела доходів – це кошти ПДВ з імпортованих товарів – 594 мільярди гривень, кошти ПДФО – 354 мільярди гривень, кошти з податку на прибуток підприємств – 205 мільярдів гривень.

Видатки державного бюджету. Загальний обсяг видатків заплановано на рівні 3 трильйонів 643,6 мільярда гривень, що на 17,2 відсотка більше ніж у 2024 році.

Видатки на безпеку і оборону зростуть до рівня 2 трильйонів 223 мільярдів гривень, тобто на 26 відсотків від ВВП.

На соціальний захист передбачено 419 мільярдів гривень. На підтримку осіб з інвалідністю – 6,7 мільярда гривень, на виплату пільг і субсидій – 42,3 мільярда гривень.

Освіта. На заробітну плату вчителям виділено 103 мільярди гривень, на гранти на вищу освіту – 28 мільярдів гривень.

Охорона здоров'я. Загальні видатки становитимуть 210 мільярдів гривень, на програму медичних гарантій виділено 175 мільярдів гривень, на лікування тяжких захворювань – 11,8 мільярда гривень.

Фінансування ветеранів. На підтримку ветеранів війни виділено 5,6 мільярда гривень, включаючи заходи з ментальної та фізичної реабілітації і професійної адаптації – 1,7 мільярда гривень.

Підтримка бізнесу та інновацій. Фонд розвитку підприємництва...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату Бабію Роману Вячеславовичу. Будь ласка.

БАБІЙ Р.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Разумкову Дмитру Олександровичу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Разумков Дмитро Олександрович. Будь ласка.

РАЗУМКОВ Д.О. Дякую. Колеги, хто в цьому парламенті проголосує за цей проект бюджету, той проголосує за бюджет Рахункової палати і за бюджет прокурорів, а не за бюджет армії, учителів, медиків і тих, хто дійсно боронить нашу державу і працює на неї, окрім вищевказаних прокурорських рахунковців.

Чому я про це кажу? Ви підвищили податки і у такий спосіб знищили український бізнес, причому наповнення бюджету не відбудеться, а якщо і відбудеться, то мізерне, про що сьогодні вже сказали колеги в парламенті. Це перше.

Друге. Замість підвищення зарплат нашим учителям, які їдуть за кордон шукати кращої долі, ви підвищуєте зарплати працівникам Рахункової палати, підвищуєте зарплати прокурорам на 20 відсотків. Замість того, щоб збільшити видатки на освіту, підвищивши на 20 відсотків виплати нашим учителям, це лише 20 мільярдів гривень, ви виплачуєте додатково 25 відсотків прокурорам. Прокурори не будуть учити ваших дітей, якщо ваші діти навчаються тут, а не за кордоном, а якщо ваші діти навчаються за кордоном, то краще не голосуйте за цей проект бюджету, а їдьте до своїх дітей, вибачте, колеги.

Стосовно лікарів. Ви також їм не підвищуєте зарплати.

Стосовно військових. Тут багато розпинаються, розповідаючи, що це проект бюджету держави, яка воює. Так ви ж мінімальну зарплату не підвищуєте, як було 20 тисяч 100 гривень, так і залишилося.

А що стосується Рахункової палати? На жаль, пішла велика спеціалістка. Зарплата Голови Рахункової палати, за що ви сьогодні проголосували, – 50 прожиткових мінімумів (3 тисячі 28 гривень), це 333 тисячі гривень на місяць, на рік це буде становити 3 мільйони 997 тисяч гривень плюс 333 тисячі гривень допомоги – це 4 мільйони 330 тисяч гривень. Оце вам і є 120 тисяч доларів, про які вам писали сьогодні в чатах, що це неправда. Радники Рахункової палати отримують 25 прожиткових мінімумів на кожну людину – 75 тисяч 700 гривень. Знаєте, скільки таких радників? Їх 33. Може, краще підете до Рахункової палати працювати радниками, замість того щоб бути народними депутатами? Там принаймні вища зарплата.

А що ви скажете про півмільярда гривень, які закладені в цьому проекті бюджету? Зокрема, поправкою 1800 передбачається збільшення додаткових видатків для Рахункової палати на 517 мільйонів гривень. На Рахункову палату, не на Збройні Сили, не на людей з інвалідністю, не на вчителів, не на допомогу сім'ям, які втратили свої будинки в Ірпені, Бучі та Харкові, а на вашу Рахункову палату. Ганьба!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ми завершили обговорення проекту.

Для заключного слова запрошується голова Комітету Верховної Ради України з питань бюджету Роксолана Андріївна Підласа. Заключне слово до 3 хвилин.

ПІДЛАСА Р.А. Шановні колеги, продовжуємо обговорення усіх тих позитивних змін, які відбулися в проекті бюджету під час підготовки до першого читання. Чому? Тому що для того, щоб усі ті поправки (їх 119), які були враховані комітетом, уряд міг внести до тексту проекту закону, нам потрібно сьогодні проголосувати бюджетні висновки в першому читанні та в цілому. Без цього уряд не зможе внести зміни. Не зможе, наприклад, спрямувати чотири відсотки ПДФО до бюджетів місцевих громад, не зможе залишити реверсну дотацію громадам у місцевих бюджетах, не зможе кошти з усіх джерел наповнення дорожнього фонду спрямувати до загального фонду державного бюджету на першочергові потреби, насамперед на потреби національної безпеки і оборони. Так само він без нашого голосування сьогодні не зможе розподілити 25 мільярдів гривень на стратегічні інвестиційні проекти в нашій державі.

Закликаю вас підтримати рішення комітету, яке ми ухвалили, а саме: Комітет з питань бюджету рекомендує Верховній Раді прийняти за основу та в цілому підготовлений комітетом проект постанови № 12000/П, саме його ми зараз будемо голосувати, не проект бюджету, а проект Постанови «Про висновки та пропозиції до проекту Закону України про Державний бюджет України на 2025 рік» (№ 12000/П).

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, прошу зайняти свої місця. Обговорення у першому читанні проекту Закону «Про Державний бюджет України на 2025 рік» завершено. Переходимо до прийняття рішення. Колеги, будь ласка, займіть свої місця.

Відповідно до статті 157 Регламенту Верховної Ради України ставлю на голосування пропозицію про прийняття підготовленого Комітетом з питань бюджету проекту Постанови «Про висновки та пропозиції до проекту Закону України про Державний бюджет України на 2025 рік» ([№ 12000/П](#)) за основу.

Шановні колеги, готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати. «За» – 234.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, прошу не розходитися (*Шум у залі*). Одну секунду, я зараз розкажу, як будемо діяти далі. Шановні колеги, далі суб'єкти законодавчої ініціативи мають право на... (*Шум у залі*).

А, покажіть по фракціях і групах, перепрошую, я не почув. Покажіть по фракціях і групах.

Шановні колеги, далі ставимо на голосування ті пропозиції, які включені до таблиці і відхилені комітетом, але на врахуванні яких народні депутати

наполягають. Ми щойно домовилися з колегами з фракцій і груп про те, що, як завжди робимо, спочатку даємо слово тим, хто знімає свої поправки, але просить виступити, тобто вони виступлять замість голосування усіх своїх поправок, а потім уже будуть ті, хто наполягатиме на врахуванні своїх поправок.

Першим до мене підійшов народний депутат Цабаль Володимир Володимирович. Він знімає свої 60 з гаком поправок, просить дати йому 1 хвилину для виступу і поставити на голосування тільки одну поправку 155, яка викликала сьогодні найбільшу дискусію.

Надаю 1 хвилину Цабалю Володимир Володимировичу для обґрунтування цієї поправки, і далі вже будуть інші виступи. Будь ласка, Володимире Володимировичу.

ЦАБАЛЬ В.В. Шановні колеги! Поправка 155 про те, щоб залишити прокурорам зарплати і відповідно пенсійні виплати у зв'язку з інвалідністю на рівні 2024 року, а не підвищувати їх, як це пропонує уряд. Колеги, хто підтримує те, щоб залишити їх на рівні 2024 року, а не підвищувати, – голосує за. Хто хоче, щоб ми підвищили зарплати, а відповідно і пенсійні виплати у зв'язку з інвалідністю – не підтримує цієї поправки.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, позиція комітету щодо поправки 155 і загалом. Будь ласка, Роксолано Андріївно.

Займіть свої місця, шановні колеги.

ПІДЛАСА Р.А. Шановні колеги, відповідно до закону я змушена вас поінформувати, що Комітет з питань бюджету відхилив поправку 155, але особисто як народний депутат, як громадянин України я прошу вас її підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ставлю на голосування поправку 155 народного депутата Цабалю. Вона комітетом відхилена. Аргументи ви почули. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 242.

Рішення прийнято.

Поправка вважається врахованою (*Оплески*).

Шановні народні депутати, далі будуть виступи колег.

Першими до мене підійшли колеги з фракції «Батьківщина», ситуація така: Тимошенко Юлія Володимирівна – до 15 хвилин, Кучеренко – до 5 хвилин, Крулько – до 5 хвилин, Кириленко – до 5 хвилин, Цимбалюк – до 5 хвилин, Соколов – до 5 хвилин, Волинець – до 5 хвилин, Івченко – до 5 хвилин, Дубіль – до 5 хвилин. Це виступи замість поправок. Починаємо.

Юлія Володимирівна Тимошенко – до 15 хвилин. Будь ласка, Юліє Володимирівно.

Шановні колеги, дайте пройти доповідачу до трибуни, будь ласка.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Фракція «Батьківщина». Є 15 хвилин ґрунтовніше розповісти про те, що відбувається з цим проектом бюджету і як він взагалі спланований, які там переваги, які стратегічні напрями, що ми з вами загалом маємо.

Дуже шкода, коли розглядається проект Державного бюджету України на 2025 рік, а у ложі уряду, як ви бачите, немає Прем'єр-міністра, немає міністрів, які, по суті, відповідальні за формування такого бюджету, немає нікого, хто послухав би. Крім того, я переконана, що через 30 хвилин у залі і народних депутатів мінімум залишиться. Зараз уже в мене на очах відбувається масовий відхід із залу народних депутатів з усіх фракцій. На жаль, сьогодні така реальність нашого парламентського життя. Усе вирішується не в парламенті, дорогі друзі, усе вирішується за межами парламенту і навіть за межами уряду. Нам доводять цифри, нам доводять стратегії, нам доводять законопроекти, нам доводять усе. Суб'єктність, суверенність в управлінні своєю країною, в принципі, Україна втратила, тому що державні органи влади не управляють уже процесами, вони просто маріонетки, які виконують невідомо чий і невідомо які доручення.

Розпочну я з того, що становить дохідна частина бюджету. Це дуже важливо, тому що говорити про видатки можна тільки тоді, коли дохідна частина бюджету реально буде наповнена. І я не буду зупинятися на дрібницях, а скажу про три головні напрями, які можуть повністю сформувати дохідну частину бюджету, що забезпечить усі необхідні видатки. Прошу вас зрозуміти, що я оперуватиму конкретними цифрами і конкретними фактами.

Перше, у чому не запланована дохідна частина бюджету. Це, безумовно, кореспонденція, взаємні перерахунки грошей між Національним банком України і державним бюджетом. Я хочу всіх народних депутатів, які готові слухати, розуміти і відчувати, у чому проблема, попросити уважно мене послухати. Сьогодні штучно сформовано борг державного бюджету перед Національним банком України. Два державні структурні органи влади, які реально можуть між собою домовитися про все. Нині заборгованість державного бюджету, а це держава Україна, перед Національним банком України в облігаціях внутрішньої державної позики становить майже 700, вдумайтеся, 700 мільярдів гривень! Для того щоб обслужити цей борг, країна у видатковій частині проекту бюджету на наступний 2025 рік заклала майже 200 мільярдів гривень. Ви розумієте цифру? 200 мільярдів гривень! Законом про бюджет, Бюджетним кодексом України, передбачено, що 100 відсотків перевищення доходів над видатками Національного банку України перераховуються до державного бюджету. У принципі, ці 200 мільярдів гривень мали перерахувати від Національного банку України до державного бюджету, але в бюджеті України від Національного банку України закладено всього 67 мільярдів гривень. Тобто з бюджету перераховується Національному банку майже 200 мільярдів гривень, це повернення боргу і обслуговування, а Національний банк повертає тільки 67.

У мене дуже просте запитання: де 133 мільярди гривень, де вони поділися? Чому 133 мільярдів гривень немає в балансі бюджету? Я вам поясню, куди вони

поділися. Національний банк всупереч здоровому глузду в 2025 році, те, що вони робили і в 2024 році, позичає гроші у декількох комерційних банків і платить їм відсотки за це від 16 до 25 залежно від того, коли ці гроші позичалися. І у такий спосіб гроші державного бюджету через Національний банк спрямують до комерційних банків України, у яких уже доходність становить фантастичні цифри, які просто не осягаються розумом. Скажемо так, мінімум 500 мільярдів гривень доходів сьогодні є у комерційних банків на базі війни і біди держави.

Скажіть, будь ласка, чому ці 133 мільярди гривень не зараховані до балансу бюджету? Як наслідок, у нас у видатках – нуль на всі заробітні плати учителям, лікарям, науковцям, бібліотекарям, практично всім, хто працює нині в бюджетній сфері, крім чиновників. Тобто 133 мільярди гривень у нас є.

Друге запитання. Є безліч офіційних заяв Європейського Союзу про те, що ми як держава щорічно маємо отримувати 3 мільярди євро доходів від заморожених активів російської федерації – 2022, 2023 роки, половина 2024, тому що нам перерахували тільки 1,5 мільярда євро, і 2025 рік, це 10,5 мільярда євро. Чому в балансі бюджету немає цих грошей? Кажуть, що Європейський Союз погодив, що вони будуть забирати ці гроші як відсотки за кредити, які даються Україні, але немає такого обсягу відсотків на 10,5 мільярда. Де в дохідній частині проекту бюджету 420 мільярдів гривень? Немає, zero.

І останнє. Дохідна частина, яка не зарахована в бюджеті України, – це податки на тютюнову галузь у повному обсязі, на галузь виробництва алкоголю, на гральний бізнес, на нафтопродукти. У цих галузях 70 відсотків податків у тіні. Хто це кришує? Хто дозволив їм нині не платити 100 відсотків податків? Вони платять 30 відсотків. Це офіційна цифра. Це означає, що діляться в тіні, що сотні мільярдів гривень недораховані в дохідну частину бюджету. Складіть, будь ласка, 133 мільярди, 420 мільярдів плюс тіньові кошти в чотирьох галузях (це нафтопродукти, алкоголь, тютюн і гральний бізнес) і ви там приблизно до 1 трильйона дійдете, загалом за все це, тотально. Чому це все не враховано? Питання. І це те запитання, на яке треба дати відповідь.

Цей парламент навіть не розглядає такі питання. Навіть не заслухали Голову Національного банку України. Не заслухали керівника податкової. Нічого не заслухали. Це реальний ресурс країни, який недоплачений нині Збройним Силам України. Вони сьогодні мають величезний дефіцит. Я не хочу перераховувати, тому що це закрита інформація, але все, що стосується озброєння, боєкомплектів, БПЛА, РЕБ, недофінансовано, а у нас 133 мільярди – в один бік, 420 мільярдів – в інший бік. Що собі думає ця влада?

А що у нас відбувається з видатками. Тут я просто, чесно кажучи, не можу зрозуміти, як могли зробити українське суспільство кастовим. Хто дозволив це? Чому в нас є каста білих, які отримують сотні тисяч гривень заробітної плати, включаючи практично всю систему управління країною? Каста, вони отримують невідомо які гроші, я вам уже сказала, від 100 тисяч гривень до 1 мільйона гривень на місяць – це керівники державних монополій, якими ми не управляємо. Я хочу запитати: як так трапилося, чому ми як народні депутати не встановили

в проекті Державного бюджету України обмеження щодо заробітної плати для всіх? А тим, хто сьогодні у нас найбідніший... Ви подивіться, які галузі в нас у загоні.

Освіта. Це наші діти. Це наше майбутнє. Це все, що пов'язано з нашим життям. Це те, чи буде Україна мати у світі гідне місце. Це наша освіта і наука, до речі. Працівники цих галузей нині отримують нижче мінімального прожиткового рівня. Чому таке ставлення? Чому до силових структур ставлення таке, що вже скоро будемо, я не знаю, які гроші платити? Я маю на увазі силові структури, які не воюють. А чому до освіти, науки таке ставлення в країні? Тому що це зайве, тому що нас хочуть перетворити просто на якийсь сировинний придаток цивілізованого світу і нам тут розумні люди не потрібні, і діти наші розумні не потрібні. Ми виживаємо сьогодні викладачів, учителів, науковців зі своїх сфер життя. Що там залишається і хто там залишається?

Я можу також вам сказати про охорону здоров'я. З такою помпою тут, з таким, я не знаю, салютом приймали реформу охорони здоров'я. Так вона ж у цьому проекті бюджету практично не профінансована як слід. Ви знаєте, що у нас залишається ще та постанова, яка прийнята на початку війни, що лікарю – 20 тисяч гривень, медичній сестричці – 11 тисяч гривень, а молодший медичний персонал отримує 4, 5, 6 тисяч гривень на місяць. Я хочу, щоб ті, хто творить таку політику в державі, спробували прожити на ці гроші. Можу вам сказати, що тотально скасовано в цьому проекті бюджету 33 положення законів, які стосуються соціальної сфери: людей з інвалідністю, ветеранів, соціально незабезпечених людей, багатодітних родин, по суті, 33 положення, які зупинені повністю.

У мене запитання: якщо ми дбаємо про армію, те, про що я можу говорити зараз із цієї трибуни, то скажіть, будь ласка, як так трапилося, що непрофінансовано на 6 мільярдів гривень лікування політраум поранених військових? Хто ці 6 мільярдів гривень забрав? Чому непрофінансовано на 8 мільярдів гривень закупівлю ліків від особливо тяжких випадків орфанних захворювань, засобів для лікування важких поранень? Не заплановано 8 мільярдів гривень. Нас що, планово вбивають? Скажіть, будь ласка, чому на реабілітацію поранених військових не заплановано приблизно 5 мільярдів гривень? Нам що, не треба проводити реабілітацію, протезувати, лікувати наших поранених бійців?

Я не можу далі, чесно кажучи, взагалі навіть говорити про такі речі, тому що досі харчування наших поранених військових у комунальних лікарнях залишається на рівні 39 гривень 70 копійок. Водночас проектом бюджету передбачені величезні видатки на комерційні програми, на розвиток бізнесу, ще на щось. Це функція банківської системи, а не функція бюджету. Сотні мільярдів розкидається направо і наліво, на якісь бізнес-програми, які насправді і не діють, а банківська система кредитування повністю паралізована. За такої політики ми не можемо будувати сильну державу, не ми, а влада, яка сьогодні є.

Ми як опозиція подали сотні поправок до цього проекту бюджету. Ми розписали кожную гривню доходів і кожную гривню видатків. Ми зробили все,

що треба для цього. Жодна наша поправка не врахована, підкреслюю, жодна поправка не врахована. Чому так? Тому що цей бюджет не для розвитку країни, не для процвітання, не для зміцнення нашої нації, не для правильної організації оборони. Цей бюджет, на жаль, не знаю де спланований, але розрахований на ліквідацію української нації, я вже не кажу про пенсіонерів, більшість з яких, притому, що прокурори, силовики отримують сотні тисяч гривень пенсії, 70 відсотків пенсіонерів отримують менше 3 тисяч гривень на місяць. Знаєте що це таке? Це смерть, і цим проектом бюджету це планується.

Прошу вас (навіть у 15 хвилин не можна вкластися) не голосуйте за бюджет ліквідації української нації, голосуйте проти, щоб почалася нова дискусія. Так буде робити і фракція «Батьківщина».

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кучеренко – до 5 хвилин. Будь ласка, Олексію Юрійовичу.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Дякую. Фракція «Батьківщина». Шановні колеги! Шановні українці! Тільки що ми всі почули від лідерки партії «Батьківщина» Юлії Тимошенко системний аналіз цього проекту бюджету і всіх його вад. Абсолютно зрозуміла позиція фракції «Батьківщина», чому і її члени, мої колеги, і особисто я не голосували і не підтримували цей проект бюджету.

Зараз я просто спокійно хочу вам розповісти про свої чотири поправки. Дуже був би радий, щоб мене послухали представник Міністерства фінансів України пан Улютин, пані Роксолана Підласа, інші фахові народні депутати. От я хотів би почути відповідь на запитання: чому ви не підтримуєте такі очевидні поправки?

Дивіться, як можна керувати країною, а прийняття бюджету – це один із основних елементів управління країною, не провівши реальний насамперед фінансовий аналіз того, що зроблено попередніми управлінськими впливами. Це ключове питання, основний принцип будь-якої системи управління. Проаналізуйте, чи ідуть на користь ваші зусилля, ваші рішення, чи це негатив, тоді виправляйте, жодної трагедії немає.

Тепер щодо поправки 830, у якій я і колеги пропонуємо доручити уряду через систему фінансового контролю Державної аудиторської служби України перед тим, як проектувати Державний бюджет на 2025 рік, здійснити аудит усіх енергетичних компаній: «Енергоатом», «Укренерго», «Нафтогаз України», «Укрнафта» та інших, які саме і формують ціну на енергоносії, тобто один із основних викликів, що сьогодні постає перед нами, а тягар лягає на споживачів як побутових, так і непобутових і вимиває в них у нікуди величезні гроші, бо ціни і тарифи зростають, борги на енергоринку зростають і стають катастрофічними. На газовому ринку так само катастрофічні борги, зокрема і бюджету перед органами місцевого самоврядування за так званою різницею в тарифах, а ще є борги перед НАК «Нафтогаз України». Ні, ви відхиляєте цю поправку, не треба робити аудит енергокомпаній і давати відповіді на елементарні питання.

Дуже сподіваюся, що ми зусиллями нашої тимчасової слідчої комісії, яка тільки що була в залі створена, дякую всім, хто підтримав це рішення, все-таки розберемося і попросимо уряд або доручимо йому врахувати всі вади державного управління енергетичними компаніями країни.

Наступна поправка 829, у якій пропонується доручити уже реформованій Рахунковій палаті (ми ж маємо реформовану Рахункову палату) зробити просту річ: провести аудит ефективності використання десятків мільярдів гривень на так зване укріплення енергетичних об'єктів за державною програмою, виділених Державному агентству відновлення та розвитку інфраструктури України. Як так сталося, що почали викидати десятки мільярдів гривень на укріплення третього рівня, які абсолютно всі заморожені, жодне з них не буде закінчено, по суті, ви викинули в трубу десятки мільярдів коштів платників податків. І постає наступне запитання: а що далі робити з цими об'єктами? Добудовувати – так грошей немає, недобудовувати – так це буде пам'ятник вашій бездарності та неефективному управлінню.

Наступна поправка 831. У цій поправці ми дуже просили уряд відзвітувати про три державні програми, які вам доручили законом прийняти три року тому: це програма енергетичної модернізації підприємств – виробників теплової енергії, програма енергетичної модернізації підприємств водопостачання та водовідведення і програма енергетичної модернізації житлового фонду. Якби ви своєчасно виконали норму закону, то ми на сьогодні набагато менше витрачали б ресурсів, енергоносіїв, газу, були б менші витрати, нижчі тарифи, менше навантаження на бюджет. Але ви і цього не зробили.

І остання поправка 235, у якій ми просто порадили уряду, що потрібно зробити, щоб НАК «Нафтогаз України» не генерував більше величезних боргів, а саме: заборонити йому включати до розрахунку резерву сумнівних боргів будь-які суми дебіторської заборгованості із строком виникнення до трьох років. Ви цього не робите, а міне півроку-рік і знову будуть мільярдні борги НАК «Нафтогаз України». Ось ціна вашої управлінської культури.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Далі Крулько Іван Іванович – до 5 хвилин. Будь ласка.

КРУЛЬКО І.І., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»).* Фракція «Батьківщина». Безумовно, у такому залі, як ми зараз бачимо, навряд чи будь-яка, навіть найпотрібніша поправка, яка стосується людей, буде прийнята. Тому я хочу загалом проаналізувати проект бюджету на наступний рік і пояснити, чому фракція «Батьківщина» не може його підтримувати.

Якщо проаналізувати те, на що витрачаються кошти державного бюджету, то насправді незрозуміло: це про людей і перемогу чи навпаки, адже реальної підтримки громадян цим проектом бюджету не передбачається.

Давайте подивимося, що в нас із соціальними стандартами. Прожитковий мінімум з 1 січня 2025 року залишається на рівні 1 січня 2024 року, жодного підвищення прожиткового мінімуму не планується. Розміри прожиткового мінімуму, який пропонується передбачити на 2025 рік, не покривають навіть половини фактичного розміру прожиткового мінімуму, який був на червень 2024 року, у розрахунку на місяць на одну особу він має становити 7 тисяч 64 гривні, з урахуванням суми обов'язкових платежів – 8 тисяч 89 гривень, для працездатних осіб – 7 тисяч 389 гривень, з урахуванням обов'язкових платежів – 9 тисяч 170 гривень.

Враховуючи рівень прогнозованої інфляції і росту споживчих цін, прожитковий мінімум на одну особу має становити щонайменше 10 тисяч 500 гривень. Водночас ми бачимо, що той рівень прожиткового мінімуму, який закладений в проекті бюджету, – тільки 30 відсотків від фактичного. Отже, ані для пенсіонерів, ані для соціально незахищених верств населення жодної зміни в їх матеріальному становищі не передбачається, а враховуючи підвищення цін, це означатиме, що реальні доходи населення будуть тільки зменшуватися.

Для пенсіонерів змін на краще в наступному році також не передбачається. Мінімальна пенсія – 2 тисячі 361 гривня залишається на рівні 2024 року і її підвищення з 1 січня 2025 року не планується.

Загалом проектом Державного бюджету на 2025 рік передбачається скорочення соціальних видатків на 50 мільярдів гривень. Це дуже контрастує з тим, що в нас відбувається із заробітними платами в державних підприємствах, наглядових радах, державних органах, де вони в десятки разів вищі, ніж заробітні плати, наприклад, учителів чи лікарів.

Скажіть, будь ласка, хто сьогодні, яка молода людина піде працювати учителем до школи, розуміючи, який рівень заробітної плати буде в галузі освіти? На жаль, Міністерство освіти і науки України, розглядаючи проект бюджету, взагалі не висловило жодної позиції щодо катастрофічної ситуації з виплатою заробітних плат для освітян. Скажіть, будь ласка, це нормально, коли навіть міністерство, яке створено спеціально для освітян, взагалі не бореться за їх права і інтереси?

Інший момент, на який я хотів би звернути увагу під час розгляду цього проекту бюджету, – це питання місцевого самоврядування, якому при децентралізації обіцяли, що кошти будуть залишатися на місцях, а вони будуть самодостатніми. Нині органи місцевого самоврядування переважно допомагають фронту: перераховують кошти на закупівлю необхідного для наших Збройних Сил, для бригад, які зареєстровані на їх території чи звідки ідуть на передову наші воїни, але насправді в місцевого самоврядування і далі забирають їхні ресурси.

Якщо до другого читання не буде враховано, що ПДФО в рамках 64 відсотків, про що проголосував бюджетний комітет як доручення уряду, має залишатися в місцевих бюджетах, то це означатиме, що 11,4 мільярда гривень буде втрачено для місцевих бюджетів і вони не зможуть профінансувати ті видатки, які фінансують навіть у цьому році.

Те саме стосується застосування реверсної дотації. У 240 територіальних громад, 70 відсотків яких це села, селища, малі міста, пропонується вилучити 16,6 мільярда гривень, саме за рахунок яких сьогодні громади допомагають військовим підрозділам, забезпечують фінансування місцевих програм у галузі освіти, медицини, соціальної допомоги і захисту. Ось яка насправді ситуація в нас відбувається з проектом бюджету.

На моє глибоке переконання, до другого читання цей проект бюджету має бути змінений щодо питань захисту соціально незахищених верств населення, захисту місцевого самоврядування, принаймні те, що їм обіцяли, для них має бути залишено, тоді, можливо, ми як фракція «Батьківщина» будемо інакше дивитися. Поки що ми за цей проект бюджету голосувати не можемо.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кириленко Іван Григорович – до 5 хвилин. Будь ласка, Іване Григоровичу.

КИРИЛЕНКО І.Г. Шановний пане Голово! Є одна крилата фраза, афоризм, який розвінчує отут, у залі, панівну ідеологію, коли виступає опозиція. Панівна ідеологія означає популізм. Так от, один із філософів епохи Відродження сказав, що в цивілізованому суспільстві в країні розвиваються наука і ремесла, у нецивілізованому – росте апарат. Далі коментувати не треба, дивіться на наш проект бюджету і висновок напрашується сам собою.

Де ми? Камо грядеши, Україно? Куди ідемо далі з тим, що ми зараз голосуємо в цьому залі? Правильно називають – фінансова конституція країни на наступний рік. Як будемо жити в наступному році? Куди ідемо, Україно?

Президент свого часу в посланні до Верховної Ради сказав, що ми не зможемо перемогти ворога, якщо не станемо на щабель вище технологічно, інноваційно та інтелектуально. Золоті слова. Як можна перемогти ворога, коли немає такого рівня фінансування освіти і науки, щоб забезпечити мотивацію в цій сфері для вчителя, для науковця?

Я дуже прошу, колеги, дозвольте Голові Верховної Ради України вести засідання. Руслане Олексійовичу, ну негарно це все. Дозвольте, будь ласка, нехай колеги трошки почекають.

Руслане Олексійовичу, уже тут говорилося, що в освіті 8 тисяч гривень заробітна плата у молодого вчителя, середня по країні трошки більше 10 тисяч. Яка мотивація працювати людям в освіті? Батьки ногами голосують проти такого рівня освіти, думають про те, як дітей вже із шостого-сьомого класів за кордон відправити, бо це ж не освіта, це не мотивація вчителя.

Свого часу до Черчилля в розпал Другої світової війни зайшов міністр фінансів і сказав: «Пане прем'єре, війна, нам треба збільшувати військові видатки за рахунок скорочення інших». Прем'єр у нього запитує: «А що ти пропонуєш скоротити?». Той відповідає: «У нас найбільші видатки на освіту, науку, культуру

і так далі». Прем'єр подивився на нього і каже: «Так за що ж ми тоді воюємо?». Не треба це розшифровувати.

За що ж ми тоді воюємо, коли в науковця заробітна плата трошки більша, ніж в освітянина? Де ж ми переможемо технологічно, інноваційно? Звідки прийде ця перемога? У структурі промислового виробництва інноваційна продукція з високою доданою вартістю – 2 відсотки, ми навіть до сотні країн світу за цим показником не входимо.

Дуже болісно, Руслане Олексійовичу, що поряд із прикладами недалекої історії є просто навіть живі історії. Та сама Південна Корея. Коли союзники стомилися від допомоги, від безплідної війни Північної і Південної Кореї і почали тихенько, як кажуть, відповзати, південнокорейці зрозуміли, що треба виживати самим. Південна Корея – це приблизно три території Чернігівської області без ресурсів, Північна Корея була набагато забезпеченіша технологічно, промислово, природними ресурсами і так далі. Що вони зробили? Затягнули пояси і все, що мала країна, вона віддала на освіту і науку. Змінилося одне покоління, на пам'яті одного покоління відбувся унікальний технологічний і технічний прорив. Сьогодні маленька Південна Корея входить до десятки найбільш розвинених економік світу. «Азійський тигр», локомотив світової економіки. Польща закупила озброєння на початку літа у Південної Кореї, бо модернізовані F-16 і броньована техніка там кращі, ніж в інших країнах НАТО.

Я не говорю про Китай, про те, що відбулося в Китаї з чотирма модернізаціями.

Досвід Естонії, ось поруч. Країна з населенням, що відповідає третині населення Києва, має сьогодні унікальні досягнення в науці та освіті. Естонія посідає перше місце за якістю освіти, перетворилася на науково-технологічний освітній хаб, 1 тисяча 200 стартапів, багато з них із мільярдними оборотами, 40 мільярдів євро з неба впало на Естонію завдяки тому, що пріоритет було віддано освіті і науці.

Руслане Олексійовичу, я до вас звертаюся, бо вже немає до кого, будь ласка, це ж розмова не про сотні мільярдів. Давайте зглянемося на науку і освіту під час підготовки законопроекту до другого читання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Іване Григоровичу.

Цимбалюк Михайло Михайлович – до 5 хвилин замість голосування своїх поправок. Будь ласка.

ЦИМБАЛЮК М.М. Дякую. Фракція «Батьківщина». Шановні колеги! Юлія Володимирівна у своєму виступі висловила і позицію фракції щодо основного кошторису для життя держави на наступний рік, і основні аспекти. Я дозволю собі зупинитися на соціальній сфері.

Коли ми говоримо, що цього року, як і минулого, збільшується кількість ветеранів, учасників бойових дій, а в проекті бюджету на наступний рік бачимо

зменшення фінансування Міністерства у справах ветеранів України з 12 мільярдів гривень до 5,7 мільярда гривень, виникає запитання: чому так? Уряд нас переконує, що є кошти на фінансування житла для учасників бойових дій, родин загиблих в інших статтях. Ми хочемо до другого читання зрозуміти, скільки коштів уряд планує виділити на фінансування житла для військовослужбовців, ветеранів і членів родин загиблих, скільки все-таки сімей буде забезпечено житлом. Цього року 5,8 мільярда гривень було спрямовано на придбання житла для військовослужбовців, членів родин. Справді, люди вже отримують житло або компенсацію суми для придбання помешкань.

Шановні колеги, я не про смішні речі кажу, а про забезпечення житлом військовослужбовців і членів родин, які втратили годувальника.

Наступне питання. Коли розказують, що це бюджет оборони, ми погоджуємося, але якщо брати абсолютні цифри з урахуванням рівня інфляції, то це чи не на рівні фінансування цього року.

Шановні колеги, 20 тисяч 500 гривень грошового забезпечення для військовослужбовців з урахуванням рівня інфляції – це теж не підвищення, а зниження на наступний рік. Думаю, коли ми говоримо про підвищення зарплат, то насамперед маємо говорити про військовослужбовців Збройних Сил України та інших військових формувань.

Важлива тема реабілітації, відновлення осіб, які отримали травми під час виконання бойових завдань. На жаль, ми теж бачимо в проекті кошторису на наступний рік зменшення фінансування. У чому річ? І це запитання до Кабінету Міністрів, до тих міністерств, які відповідають за реабілітацію та відновлення саме військовослужбовців, які отримали травми або поранення під час виконання бойових завдань. Що змінилося? Як ми будемо їх реабілітовувати? Ми і так вдячні нашим партнерам, за кошти яких будуються, зокрема, реабілітаційні центри за прикладом міста Львова та інших обласних центрів. Але, мабуть, держава мала б виділяти більше коштів.

Наступне питання. Коли ми говоримо про проект бюджету і ті зауваження, про які кажуть представники фракції «Батьківщина», то також зважаємо на прожитковий мінімум. Це вже згадували колеги. Мінімальна пенсія залишається на рівні 2 тисячі 300 гривень. Це на місяць, колеги, 2 тисячі 300 гривень! Правда, є сподівання, і це закладено в проекті бюджету, що наступного року, як цього та попереднього, вдасться провести індексацію на рівні інфляції. Люди будуть додатково отримувати 300, 500, максимум 700 гривень. Чи покриє це рівень зростання споживчих цін – велике питання.

Я висловлюю глибоку надію, що уряд до другого читання врахує наші пропозиції, насправді я говорю про шість конкретних поправок, які стосуються прожиткового мінімуму, збільшення сум фінансування ветеранської сфери, зокрема коштів для помічників ветеранів, які потрібно спрямувати до місцевих бюджетів. Вірю, що уряд...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Соколов – до 5 хвилин. Будь ласка.

СОКОЛОВ М.В., член Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановний Голово! Шановні народні депутати! Нам у 1990-ті роки дісталася незалежна Україна з розвиненими машинобудуванням, кораблебудуванням, виробництвом найбільших у світі транспортних літаків та повного циклу ракетобудування. Так коли ми організовували візит президента компанії «Боїнг», він сказав, що для нього вкрай важлива співпраця з країною, яка має інженерну історію літако- та ракетобудування. Отже, Україна в особі Південного машинобудівного заводу стала надійним партнером США в особі компанії «Боїнг» у програмі *Sea Launch* (Морський старт). Саме Південний машинобудівний завод серійно виробляв найекологічнішу ракету на водні, вихлоп якої не містить вуглекислого газу, а – пару. Наприклад, європейські сучасні супутники на орбіту доставляються ракетою-носієм *Vega* з двигуном, що виробляється в Україні.

У зв'язку з війною було припинено космічну програму України, але залишилися значні борги із виплати заробітної плати, сплати податків на землю та енергоносії. Для збереження ракетобудування необхідно передбачити у проекті бюджету погашення всіх заборгованостей та внести доповнення до закону щодо обмеження стягнень із заводу боргів виконавчою службою, як це зроблено з підприємством «Укрзалізниця».

По-перше, потрібно невідкладно збільшити видатки на Державне космічне агентство України на суму 782 мільйони 248 тисяч 700 гривень для виконання бюджетної програми – фінансова підтримка державного підприємства «Виробниче об'єднання Південний машинобудівний завод імені Олександра Максимовича Макарова».

По-друге, необхідно взяти до уваги той факт, що на виробниче об'єднання «Південмаш» не поширюється дія абзацу двадцять другого пункту 10² розділу XIII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про виконавче провадження» в частині виконання рішень, стягувачами за якими є держава, органи Пенсійного фонду України, інші державні цільові фонди і суб'єкти.

Прошу Кабінет Міністрів України (до речі, я вже звернувся окремо) ініціювати внесення необхідних змін до чинного законодавства в рамках прийняття цього проекту бюджету щодо включення також державного підприємства «Виробниче об'єднання Південний машинобудівний завод імені Олександра Максимовича Макарова», так само як і акціонерного товариства «Українська залізниця», до переліку підприємств, щодо яких зупиняються будь-які провадження із сплати єдиного соціального внеску у період дії воєнного стану.

Це можна зробити шляхом внесення змін до пункту 10³ розділу XIII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про виконавче провадження». Тобто Кабінету Міністрів України як суб'єкту законодавчої ініціативи пропонується ініціювати внесення змін такого змісту: доповнити

абзаци перший і другий пункту 10³ після слів «акціонерне товариство «Українська залізниця» словами «державне підприємство «Виробниче об'єднання Південний машинобудівний завод імені Олександра Максимовича Макарова».

Також вважаю, що одним із найголовніших стратегічних питань, на яке слід обов'язково передбачити державні видатки запропонованого урядом проекту Державного бюджету на 2025 рік, є забезпечення цивільного захисту населення. Відповідно до звіту ООН від 6 вересня цього року, який у вільному доступі в мережі Інтернет, з початку повномасштабної війни загальна кількість загиблих цивільних громадян на території, підконтрольній Україні, становила 11 тисяч 740 осіб, з яких 640 – це діти, а загальна кількість поранених становить 36 тисяч 357 осіб.

Нагадую, що відповідно до вимог Кодексу цивільного захисту України, багатьох указів Президента України, рішень Кабінету Міністрів України, а також Державної комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій у територіальних громадах повинні бути створені і функціонувати місцеві та територіальні автоматизовані системи центрального оповіщення населення про небезпеки (МАСЦО).

Наголошую, ця проблема стає все більш важливою у наших складних умовах, це надзвичайна ситуація, загрози можуть виникнути у будь-який момент.

Дякую за увагу. Пропоную внести ці пропозиції до бюджетної програми.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Далі слово надається сьогоднішньому імениннику народному депутату Волинцю, виступ до 5 хвилин. Будь ласка.

ВОЛИНЕЦЬ М.Я., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановні колеги! Українці чітко заявили про необхідність вступу до Європейського Союзу. Чому? Бо ми розуміємо, що це соціальне міждержавне утворення, це найкращі у світі стандарти. Але хто нас там чекає, притому, що нині влада, парламент намагаються перетворити українців на рабів? А це суперечить директивам Європейського Союзу, конвенціям Міжнародної організації праці, у яких прописані мінімальні стандарти, нижче яких опускатися не можна. В Україні зростає валовий національний продукт і водночас стрімко підвищуються ціни, вартість життя. Виникає запитання: чому ж Міністерство фінансів України, уряд не пропонують збільшення доходів населення, підвищення соціальних виплат, зарплат?

Я дякую своєму колезі Кириленку Івану Григоровичу за те, що він так детально у своєму виступі показав, наскільки сьогодні злиденна ситуація у вчительських колективах, у вчительських сім'ях. Хочу ще наголосити, що вчителі початкових класів здебільшого отримують зарплату у розмірі 4 тисячі

гривень, півставки від мінімальної зарплати, або 8 тисяч гривень. Якщо в сім'ї працюють учитель початкового класу, його дружина теж учителька і у них є дитина, то сім'я перебуває за межею бідності. А після підвищення військового збору до 5 відсотків, доходи у цієї категорії громадян, як і інших працівників України, зменшилися, вони стали бідними і біднішими.

Фракція «Батьківщина» категорично не погоджується із замороженням мінімальної зарплати на рівні 8 тисяч гривень на весь 2025 рік і анонсом Міністерства фінансів України про замороження мінімальної зарплати на тому ж рівні – 8 тисяч гривень. Представники фракції «Батьківщина» ретельно обрахували і науково обґрунтували, що мінімальна зарплата у 2025 році має бути 10 тисяч 241 гривня. Ми ніколи не погодимося із тим, що пропонується прожитковий мінімум у 2025 році залишити на рівні 3 тисячі 28 гривень, а з цього формуються виплати і компенсації різним категоріям населення, зокрема інвалідам, різні компенсації тим, хто потребує допомоги держави. Навіщо сьогодні українців кидають у таку бідність?

Нам незрозуміло, чому в цей же час пропонуються величезні доплати прокурорам, суддям, працівникам Національного антикорупційного бюро України. Ви що, шановні, хліба просите? Ви що, голодні? Ви в тому становищі, у якому перебуває переважна більшість українців, які працюють сьогодні на підприємствах? Прив'язуючи українців до мінімальної зарплати 8 тисяч гривень, ви робите їх бідними, ви робите їх злиденними. І коли завершиться війна, за умов вільного ринку люди просто виїдуть з України. Хто буде відбудовувати країну?

Наступне питання. Мені зараз із сільської місцевості телефонують, а також з невеличких населених пунктів збіднілі люди, які сподіваються, що ви насправді хочете надати їм допомогу – 1 тисячу гривень. А вони знають і бачать, що, маючи кнопкові телефони, можуть не отримати цих грошей. Що, десь замаячили вибори і ви граєтеся, навіть цю анонсовану 1 тисячу гривень, мабуть, не збираєтеся давати людям? Звертаю на це особливу увагу.

Енергетика. А як ми переживемо важку зиму, коли вугільникам заборгували понад 2 мільярди гривень зарплати? Ніхто не збирається цю зарплату виплачувати, ніхто не збирається гасити заборгованість. Це ми бачимо, і люди вам цього не простять.

Наступне. Державне підприємство «Східний гірничо-збагачувальний комбінат», яке володіє шахтами, де видобувають уранову руду. Лідер фракції «Батьківщина» Юлія Тимошенко розробила проект закону, ми його співавтори, про те, щоб розвивати це підприємство і погасити заборгованість із виплати заробітної плати за шість з половиною місяців. І що ви думаєте, тут, у парламенті, заблокували цей законопроект, його не вносять на розгляд залу. Водночас пропонується найбільша корупційна...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, далі Івченко – до 5 хвилин. Це буде завершальний виступ колег із фракції «Батьківщина» замість голосування всіх їхніх поправок.

Далі Дмитрієва – 5 хвилин, і потім переходимо до виступів представників фракції «Європейська солідарність».

Ви теж знімаєте свої поправки? Добре. Секунду.

Тоді спочатку виступить Івченко. Будь ласка, до 5 хвилин.

ІВЧЕНКО В.Є., член Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Шановні колеги, знаєте, коли дивитися на проект бюджету, на ті пропозиції, які надав уряд, на жаль, немає відчуття, що в країні війна. Після вашого голосування у мене немає відчуття, що народні депутати розуміють, що відбувається на фронті.

Дивіться, за цим проектом бюджету ви підвищуєте заробітні плати прокурорам, але водночас не підвищуєте заробітні плати військовим. Ви підвищуєте заробітні плати працівникам Рахункової палати. А ви запитали в представників Агенції оборонних закупівель, скільки сьогодні Україна потребує амуніції? А ви запитали в них, які вони роблять прогнози на наступний рік, якщо в нас буде обмежене фінансування з боку наших партнерів, з боку Сполучених Штатів Америки?

Ми з вами маємо розуміти, що у наступному році нам переважно за свої кошти потрібно буде підтримувати Збройні Сили України. Це наші амуніція, фортифікація.

Кожен воєнний бюджет має опиратися на чотири стовпи.

Перше. Це заробітні плати, які, на жаль, за цим проектом бюджету не підвищуються.

Друге. Це персональний захист, а також харчування. А хіба люди, які отримали поранення, не варті того, щоб було нормальне харчування в наших лікарнях? Чому ніхто не порушує це питання у відповідному проекті бюджету?

Третє. Це амуніція. Колеги, нам багато потрібно, щоб бути готовими до конкуренції з нашим загарбником. На фронті сьогодні один до трьох, до чотирьох, а в деяких місцях до п'яти, а має бути один до одного, щоб ми не втрачали наші території і наші села. Я вже не кажу про ремонт техніки, колеги, це теж нині лягає на бюджет сил логістики.

І останнє, колеги. Це фортифікація. Фортифікація – це засіб як наступу та укріплення, так і відступу та укріплення. Ми з вами не можемо нормально збудувати фортифікацію, а ще і на наступний рік забрали максимально з того бюджету, який був прийнятий ще в цьому році.

Тому я і кажу, колеги, що не бачу на сьогодні усвідомлення кожним народним депутатом, який голосує за відповідну резолюцію, що в країні іде війна. Я не відчуваю, що уряд відповідально ставиться до того, який має бути в країні, яка воює, бюджет. Я не відчуваю, що ми із вами хочемо допомагати нашим ветеранам і пораненим, тому що в цьому проекті бюджету занадто мало в цих

статтях. І ще раз хочу сказати, давайте з вами подивимося хоча б на один рядок – харчування наших поранених хлопців у лікарнях. Це все, що показує цей проект бюджету.

Фракція «Батьківщина» не голосує, ми не підтримуємо і намагаємося до вас донести, щоб ви врешті-решт отямилися, бо настане час, коли люди змусять вас отямитися.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, промовці від фракції «Батьківщина» завершили свої виступи щодо поправок. Дякую вам. Ви виступили замість усіх своїх поправок. Щиро вдячний.

Далі виступить Дмитрієва, потім Васильченко – 2 хвилини, Бакунець – 2 хвилини, і переходимо до виступів представників фракції «Європейська солідарність», у вас великий спільний блок.

Дмитрієва – до 5 хвилин. Будь ласка.

ДМИТРИЄВА О.О., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»).* Дякую. Колеги, сьогодні будемо говорити про медицину. Насамперед хочу сказати, що пунктом 26 «Прикінцевих положень» просто знищується медична реформа в Україні.

Разом зі мною 53 народні депутати подавали поправки про те, що законом у нас гарантовано автономність закладів, які можуть самостійно розпоряджатися коштами, заробленими за надані послуги. Це основний принцип реформи. А зараз уряд планує всі ці кошти перевести на казначейські рахунки, звідки отримати їх швидко просто неможливо. А як же пацієнти? За які кошти будуть швидко закуповуватися ліки, медичні препарати і виплачуватися без заборгованості заробітна плата нашим лікарям?

Саме завдяки тому, що лікарні самостійно розпоряджалися своїми коштами, вони переживали і ковід, і війну, швидко закуповували те, що їм було потрібно. То у мене запитання: все-таки уряд у нас скасовує медичну реформу чи просто хтось хоче контролювати кошти, які чесно зароблені лікарнями? І хто буде нести відповідальність за те, що заробітна плата затримуватиметься?

Колеги, ми комітетом подавали також альтернативну пропозицію про те (на засіданні комітету всі її підтримали), що залишки коштів, які не використані за два місяці, будуть залишатися у лікарень, а все, що більше, – переводиться на казначейські рахунки. Тоді ані Міністерство охорони здоров'я України, ані Міністерство фінансів України – ніхто не був проти. А зараз ця норма теж виключається.

Далі. Що стосується договорів керованого доступу, то ми із вами прийняли закон, завдяки якому наші пацієнти можуть закуповувати інноваційні ліки за приємнішими цінами. Усі бачили, що у Верховній Раді ми збирали кошти

на пацієнтів із спінальною м'язовою атрофією. Це мільйони доларів, які спрямовують на закупівлю ліків. Але ця програма договорів керованого доступу профінансована лише на 13 відсотків. Про що це говорить? Що більшість пацієнтів не отримає тих коштів, які необхідні для таких хворих дітей.

Національна служба здоров'я України відповідає за те, що програма медичних гарантій працює, що пацієнти отримують необхідну медичну допомогу. Програма медичних гарантій щороку збільшується, додаються нові медичні послуги та постійно йде робота над створенням нових пакетів, над розширенням програми «Доступні ліки», розробляються нові програми, тому вкрай важливо, щоб фінансування цього органу було повністю забезпечено. І ця поправка – це кошти на те, щоб Національна служба здоров'я України могла повноцінно працювати.

Програма медичних гарантій є основним джерелом оплати медичних послуг для українських пацієнтів. У цій програмі закладені кошти на профілактику, на лікування дорослих і дітей, на лікування онкохворих пацієнтів, на операції, на реабілітацію. Саме Міністерство охорони здоров'я України прописало, що 22 мільярди не вистачає на цю програму. І якщо цих коштів не буде в бюджеті, то наші пацієнти не отримають повноцінно медичної послуги, яка їм необхідна, вони просто будуть знову-таки шукати кошти для того, щоб лікуватися.

І наостанок. У нас війна. Через війну значно збільшується кількість складних поранень внаслідок мінно-вибухових уражень. Такі травми призводять до руйнівних ушкоджень ока та повної втрати зору, що потребує проведення високотехнологічних реконструктивних операцій. Наші захисники і захисниці змушені шукати кошти по всіх соціальних мережах для того, щоб ці операції оплатити. Національна служба здоров'я України покриває лише 40 тисяч гривень за таку операцію, а операції коштують 100-140 тисяч. Ми бачимо, що в проекті бюджету виділяється півтора мільярда гривень на телемарафон, але ми не можемо виділити 300 мільйонів гривень для наших захисників і захисниць.

У мене запитання: які все-таки у цієї Верховної Ради пріоритети – телемарафони чи наші пацієнти, які не повинні шукати коштів для того, щоб лікуватися, якщо можуть зробити це за рахунок держави. Особливо наші захисники і захисниці не повинні шукати коштів для того, щоб бути повноцінно здоровими.

Дякую вам.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, шановні колеги.

Далі від фракції «Голос» виступить 2 хвилини Васильченко, яка знімає всі свої поправки. А потім колеги, які знімають свої поправки, матимуть короткі виступи, і переходимо до виступів від фракції «Європейська солідарність».

Васильченко. Будь ласка.

ВАСИЛЬЧЕНКО Г.І., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (одномандатний виборчий округ

№ 118, Львівська область, політична партія «Голос»). Фракція «Голос». Шановний пане Голово! Шановні колеги! Прошу звернути увагу на таке. Напевно, до вас теж надходили десятки звернень від громад, від органів місцевого самоврядування щодо того, яким буде їх бюджет на наступний рік. Зокрема до мене і від Асоціації міст України, і від громад аналогічно надійшло дуже багато звернень і, як й інші колеги, я подала поправки, які стосуються того, щоб на наступний рік залишити 64 відсотки ПДФО в громадах.

Пам'ятаю як ще у 2020 році я зареєструвала відповідний законопроект, яким пропонувалося плюс 5 відсотків ПДФО – в громади, бо на той момент лише 60 відсотків зараховувалися до бюджетів громад і був великий спротив від уряду. Уже протягом кількох років ми з народними депутатами відстоюємо цю позицію, відстоюємо бюджети громад і намагаємося в такий спосіб підтримати громади, щоб вони були фінансово спроможні і могли належно фінансувати усі свої видатки.

Прошу уряд звернути увагу на поправку 411 і все-таки врахувати її до другого читання, щоб зберегти, власне, в громадах 64 відсотки ПДФО.

Також прошу врахувати поправку 240, яка стосується реверсної дотації. Минулого року було досягнуто компромісного рішення, щоб не перераховувалася до державного бюджету реверсна дотація. Повторюю, це було компромісне рішення як наслідок того, що до державного бюджету забрали так зване військове ПДФО, щоб дати можливість громадам забезпечити виконання своїх повноважень, маючи ресурси на місцях.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ви завершили, зняли свої поправки. Спасибі.

Далі виступи від групи «Довіра». Бакунець – 2 хвилини, Арешонков – 2 хвилини і Вельможний – 3 хвилини. Представники групи «Довіра» теж знімають усі свої поправки.

Бакунець – 2 хвилини. Будь ласка.

БАКУНЕЦЬ П.А., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 122, Львівська область, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Шановний пане Голово! Звичайно, що, розглядаючи проект бюджету на наступний рік, я хочу ще раз підкреслити, що це наступ на місцеве самоврядування, це процес не децентралізації, а, навпаки, – централізації щодо бюджетів, які передбачені для наших громад. Наголошую вам ще раз, особливо представникам уряду, неможливо в наступному році знову вкрати в місцевого самоврядування кошти, тобто не дати їм 64 відсотки ПДФО та ще й забрати в них реверсом гроші. Це знищення місцевого самоврядування, не побоюся цього слова.

Закликаю вас від імені усіх маленьких громад врахувати поправку про те, щоб до місцевих бюджетів у наступному році зараховувалося 64 відсотки ПДФО. Це приблизно для кожного районного центру, що має від 200 до 400 мільйонів

гривень загального бюджету, 5, 7, 10 відсотків. Це і є ті кошти, які у них будуть на бюджети розвитку, це ті кошти, за які місцеве самоврядування зможе хоча б полатити або систему опалення в садочку, в школі, в лікарні, або якийсь дах перекрити, це мінімум, на що зможе прожити місцеве самоврядування. Дуже прошу, колеги, все-таки врахувати це і дати можливість нормально існувати місцевому самоврядуванню в наступному бюджетному році, тим паче, що перед нами вкрай важка зима.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Арешонков Володимир Юрійович – до 2 хвилин. Будь ласка.

Потім Вельможний – до 3 хвилин, і переходимо до виступів від фракції «Європейська солідарність».

АРЕШОНКОВ В.Ю., член Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 64, Житомирська область, самовисуванець). Шановний пане Голово! Шановні колеги! Безперечно, кожного року, коли ми розглядаємо проект бюджету, то говоримо про те, що надзвичайно непросто витримати цей здоровий і правильний баланс між потребами і реальністю. Усе, що визначено в нашому законодавстві, починаючи від Конституції України, де мова йде особливо про соціальний захист громадян, ми вважаємо, що потрібно шукати можливості для забезпечення таких видатків.

Цього року, на жаль, окрема категорія громадян, яку я зараз хочу згадати, а ідеться про тих, хто має статус постраждалих внаслідок аварії на Чорнобильській атомній електростанції, тих, хто проживає на забруднених територіях, ліквідаторів, тих, хто втратив здоров'я у зв'язку із ліквідацією аварії на ЧАЕС, знову потерпає. Хотів би звернутися до моїх шановних колег – і народних депутатів, і очільників уряду – з тим, щоб перед голосуванням ще попрацювати і все-таки знайти певні резерви, знайти шляхи для того, щоб підтримати громадян, які у свій час віддали здоров'я, ризикували своїм життям і ліквідували одну з найстрашніших катастроф ХХ століття – аварію на Чорнобильській атомній електростанції.

Ще раз підкреслюю, депутатська група «Довіра» розуміє необхідність прийняття бюджету, який буде спрямовано на здобуття перемоги, підтримку нашої оборони, підтримку Збройних Сил України. А втім, ми закликаємо враховувати інтереси і потреби окремих категорій громадян, зокрема таких, як чорнобильці.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Завершальне слово від групи «Довіра» матиме Вельможний – 3 хвилини. І представники групи «Довіра» завершують свої виступи. Будь ласка.

ВЕЛЬМОЖНИЙ С.А. Луганщина, депутатська група «Довіра». У рамках підготовки проекту Державного бюджету до розгляду в парламенті я вражений тим, що ми забули про насправді важливе – про українців. Цей проект бюджету має свою позитивну сторону – збалансовані видатки для сил оборони, але і має негатив – заморожування мінімального розміру соціальних виплат і заробітної плати.

Наразі в проекті Державного бюджету на 2025 рік на субвенції для органів місцевого самоврядування за пошкоджене житло передбачено лише 500 мільйонів гривень, а на житлові сертифікати для реалізації третього етапу програми щодо тимчасово окупованих територій зовсім не передбачено видатків.

Я неодноразово відвідував місця проживання внутрішньо переміщених осіб, десятки разів спілкувався з переселенцями. Жодним чином органи місцевого самоврядування їм не допомагають, а ми їх продовжуємо фінансувати. У цих органів немає територій, але є десятки управлінь, департаментів, комунальних підприємств тощо.

Ми разом із колегами-переселенцями Олександром Суховим, Максимом Ткаченком, Русланом Горбенком подали більше 20 пропозицій до Державного бюджету. Усі вони стосувалися скорочення витрат на чиновників, особливо на службовців адміністрацій тимчасово окупованих населених пунктів, а також скасування статті, якою майже 200 мільйонів гривень виділяється на утримання та ремонт доріг на Луганщині.

Скажіть мені, які дороги на Луганщині? Чим корисні такі підприємства, як водоканал або тролейбусне управління міст, які росіяни спочатку знищили, а потім окупували? У нас для переселенців немає грошей, можливо, не буде коштів для відшкодування людям збитків, завданих внаслідок атак росіян, зате у нас є гроші спокійно виплачувати зарплати у розмірі 80-100 тисяч гривень чиновникам без територій. Закликаю терміново переглянути цю позицію.

Ми не будучи фінансистами знайшли 1 мільярд гривень, ці гроші можна було б спрямувати на будівництво житла, реконструкцію будівель для проживання переселенців. Якщо ж Міністерство фінансів України уважно подивиться на проект Державного бюджету, впевнений, цю суму можна збільшити у п'ять разів. Можливо, нам варто все-таки забрати кошти у чиновників, дати їх людям, збудувати житло, виплатити пенсіонерам і особам з інвалідністю допомогу. Конституцією України встановлено, що основна цінність нашої держави – це громадяни. Не забувайте про це. Ми маємо робити все для добробуту наших громадян. Ми маємо зберегти громадян України в нашій державі, адже ці люди і є Україна.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, представники групи «Довіра» завершили виступи.

Переходимо до виступів від фракції «Європейська солідарність». Починаємо з Ар'єва.

Ірино Володимирівно, якщо можна, я просто зачитаю, щоб ще раз...

Ми домовлялися так: Ірина Володимирівна Геращенко – до 5 хвилин і ще окремо 3 хвилини щодо комітетських поправок, Фріз – до 3 хвилин, Іонова – до 3 хвилин, Бондар – до 4 хвилин, Ар'єв – до 5 хвилин, Княжицький – до 5 хвилин і завершальною буде Южаніна – до 10 хвилин. Потім переходимо до обговорення поправок.

Давайте почнемо з Ар'єва, а далі розберемося. Будь ласка, до 5 хвилин.

АР'ЄВ В.І. Ми зараз обговорюємо проект головного фінансового бюджету країни, але в залі майже немає народних депутатів. Ось це і показує ставлення народних обранців до того, як ми будемо жити цілий рік, у яких фінансових умовах. А обговорюємо ми серйозні речі.

Сьогодні в проекті бюджету записано: учителям – дуля, медикам – дуля, на підтримку внутрішньо переміщених осіб – дві дулі і так далі, нікому нічого. Зате Генеральна прокуратура – плюс 2,7 мільярда гривень, збільшення витрат на Офіс Президента через Державне управління справами, на Верховну Раду України, на Бюро економічної безпеки України, на Службу безпеки України, на всі правоохоронні структури, я вже щойно сказав про Генеральну прокуратуру.

От ми кілька хвилин тому проголосували про те, щоб зменшити базову ставку для нарахування зарплат прокурорам. Чудова річ, нарешті щось зробили. Але вилучити рядок у проекті бюджету, де виділяється на ці цілі 2,7 мільярда гривень, – ні. Що нині робить прокуратура? Ми бачимо всіх, хто оформив собі фейкову інвалідність, які вони зарплати мають, – 80 тисяч, 100 тисяч, 200 тисяч гривень на рівні керівництва. А що вони роблять?

Я наведу дуже яскравий приклад. Є в місті Умані благодійний фонд «Збережи Україну!», який збирав гроші на допомогу Збройним Силам України. Як з'ясувалося по факту, є документи, закумульовані 400 мільйонів гривень були спрямовані на ліві цілі. Фактично є підозра у розкраданні гуманітарної допомоги для Збройних Сил на суму 400 мільйонів гривень. Півтора року прокуратура, слідчі нічого не можуть з цією справою зробити, тому що один із засновників фонду, його звати Андрій Дикун, із партії «Слуга народу», тобто відбувається покривання своїх.

Якщо стосовно 400 мільйонів гривень, що були безпосередньо вкрадені у громадян України і які віддавалися ними для збору коштів на армію, прокуратура не може півтора року провести розслідування, то за що підвищувати зарплати, за що підвищувати грошове забезпечення.

Абсолютно чітко можна подивитися на всі витрати. Ми не збільшуємо, ми зменшуємо витрати на Міністерство оборони України за цим проектом, і це тоді, коли ворог на свою армію їх тільки збільшує. До того ж ми відстаємо більш ніж втричі від російської федерації. Як ми будемо перемагати?

Можна написати 10 планів перемоги, можна написати все, що завгодно, купу документів видати, влаштувати овації із вставанням у залі Верховної Ради, влаштувати загальну підтримку у всіх обласних, місцевих, районних

адміністраціях, міських радах і селищних радах. Такий собі ай-яй-яй загальний «одобрямс». І що буде в результаті? Нічого не буде. Поки ми не виділимо кошти і не наведемо порядок, поки прокуратура і суди не почнуть працювати відповідно до закону, а не за вказівкою з Офісу Президента, поки у нас не припиниться хаос у Міністерстві оборони України із закупівлями, поки не припиняться махінації на фортифікації та дронівих програмах, де в Державній службі спеціального зв'язку та захисту інформації України фактично в одного виробника закупають дрони і складають акти випробувань, навіть не запросивши на ці випробування Міністерство оборони України, які підписує Держспецзв'язок як замовник і виробник. Що ми будемо далі робити, якщо виділяємо кошти тим структурам, які не здатні розробити ані дрони, ані РЕБ?

Шановні друзі, я впевнений, що натиснуть із Офісу Президента і цей антинародний проект бюджету з дулями на соціалку і з новими «плюшками» для силових структур буде прийнято. Але чи зробить це країну європейською? Абсолютно ні. Думаю, що це буде нам тільки мінус, наблизить нас не до перемоги, а до протилежного.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради
України **КОРНІЄНКО О.С.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Рухаємося далі. Фріз Ірина Василівна – 5 хвилин. З місця чи з трибуни? З місця, добре.

Фріз Ірина Василівна, виступ з місця, 3 хвилини. Будь ласка.

ФРІЗ І.В., *член Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»).* Дуже дякую. Дійсно, колеги, зараз мій виступ у майже порожньому залі скоріше адресований тим, хто буде дивитися в записі наше засідання. Я хотіла б поінформувати всіх українських громадян, що цей проект бюджету, як уже неодноразово наголошувалося тут усіма колегами з опозиції, не є проектом бюджету країни, яка воює. Якби це був проект бюджету країни, яка воює, то ми 100 відсотків врахували б ті потреби, про які говорили безпосередньо представники сектору безпеки і оборони на засіданні Комітету з питань національної безпеки, оборони та розвідки.

Я хочу наголосити, що рішення нашого комітету звучить так: підтримати проект Державного бюджету України на 2025 рік за умови збільшення видатків загального фонду державного бюджету для органів сектору безпеки і оборони у таких цифрах. Міністерство оборони України нині має 1,5 трильйона гривень. Знаєте, скільки просить Міністерство оборони, щоб їм додали? Ще 6 трильйонів 700 мільйонів гривень. Ось куди потрібно спрямовувати гроші в країні, яка перебуває у великій війні. А що ми з вами робимо? А ми з вами тут просторікуємо щодо того, варто чи не варто все-таки підвищувати заробітні плати прокурорам.

Усі шалено радіють одній поправці, яку сьогодні ухвалили, але без прив'язки до поправки представників фракції «Європейська солідарність» прокуратура однаково буде мати додаткових 2,7 мільярда гривень. Для чого ми це робимо? Для того щоб вчергове засвідчити на своїй сторінці, що Верховна Рада зробила щось корисне? Не зробила вона сьогодні нічого корисного, окрім того, що ухвалила антивоєнний проект бюджету країни. Тому що країна, яка у війні, має затягнути пояси скрізь – не підвищувати заробітні плати чиновникам, працівникам Рахункової палати чи прокурорам, а насамперед забезпечити сектор безпеки і оборони. Без того, щоб наші сили оборони мали повну комплектацію, ми не встоїмо.

Подивіться, що відбувається зараз на фронті, куди ви спрямовуєте гроші. Завтра або в 2025 році за такої політики влади до військових взагалі не буде державного бюджету і країни може не бути, якщо ми не переосмислимо і не зрозуміємо, що все має спрямовуватися виключно на забезпечення сектору безпеки і оборони, а не бавитися в ігрища, що потім призведе до краху держави.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Далі Марія Іонова – 3 хвилини. 3 місця, Маріє? Будь ласка.

ІОНОВА М.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Так, з місця. Шановний головуєчий! Шановні колеги! Дійсно, ми зараз говоримо майже самі з собою. Чесно кажучи, коли ми розглядаємо головний документ країни без абсолютно виваженого розподілу видатків, то будь-який найкращий План перемоги, який ми нещодавно чули в цьому залі, це просто мильна бульбашка і відволікання уваги суспільства.

Я хотіла б сказати, щойно до речі і моя колега Ірина Фріз виступала, дійсно, ситуація на фронті не те, що деградує, вона дуже погіршена. І я собі уявляю, якби наші військові залишили свої позиції і пішли у своїх справах, тому що їм нецікаво або чути про планування якоїсь військової операції, або виконувати свої безпосередні задачі, які перед ними поставлені.

Дуже безвідповідально і насправді соромно перед нашими військовими, що ми розглядаємо поправки до проекту бюджету в майже порожньому залі, дуже важко бачити, як оце державне, так зване, управління абсолютно не є ефективним. Ми щороку повторюємо, що все одно будемо вертатися і виправляти помилки, які влада робить кожен рік. Це просто танці на граблях, які не завершуються вже з 2019 року. І з 2019 року представники фракції «Європейська солідарність» говорять про сектор безпеки і оборони, про те, щоб серйозно до цього поставитися відповідно до реальної ситуації, яка існує в нашій країні.

Я також хотіла би звернути увагу на ті мої поправки, які стосуються освіти, тому що без якісної освіти в цій країні у нас теж не буде шансу перемогти. Ми не хочемо, щоб українські вчителі продовжували виїжджати, вони бачать тут

абсолютно ганебну мінімальну, ну, таку заробітну плату, вони готові виїжджати і, вибачте, працювати на інших роботах, але не викладати і не давати знання нашим дітям, які будуть, може, і далі продовжувати нашу боротьбу.

Мої поправки 1901 та інші дійсно стосуються того, щоб підвищити зарплати і не перекладати це на місцеві бюджети.

Завершуючи свій виступ, зауважу, що ми з колегою Іриною Геращенко працювали над тим, щоб збільшити бюджет Міністерства закордонних справ України. Це другий фронт, на якому ми маємо спільно працювати, зокрема повинна бути відновлена з належним, комплексним, системним підходом парламентська дипломатія. Знаєте, розказувати дипломатам, що їм слід захищати ті чи інші плани перемоги, абсолютно не надаючи фінансування, і відкривати посольства в тих країнах...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Далі у нас перший раунд. Ірина Володимирівна Геращенко – 5 хвилин, з трибуни. Будь ласка.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Шановні українці! Яким має бути бюджет країни, яка воює? Очевидно, що бюджетом армії, бюджетом підтримки ветеранів, бюджетом підтримки родин загиблих. Натомість ми маємо проект Державного бюджету на 2025 рік – це бюджет прокурорів, бюджет суддів, бюджет Державного бюро розслідувань, бюджет Бюро економічної безпеки України, бюджет інших репресивних органів, працівники яких сьогодні ще й мають стовідсоткову бронь від мобілізації. Це ненормально, тому що справедливість вимагає від нас зосередитися навколо головного – підтримки Збройних Сил України.

Зверніть увагу, що проект Державного бюджету на 2025 рік і поправки до нього ми обговорюємо в майже порожньому залі.

Майже 2 тисяч 100 поправок комітет прийняв тільки декілька, при цьому абсолютно проігнорувавши фахові, професійні поправки, які були підготовлені Ніною Южаніною і нашою командою та стосувалися такого. Не тільки зменшити заробітні плати прокурорам, що сьогодні зробила Верховна Рада (ми дякуємо всім 242 народним депутатам, які натиснули кнопку), після скандалів у суспільстві з інформацією про цих так званих 30-річних інвалідів в «депутатських погонах», які пакуються кешем і ще через суд собі забирають пенсії з держави. Але там є інша лазівка: 3 мільярди гривень залишаються в бюджеті прокуратури. Ми ж усвідомлюємо, що ці гроші випишуть через премії, зарубіжні вояжі. Наприклад, Генеральний прокурор Костін не вилазив із-за кордону з нульовим результатом. Ну-льо-вим! Тому що і досі не відбулося жодного трибуналу проти путіна, бо розвалюється антипутінська коаліція, БРІКС це показує. Замість того щоб підтримати поправки, які спрямовані на досягнення комплексної справедливості, щоб це був бюджет не прокурорів, чиновників і дебеєрівців, а бюджет країни, яка воює, ми в порожньому залі зараз говоримо про те, як любимо армію. Подивіться на сектори: тут цілі сектори майже порожні, зокрема сектор «слуг народу».

Які поправки пропонують представники фракції «Європейська солідарність» і на чому ми будемо наполягати. Так, ми пишаємося тим, що наша команда привернула публічну увагу до ганебної історії з прокурорами, які отримують сотні тисяч гривень зарплати, ще і пенсії собі вибили, у них усе добре. Чудово, що ми сьогодні «збили» ці норми. Нам треба «збити» взагалі норми про збільшення фінансування прокуратури. У країні нині майже вдвічі зменшилося населення, це вам скаже будь-який демограф, але водночас кількість прокурорів, суддів, працівників Міністерства внутрішніх справ України залишається на довоєнному рівні, хоча ці структури треба зменшувати.

У країні підвищили податки. Уже з 1 жовтня заднім числом усі фізичні особи – підприємці, весь малий і середній бізнес будуть платити 5 відсотків воєнного збору, але ці кошти спрямують не на армію, а на все, що завгодно, тому що нашу поправку про створення спеціального фонду для фінансування армії не врахували. Нам з бюджетного комітету говорять, що, мовляв, усі внутрішні видатки спрямовують на фінансування Збройних Сил України, а наші західні партнери допомагають нам нині утримувати соціальну сферу, друзі, це неправда, тому що нам дарма майже не дають жодної копійки. Ми повинні будемо потім роками і десятиріччями, наші діти й онуки віддаватимуть усе, що ви сьогодні взяли і потім вкрали. Ось проти цього і виступають представники фракції «Європейська солідарність». Ми – за спеціальний фонд для армії.

Далі, які ми поправки пропонуємо. Ми із вами зараз у майже порожньому залі, тому що все це нікуди не транслюється. У нас телемарафон насправді став абсолютно пропагандистською інформаційною будкою імені Офісу Президента, де дуже мало правди. І на цей пропагандистський телемарафон ви знаходите 2 мільярди гривень. Уже ніхто його не дивиться, окрім Офісу Президента, навіть самі так звані журналісти, пропагандисти «плюсів» та інших олігархічних каналів, його не дивляться. Але ви виділяєте 2 мільярди гривень.

Друзі, це не бюджет країни, яка воює, це проект Державного бюджету країни, яка готується до виборів, тому що тільки перед виборами збільшують видатки на прокурорів, щоб «кошмарити» опозицію і бізнес, на Міністерство внутрішніх справ України, на репресивні органи, на телемарафон і відмовляються прийняти наші дуже важливі поправки.

Фракція «Європейська солідарність» і надалі буде боротися за те, щоб це був бюджет країни, яка воює. Ми ретельно розписали, де знайти на це кошти. Так само як не може бути 42 мільярдів...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Далі у нас Михайло Бондар – 4 хвилини, з трибуни. Будь ласка.

БОНДАР М.Л., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 119, Львівська область, політична партія «Європейська солідарність»). Дякую. Фракція «Європейська солідарність». Напевно, я почну все-таки зі змін

до Державного бюджету України на 2024 рік, які були прийняті в цьому залі. Наприклад, пару днів тому, ідучи на Центральний залізничний вокзал у місті Києві, я проходив біля центрального офісу Державного бюро розслідувань. Я побачив, що вони роблять на ці кошти, які були додатково їм виділені при внесенні змін до Державного бюджету України на 2024 рік? Вони повним ходом роблять реконструкцію фасаду. Ось куди спрямовують ці гроші – на відмивання. Просто через різні структури, через ремонтні роботи вони будуть відмивати ці кошти.

Щодо Державного бюджету України на 2025 рік я буду говорити, напевно, словами побратимів і посестер, які телефонують мені і просять висловлюватися, куди спрямувати кошти держави в країні, яка воює, і з 2014 року протистоїть навалі московської федерації.

Почну з того, що хлопці та дівчата, які перебувають на фронті, мають отримувати доплати і розуміти, за які кошти вони боронять державу тоді, коли їхні діти, рідні, сім'ї, близькі вдома моляться і чекають на їх повернення додому живими і неушкодженими. Я хочу сказати словами тих родин, які втратили своїх чоловіків, синів, братів, сестер, мамів. Це ті люди, які при втраті, наприклад, годувальника чи своїх рідних військовослужбовця або військовослужбовиці отримують від держави належні їм кошти і їх левову частку віддають на потреби фронту, купляють автомобілі підрозділу, у якому перебував їхній боець, «мавіки», амуніцію. Вони розуміють, що ці хлопці та дівчата весь час були поряд з їхньою рідною людиною і далі залишаються там, потребуючи цієї підтримки, а держава, на жаль, її не дає.

Я буду говорити словами ветеранів, які повертаються після служби, потребують реабілітації та соціального захисту у своїх громадах, у яких ви забираєте кошти і спрямовуєте їх, дійсно, як розказували мої колеги, на підвищення заробітних плат прокурорів, суддів, чиновників, тих чиновників, що служать цій державі і не мають права отримувати більші заробітні плати, ніж той воїн, який зараз в окопі. Вони просто не мають морального права. Ми сьогодні справді засвистували Голову Рахункової палати, якій підвищують зарплату, що має становити десь більше 300 тисяч гривень. Вони повинні мати або таку саму зарплату, як той військовий в окопі, або нижчу.

Я буду говорити словами тих людей з інвалідністю, які повертаються з фронту і, незважаючи на свою інвалідність, втрату кінцівок, після реабілітації повертаються назад у підрозділи і далі воюють...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Далі виступатиме Микола Леонідович Княжицький. З трибуни чи з місця? З трибуни, 5 хвилин. Будь ласка.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дякую, пане головуєчий. Колега Фріз сказала, що ми маємо антивоєнний проект бюджету. Це абсолютно вірно. Але проект бюджету не лише антивоєнний, він, на жаль, антисоціальний і антикультурний. Російська армія намагається перемогти нас на фронті, намагається геноцидно нас

убити, геноцидно знищити нашу культуру і асимілювати або вигнати нас з країни. У проекті Державного бюджету України відповідей на ці виклики фактично немає.

Про військову складову проекту бюджету говорили колеги. Очевидно, що потрібно сказати про ще декілька складових. Українська освіта проектом бюджету взагалі проігнорована. Освіта, де вчитель отримує мінімальну заробітну плату або трошки більше від мінімальної, де 8 тисяч гривень, освіта, де немає кого взяти на роботу в школу, не може бути якісною для наших дітей. Ми не можемо якісно забезпечити як українців в Україні, так і українців за кордоном освітою. Ми не можемо підтримати за кордоном українців, які хочуть зберегти свою ідентичність, і не можемо зберегти українців, які є в Україні, для того щоб вони не тікали за кордон, щоб вони отримали якісну освіту. Те саме стосується української культури.

Частково врахували поправки, які я підписував з колегами з комітету, але цього явно недостатньо.

Серед поправок, які я подавав, була поправка щодо підвищення мінімальної заробітної плати. Мінімальна заробітна плата на наступний рік встановлюється на рівні 8 тисяч гривень, тобто на рівні цього року. Інфляція, подорожчання у зв'язку із збільшенням вартості комунальних послуг, цін на паливо у проекті бюджету взагалі не враховуються. Купівельна спроможність громадян фактично теж знижується. Я пропонував зробити на рівні 10 тисяч гривень. Цього враховано не було.

Не враховано поправку 648 щодо сплати єдиного соціального внеску. На сьогодні фізичні особи – підприємці мають право під час дії воєнного стану та 12 місяців після його припинення не сплачувати єдиний соціальний внесок. Такі зміни ми прийняли на початку війни. На жаль, у проекті бюджету на наступний рік ми цю норму не застосовуємо, так ніби в нас уже завершилася війна.

Я пропонував не виділяти кошти на телемарафон, а спрямувати їх на соціальні потреби, насамперед на українську освіту, зокрема на збільшення освітньої субвенції. Ми отримуємо сотні листів від учителів, збираються їх профспілки, але субвенція не збільшена. Я пропонував збільшити її на 6 мільярдів гривень.

Я пропонував збільшення субвенції для облаштування укриттів у школах. У багатьох регіонах школи під загрозою закриття або під ракетною загрозою, тому що немає коштів на побудову укриття. Очевидно, з місцевих бюджетів вони не можуть взяти ці кошти, а різноманітні пропозиції будувати габіони або інші псевдозахисні споруди не витримують жодної критики.

Я пропонував субвенцію для придбання шкільних автобусів, бо з початком повномасштабного вторгнення школи віддали свої автобуси на фронт. Ми самі пам'ятаємо цю ситуацію. Особливо в гірських районах до сільських шкіл дітей нічим довозити. Як ми хочемо, щоб ці люди залишалися в Україні і не покидали її, якщо Україна про них не дбає – не дбає тут і не дбає, коли вони виїжджають. Ми забули про демографічну політику, хоча прийняли стратегію. Не фінансуємо

купівлю, особливо в західних і центральних регіонах, житла для людей, які змушені виїхати з окупованих територій або близьких до окупованих. Робляться деякі спроби якось підтримати цих людей на прифронтових територіях, але на заході і в центрі – ні, а більшість виїхало саме туди. Ці люди досі живуть у жахливих умовах у гуртожитках і школах на заході України. Народні депутати до них заїжджають рідко, українські урядовці не заїжджають взагалі. Цим людям не залишається нічого, як покинути Україну, де про них Україна знову не буде дбати.

Очевидно, що такий проект бюджету, на жаль, це допомога у виконанні не наших стратегій, це допомога у виконанні стратегії ворога. Ми зробимо все для того, щоб перемогти, кожен із нас, але перемога – це не затвердження планів перемоги на різноманітних комісіях і сесіях. Перемога – це творення планів перемоги відповідальними політиками, урядом і Президентом.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Другий вихід Ірини Володимирівни Геращенко. Виступ з трибуни, 3 хвилини. Будь ласка.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Шановні колеги! Я хочу продовжити ту важливу позицію, якої вже торкнувся у своєму виступі мій шановний колега пан Княжицький. На жаль, сьогодні ми маємо більше шести з половиною мільйонів біженців від війни, які змушені були, насамперед це жінки і діти, тікати від російських бомб. Це створює колосальне навантаження на наші консульські служби, на наші дипломатичні відомства. Уявіть собі, у проекті бюджету країни, яка воює, скорочується бюджет Міністерства закордонних справ України майже на 400 мільйонів гривень. Це відбувається тоді, коли в Міністерстві закордонних справ говорять про те, що в них навіть іноді не вистачає коштів на видачу документів і просять у влади додати 1 мільярд гривень для наших консульств. Скажіть, будь ласка, це опозиція чи влада має відстоювати позицію реінтеграції наших біженців? Думаю, це має нас об'єднувати.

Ми з Марією Іоновою в Комітеті з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва, голови якого тут зараз немає, запропонували поправку щодо того, як допомогти Міністерству закордонних справ виконувати мінімально їх повноваження, їх функціонал. Запропонували відірвати кошти від оцього корупційного дорожнього фонду в розмірі 42 мільярди гривень та додати їх для наших консульських служб, які перевантажені і на які мільйони українських біженців подають справедливі скарги, що в них там черги, щоб отримати документи. Якщо ви думаєте, що профільний комітет підтримав ці важливі поправки, то ні, хоча серед їх авторів не тільки ми з Марією Іоновою, а всі члени нашого комітету. Ми переконали і наших колег з монобільшості у важливості цього питання.

Ми маємо кричущі проблеми з такими країнами, як, наприклад, Ірландія, острівна країна, там не можуть підлітки, що виїхали 16-річними, здати біометрію

зараз на перший український закордонний паспорт, тому що тікали від війни без закордонного паспорта. На це коштів немає, можливості залучити туди виїзну групу нашої відповідної служби немає і це не підтримується країною.

Вибачте, будь ласка, Президент Зеленський говорив про реінтеграцію, необхідність створення міністерства повернення. Це, до речі, ідея нашого колеги пана Княжицького. Можна кидати мільярд прекрасних, потужних, незламних слів, але жодної копійки не дати на реалізацію цього.

Ми пропонуємо у наших поправках, які стосуються саме посилення Міністерства закордонних справ, додати 1 мільярд гривень для фінансування українських консульств. Це кошти для українських біженців, це кошти для реінтеграції.

Я хотіла б почути пояснення представника бюджетного комітету...

Веде засідання Голова Верховної Ради України
СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Ірино Володимирівно.

Шановні колеги... *(Шум у залі)*. Ніно Петрівно, у вас просто 15 хвилин виступу і все? Виступ 10 хвилин і все. Тоді ми знімаємо це питання. Добре.

Ніна Петрівна – до 10 хвилин. Будь ласка.

ЮЖАНІНА Н.П. Шановні колеги! Я просто дуже ціную свої поправки і не вважаю можливим навіть наполягати на їх голосуванні за такої присутності залу. Кожна поправка для мене цінна і несе велике змістове навантаження для того, щоб зробити проект бюджету якіснішим. От зараз, коли я дивилася на них, думала, якщо ця поправка набере 30 голосів, це означатиме, що мене не підтримали, я з цим не погоджуюся. Впевнена, якби був повний зал, то ми знайшли б підтримку таких поправок.

Отже, щодо документа, який ми сьогодні розглядаємо. У принципі, вже бюджетні висновки були підтримані 234 голосами. У нас майже порожній зал, щоб голосувати поправки, тому доводиться давати лише загальну характеристику документа, який ми розглядаємо.

Я дуже сподіваюся, що настане той час, буде той рік, буде той державний бюджет, який справді відповідатиме назві, яку ви дали, – бюджет захисту і перемоги, але точно не порятунку. Зараз ми ще на стадії розгляду проекту бюджету порятунку, порятунку країни і можливості в подальшому нашої роботи взагалі тут, у країні.

Коли ми говоримо про бюджет порятунку, це означає, що ми розуміємо своє завдання: максимально скоротити видатки, забути про всі базові закони та ті норми, які ми нібито не виконуємо під час війни, бо війна не закінчилася, нічого не змінилося на фронті, що давало б надію, що ми вже на стадії перемоги. Тому, якщо ми говоримо про бюджет порятунку, усе мало бути сконцентровано навколо цього. Що натомість бачимо? Усі мої поправки вчергове, як і в минулому році,

стосувалися того, щоб погодити видатки, наприклад, на оплату праці. Вони не можуть бути більшими, ніж у 2024 році. Вони не могли бути і в 2024 році більшими, ніж у 2023 році. Але ми із року в рік допускаємо збільшення видатків на оплату праці і не реагуємо на реальність, яка є навколо нас.

Ви говорите, що ми всі власні надходження спрямовуємо на забезпечення сектору безпеки і оборони. Уже колега з профільного комітету навів аргументи, що це не зовсім так. Ми говоримо, що держава живе виключно за рахунок зовнішніх запозичень і підтримки деяких програм окремими країнами, урядами країн. Можливо, так. Але в який спосіб ви витрачаєте ці гроші? Як ви ставитеся до того, щоб, навпаки, економити їх? Я погоджуюся щодо грантових коштів, але чистота їх витрачання також має бути на найвищому рівні, бо завтра такий позичальник чи благодійник (це будь-яка інша країна) почує про корупційні скандали, що є в Україні, почує про нераціональне витрачання і скаже: вибачте, у мене є свої пенсіонери, мені досить фінансувати вашу програму з дотацій коштів, яких не вистачає, власних коштів, у Пенсійному фонді. Ви подивіться, ми всі ці роки забезпечуємо, як каже уряд, ритмічні виплати пенсій завдяки донорам, а донором, зокрема, є уряд Сполучених Штатів Америки. Уряд Сполучених Штатів фінансує нам програму з дотації на забезпечення пенсійних виплат. Що вони зроблять, коли почують, уже почули (про це говорять у багатьох засобах масової інформації) про прокурорів, які призначають собі отакі пенсії, про судову систему, про правоохоронну систему. Я не знаю, чи буде опублікований аудит призначених, власне, пенсій різним працівникам урядових і правоохоронних органів, органів контролю, вони можуть собі влаштовувати таку теплу ванну, ми ще згодом дізнаємося. Але яка буде реакція наших партнерів? Мені здається, коли ми говоримо про зекономлені гроші, наприклад, цього року, а потім перекидаємо їх, щоб абикуди тільки витратити, це якесь безумство. Ми справді думаємо, що за відсутності власних коштів на забезпечення діяльності країни маємо допускати таке марнотратство і взагалі навіть не розуміти, який зиск від витрачання цих коштів.

Дуже багато програм щодо підтримки аграріїв, бізнесу. А коли починаєш читати звіт навіть тієї ж Рахункової палати, розумієш, що, наприклад, одна із програм, на яку ви опираєтеся як базову для цієї влади, щодо зниження ставок за кредитами – «Доступні кредити 5-7-9%» використовується не малим і середнім бізнесом, а великими промислово-фінансовими групами, які для цього навіть роздробляються на маленькі підприємства, за цією програмою страшенна заборгованість держави перед банками, що є учасниками цієї програми. Але ж не це головне. Головне, що зміщаючи взагалі структуру роботи всієї економіки, ви запустили такий сумбур і навіть повністю не розумієте, яка ефективність того чи іншого дійства. Це все закінчиться тим, що ми будемо мати непоправні наслідки.

Міністр фінансів сказав, що наступний рік взагалі безхмарний, що ми повністю забезпечені грошима, він приїхав з переговорів і бачить можливість того, що наступний рік класно житимемо. Чому ви тоді говорите, що цей бюджет

важкий? Чим він важкий? У вас же, виявляється, уже все зведено, запозичення повною мірою є. Потім я чую від члена профільного комітету, що підтвердження тільки щодо однієї суми. Але яка різниця? Ви повністю залежні від міжнародних донорів. Слава Богу, що вони нас підтримують, тому що взагалі незрозуміло, що було б в країні, якби вони відмовилися, а колись же вони відмовляться.

Але ж лєвова частина позик, навіть під низькі відсотки і з великим терміном повернення, – це те, що ми кладемо на плечі майбутніх поколінь. То що буде з нашою державою? Ми ніколи не задумуємося, коли приймаємо черговий бюджет, нам здається, що це черговий документ, який тільки для того, щоб прожити наступний рік. Ви помиляєтеся, тому що кожним таким черговим документом ми кладемо боргове ярмо на плечі наступних поколінь.

Невже ми хочемо, навіть перемигши у війні, мати надалі величезну залежність від позик, на яких може триматися наша держава? Мене це найбільше турбує, бо якби ми мали силу волі, то сказали б, що в цьому проекті бюджету має бути скорочено все на 50 відсотків. На 50 відсотків! Ми 50 відсотків віддамо на конкретні програми. Не треба говорити про загальні речі, на яких формується бюджетний процес, це зараз недоречно. Ми у такому стані, що якісь базові речі, які були прийнятними і, можливо, дуже правильними до широкомасштабної війни, зараз взагалі є неприйнятними. Нам треба розуміти в який час і в якому стані перебуває наша країна, а ми цього, на жаль, не робимо.

Звісно, подаючи поправки, я думала насамперед про те, що ми зможемо додатково профінансувати на величезну суму наші Збройні Сили, тому що я пропонувала скоротити видатки і довести їх до рівня 2024 року. Загальна сума таких скорочень становить 99 мільярдів гривень. Зрозуміло, колеги шукали привід пояснити мені стосовно кожної статті: давайте залишимо як є, виконаємо зобов'язання, які ми на себе брали щодо окремих спеціальних законів. Так можна говорити до безкінечності, я теж можу знаходити пояснення на будь-яку дію. Але ми не в тому стані, щоб пояснювати, як можна гарно жити. Гарно будемо жити тоді, коли переможемо, коли в нас буде власна спроможність на це.

Отже, 114 поправок, якими ми пропонували забезпечити додаткові потреби на 258 мільярдів гривень – частина з них для Міністерства оборони України, частина з них для військових частин, ще частина для Нової української школи, – звісно, не були підтримані та прийняті. Абсолютно очевидно (і я з великим болем це констатую), що це не проект Державного бюджету на 2025 рік країни, яка воює, яка три роки вже перебуває в широкомасштабній війні. Мені за це соромно. Але я знову звертаюся до влади: схаменіться, бо буде пізно, настане час, коли зупините фінансування всіх програм, будемо жити за те, що навчилися заробляти за цей період.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Ніно Петрівно. Ви знімаєте решту своїх поправок.

Я так розумію, що всі ті колеги, які хотіли виступити замість голосування своїх поправок, уже зробили це. Дякую, колеги.

Переходимо до конкретних поправок, які залишилися... *(Шум у залі)*.

Ні, ну, я ж сказав, що ті, які замість... *(Шум у залі)*. Зараз ми переходимо до почергового розгляду, якщо дійде до чиеїсь поправки, він або вона скаже, що хоче виступити, але буде наполягати на голосуванні своїх поправок. Так, як ми домовилися.

Шановні колеги, поправка 1. Марченко. Не наполягає.

Поправка 2. Крулько. Він уже виступив замість голосування своїх поправок, я не буду називати.

Поправка 3. Мейдич. Не наполягає.

Поправка 4. Кисилевський. Не наполягає.

Поправка 5. Гончаренко. Будь ласка, Олексію Олексійовичу.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Я 20 хвилин візьму.

ГОЛОВУЮЧИЙ. 20 хвилин – Олексій Олексійович...

ГОНЧАРЕНКО О.О. А після того... *(Не чути)*.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре, тільки назвете номери поправок.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Що ви кажете?..

ГОЛОВУЮЧИЙ. Якщо можна, номери поправок назвете. Добре.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Шановні друзі! Шановні глядачі! Звертатися до колег майже немає сенсу, бо їх дуже мало, з усією повагою до тих, які залишилися. Нас тут знову близько 10, 15, 17 народних депутатів. Це вже класична цифра тих людей... У принципі, і обличчя ті самі. Знаєте, що це? Я вам хочу сказати, що це вже таке міжфракційне об'єднання «Продльонка». Це ті, які готові бути тут, оце МФО «Продльонка», а всі інші, їм немає вже сенсу, як завжди, вони розійшлися *(Шум у залі)*. Ну, слава Богу, що це не те МФО, яке «СІЗО», а інше. Хоча «СІЗО» в нас теж є, які мали бути в СІЗО, а замість цього сидять у Верховній Раді.

Друзі, знову народні депутати розійшлися, бо тема ж нецікава: проект Державного бюджету України на 2025 рік. Чи це взагалі комусь важливо? Ну, виникають величезні сумніви. Я зараз, знаєте, хочу сказати про конкретних людей, але перед тим нагадаю нам усім знаменитий вислів, який знають у всьому світі. Колись французький король сказав: «*L'état c'est moi*». «Держава – це я», – так він сказав. І коли я чую, що це проект Державного бюджету України, то хочу, щоб ми конкретно перелічили, а хто ж ці люди, чий це бюджет.

На жаль, це не бюджет українського вчителя, який отримує 10 тисяч гривень на місяць. Це не бюджет... От я попросив своїх підписників, тих, які зараз

нас дивляться в *TikTok*, *YouTube*, написати мені, скільки вони отримують грошей. Вони написали: працюю в Пенсійному фонді України, зарплата 10 тисяч гривень; працюю метрологом, зарплата 12 тисяч гривень; працюю в Укрзалізниці, стаж понад 30 років, зарплата 8 тисяч 500 гривень. Укрзалізниця – 8 тисяч 500 гривень! Ми розуміємо, наскільки це небезпечно і взагалі важлива та складна галузь. Далі пишуть: медсестра, зарплата 12 тисяч 600 гривень, ще й зазначає, що далеко не в кожній така зарплата; кухар у дитячому садочку, зарплата 9 тисяч 400 гривень; керівник гуртка, зарплата 8 тисяч 500 гривень (це жалюгідно!); секретар у суді, зарплата 14 тисяч гривень з урахуванням усіх податків, доплат, усього. Оце ті люди.

Військові, звичайно, теж пишуть, що в них зарплата 20-21 тисяча гривень. Досі є військові, яких вивели поза штат і які отримують (українські військові, до яких ми кожен день тут кажемо: Слава Україні! – Героям слава!) 600, 700, 800 гривень на місяць. На місяць 600, 700, 800 гривень! Українські курсанти отримують 2 тисячі 600 гривень або 2 тисячі 700 гривень на місяць, а це наші майбутні офіцери. А хто ж тоді?.. Тобто виходить, що держава Україна – це не держава кухаря із дитячого садочка, працівника Укрзалізниці, вчителя, працівника музею, військового, який за цю державу віддає своє життя, лікаря. Ні! Тоді запитання: а хто ж, чия ж це Українська держава, чий же це державний бюджет? У цьому сенс, не в гаслах, які звучать, а в тому, кому ж виплачуються кошти.

Тепер, друзі, я згадаю цих людей, які можуть сказати: держава – це я. Хто може це сказати? Тетяна Крупа. Не тільки тому, що вона набила баблом свою квартиру в Хмельницькому, мільйони доларів, але й офіційно отримувала, друзі, більше 50 тисяч гривень зарплати і ще плюс пенсію. Звичайно, як же самій собі не оформити. У неї була зарплата, друзі, більше 50 тисяч гривень і ще пенсія понад 12 тисяч гривень на місяць від держави. Ще раз повторюю, український військовий поза штатом, якому такі, як Крупа, не встановили інвалідність, над яким знущаються, людина без ноги ходить, отримує 600, 700, 800 гривень на місяць, а Крупа офіційно отримувала 65 тисяч гривень на місяць – як сто українських військових поза штатом. Як сто – одна Крупа. Оце відповідь, вона може сказати: держава – це я!

Хто ще? Давайте згадаємо, ми ж із вами тут сидимо. Народний депутат Одарченко – «слуга народу», який втік, перетнув кордон невідомо як, бо в нас кордони закриті тільки для звичайних людей, а якщо ти народний депутат, цілий «слуга народу», то кордон для тебе незакритий. Його спіймали на хабарництві, йому повідомили про підозру. Це саме МФО «СІЗО». У нього все нормально, у нього зарплата 60 тисяч гривень. Дуже схожа сума із зарплатою Крупи. Повторюю ще раз, кухар, який працює у дитячому садочку, – 9 тисяч 400 гривень, Одарченко, якого спіймали на хабарництві, який перетнув кордон і втік із країни, – 60 тисяч гривень тільки зарплати. Я зараз не кажу, що там ще корупційна... Це офіційна зарплата. Він може сказати: держава – це я.

Далі. Голова Одеської обласної ради Діденко. Його дружина Юлія Діденко недосиділа, вона не входить до МФО «Продльонка», їй вже нічого тут робити. Так от, її чоловік, у якого працівники Національного антикорупційного бюро України проводять обшуки, правда, щось другий місяць ніяк не можуть повідомити йому про підозру, але, думаю, все-таки підозра буде, отримує 60 тисяч гривень зарплати. Голова Одеської обласної ради! Нагадую, диспетчер Укрзалізниці зі стажем 30 років – 8 тисяч 500 гривень, Діденко, голова обласної ради, крім того, що має секретаря, водія, різні надбавки і все інше, до того ж працівники Національного антикорупційного бюро України його обшукують, тому що думають, що він ще чимось не тим займається, але офіційно отримує 60 тисяч гривень. Діденко може сказати: держава – це я!

Його перший заступник Шкаровський від партії ОПЗЖ, людина, яка в лютому 2022 року за тиждень до повномасштабного вторгнення сказала, що територіальна оборона – це банда. Це пряма мова чинного заступника голови Одеської обласної ради Шкаровського. Він говорить, що тероборона – це банда. Думаєте, він у в'язниці? Може, втік до Москви? Ні, він у своєму кабінеті в Одеській обласній раді. У нього є секретарка, водій, він їздить у закордонні відрядження за рахунок обласної ради, а ще отримує 65 тисяч гривень зарплати і пенсію 11 тисяч гривень на місяць. Теж, напевно, інвалід. Ще один «інвалід совісті». Значить, Шкаровський може сказати: держава – це я!

Я їду далі офіційно. У нас із вами тут перший заступник міністра фінансів. До речі, єдиний урядовець, який входить до МФО «Продльонка», він присутній. Де інші урядовці, ми не знаємо. Так от, Міністерство фінансів України, і я за це хочу подякувати, офіційно на своєму сайті, друзі, запрошую всіх подивитися, зробило аналітику щодо зарплат, там за кожен місяць по різних галузях. Друзі, от я відкриваю, це фантастика! Я вам зараз називаю офіційні цифри. Зарплата за вересень: Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг. Це ті, які такі «чесні» тарифи встановили. Зарплата 288 тисяч гривень на місяць! Ще раз – 288 тисяч гривень на місяць!

Ми з колегами подавали поправку до проекту Державного бюджету України. Давайте скажемо чесно, що ніхто в Україні не може отримувати більше, ніж військовий на нулі, який кожен день ризикує своїм життям і віддає життя. Ну не може більше бути. Скільки отримує військовий на нулі? Це за умови, що він усі 30 днів виконував бойові завдання, що може зробити тільки людина зі сталі, але такі люди є. Це 100 тисяч гривень плюс 20 тисяч гривень плюс за вислугу і звання, максимум 130 тисяч гривень може отримати військовий. Максимум! А в державі є люди, яких Україна вважає важливішими, ніж цей військовий, який 30 днів із 30, 24 години на добу, сім днів на тиждень ризикує життям. Але більше держава Україна платить не йому, а керівнику Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг.

Ідемо далі. Національне агентство з питань запобігання корупції. Це ті самі, яким що треба принести? Їм треба принести величезну таблицю, пам'ятаєте: Ш, Б... Перевірити їхній зір треба, тому що це інваліди з порушенням функцій

зору, бо вони не бачили Крупу, вона така маленька крупинка. Чим займалися? Це та агенція, яка мала побачити, що якимось дивом у власності родини очільниці МСЕК на Хмельниччині десятки будинків, десятки земельних ділянок, машини «Порше Кайен», якісь фірми, мільйони, але вони нічого не бачили. І за цю свою сліпоту вони отримують 254 тисячі гривень на місяць. Це не одна людина, не тільки керівник, це керівництво, середня цифра, тобто керівник ще більше, а його заступники трошки менше, але в середньому чверть мільйона на місяць. Вони можуть сказати: держава – це я!

Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку. У середньому керівництво отримує 236 тисяч гривень на місяць.

Рахункова палата, нещасні наші! Оце була Піщанська, ми сьогодні проголосували, вірніше ви, щоб ще підвищити їх зарплату. Вона отримала у вересні як керівництво Рахункової палати в середньому 205 тисяч гривень, це на місяць, а в червні, здається, 400 тисяч гривень на місяць, навіть без того закону, який ви прийняли. На місяць 400 тисяч гривень! Нічого там «не лопнєт»? Ні, «не лопнєт». Приходить, у неї все гаразд, усе, стоїть тут і розповідає. Може, не лопне, тому що вона ж не проста така Піщанська. У неї є рідна сестра – директорка фірми, а фірма, у якій вона директорка, просто власниця вілли родини Зеленських в Італії. Ну такий збіг. Ну що, не всім повезло. Знаєте, хтось народився в Кривому Розі, хтось жив у 95 кварталі, хтось був у тому будинку, хтось знав саме того Вову, і тепер може жити інакше, ніж інші. Просто не треба заздрити, комусь везе, а комусь не дуже.

Друзі, якщо ви думаєте, те, що я перелічив, це все... Ні, я взяв як приклад тільки центральні органи виконавчої влади. Господи, давайте я відкрию зараз інформацію про суди. Як я вже сказав, яка у нас ситуація із судами. Отже, щодо судів. Секретарка в суді, яка працює там кожен день, отримує 14 тисяч гривень. А скільки отримують судді? Офіційні цифри Міністерства фінансів України – 550 тисяч гривень на місяць. Це ті судді... Той же Князєв, якому цього було мало, Голова Верховного Суду України, ще і хабарі брав мільйонами доларів, тепер відкрита кримінальна справа, а офіційно отримував 550 тисяч гривень на місяць, 530 тисяч гривень на місяць, 500 тисяч гривень на місяць, 450 тисяч гривень на місяць. Подивіться на ці цифри, це якесь божевілля, просто божевілля! Не знаю навіть, як це пояснити людям, як дати їм якесь... Що це робиться?! Це просто божевільно.

Не може в одному суді, в якому люди під прапором України, іменем України виносять рішення, сидіти секретарка, жінка теж з освітою, яка працює і отримує 14 тисяч гривень, а поруч із нею людина, яка офіційно отримує 550 тисяч гривень. Офіційно. Я зараз не про хабарі, не про додаткові доходи, не про водіїв, не про секретарок, не про квартири, які їм там дають, не про це. Офіційно. Як таке може бути у XXI столітті? Різниця в зарплаті всередині одного державного органу, коли в одному залі сидять державні службовці того чи іншого рівня, у 40 разів. У 40 разів! Ну, так, у декілька... Робота судді, звичайно, складніша, напевно, фах і так далі. Але ж не в 40 разів! Це знущання над

будь-якою соціальною справедливістю, яка, в принципі, є. І ще раз нагадаю про військового, про курсанта. У нас один суддя отримує більше ніж 200 курсантів, майбутніх офіцерів, яких ми виховуємо, щоб вони захистили Батьківщину. Двісті курсантів – один суддя чи тисяча обмежено придатних, виведених поза штат військових, – один суддя, чи 80 працівників Укрзалізниці – один суддя, чи 50 учителів – один суддя. Це нормально? І тому такі судді можуть сказати: держава – це ми.

Ми бачимо, що держава працює на них, держава робить усе, щоб у них усе було добре, і такий проект бюджету приймають. Тому ніхто і не соромиться навіть до цього проекту бюджету внести пропозиції: давайте ще прокурорам додамо грошей, давайте їм підвищимо зарплати. Коли це питання голосувалося на засіданні бюджетного комітету, я був єдиним, хто проголосував проти, ще декілька колег утрималися, всі інші – за. Слава Богу, сьогодні це питання зняли, але ж прокурори – це одне питання. А я навів приклади – судді, якісь нескінченні комісії. Що вони взагалі роблять, нащо вони існують, нащо ми виплачуємо їм зарплати? Це реально не можна якось логічно пояснити. Я не можу знайти цьому пояснення, не знаю, як це пояснити українцям, чому має бути така колосальна соціальна несправедливість.

Усе очевидно, одне і те... Я вже не кажу про нікому не потрібний національний телемарафон. Кому він потрібний? Кому?! Щоб людям вішати локшину на вуха, щоб вони не чули і не бачили те, що кажу зараз я? Так я вам хочу повідомити, що вони усе бачать, усе чують, усе відчують. І це руйнує державу зсередини. Зсередини! Так не може бути.

Конкретні речі, які мають бути зроблені. Обмежити зарплати всіх зарплатою військового, який воює на нулі, хай 30 днів. Слухайте, 130 тисяч гривень – це не маленька, мені здається, зарплата, чи не так? Навіть це ви не хочете зробити. Ну це ж можна було б зробити. Ні!

Усі державні ресурси мають бути спрямовані на військо та зарплати військовим. Вкрадена «тридцятка», яку обіцяли і забрали, закон прийняли, не підписали і так далі. Усе, що залишається, – на соціальну допомогу. На соціальну допомогу на дитину – 860 гривень на місяць, тобто наша держава встановлює, що на одну дитину віком до трьох років дається 860 гривень на місяць, а на одну Голову Рахункової палати – 400 тисяч гривень. 400 тисяч! Це ми прирівняли допомогу для 500 дітей до однієї жінки. Не знаю, що ще можна сказати. Лише одне, якщо ми не змінимо це і якщо у нас і далі «держава – це я» зможуть сказати Крупа, Діденко, Князев, Шкаровський, Одарченко, керівники, начальники, прокурори, судді, нескінченні правоохоронці... Проблема в чому? Їм здебільшого плювати на цю державу. Одарченко втік. Коли ворог вторгся, більшість цих людей поїхали кудись: або за кордон, або в далекі «закарпатські котли». І тоді держави не буде, бо Україну врятували працівник Укрзалізниці, який виконував свою роботу, незважаючи ні на що, кухар у дитячому садочку, керівник гуртка, лікар, учитель та, найголовніше, військовослужбовець, який все зробив і робить кожен день для того, щоб держава існувала, незважаючи на те, що ми тут із вами

і влада робимо все можливе, щоб гідно себе в цій державі почували абсолютно не ті, які її реально будують і захищають, і це дуже погано, дуже ризиковано, тому що може просто знищити державу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Олексію, ви ще сказали, що якісь поправки пропонуватимете поставити на голосування. Ви не забули? Будь ласка, назвіть номери, якщо можна, Олексію Олексійовичу. У нас поправка 5, я просто хочу зрозуміти логіку.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Логіка така: я хочу пояснити декілька поправок і прошу їх поставити на голосування, на цьому у мене все. Це така логіка.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це я і хотів уточнити. Скажіть номери поправок.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Першою я прошу поставити на голосування поправку 666. Це моя поправка. Ця поправка з диявольським номером, друзі, про те, щоб повернути учителям їх зарплати.

Ми кожен рік у Державному бюджеті України припиняємо виконання пункту, яким передбачаються справедливі нормальні зарплати для вчителів. Кожен рік ми це виключаємо. У моїй поправці 666 пропонується не робити цього в наступному році, тобто підвищити зарплату українським учителям.

Прошу поставити цю поправку на голосування.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставлю на голосування поправку 666 авторства Гончаренка. Комітетом вона відхилена. Прошу голосувати.

«За» – 21.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка, Олексію Олексійовичу, назвіть номер, будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякую. Наступна поправка... До речі, звертаю увагу, друзі, у Верховній Раді України на 14 годину 46 хвилин середи...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Номер скажіть.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Так, зараз скажу. 21 народний депутат. Хочу подякувати 21 народному депутату за одностайне голосування за вчителів, тільки нас малувато, щоб прийняти рішення.

Наступна поправка 551. Це поправка про місцеве самоврядування, яке ми з вами, на жаль, теж нищимо. Врахування цієї поправки дасть змогу ситуацію виправити: не забирати трансферти, а замість цього забрати гроші з ремонту доріг,

тому що сьогодні краще залишити гроші місцевому самоврядуванню, щоб воно допомагало безпосередньо війську, ніж займалося чимось іншим.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 551 авторства Гончаренка. Комітетом вона відхилена. Прошу голосувати.

«За» – 22.

Рішення не прийнято.

Будь ласка, Олексію Олексійовичу.

ГОНЧАРЕНКО О.О. І остання поправка 575, яку я все-таки прошу поставити на голосування. Очевидно, усім зрозуміло, який буде результат, але проголосувати важливо, тому що поправка про таке. Ця Верховна Рада постійно підвищує податки. До речі, якийсь є добрий сигнал, Президент щось поки не підписує закон про підвищення податків, може, достукалися ми якось до нього. Ще одне хочу сказати, сьогодні останній день для підписання закону про те, щоб зупинити мобілізацію чоловіків віком від 18 до 25 років. Сподіваюся, що Президент відповідно до Конституції України усе виконає, підпише закон.

Так от, поправкою пропонується зменшити доходи бюджету від оподаткування, тому що вже немає куди підвищувати, а замість цього зменшити видатки знов-таки на ремонт доріг, який, ми всі знаємо, напевно, є важливим, але точно не найважливішим за нинішніх умов.

Прошу поставити цю поправку на голосування.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 575 авторства Гончаренка. Комітетом вона відхилена. Прошу голосувати.

«За» – 19.

Рішення не прийнято.

Олексію Олексійовичу, решту своїх поправок ви знімаєте. Дякую вам.

Рухаємося далі. Поправка 6. Тістик. Не наполягає.

Поправка 7. Драбовський. Не наполягає.

Поправка 8. Юнаков. Не наполягає.

Поправка 9. Пивоваров. Не наполягає.

Поправка 10. Гевко. Не наполягає.

Поправка 11. Ляшенко. Не наполягає.

Поправка 12. Боблях. Не наполягає.

Поправка 13. Калаур. Не наполягає.

Поправка 14. Геращенко та інші колеги. Зняли свої поправки.

Поправка 15. Урбанський. Не наполягає.

Поправка 16. Лозинський. Не наполягає.

Поправка 17. Гриб. Не наполягає.

Поправка 18. Люшняк. Не наполягає.

Поправка 19. Євтушок. Не наполягає.
Поправка 20. Фріс. Не наполягає.
Поправка 21. Клочко. Не наполягає.
Поправка 22. Білозір з колегами. Не наполягають.
Поправка 23. Білозір з колегами. Не наполягають.
Поправка 24. Фріс. Не наполягає.
Поправка 25. Гевко. Не наполягає.
Поправка 26. Ляшенко. Не наполягає.
Поправка 27. Мовчан. Не наполягає.
Поправка 28. Урбанський. Не наполягає.
Поправка 29. Євтушок. Не наполягає.
Поправка 30. Боблях. Не наполягає.
Поправка 31. Бакунець. Не наполягає.
Поправка 32. Пасічний. Не наполягає.
Поправка 33. Гриб. Не наполягає.
Поправка 34. Гончаренко. Уже використав час на свої поправки. З вашого дозволу, Олексію Олексійовичу, я не буду називати ваше прізвище.
Поправка 35. Пивоваров... (*Шум у залі*). Ні-ні, я зачитаю всі.
Отже, поправка 35. Пивоваров. Не наполягає.
Поправка 36. Драбовський. Не наполягає.
Поправка 37. Васильченко. Не наполягає. Вона вже використала час на свої поправки.
Поправка 38. Тістик. Ви на своїх поправках більше не наполягаєте? Дякую.
Поправка 39. Клочко. Не наполягає.
Поправка 40. Калаур. Не наполягає.
Поправка 41. Лозинський. Не наполягає.
Поправка 42. Юнаков. Не наполягає.
Поправка 43. Мейдич. Не наполягає.
Поправка 44. Рубльов. Не наполягає.
Поправка 45. Крулько. Використав уже час на свої поправки.
Поправка 46. Васильченко. Використала час.
Поправка 47. Гончаренко. Не наполягає.
Поправка 48. Рубльов. Не наполягає.
Поправка 49.
Поправка 50. Фріс. Не наполягає.
Поправка 51. Євтушок. Не наполягає.
Поправка 52. Бакунець. Уже використав час на свої поправки.
Поправка 53.
Поправка 54. Юнаков. Не наполягає.
Поправка 55. Пивоваров. Не наполягає.
Поправка 56. Уже використали час.
Поправка 57. Крулько. Використав час.
Поправка 58. Люшняк. Не наполягає.

Поправка 59. Фріс. Не наполягає.

Поправка 60. Южаніна. Теж використала час на свої поправки. Далі не називатиму.

Поправка 61. Мовчан. Не наполягає.

Поправка 62. Марченко. Не наполягає.

Поправка 64. Кисилевський. Не наполягає.

Поправка 65. Мейдич. Не наполягає.

Поправка 66. Калаур. Не наполягає.

Поправка 67. Боблях. Не наполягає.

Поправка 68. Лозинський. Не наполягає.

Поправка 69. Гриб. Не наполягає.

Поправка 70. Люшняк. Не наполягає.

Поправка 71. Фріс. Не наполягає.

Поправка 72. Ключко. Не наполягає.

Поправка 73. Урбанський. Не наполягає.

Поправка 74. Євтушок. Не наполягає.

Поправка 75. Гевко. Не наполягає.

Поправка 76. Ляшенко. Не наполягає.

Поправка 77. Мовчан. Не наполягає.

Поправка 79. Тістик. Не наполягає.

Поправка 80. Драбовський. Не наполягає.

Поправка 81. Юнаков. Не наполягає.

Поправка 82. Пивоваров. Не наполягає.

Поправка 83. Геращенко. Не наполягає.

Поправка 84. Мейдич. Не наполягає.

Поправка 85. Калаур. Не наполягає.

Поправка 86. Пивоваров. Не наполягає.

Поправка 87. Драбовський. Не наполягає.

Поправка 88. Тістик. Не наполягає.

Поправка 89. Ключко. Не наполягає.

Поправка 90. Лозинський. Не наполягає.

Поправка 91. Юнаков. Не наполягає.

Поправка 92. Рубльов. Не наполягає.

Далі Васильченко вже використала час.

Поправка 94. Урбанський. Не наполягає.

Поправка 96. Гевко. Не наполягає.

Поправка 97. Ляшенко. Не наполягає.

Поправка 98. Боблях. Не наполягає.

Поправка 99. Мовчан. Не наполягає.

Поправка 100. Пасічний. Не наполягає (*Шум у залі*).

Добре, зараз дійдемо. На поправці 100 ви просите... Давайте. Мазурашу як співавтор, поправка 100. Дати вам 5 хвилин? Замість усіх ваших поправок... (*Шум у залі*). Секунду. Скільки часу вам треба? До 5 хвилин.

Мазурашу – до 5 хвилин і пропонуватимете поставити на голосування дві поправки. Будь ласка.

МАЗУРАШУ Г.Г., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань молоді і спорту (одномандатний виборчий округ № 203, Чернівецька область, політична партія «Слуга народу»). Фракція «Слуга народу», виборчий округ № 203, Чернівецька область. Як тут зазначають колеги, у принципі, немає особливого сенсу виступати, тому що мало колег у залі та й надії на те, що можна досягти необхідного результату для врахування тих чи інших поправок теж немає. Але, думаю, щоб краще відчувати проблематику, про що ми тут говоримо: проект бюджету, те, як його прийняття має допомогти нам встояти і в перспективі досягти перемоги у цій клятій війні, треба частіше спілкуватися з військовими. І це ніби відбувається, я бачу навіть за активністю наших колег у соціальних мережах, що немало з них їздять на схід, возять якусь допомогу, спілкуються. Чомусь рідко відчуваю той настрій тут, у залі. Ну, іноді, може, Сергій Рудик, який безпосередньо бере участь у виконанні бойових завдань, виступає більш емоційно. Від інших колег я не дуже відчуваю.

Спілкуючись зі своїми помічниками, які добровільно стали на захист Вітчизни – честь і хвала, і Царство Небесне тому, хто, на жаль, віддав життя за нашу країну, як Дмитро Сірман, у мене більше емоцій, я хочу висловлюватися тут і передавати їхні побажання. Так само, коли спілкуєшся з виборцями, з простими громадянами, які своєю підтримкою, своїми голосами привели нас до сесійної зали парламенту, зокрема дали можливість виступати з головної трибуни нашої країни, теж хочеться щось донести, щоб люди бачили, що ми тут не відмовчуємося, не замовчуємо ті проблеми, про які вони говорять.

Зазначу, що військові, з якими спілкуєшся або на сході, або в тилу на відновленні, або у відпустках вдома, нерідко кажуть, що держава до них ставиться, м'яко кажучи, негідно. Ми констатуємо, що фактично, юридично принаймні, не зменшили розміри зарплат і доплат військовим, але насправді зменшили. Вибачте, друзі, ті зарплати і доплати у розмірі 30 і 100 тисяч гривень, які були встановлені 28 лютого 2022 року, і той зміст, який є у тих 30 і 100 тисячах зараз – це, як кажуть в Одесі, дві великі різниці. Ми фактично забрали у військових оцей індекс інфляції, який офіційно, напевно, менший за реальний. Ми зменшили їм розмір зарплати замість того, щоб, навпаки, підвищити його і показати, що держава цінує те, що вони, ризикуючи здоров'ям і життям, боронять суверенітет, незалежність і територіальну цілісність нашої країни. На жаль, ми не спромоглися захистити від інфляції навіть доплати, зарплати найгіднішим патріотам, які зі зброєю в руках захищають Вітчизну.

Так, у нас не вистачає коштів, тому що до бюджету не так багато власних надходжень, які ми можемо спрямовувати на забезпечення сил оборони, але в наших силах показати якусь справедливість всередині країни. Вибачте, коли каста особливих отримує сотні тисяч, а то й мільйони в державному секторі, сприймається це критично негативно, зокрема нашими захисниками. Такого

не повинно бути. У країні, що воює, найбільше мають отримувати військові на передовій. Це ж усім зрозуміло. Думаю, тут, у сесійному залі, ми ніби це й підтримуємо, але чомусь це не відображено в рішеннях влади, які забезпечили б, що реально в державному секторі найбільше мають отримувати військові на передовій. Ні, у нас найбільше отримують якісь особливі.

Дві поправки, які я прошу поставити на голосування для врахування, стосуються обмеження максимальних зарплат у державному секторі розміром 10 мінімалок. І Роксолана Андріївна як голова профільного комітету каже, що ніби це підтримує, але чомусь комітет і уряд не підтримують, усі хочуть залишити цим особливим такі великі, аморально великі зарплати в країні, що воює.

Прошу хоча б присутніх у залі підтримати ці дві поправки.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ідеться про поправки 534, 535, правильно?

Шановні колеги, ставлю на голосування поправку 534 авторства Мазурашу і колег. Комітетом вона відхилена. Прошу голосувати.

«За» – 20.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування поправку 535 авторства Мазурашу і колег. Комітетом вона відхилена. Прошу голосувати.

«За» – 21.

Рішення не прийнято.

Далі – Железняк. Будь ласка.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Пане Голово, у мене 317 поправок, я міняю їх за дуже не вигідним курсом – всі на одну. Прошу вас далі не витрачати час, не називати моє прізвище, коли будете проходити ці поправки. Я міняю їх на поправку 999, яка також стосується видатків на прокуратуру.

Не бачу сенсу зараз за такого нестримного потенціалу залу вносити цю поправку, до того ж я не є її автором, але прошу завтра поставити її на голосування для врахування перед фінальним голосуванням. Упевнений, що народні депутати її підтримають, як сьогодні підтримали поправку 155, бо це теж стосується збільшення видатків на прокуратуру.

Я знімаю свої поправки і прошу це питання порушити на засіданні Погоджувальної ради, воно процедурне, але дуже важливе, зважаючи, що сьогодні зал уже вирішив питання щодо зарплат прокурорів і буде правильно забрати в них ці 3 мільярди гривень.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Я хочу поінформувати, що, так, ви правильно сказали про те, що зал визначився щодо поправки 155, а стосовно поправки 999 авторства Южаніної,

то Ніна Петрівна зазначила, що знімає всі свої поправки, але я повідомлю Погоджувальну раду.

Дякую, колеги. Ідемо далі.

Ви знімаєте всі свої поправки, як і сказали.

Поправка 101. Гриб. Не наполягає.

Поправка 103. Євтушок. Не наполягає.

Поправка 104. Фріс. Не наполягає.

Поправка 105. Білозір. Не наполягає.

Поправка 106. Крулько. Висловився.

Поправка 107. Васильченко. Висловила.

Поправка 110. Євтушок. Не наполягає.

Поправка 112. Білозір. Не наполягає.

Поправка 113. Фріс. Не наполягає.

Поправка 114. Рубльов. Не наполягає.

Поправка 115. Пивоваров. Не наполягає.

Поправка 118. Геращенко. Уже висловила.

Поправка 119. Люшняк. Не наполягає.

Поправка 120. Фріс. Не наполягає.

Поправка 121. Юнаков. Не наполягає.

Поправка 122. Южаніна. Зняла всі свої поправки.

Поправка 123. Разумков.

Дмитре Олександровичу, я правильно зрозумів, що ви просили замість поправок 123, 124, 126, 128, 129, 130-136 і 141 дати 10 хвилин для виступу. Правильно?

Разумков Дмитро Олександрович – 10 хвилин. Будь ласка.

РАЗУМКОВ Д.О. Дякую. Шановні колеги, ми перетворили Раду на цирк і їдальню. Сподіваюся, голова профільного комітету в урядовій ложі вже перекусила і буде готова відповідати щодо поправок. Давайте все-таки поважати парламент, поважати інституцію, у якій ми працюємо і куди нас обирали люди, не перетворювати це на *McDonald's*, тому що ми все вже перетворили незрозуміло на що. І Офіс Президента перетворився на офісно-президентську республіку, і парламент перетворили на філіал *McDonald's*, а уряд взагалі перестав існувати як структура.

Єдиний представник уряду, який є сьогодні, – заступник міністра. Міністра не було ані на засіданні Погоджувальної ради, ані на засіданні профільного комітету, коли готувався проект бюджету. Цей проект бюджету намальований на колінці, так само як минулого разу, коли в цьому залі в листопаді 2023 року я разом з колегами з об'єднання «Розумна політика» доводили вам, що проект бюджету, за який ви голосуєте, – це порожнє місце, у ньому немає обрахунків, немає зарплат військовим, немає того, що фінансово забезпечить державу на рік в умовах війни, у яких ми живемо, в умовах повномасштабного вторгнення.

На цій трибуні стояла (смачного!) голова профільного комітету і розповідала, що вони все порахували, що грошей до кінця року вистачить, вистачить на зарплати військовим. Візьміть стенограму, подивіться. Причому обіцяли, тоді був і міністр фінансів, що вони особисто дають гарантію, що цих грошей вистачить усім: і вчителям, і лікарям, і насамперед військовим. А потім ми дізнаємося... Хотів би сьогодні почути, я ставитиму запитання під час розгляду поправок...

Скажіть, будь ласка, цей проект бюджету на скільки ви розраховували: на три місяці, на два, на 20 днів чи знову у вас війна завершиться цього разу вже всередині 2025 року так, як планували минулий бюджет, коли всередині 2024 року у вас війна мала закінчитися. У всієї держави вона триває, а у вас закінчилася, і разом з нею закінчилися гроші. У вересні вам не було чим платити доплати військовим, ані «тридцятку», ані «сотку» – вони у вас закінчилися. Як це трапилося?

Поясніть мені, будь ласка, що у вас з підвищенням податків? Ви підвищили податки, зважаючи на те, що у вас дірка в цьому році була близько 600 мільярдів гривень. Податки ви підвищили для кожного українця, для кожного, бо підвищили військовий збір і забрали у кожної родини з кожних 10 тисяч 350 гривень. Я розумію, що для бюджетного комітету це не гроші, ви нормально позакладали в цьому проекті бюджету і для себе, і для членів бюджетного комітету, здебільшого представників монобільшості.

Давайте тоді розбиратися. У кожної людини ви забрали кошти і фактично створили для громадян ще одну проблему на 2025 рік. Ви не розумієте або робите вигляд, що не розумієте, що підвищення податків перекрило лише 9 відсотків від тієї дірки, яка є в цьому році. Що ви будете робити в наступному році? Розповідати про те, що візьмете кошти у наших міжнародних партнерів? Ну, по-перше, дивлячись, як ви крадете, вони вам їх просто не дадуть, а, по-друге, навіть якщо їх вам дадуть, то не буде змоги використати на Збройні Сили України. І ми знову матимемо ту саму проблему, яка існує на сьогодні.

Наступне. Ви розповідали, що вам не вистачає грошей на армію, 600 мільярдів гривень, дірка в бюджеті. Ми переголосували і додатково дали 500 мільярдів гривень на армію, чверть трильйона. До речі, це до ваших обрахунків на 2024 рік, про що ви з цієї трибуни доповідали у 2023 році. Ви трохи помилилися, спочатку на 300 мільярдів (якщо я не переплутав), а потім на 500 мільярдів, щоразу у вас збільшується бюджет. Тоді навіщо ви взагалі сидите у своєму комітеті і розглядаєте цей проект бюджету, якщо потім бюджет абсолютно не відповідає реаліям, у яких живе держава?

У вашому проекті бюджету взагалі не передбачено підвищення зарплат військовим. Причому у вашій Бюджетній декларації, у Бюджетній декларації влади, передбачено, що мінімальна зарплата наших захисників становитиме 20 тисяч 100 гривень. 20 тисяч 100 гривень наступні три роки. Зарплата Голови Рахункової палати, що сьогодні приходила і розповідала, який у нас класний бюджет, 333 тисячі гривень. Відчуйте різницю. Навіть з усіма доплатами, які

отримує наш захисник, якщо він постійно буде перебувати на лінії бойового зіткнення, то це максимум половина того, що отримує за місяць Голова Рахункової палати в теплому кабінеті в місті Києві. Думаю, багато з тих, хто боронить державу, готові з нею помінятися.

Сьогодні колеги говорили про зарплати вчителів. Ви не підвищуєте їх уже не перший рік. Причому профільним комітетом і нашою колегою Ольгою Коваль було запропоновано на 20 відсотків підвищити зарплати нашим учителям. Це не просто вчителі, це люди, які забезпечують так само, як і військові, наше майбутнє, тому що вони вчать наших дітей. Саме ці діти, дай Боже, замість вас розбудовуватимуть нашу країну і робитимуть її успішною. У моєї дитини в другому класі за тиждень помінявся вчитель двічі, тому що вчителі ідуть зі шкіл, де отримують мінімальну заробітну плату. Заробітна плата менша, ніж мінімалка в нашій державі. І ви нічого не робите для забезпечення їм виплат.

Зате ви забезпечуєте президентський піар. Вийшов Президент Зеленський і сказав: кожен українець від малого до великого отримає 1 тисячу гривень. За вашими обрахунками громадян України сьогодні 31,7 мільйона – це 31,7 мільярда гривень на місяць. Якщо взяти пропозиції, які лунали від профільного Комітету з питань освіти, науки та інновацій, то їм було потрібно лише 20, щоб забезпечити потребу збільшення на 20 відсотків для наших учителів. Ви цього не дали. Немає підвищення зарплати лікарів, до того ж не вистачає лікарів, тому що велика частина їх сьогодні мобілізована і перебуває в зоні бойових дій.

Про військових ми також уже поговорили і розуміємо, що вони вам дуже подякують за такий бюджет. Єдине, що вас рятує, що вони зайняті обороною держави, інакше прийшли б сюди і запитали у вас, як сталося, що в залі Верховної Ради 21 народний депутат. Я пишаюся тим, що третина з тих, хто присутній сьогодні в залі, – представники об'єднання «Розумна політика», а в залі 21 народний депутат, тобто менше ніж 5 відсотків загального складу Верховної Ради України.

Це ганьба, коли тут відбувається такий розгляд проекту бюджету, тому що це не бюджет, не можна прийняти жодної поправки, і хорошої, і поганої. Це не парламентаризм, а перетворення на фарс будь-якого прийняття законів. Завтра прийдуть колеги із «зеленими очима», натиснуть зелену кнопку і будуть щасливі, що їм це вдалося і вони швиденько розійшлися. Як сьогодні писали в чаті, що залишаться лише фанати роботи в парламенті. Причому треба віддати належне – тут представники майже всіх фракцій, але по одному, по два, може, трохи більше.

Щодо зарплат чиновників, про які сьогодні багато говорили колеги з цієї трибуни. Хотів би вам нагадати, що 1,5 року тому об'єднання «Розумна політика» пропонувало обмеження максимальної заробітної плати розміром 10 мінімалок. Якщо порівняти із зарплатою вчителя, то він дуже мріяв би, щоб у нього була така зарплата. Якщо порівняти із зарплатою головних спеціалістів Апарату Верховної Ради України, вони також дуже мріяли б про таку зарплату. Думаю, Піщанська і на таку зарплату не заслуговує. Так само як і всі представники наглядних рад,

які підпрацьовують ще й «говорящими ротами» Офісу Президента, позатикати б їх усіх і відправити продемонструвати, як вони борються за незалежність нашої держави на фронт. Але сидять тут. На жаль, ця поправка досі заблокована Головою Верховної Ради України, який не вносить на розгляд парламенту проект постанови про скасування закону, в якому була поправка 48 представників об'єднання «Розумна політика», монобільшістю, яка навіть після того, як Цабаль відкликав свій проект постанови, внесла і заблокувала. Тобто вони працевлаштовують своїх людей, родичів, кумів на посади, на яких ті отримують чверть мільйона гривень, 300 тисяч, 500 тисяч, просто забезпечуєте своє щасливе майбутнє, а не майбутнє України.

Шановні колеги, цей бюджет знову малюється на колінці, він прописаний так, що у 2025 році жодного позитиву не буде. Голова профільного комітету буде стояти тут, червоніти і розповідати, що знову щось не нарахували, але прийдуть військові і все...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 137. Славицька. Не наполягає.

Поправка 138. Шпак. Будь ласка (*Шум у залі*).

Ні, чекайте. Поправки 138, 215, 449, 504 і 600. Будь ласка, до 4 хвилин. І поправка 737. А далі ви... Тобто замість всіх ваших поправок... Чи ви далі продовжуватимете? Ні, я розумію, але так не може бути.

Поправки 138 – раз, 215 – два, 449 – три, 504 – чотири, 606 – п'ять і 737 – шість. Я її назвав. Тобто шість поправок – 4 хвилини (*Шум у залі*). Давайте тоді по одній будемо.

Будь ласка, 4 хвилини.

ШПАК Л.О., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 194, Черкаська область, політична партія «Слуга народу»). Ви як мене бачите, у вас зразу велика любов, починаєте торгуватися щодо поправок. Подивіться, є ще поправка...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пані Любове, це у вас ім'я таке, як я можу по-іншому ставитися. Будь ласка.

ШПАК Л.О. Ні, давайте ще тоді одну поправку, щоб я свою думку до кінця висловила.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. І замість ще наступної поправки – до 5 хвилин. Я пишу плюс ще одна ваша поправка.

ШПАК Л.О. Важко, але домовилися. Дякую.

Шановні колеги, нас так мало залишилося в залі, а ми розглядаємо важкий для нас на сьогодні проект Закону «Про Державний бюджет України на 2025 рік».

Це наступний бюджет країни, що воює. Дуже сумно, що залишилося так мало народних депутатів, кого це дійсно цікавить.

За нами стоять виборці, які за нас голосували, і мені прикро, коли я дивлюся їм в очі і не можу, наприклад, гарантувати якісь соціальні гарантії, коли ми порушуємо Конституцію України, закони. Зрозумійте, що це той бюджет, той фінансовий документ, за яким ми будемо жити наступний рік, і наскільки грамотно його потрібно продумати.

Вважаю, що на першому місці у нас взагалі повинен бути сектор безпеки і оборони, а наступне – соціальні гарантії. Наші хлопці боронять країну для того, щоб ми не порушували Конституцію України, не порушували права, щоб соціальні гарантії були збережені. Але, повірте, в останній час усі за межею зубожіння.

За оцінками експертів Світового банку, 29 відсотків українського населення живе за межею бідності. Уявіть цю цифру. Через руйнівні наслідки війни протягом 2020-2024 років кількість бідних у нашій країні зросла на 1 мільйон 800 тисяч осіб. Зубожіння частини населення, зрозуміло, що є і наслідком повномасштабної війни. Але навіщо ми штучно поширюємо бідність? Другий рік поспіль розмір мінімальної заробітної плати залишається без змін. Я не кажу вже про прожитковий мінімум, який у нас не змінюється п'ять років. Але ж це гарантія держави зберігати прожитковий мінімум на тому рівні, який є.

Давайте відкріємо Закон України «Про прожитковий мінімум». Що таке прожитковий мінімум? Давайте поговоримо про сутність і цифри, тоді буде зрозуміло. Прожитковий мінімум – вартісна величина достатнього для забезпечення нормального функціонування організму людини, збереження його здоров'я набору продуктів харчування, а також мінімального набору непродовольчих товарів та мінімального набору послуг. Тобто за рахунок певної суми людина має прожити місяць. Якщо взяти прожитковий мінімум, який встановлюється відповідно до стандартів нашої країни, повірте, він дуже малий. Там кілограм печива на сім'ю з трьох осіб на тиждень, одне пальто на сім років та інше, тобто наскільки мінімальні гарантії закладені у прожитковому мінімумі. Якщо взяти цифру, яку має порахувати Міністерство соціальної політики України (дивимось сайт Міністерства соціальної політики), сума становить 8 тисяч 89 гривень 29 копійок. У проекті бюджету закладено суму у розмірі 2 тисячі 920 гривень для непрацездатного населення, тобто у 2,8 разу перевищує вказаний показник. Відповідно за який кошт житиме звичайний пенсіонер?

Якщо ми дотрималися б тієї норми і збереглася та сума, яка зазначена Міністерством соціальної політики, то відповідно мінімальна пенсія в цьому році була 6 тисяч 486 гривень, замість тієї, яка є зараз. Тобто пенсіонерів обікрали у 2,5 разу, уявляєте. Це ті гарантії, які ми повинні зберігати. Ви розумієте, як можна купити ліки, забезпечити відповідне харчування, сплатити якісь тарифи тощо, якщо прожитковий мінімум 2 тисячі 920 гривень?

Ми залишаємо всіх за межею бідності. Виборці, які за нас голосували, просто залишаються на межі виживання. Чому не можна переглянути і все-таки підтримати зміни щодо прожиткового мінімуму і пенсій?

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я вам нагадаю, що поправку 1009 я теж зарахував. Дякую.

Далі. Поправка 139 (*Шум у залі*). Ви наполягаєте на голосуванні поправки 138?

Ставлю на голосування поправку 138 народної депутатки Шпак. Комітетом вона відхилена. Прошу голосувати.

«За» – 17.

Рішення не прийнято.

Далі. Поправка 139. Тимошенко. Виступила.

Поправка 140. Батенко. Не наполягає.

Поправка 142. Івченко. Не наполягає.

Поправка 143. Мамка. Не наполягає.

Поправка 145. Комітет з питань правової політики. Не наполягає.

Поправка 146. Комітет з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів. Не наполягає.

Поправка 147. Демченко. Не наполягає.

Поправка 148. Демченко. Не наполягає.

Поправка 149. Демченко. Не наполягає.

Поправки 150, 151. Демченко. Не наполягає.

Поправки 152, 153. Комітет з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів. Не наполягає.

Поправка 154. Мінько. Не наполягає.

Поправку 155 проголосували.

Поправка 156. Арешонков. Виступив.

Поправка 157. Комітет з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів. Не наполягає.

Поправка 158. Третьякова. Не наполягає.

Поправка 160. Батенко. Не наполягає.

Поправка 161. Івченко. Не наполягає.

Поправка 162. Княжицький. Уже виступив.

Поправка 163. Мамка. Не наполягає.

Поправка 164. Тимошенко. Уже виступила.

Поправка 165. Івченко. Уже виступив.

Гончаренко виступив.

Арешонков виступив.

Поправка 168. Мокан. Наполягає? (*Шум у залі*). Поки що ні. А на інших поправках?

Будь ласка, увімкніть мікрофон Мокана, бо в мене написано, що поправку 181...

МОКАН В.І., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань молоді і спорту (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Ви пропустили поправку 171, автором якої також є Коваль.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зараз поправка 168, тому я не міг пропустити поправку 171. Ваша поправка 168.

МОКАН В.І. А, я на ній не наполягаю.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Чому і запитую.

Поправка 169. Третякова. Не наполягає.

Поправка 170. Мінько. Не наполягає.

Поправка 171. Коваль. У мене написано: 3 хвилини. Але скажіть спочатку замість яких поправок, я викреслю їх і після цього надам вам 3 хвилини.

Будь ласка, увімкніть мікрофон народної депутатки Коваль, щоб я почув, які поправки. Будь ласка.

КОВАЛЬ О.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Поправки 171, 172, 175, 176. Далі вже поправка 181 Мокана.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Будь ласка, 3 хвилини.

КОВАЛЬ О.В. Добрий день, колеги, ті, які є в залі! Сьогодні багато промовців говорили про освіту, про те, що передбачається цим проектом бюджету на 2025 рік для системи освіти. Такий бюджет для системи освіти може стати критичним. Багато говорили про зарплату вчителів, що освітня субвенція залишається на рівні 2024 року, що ми ні на гривню не підвищуємо розмір заробітної плати вчителям, що визначено Законом «Про освіту» і передбачає поетапне підвищення зарплати вчителів. Ми вкотре цього не робимо. Але цьогоріч учителі отримують на руки заробітну плату, можливо, меншу, ніж у 2024 році. Чому? Тому що ми підвищуємо військовий збір, а також у проекті бюджету закладено показник інфляції 9,7 відсотка. Що це означає? Що наші вчителі матимуть нижчий рівень достатку, меншу купівельну спроможність, ніж у 2024 році. Водночас у цьому проекті бюджету ми бачимо підвищення розміру заробітних плат суддям, прокурорам, як на мене, це недопустимо, тому що люди, які виховують наступне покоління і забезпечують майбутнє нашої держави, отримують мізер.

Ми знаємо про критичну ситуацію у школах, що вчителі залишають професію, працевлаштовуються у магазини, на ринки та будь-де, щоб мати можливість отримати більшу заробітну плату. Молоді вчителі просто не приходять у професію. Вони закінчують заклади вищої освіти і обирають для себе будь-який інший шлях, щоб забезпечити своє життя. Маючи таку зарплату в школі, у нас не буде молодих учителів. Це стане критичним для нас через 5 – 10 років, тому що старше покоління вчителів, на жаль, відходить, і дітей просто не буде кому навчати.

Для нас є критичним підвищити заробітні плати. Ми подавали відповідні поправки у двох ітераціях: підвищити хоча б заробітну плату на відсоток підвищення військового збору і на відсоток інфляції, а також друге, що зараз, на жаль, є нереалістичним, підвищити заробітну плату відповідно до вимог Закону «Про освіту».

Наступне питання, на якому я хочу наголосити, – щодо субвенції. Що зроблено за цим проектом бюджету? Усі субвенції на освіту, тобто на шкільні автобуси, укриття в школах, створення майстерень у закладах професійної освіти зібрано в один пакет інвестиційних проектів. Тобто гарантовані субвенції, які мала освіта, тепер повинні конкурувати з іншими проектами і право на них треба виборювати. Як на мене, шкільні автобуси і укриття в школах – це гарантія отримання освіти нашими дітьми. Ми не можемо ставити це на певний конкурс, а повинні забезпечувати це першочергово. Що ми бачимо зараз? Ці кошти повинні вибороти. Те саме стосується...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви наполягаєте на якійсь поправці? Ні. Дякую.

Поправка 173. Івченко. Не наполягає.

Поправки 174, 177, 178, 179, 180. Цабаль. Зняв усі свої поправки.

Поправка 181. Разумков і колеги. У мене записано: Мокан – 5 хвилин замість 10 поправок.

Назвіть, будь ласка, цих 10 поправок, щоб я їх зафіксував, і потім дам вам 5 хвилин для виступу. Будь ласка, Василю Івановичу.

МОКАН В.І. Поправки з 181 по 186 включно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. У мене було зафіксовано, що ви щодо 10 поправок виступатимете.

МОКАН В.І. Я до вас підходив і сказав, що в мене буде...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправки 181, 182, 183, 184, 185, 186 – шість. Добре. Мокан Василь Іванович – до 5 хвилин. Будь ласка.

МОКАН В.І. Колеги, ну, що сказати, мені насправді соромно від того, що я спостерігаю знову майже порожній зал. І навіть не тому, що він майже порожній,

у принципі, уже не вперше у такому форматі розглядаються серйозні поправки і голосуються питання, соромно тому, що ми розглядаємо не якийсь технічний законопроект, а проект Державного бюджету України на наступний рік, від чого залежатимуть наша обороноздатність, життя десятків мільйонів наших громадян. Ідеться навіть не про сотні мільярдів, а трильйони гривень.

Натомість чи відбувається предметне обговорення наших поправок, пропозицій, на які мають право і комітети, і кожен народний депутат? Ні, насправді відбувається формальний, імітаційний формат розгляду усіх цих поправок для того, щоб просто мати можливість їх потім проігнорувати і приймати ті рішення, які ухвалив профільний комітет.

Хочу нагадати 2024 рік, коли виникала потреба у внесенні змін до Державного бюджету, і звернути увагу, що такий формат призводить до того, що приймається недолугий кошторис. Потім монобільшість звертається до інших фракцій і груп з проханням: давайте латати дірки у бюджеті і переглядати цифри, шукати додаткові надходження і передусім підвищувати податки. Насправді я не вважаю це ефективним форматом розгляду такого важливого проекту закону.

Тепер по суті. Як ви бачите, зарплати стали однією з наскрізних тем усіх виступів народних депутатів. З одного боку, ми маємо таку дуже дивну дихотомію, коли у Бюджетній декларації на наступні три роки (так зване середньострокове планування) ідеться про незбільшення соціальних видатків, фактично замороження мінімальної зарплати, прожиткового мінімуму, але такий підхід не буде стосуватися всіх, тому що деяким категоріям працівників, як бачимо, суттєво намагаються підвищити зарплати. І що цинічно, деколи чую коментарі: зате середня зарплата в Україні підвищується до 24 тисяч гривень. Звичайно, якщо міряти середню температуру по палаті. У когось зарплата залишиться на рівні мінімальної, а у когось суттєво підвищиться, так як у службовців Рахункової палати, була спроба у прокурорів, у податковій, до речі, і багатьох інших органах.

Якщо ми говоримо про принцип справедливості, то у проекті Державного бюджету України на 2025 рік немає правильно визначених фінансових пріоритетів, тому що військовослужбовці, лікарі, педагоги залишаються з тими показниками, які є на сьогодні, притому що навіть за офіційними прогнозами планується інфляція десь на рівні до 10 відсотків, девальвація гривні і багато інших речей, що просто зменшить купівельну спроможність наших громадян.

Ще щодо бюджету на 2024 рік. Хочу звернути увагу, що, виявляється, у нас є непоодинокі випадки, коли ми, з одного боку, б'ємо по бізнесу, підвищуємо податки, а з іншого – міністерства не освоюють наявні у них кошти. Потім ми як подачки по 1 тисячі гривень роздаємо їх.

У мене запитання: чому вони не освоєні? Чому, наприклад, Міністерство економіки України не спрямовує їх на підтримку бізнесу, по якому Верховна Рада вдарила підвищенням податків? Мені просто смішно і соромно читати, що ці кошти, тобто 1 тисячу гривень, громадяни можуть використовувати протягом усього 2025 року, начебто ідеться про мільйони, а не про 1 тисячу гривень.

Я подавав багато поправок і особисто, і у співавторстві. Зупинюся дуже коротко на тому, що пропонував переспрямувати кошти з неефективних, на мій погляд, джерел видатків, як телемарафон, кешбеки, дорожній фонд, інших неперіоритетних видатків державного бюджету, на правильніші речі, зокрема на реабілітацію, лікування військовослужбовців, санаторне лікування ветеранів, пільга яким скасована, молодіжне кредитування і багато...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Василю Івановичу.

Далі. Поправка 187. Дмитре Олександровичу, поправки 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194 – 6 хвилин. Правильно?

Разумков. Будь ласка.

РАЗУМКОВ Д.О. Шановні колеги, навіщо ви підвищували податки? Вам, у принципі, не можна гроші давати, тому що ви не вкрати, не посторожити ці гроші... З місцевих бюджетів ви повністю забрали ПДФО, під шумок забрали військовий ПДФО, ще ПДФО поліцейських, деесенесників і фактично обезкровили місцеву владу. Причому зробили це навіть не з питань економіки, а щоб, не дай Боже, місцева влада не мала кращий від вас вигляд. Це насправді неважко, тому що мати вигляд кращий від вас – це невелике досягнення, треба робити трошки більше, аніж нуль. Але ви забрали.

Чому я кажу, що ефективності від того, що ви забрали, нуль? Тому що за перші півроку ви з тих ресурсів, які отримали як місцевий ПДФО, змогли використати фактично лише 45 відсотків, гроші у вас просто валяються. Але ви не даєте можливості територіям відновлюватися. Наприклад, у Харкова ви забрали, я не втомлююся повторювати, 3,4 мільярда гривень, у інших територій так само. А ці території безпосередньо в зоні бойових дій – Одеса, Запоріжжя, Харків, інші міста. Взагалі у кожного міста, і маленького, і великого, сьогодні є проблеми з фінансуванням, тому що ви своїм підвищенням податків загнали людей за Можай. Вони закривають підприємства, звільняють людей або переходять у тінь. Це призводить до негативних наслідків для всіх, і для економіки держави передусім.

Давайте повернемося до ваших обіцянок. На початку повномасштабного вторгнення виступав Президент і розповідав, що ніколи, до кінця війни, не будуть підвищувати податки, навіть зменшили їх. Треба віддати належне – і в цьому залі, думаю, що і не лише тут, його підтримували, тому що це було логічною дією. Але як тільки перестало бути страшно, коли всі повилазили з бункерів і знову подивилися на потоки, як же вони повз них ідуть, почали займатися підвищенням податків. Спочатку їх повернули до рівня довоєнного. Ось там сидів Прем'єр-міністр і розповідав, що не підвищують (ну, людей за дурнів тримає), а лише повертають до рівня довоєнного. Більше ніколи, як сказав Президент. Зуб даю, що ніколи цього не відбудеться. Але вірити Прем'єру, уряду і Офісу Президента – не довіряти собі. Зараз ви фактично підвищили податки вдруге.

Незабаром ви підвищуватимете ПДВ. Ви хочете згідно з умовами, які підписали з Міжнародним валютним фондом, незабаром переглянути податок на доходи, що також завдасть серйозного удару українській економіці. Упевнений, що це, на жаль, не дасть додаткових ресурсів до державного бюджету, проте призведе до того, що люди поїдуть з цієї держави, хто може це зробити. А ті, хто перебуває за межами нашої держави, дивлячись на всю ту вакханалію, яка відбувається в країні, ніколи сюди за цієї влади не повернуться. Коли ви обмежуєте надання їм консульських послуг, а потім на цій трибуні стоїть людина, яка це підписала, – міністр закордонних справ, я його запитую: як ви це будете виправляти? Він мені каже, що це неправда. Я йому показую лист, яким він звернувся до всіх консульств і заборонив їм видавати паспорти українцям, порушивши всі можливі міжнародні конвенції і Конституцію України. А він каже, що це неправда. Таке враження, що вони живуть у якійсь бульбашці, яка невідомо де. Це більше нагадує якусь психіатричну лікарню, де вони мають проходити реабілітацію, а не керувати такими відомствами, які нині в їх зоні відповідальності.

Повертаючись до тих, хто поїде з цієї держави. Ви прийняли ще одну геніальну програму – «Вовина тисяча», про яку сьогодні вже багато говорили і я, і колеги. За цією програмою використати кошти можна на квитки Укрзалізниці. У мене таке враження, що ви людям хочете роздати цю тисячу, щоб вони на неї купили квитки і поїхали за кордон.

Коли виступає ваша заступник голови вашої партії Шуляк, якої сьогодні немає, і розповідає, що в бюджеті немає грошей на відновлення, на відбудову квартир, будинків, які зруйновані рашистами. Люди ж повірили Зеленському і залишилися у своїх квартирах, почали готувати шашлики, бо в травні мали їх смажити, але смажили їх міста. Смажили їх «Буратіно», КАБами, РСЗО й усім іншим, і продовжують це робити. Так от, замість того, щоб відбудовувати їхні квартири і будинки, що ви як влада пообіцяли, розповідаєте, що гроші закінчилися. Проте гроші не закінчилися за програмою «Велике будівництво», на якому знову ви заробляєте. У Бюджетній декларації на програму «Велике будівництво» ви заклали максимальну суму – чверть трильйона гривень, замість того щоб відбудовувати міста і села, які зазнали ударів і були зруйновані рашистами.

Повертаючись до того, що ви знову марно витрачаєте кошти. Але це не марне витрачання коштів, а розкрадання коштів українців. Не буває бюджетних коштів, бувають ресурси, які люди віддали вам для розбудови держави. Не ваших маєтків, не вашого бізнесу і не на купівлю вам нових «майбахів», туди, куди ви це все відправляєте.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 195. Славицька. Не наполягає.

Поправка 196. Бабак. Не наполягає.

Поправка 197. Комітет з питань освіти, науки та інновацій. Не наполягає.

Поправка 198. Комітет з питань освіти, науки та інновацій. Не наполягає.

Поправка 199. Пузійчук. Не наполягає.

Поправка 200. Івченко. Уже висловився.

Поправка 201. Разумков. Ви виступатимете тільки щодо поправки 201?

РАЗУМКОВ Д.О. Так, щодо неї виступатиму. Відновіть час з початку, будь ласка.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка.

РАЗУМКОВ Д.О. Шановні колеги, цією поправкою забороняється зробити не помилку, а злочин, який робить уряд з профільним комітетом, дозволивши приватизацію майна закладів освіти. Скажіть, будь ласка, у вас логіка, совість, хоч якісь моральні якості є? Я розумію, що зараз не можна прийняти в залі цю поправку, але хочу послухати відповідь голови комітету.

Поясніть, будь ласка, як в умовах війни дозволяється продавати за безцінь споруди Міністерства освіти і науки України. Як ви хочете, щоб після війни сюди повернулися діти і вчилися у школах, коледжах, університетах, розбудовували нашу державу. Батьки їх не повернуть, тому що ви не зможете забезпечити їх гідним рівнем освітніх послуг. Будь ласка, дайте відповідь.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, позиція комітету щодо поправки 201.

ПІДЛАСА Р.А. Шановні колеги! Шановні народні депутати! Пропозиція щодо приватизації майна закладів вищої освіти стосується не всіх закладів, а лише тих, що реорганізуються шляхом приєднання.

Позиція Комітету з питань освіти, науки та інновацій, який ініціював цю норму, щоб знайти додаткові кошти для тих закладів вищої освіти, які продовжують працювати, полягала в тому, що такий університет в наступному році буде один, буде здійснено спробу в цьому закладі продати майно, яке не використовуватиметься під час навчального процесу, і вивільнені кошти передадуть для інших університетів.

Комітет з питань бюджету вважає, що це все-таки хороший компроміс і доречний.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Наполягаєте на голосуванні?

Ставлю на голосування поправку 201 авторства Разумкова і колег. Комітетом вона відхилена. Позицію сторін ви почули. Прошу голосувати.

«За» – 16.

Рішення не прийнято.

Поправка 202. Івченко. Не наполягає.

Поправка 205. Пузійчук. Не наполягає.

Поправка 206. Пузійчук. Не наполягає.

Поправка 207. Павлюк. Не наполягає.

Поправка 208. Кисилевський. Не наполягає.
Поправка 210. Славицька. Не наполягає.
Поправка 212. Пузійчук. Не наполягає.
Поправка 213. Славицька. Не наполягає.
Поправка 214. Тимошенко. Виступила.
Поправка 216. Батенко. Не наполягає.
Поправка 217. Микиша (*Шум у залі*).
Микиша – 5 хвилин замість голосування поправок. Будь ласка.

МИКИША Д.С., член Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (одномандатний виборчий округ № 181, Харківська область, політична партія «Слуга народу»). Дякую. Колеги, дійсно, це вже послідовно перетворюється просто на ганьбу. Я вам поясню, у чому річ. У поправках, які я хотів зараз озвучити, ідеться про те, звідки і як ми маємо залучати відповідні кошти, щоб їх правильно і ефективно розподілити. Але запитання: для кого я це говоритиму? Почують тільки 30 народних депутатів, які зараз є у залі, а всі інші? Чи зможемо ми прийняти відповідне рішення? Навряд чи. Уже не вперше така історія – в залі залишається не більше 30 народних депутатів. Це системна проблема. Коли розглядаємо поправки до надважливих законопроектів, які їх покращують, вдосконалюють, дуже важливо почути, що саме у цих поправках. Але чути нікому. Народні депутати не приходять на засідання, щоб розглянути поправки до відповідних законопроектів. Чому? Самі себе звільнили, пішли відпочивати? Вибачте, в армії так неможливо.

Коли до мене звертаються військові і запитують: для кого ти виступаєш? Я відповідаю, що, по-перше, для тих народних депутатів, які залишилися, по-друге, для вас. Ви ж мене потім запитаете: а чому і ти не був, чому не представляв і не захищав ці поправки? І будете абсолютно праві. Вони мене знову запитують: а де народні депутати? Відповідаю: не знаю, мабуть, вони вважають це неважливим, у них є більш нагальні справи. І що вони мені кажуть? Якщо б ми так само вважали це неважливим, у нас були свої нагальні справи і ми кудись їхали вирішувати свої питання – це СЗЧ (самовільне залишення частини). Тоді виходить, що всі народні депутати, які неprisутні під час розгляду поправок, – це СЗЧ. Тоді я перефразував би, що це СЗП – самовільне залишення парламенту.

Для всієї країни це надважливий документ, за яким у 2025 році житиме вся країна, торкається абсолютно всіх сфер. І якщо хтось вважає, що це на нього не вплине, я його засмучу, вплине, ще й як. І це вже не вперше. Це системна проблема.

Давайте я просто нагадаю ще декілька законопроектів, до яких було дуже багато важливих поправок і це загалом впливало на прийняття рішення, а народні депутати були відсутні. Ці законопроекти насамперед стосувалися армії, про яку багато всі говорять, як треба захищати, допомагати, підтримувати військових.

Військовий ПДФО. Рік тому ми розглядали, як правильно, куди спрямовувати, які найефективніші, найоптимальніші шляхи використання відповідних коштів.

Один з останніх законопроектів – про податки. Надважливо, як наповнюватиметься бюджет, а особливо, як він використовуватиметься. Чи чули це народні депутати? Ні. А тоді приходили на наступний день і голосували все підряд. І потім не запрацює цей закон, який був прийнятий і підписаний.

Далі. Про 500 мільярдів для армії. Так само надважливо, куди витрачатимуться ці кошти. Як будуть розподілені видатки на армію, хто буде їх витрачати, чи ефективно, чи ні, що буде закуплено, які будуть зарплати, додаткова грошова винагорода. Це хтось почув? Ні, буде прийнято так, як задумали. І потім знову не запрацює, а нам скажуть, що у нас діра в бюджеті.

Насамкінець. Зараз ми розглядаємо надважливий проект Закону «Про Державний бюджет України на 2025 рік». Хто це зараз чує? А завтра чи коли буде голосування, то проголосує більшість Верховної Ради.

Вчергове повторюю громадянам України, народу України: будь ласка, дивіться поіменно голосування, хто за що голосує, бо в кожного рішення є конкретні прізвища, зокрема тих, хто й не голосує.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, далі поправка 218 авторства Дмитра Олександровича Разумкова, але він візьме 9 хвилин пізніше, тому ідемо далі.

Поправка 219. Тимошенко. Не наполягає.

Поправка 220. Мазурашу. Не наполягає.

Поправка 221. Славицька. Не наполягає.

Поправка 222. Тимошенко. Уже виступила.

Поправка 223. Мазурашу. Не наполягає.

Поправка 224. Славицька. Не наполягає.

Поправка 225. Тимошенко.

Поправка 226. Мазурашу. Не наполягає.

Поправка 227. Мазурашу. Не наполягає.

Поправка 228. Славицька. Не наполягає.

Поправка 229. Тимошенко.

Поправка 230. Забуранна. Не наполягає.

Поправка 231. Мазурашу. Не наполягає.

Поправка 232. Тимошенко.

Поправка 233. Славицька. Не наполягає.

Поправка 234. Цабаль. Уже виступив.

Поправка 235. Кучеренко. Не наполягає.

Поправка 236. Мазурашу (*Шум у залі*). Це ваша, бачу. Також 5 хвилин дається для виступу і ви наполягаєте на голосуванні поправки 665.

Мазурашу – до 5 хвилин. Будь ласка.

МАЗУРАШУ Г.Г. Фракція «Слуга народу», виборчий округ № 203. Мої поправки з цього блоку стосуються обмеження максимальних зарплат у державному секторі, що є критично важливим. Ми вже голосували дві такі поправки, але зрозуміло, що з таким потенціалом, за такої присутності неможливо прийняти позитивне рішення.

Щодо цього блоку я зупинюся на поправці колеги Миколи Тищенка, яку я підтримав підписом. Чому? Тому що, на мою думку, у нормальній демократичній країні Микола Тищенко мав би бути тут, у залі, і з місця чи з трибуни доповідати свою поправку. Вона, до речі, стосується того, щоб не розбазарювати освітянське майно, тому що у поправці йдеться про виключення пунктів «Прикінцевих положень», якими передбачено скасування заборони приватизації або «прихватизації» освітянського майна, на жаль.

Чому я звертаю увагу на те, що Тищенко немає в залі? Тому що я переконаний, що не можна бути байдужими. Так, є багато інформаційних атак і, на жаль, дуже багато наших співгромадян легко піддаються маніпулятивним впливам. Якщо поверхово подивитися на ці всі атаки, то, як класно, що Тищенко, як там кажуть, «Котлета» чи щось таке, поверхові «клікухи», які поширюють через владні інструментарії, зараз під домашнім арештом. Мало хто навіть намагається розібратися, за що він під домашнім арештом.

Мало хто цікавиться, наприклад, чому в залі немає Дубінського. М'яко кажучи, я не підтримував те, що він робив публічно після того, як ми вже були колегами у Верховній Раді, але не можна за позицію переслідувати політиків і казати, що Дубінський – державний зрадник, не надавши суспільству достатньо зрозумілі докази на підтвердження цього. Не можна так. Просто сказати, що держзрадник, сиди собі там у СІЗО, у «прес-хаті», ще десь, ми тебе загнали за Можай, а колись, може, доведеш, що ти не держзрадник.

Так не може і не повинно бути у нормальній демократичній країні. І чомусь, до речі, на це не звертають увагу наші міжнародні партнери, такі прямо флагомани демократії. Їм байдуже, звісно, чого ж? Їм байдуже, що в Україні вбивають цивільних і військових. Вони роблять вигляд, що підтримують, щоб вирішувати свої питання.

Колеги, повертаючись до Тищенка, є такий вислів, що коли прийдуть за вами, уже не буде, можливо, кому вийти. Подивіться відео в інтернеті. Я дивився з різних ракурсів. У підозрі ідеться про так зване незаконне позбавлення волі. Там навіть не пахне незаконним позбавленням волі, зокрема зі сторони Тищенка, але він під домашнім арештом за такою підозрою. За такими підозрами мали би бути покарані безбашенні ТЦКашники та поліцейські, які їм допомагають викрадати громадян України з вулиць, заганяти, закривати без можливості навіть подзвонити рідним, вийти кудись, тримати у так званих відстійниках, куди навіть народних депутатів не допускають.

За моєю заявою відкрито кримінальне провадження щодо перешкоджання діяльності народного депутата. Думаю, що поліцейським може «не вистачити яєць» довести до покарання за це перешкоджання. Ось їх треба карати, тому що

вони кажуть, що той, хто нібито про це говорить, заважає законній діяльності Збройних Сил. Ні, вас соромляться нормальні воїни, які захищають Вітчизну, бо ви ганьбите їх і честь мундира. Ваша якісна робота мала би бути в тому, щоб справді виявляти і працювати з тими громадянами, які реально готові захищати Вітчизну. Можна сказати, що Тищенко за вас відбуває покарання, не будучи навіть близько причетним до незаконного позбавлення волі громадян, чим займаються безбашенні ТЦКашники.

Поправку, у якій ідеться про те, щоб усе-таки не розбазарювати освітянське майно, прошу підтримати хоча б тих колег, які є в залі.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ідеться про поправку 665.

Ставлю на голосування поправку 665. Комітетом вона відхилена. Прошу голосувати.

«За» – 11.

Рішення не прийнято.

Далі. Поправка 237. Цабаль. Не наполягає.

Поправка 238. Васильченко. Не наполягає.

Поправка 239. Бабенко. Не наполягає.

Поправка 241. Калаур. Не наполягає.

Поправка 242. Урбанський. Не наполягає.

Поправка 243. Мейдич. Не наполягає.

Поправка 244. Богданець. Не наполягає.

Поправка 245. Геращенко. Уже не наполягає.

Поправка 246. Пивоваров. Не наполягає.

Поправка 247. Марченко. Не наполягає.

Поправка 248. Тістик. Не наполягає.

Поправка 249. Драбовський. Не наполягає.

Поправка 250. Юнаков. Не наполягає.

Поправка 252. Кисилевський. Не наполягає.

Поправка 253. Мовчан. Не наполягає.

Поправка 254. Пузійчук. Не наполягає.

Поправка 255. Гриб. Не наполягає.

Поправка 256. Фріс. Не наполягає.

Поправка 257. Люшняк. Не наполягає.

Поправка 258. Боблях. Не наполягає.

Поправка 259. Лозинський. Не наполягає.

Поправка 260. Крулько. Не наполягає.

Поправка 261. Євтушок. Не наполягає.

Поправка 262. Клочко. Не наполягає.

Поправка 263. Гевко. Не наполягає.

Поправка 264. Ляшенко. Не наполягає.

Поправка 265. Забуранна. Не наполягає.

Поправка 266. Ковальчук. Не наполягає.
Поправка 267. Ковальчук. Не наполягає.
Поправка 268. Ковальчук. Не наполягає.
Поправки 269, 270, 271. Ковальчук. Наполягає? Ні.
Поправка 273. Комітет з питань освіти, науки та інновацій. Не наполягає.
Поправка 274. Бабак. Не наполягає.
Поправка 275. Мазурашу. Уже висловився.
Поправка 276. Пасічний. Не наполягає.
Поправка 277. Крулько. Уже висловився.
Поправка 278. Білозір. Не наполягає.
Поправка 279. Євтушок. Не наполягає.
Поправка 280. Фріс. Не наполягає.
Поправка 283. Славицька. Не наполягає.
Поправка 284. Мінько. Не наполягає.
Поправка 285. Мінько. Не наполягає.
Поправка 288. Юнаков. Не наполягає.
Поправка 289. Уже чув виступ.
Поправка 290. Виступ був.
Поправка 293. Славицька. Не наполягає.
Поправка 294. Мазурашу. Уже виступив.
Поправка 295. Южаніна. Виступила.
Поправка 296. Мазурашу. Виступив.
Поправка 297. Славицька. Не наполягає.
Поправка 298. Южаніна. Виступила.
Поправка 300. Комітет з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів. Не наполягає.
Поправка 301. Мокан. Уже висловився.
Поправка 302. Тимошенко. Уже висловила.
Поправка 303. Славицька. Не наполягає.
Поправка 304. Разумков. Він виступатиме також щодо поправки 304 після поправки 350.
Поправка 305. Южаніна. Уже виступила.
Поправка 306. Цабаль.
Поправка 307. Підласа (*Шум у залі*). Комітетом вона врахована. Я знаю, тому сказав це.
Поправка 308. Забуранна. Не наполягає.
Поправка 311. Цабаль. Уже висловився.
Поправка 314. Железняк. Зняв свої поправки.
Поправка 315. Батенко. Не наполягає.
Поправка 316. Разумков.
Дмитро Олександрович Разумков – з процедури. Будь ласка.

Прошу керівницю комітету зайняти місце на трибуні, бо зараз будуть поправки.

Будь ласка, Дмитре Олександровичу.

РАЗУМКОВ Д.О. Будь ласка, відновіть час з початку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. З процедури тільки.

РАЗУМКОВ Д.О. Руслане Олексійовичу, з процедури. Я хотів би до вас звернутися як до головуючого. Мабуть, не зовсім коректно казати – не наполягає. Вони не можуть наполягати, їх у залі немає. Ви Ковальчука згадували, зараз Забуранну (аж заступниця голови комітету), її немає. Може, ви будете казати, як є, що немає, тоді буде більш коректно. Це просто пропозиція.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Дмитре Олександровичу.

Якщо людина хоче наполягати, вона присутня і наполягає. Якщо не хоче наполягати чи витягла картку, чи відсутня – я констатую факт, що наполягання, активної дії до відстоювання своєї поправки в людини немає. Тому констатую – не наполягає.

Поправка 316. Разумков. Будь ласка, Дмитре Олександровичу.

РАЗУМКОВ Д.О. Поправка 316 пов'язана з тим, що ви, в принципі, брешете, що грошей на армію немає, тому що ви спрямовуєте 25 відсотків акцизу на державний дорожній фонд.

Перше. Чому поправка представників об'єднання «Розумна політика» не була підтримана і ви не хочете забрати цей ресурс з дорожнього фонду?

Друге. Яка сума передбачається на наступний рік на дорожній фонд?

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, позиція комітету щодо поправки 316.

ПІДЛАСА Р.А. Поправка 316 відхилена, тому що врахована поправка 307, у якій чітко зазначається, що всі джерела наповнення державного дорожнього фонду (я сьогодні, до речі, це у своєму виступі говорила) у сумі 43,2 мільярда гривень будуть спрямовані до загального фонду державного бюджету для використання на потреби оборони насамперед. Немає сенсу по одному джерелу виймати, якщо всі джерела фінансування дорожньої галузі ми спрямували до загального фонду.

Вважаю, що це правильно, тому що це податки, які платять українські платники податків, це наші власні ресурси, що можуть використовуватися на потреби оборони: і акциз, і ввізне мито, і навіть кошти зі штрафів за порушення правил дорожнього руху.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Дмитре Олександровичу, ви наполягаєте на голосуванні поправки 316 чи вистачило пояснення? Наполягаєте.

Ставлю на голосування поправку 316 авторства Разумкова і колег. Комітетом вона відхилена. Аргументи сторін ви почули. Прошу голосувати.

«За» – 14.

Рішення не прийнято.

Далі. Поправки 317, 318, 319, 320, 321, 322. Железняк.

Поправка 323. Славицька. Не наполягає.

Поправка 324. Івченко. Не наполягає.

Поправка 325. Мазурашу. Уже виступив.

Поправка 326. Комітет з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів. Не наполягає.

Поправка 327. Тимошенко.

Поправка 328. Івченко.

Поправка 329. Комітет з питань аграрної та земельної політики. Не наполягає.

Поправка 330. Тимошенко. Висловила.

Поправка 331. Пузійчук. Не наполягає.

Поправки 332, 333, 334, 335, 336, 337 і до 345. Железняк. Він зняв свої поправки.

Поправка 346. Соколов. Не наполягає.

Поправка 347. Мазурашу. Уже виступив.

Поправка 348. Мокан. Уже виступив.

Поправка 349. Разумков. Будь ласка, Дмитре Олександровичу.

РАЗУМКОВ Д.О. Поправка 349. Ви фактично забираєте залишок коштів з Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття та програм Міністерства економіки України і спрямовуєте на кешбек. Це дуже приховано називається у вашому варіанті законопроекту про бюджет, хоча важко назвати так той документ, який ви називаєте проектом бюджету. Хотілося б зрозуміти, чи це так?

Повертаючись до попереднього питання, коли ви відповіли, що нібито кошти всього дорожнього фонду кудись передаються. Скажіть, будь ласка, з «Вовиною тисячею» буде так само? Ці ресурси можна буде передати на потреби сектору безпеки і оборони, а не займатися популізмом і підкупом виборців перед можливими виборами наступного року?

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дайте відповідь щодо поправки 349.

ПІДЛАСА Р.А. У поправці 349 ідеться про кошти, які Фонд загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття перерахував на початку 2024 року до державного бюджету.

Це рішення ми давно прийняли, у цьому році ці кошти вже використовувалися на програми підтримки бізнесу.

Міністерство економіки України, яке здійснює координацію роботи як у сфері боротьби з безробіттям, так і у сфері підтримки бізнесу, достатньо справедливо аргументує, що найкращий спосіб боротися з безробіттям – допомагати зі сторони держави створювати робочі місця.

Ми пропонуємо все-таки ці кошти, які залишаться після виділення їх на підтримку в цьому році, продовжити використовувати на такі ж цілі у 2025 році.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ви наполягаєте на голосуванні?

Ставлю на голосування поправку 349 авторства Разумкова і колег. Комітетом вона відхилена. Прошу голосувати.

«За» – 13.

Рішення не прийнято.

Поправка 350. Разумков. Будь ласка.

РАЗУМКОВ Д.О. Роксолано Андріївно, ви плутаєтеся у показах, як завжди. Скажіть, будь ласка, якщо у вас є зайві кошти в Міністерстві економіки України, про які ви зараз говорите, чому ви їх переспрямовуєте не на підтримку бізнесу, а на програму Президента «тисяча від Зеленського»? Чому так відбувається? Чому ці кошти не спрямовуються на створення додаткових робочих місць тощо.

Якщо ми говоримо про створення додаткових робочих місць, то бізнес вас просить єдине – не втручатися, не лізти своїми «ручонками» до них і не підвищувати їм податки. Вони без вас справляться. Якось справлялися на початку повномасштабного вторгнення, поки ви сиділи на заході України, а хтось за кордоном, і зараз справляться, незважаючи на всі ті потуги, які ви робите, щоб їх знищити. Це єдине прохання від бізнесу.

Я не наполягаю на голосуванні поправки, але наполягаю на тому, щоб ви перестали кошмарити бізнес в Україні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви не наполягаєте на голосуванні поправки 350.

Поправка 351. Южаніна. Уже висловилася.

Поправка 352. Забуранна. Не наполягає.

Поправка 353. Мінько. Не наполягає.

Поправка 354. Забуранна. Не наполягає.

Поправка 355. Мазурашу. Уже висловився.

Поправка 356. Мазурашу. Висловився.

Поправка 357. Кучеренко. Висловився.

Поправка 358. Тимошенко. Висловилося.

Поправка 359. Третякова. Не наполягає.

Поправка 360. Мамка. Не наполягає.

Поправка 361. Славицька. Не наполягає.

Поправка 362. Мінько. Не наполягає.

Поправка 363. Разумков. Будь ласка.

РАЗУМКОВ Д.О. Статтею 41 пропонується фактично перерахувати за наявності певних умов кошти з виплат пенсій, що залишилися на рахунках внутрішньо переміщених осіб, які відкриті в «Ощадбанку».

Коли ми з колегами були у відрядженні в Миколаєві, люди нам жалілися, що повійжджали з Херсона і частина з них перестала отримувати виплати від держави. Замість того, щоб запроваджувати різні PR-проекти від Президента, Офісу Президента та всіх інших щодо витрат грошей на квитки Укрзалізниці, кіно, доміно, книжки і таке інше, можливо, все-таки варто було дати людям ті виплати, якими на початку повномасштабного вторгнення їх обіцяв забезпечити Президент, уряд, ви як монобільшість. У вас на це грошей у бюджеті немає, а на всілякі забаганки є.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету щодо поправки 363.

ПІДЛАСА Р.А. Поправкою 363 пропонується виключити статтю 41. Ми не підтримуємо виключення цієї статті, тому що в ній ідеться про те, що гроші людей, які зберігалися на рахунках в акціонерному товаристві «Державний ощадний банк України», будуть у Пенсійному фонді до звернення цих людей. Власне, усе.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дмитре Олександровичу, наполягаєте на голосуванні поправки 363?

Ставлю на голосування поправку 363 авторства Разумкова і колег. Комітетом вона відхилена. Прошу голосувати.

«За» – 11.

Рішення не прийнято.

Поправка 364. Гриб. Не наполягає.

Поправка 365. Молоток. Не наполягає.

Поправка 366. Славицька. Не наполягає.

Поправка 367. Мінько. Не наполягає.

Поправка 369. Южаніна.

Поправка 370. Цабаль (*Шум у залі*).

Дмитре Олександровичу, щодо вашої поправки 368 хтось виступив.

Далі. Поправка 370. Цабаль.

Поправка 371. Железняк. Не наполягає.

Поправка 372. Мокан. Висловився.

Поправка 373. Тимошенко. Висловила.

Поправка 374. Мазурашу. Висловився.

Поправка 375. Третьякова. Не наполягає.
Поправка 376. Забуранна. Не наполягає.
Поправка 377. Молоток. Не наполягає.
Поправка 378. Славицька. Не наполягає.
Поправка 379. Южаніна. Уже висловила.
Поправки 380, 381. Мазурашу. Висловився.
Поправка 382. Тимошенко. Висловила.
Поправка 383. Славицька. Не наполягає.
Поправка 384. Тимошенко. Висловила.
Поправка 385. Славицька. Не наполягає.
Поправка 387. Железняк. Уже висловився.
Поправка 388. Мовчан. Не наполягає.
Поправка 389. Богданець. Не наполягає.
Поправка 390. Клочко. Не наполягає.
Поправка 391. Разумков. Будь ласка.

РАЗУМКОВ Д.О. Дякую. Роксолано Андріївно, ви забрали військовий ПДФО. Нашою поправкою пропонується повернути те, що обіцяли Президент, підписуючи відповідні документи з місцевими органами влади, Верховна Рада України, Кабінет Міністрів України: що ПДФО у розмірі 64 відсотки буде ними збережено. Замість того ви у них забрали ПДФО військовий, поліцейських, деєсенесників. Варто було б хоч іноді виконувати ті обіцянки, які даєш людям.

Я розумію, що це не відповідає тим принциповим позиціям, які сьогодні є у влади, тому що не кинеш – не проживеш. Це той лозунг, яким користуються представники нинішніх владних інституцій. Але давайте все-таки відкладемо політичну складову і повернемо те, що забрали у місцевих органів влади, щоб вони виконували свої повноваження, зокрема допомагали Збройним Силам України набагато ефективніше, аніж робите це ви як бюджетний комітет і влада загалом, враховуючи Міністерство фінансів України.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету щодо поправки 391.

ПІДЛАСА Р.А. Поправку 391 комітет відхилив, але врахував ідентичну їй поправку 412 Комітету з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування. Зокрема у пункті 2.30 Бюджетних висновків Верховної Ради України дається доручення уряду розглянути можливість відновлення з 2025 року зарахування до загального фонду бюджетів сільських, селищних, міських територіальних громад податку на доходи фізичних осіб у розмірі 64 відсотки.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Наполягаєте на голосуванні?

Ставлю на голосування поправку 391 авторства Разумкова і колег. Комітетом вона відхилена. Аргументи сторін ви почули. Прошу голосувати.

«За» – 14.

Рішення не прийнято.

Далі. Поправка 392. Мінько. Не наполягає.

Поправка 393. Аліксійчук. Не наполягає.

Поправка 394. Мазурашу. Висловився.

Поправка 395. Микиша. Висловився.

Поправка 396. Лозинський (*Шум у залі*).

Перепрошую, поправка 395. Микиша. Це ваша авторська поправка, моноавторська, я маю на увазі. Будь ласка. Скільки у вас поправок буде?

МИКИША Д.С. Зараз продиктую. Поправка 395.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, поправка 395.

МИКИША Д.С. Поправка 424.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 424.

МИКИША Д.С. Поправка 588.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 588.

МИКИША Д.С. Поправка 589.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 589.

МИКИША Д.С. Поправка 594.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 594.

МИКИША Д.С. Поправка 595.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 595.

МИКИША Д.С. Поправка 687.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 687.

МИКИША Д.С. Поправка 690.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 690.

МИКИША Д.С. Поправка 698.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 698.

МИКИША Д.С. Поправка 700.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 700.

МИКИША Д.С. Поправка 1544.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 1544.

МИКИША Д.С. І поправка 1545. Прошу дати мені 10 хвилин.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 1545. Скільки всього поправок?

МИКИША Д.С. Прошу дати мені 10 хвилин і я не наполягатиму на голосуванні цих поправок.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це вже всі ваші поправки?

МИКИША Д.С. Ні, там ще будуть.

ГОЛОВУЮЧИЙ. У вас ще будуть поправки, так?

Микиша – 10 хвилин замість голосування озвучених поправок. Будь ласка.

МИКИША Д.С. Дякую. Про що ці поправки? Про одну з найважливіших, скажемо так, частин України – місцеве самоврядування. Комуś подобається, комуś не подобається, але органи місцевого самоврядування відіграють надважливу роль у житті кожного громадянина України, кожного жителя громади. Ці поправки подані саме для того, щоб покращити їх існування, роботу, можливість, скажімо, впливати на життя кожного громадянина, розв'язувати його проблеми і задовольняти потреби.

Почну з того, що вчоргове, ну, просто якась дикість, як на мене, це спеціально робиться, щоб заговорити проблеми і відволікти від усіх інших, які є у місцевого самоврядування. 64 відсотки ПДФО. Про що мова? Саме про ці 4 відсотки, про що кожного року ми починаємо говорити, розглядаючи проект бюджету.

Та схаменіться вже! Єврокомісія зазначила це як виконану вимогу. Буде дуже цікаво і дивно, коли завтра ці 4 відсотки зникнуть. І що тоді Єврокомісія? Подивиться: так, Україна виконала цей пункт. А потім дивиться, а це що таке? Що відбувається? Ви що там, несповна розуму? Ви взяли і відкотили те, що виконали. Це можна торгуватися всередині країни, там якісь політичні мотиви,

але точно не можна цього робити на рівні Європи, зважаючи, що ми намагаємося вступити до Європейського Союзу. З чим ми граємося? Про що ми взагалі розмовляємо?

Друга історія. Багато говорять, що місцеве самоврядування таке-сяке, мало допомагає армії, а могло б допомагати більше. Я вам нагадаю, що органи місцевого самоврядування можуть закуповувати матеріальні цінності, але передавати їх Збройним Силам України та іншим військовим підрозділам сектору безпеки і оборони й досі не можна. Так, ми прийняли закон (проект [№ 9559-д](#)), яким це врегульовується, але вже четвертий місяць Президент його не підписує, відповідно він не діє.

Вдумайтеся, 24 лютого 2022 року почалося повномасштабне вторгнення. Ми маємо використовувати абсолютно всі можливості для того, щоб допомогти нашим Збройним Силам, загалом сектору безпеки і оборони. Місцеве самоврядування може це робити, але законом йому це заборонено. Скоро вже буде третій рік, а ми і досі не можемо їм дозволити.

Законопроект [№ 9560](#), який є продовженням цього закону, взагалі не розглядався, до речі, навіть бюджетним комітетом.

Проект закону № 9559-д ми мучили більше року, саме мучили. Скільки було боротьби, політичних маніпуляцій і фейків. Зрештою прийняли. Президент не підписує. Закон не діє. Незважаючи на це, голови місцевих громад, самі громади, виконавчі комітети, місцеві ради все одно голосують і підтримують Збройні Сили, весь сектор безпеки і оборони. І що вони мають? Кримінальні справи і переслідування, бо законом не дозволяється.

Вдумайтеся, вони купують засоби РЕБ, «мавіки», дрони, пікапи, можливо, навіть автомобілі швидкої допомоги і передають Збройним Силам України. А наступного дня до них приходить представник органу контролю, аудиторської служби, може, Рахункової палати, особливо зважаючи на той ганебний закон, який сьогодні був прийнятий, обов'язково прийде. А після цього приходять працівники правоохоронних органів – прокуратури, Державного бюро розслідувань, поліції, Бюро економічної безпеки України, навіть Служби безпеки України і відкривають кримінальні справи за те, що орган місцевого самоврядування допоміг сектору безпеки і оборони. Хлопці та дівчата на нулі захищають нашу країну, зокрема тих же правоохоронців, які приходять потім кошмирити місцеве самоврядування.

Тепер давайте щодо іншого. Ефективність використання коштів. Забирали військовий ПДФО і казали, що оце злодійкувате місцеве самоврядування не може використати кошти або краде, і взагалі на центральному рівні їх краще використовують. Ну що, краще використали?

У 2023 році, за останні три місяці, коли забрали військовий ПДФО, до речі, з порушенням статті 58 Конституції України щодо зворотної дії в часі, вони хотіли залучити 26 мільярдів гривень. Знаєте, скільки не використали у 2023 році? 19,7 мільярда гривень, тобто майже 80 відсотків не використали. Станом на вересень 2024 року використали 45 відсотків, тобто за вісім місяців використали 45 відсотків і будуть що, намагатися за чотири місяці, які

залишилися, використати 55 відсотків? Оце все свідчить про те, що відбувається загалом. І знову місцеве самоврядування є ворогом, таке-сяке, погане.

Нагадаю постанову Кабінету Міністрів України № 590 щодо повноважень Державної казначейської служби України, якою чітко регламентовано видатки і черговість цих видатків по всій країні для абсолютно всіх, хто має бюджетні та кошти місцевого самоврядування, там зазначається на що використовуються кошти: перше – на армію і забезпечення життєдіяльності держави, друге – на соціальний захист і третє – на все інше. Запитання: чому у 2022 році ця постанова діяла, і органи місцевого самоврядування не могли придбати навіть пачку паперу, щоб надрукувати якісь заяви і все інше, створити документи? Була проблема. У постанові нічого не змінюється. У 2023 році з'являються бруківка, фонтани, дороги і все інше, те, що зараз показують по телемарафону, дискредитуючи місцеве самоврядування. То, можливо, була команда, що дозволяють їм це робити.

До речі, знову розвінчую фейки і маніпуляції щодо місцевого самоврядування. Насправді в Україні існує 1 тисяча 469 громад, і менше 10 відсотків просто ганебних злодійкуватих місцевих голів, які цим скористалися. Ось їх вам і показали. Але вам не покажуть 90 відсотків інших представників органів місцевого самоврядування, інших голів, інших осіб, які входять до складу виконавчих комітетів, керівників комунальних підприємств, установ, депутатів місцевих рад, які, крім того, що воюють, ще й підтримують (вони залишилися на місцях) Збройні Сили України, загалом сектор безпеки і оборони. Вам про це не розкажуть. Вам також не розкажуть, що за 2022 рік і частину 2023 року органи місцевого самоврядування на фортифікації, на допомогу всіма можливостями виділили більш як 60 мільярдів. Вам же про це не розкажуть. А скажуть, що органи місцевого самоврядування злодійкуваті, страшні, крадуть і продовжують це робити.

Крім того, розповідають, що там отримують шалені зарплати. Знову розвінчуємо міф. За даними, які ми запросили і отримали, менше 1 відсотка всіх голів громад отримують більше 100 тисяч гривень. А вам розповідають, що вони отримують по 100, 200 з чимось тисяч гривень. У більшості голів розмір середньої заробітної плати не перевищує 45-50 тисяч гривень. Не в цьому діапазоні, а не перевищує, але вам розповідають, що органи місцевого самоврядування – ворог, їх треба цькувати і все інше.

Я вам поясню, чому так відбувається. Бо місцеве самоврядування за цих умов є політичним опонентом, який також може впливати на вас, на те, що ви думаєте, як ви можете виступати, не підтримувати і не погоджуватися з тим, що дуже часто робить центральна влада. І оскільки це загроза для центральної влади, тоді треба зробити так, щоб будь-якого представника місцевого самоврядування не слухали і не чули, казали, що він злодій. Ось так формується вороже ставлення до місцевого самоврядування.

А я вам нагадаю, якщо у вас якась проблема, ви куди йдете? До місцевої ради, якого б вона не була. Ви приходите туди і отримуєте всі базові послуги, абсолютно всі. Якщо якась проблема, ви туди йдете. І якщо навіть хтось у вас

служить і вам необхідна допомога – ви також прийдете туди. А допомогти подекуди місцеве самоврядування вам не може, бо немає коштів, у них їх забирають.

Усі мої поправки були спрямовані на це, але, на жаль, недостатньо народних депутатів, щоб підтримати їх.

Дякую.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради
України **КОРНІЄНКО О.С.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Дмитро Олександрович Разумков. Будь ласка, 9 хвилин.

РАЗУМКОВ Д.О. Ну, тут всі багато казали, що це бюджет країни, яка воює. У мене запитання, прошу голову комітету пізніше все-таки відповісти. У Верховній Раді фактично пролунала заява, що додатково буде мобілізовано 160 тисяч громадян. Скажіть, будь ласка, чи передбачено в проекті Державного бюджету на 2025 рік такі видатки? Чи ви знову намалювали це зі стелі, а грошей немає? Потім ви через місяць прийдете, будете розводити рученьками, розповідати: ой, як незручно вийшло, хто ж це наробив, нам ще треба гроші, а в бюджеті їх немає. Це перше запитання.

Друге запитання до народних депутатів, але, на жаль, не можу до них звернутися, у цьому, дійсно, є позитив, тому що в залі половина від присутніх – це команда «Розумна політика». Думаю, з такими темпами у нас буде більшість, але поки що, на жаль, не вистачає голосів.

Однак у мене запитання до всіх народних депутатів. Це запитання, яке задають мені і, думаю, тим, які не бояться спілкуватися з військовими, ходять тими вулицями, де зустрічають рідних військових, які питають: а що ж з тією демобілізацією, яку обіцяли всі – і Голова Верховної Ради, і Президент, і профільне міністерство, і профільний комітет? Вони казали, що буквально ще трохи, і ми дамо військовим демобілізацію, що законопроект про мобілізацію якось не так було виписано, щось з ним було не так, якось не так усе працювало, але ми ось швиденько напишемо, нам потрібно максимум вісім місяців.

У вас проблема не з мобілізацією, а з головою, бо щоб виписати такий законопроект, потрібно тижнів три. Ми змогли це зробити за два тижні. Я розумію, що для Кабміну, потрібно, мабуть, місяць з урахуванням тих здібностей, які там є, але все-таки це можна було зробити, ну, два місяці. Але минуло вже набагато більше часу. Законопроекту немає.

Ми вам допомогли. Відповідний законопроект, зареєстрований командою «Розумна політика», знаходиться у стінах Верховної Ради. До залу ви його не вносите, блокує керівництво Верховної Ради, монобільшість, тому що це питання знаходиться в зоні відповідальності саме цих двох суб'єктів. Цього немає. Фактично всі роблять вигляд, займають позицію страуса, ховаючи голову в пісок

і розповідаючи, що якщо ми не бачимо проблеми, її немає. Вона є, зокрема щодо демобілізації, люди абсолютно демотивовані. Сьогоднішня ситуація на фронті – це в тому числі та частина проблеми, яку створили ви. Тому що, коли ви голосували за мобілізацію, ви не передбачили граничного терміну служби, і люди не розуміють, до якого часу служитимуть: поки їх вб'ють чи вони отримають каліцтво? Ну, це не термін, це вирок. Цей вирок буде вам як владі, яка забезпечила таке відношення до наших захисників.

Наступне питання – щодо демобілізації тих, які були мобілізовані віком від 18 до 25 років і до цього були обмежено придатними. Довго боролася опозиція – я, наші колеги по парламенту, а також колеги з міжфракційного об'єднання «Розумна політика», все-таки дотисли вас і ви проголосували закон, яким заборонили сьогодні мобілізувати чоловіків віком від 18 років до 25 років. Ну, ми заборонили, а Президент й далі грається, не підписує закон, який лежить в нього на підпис. Він ще довго лежатиме, тому що, не дивлячись на те, що в Конституції України визначено п'ятнадцять днів для підписання закону, гаранту Конституції байдуже (це я дуже м'яко підбираю слова) на той ключовий закон держави, гарантом якого він є. Він просто його нівелює, не звертає на нього увагу, не виконує його. До речі, Президент колись обіцяв, що якщо він порушить закон, то піде. Я вже багато разів... Кожного тижня можна заяву писати.

Повертаємося до питання мобілізації чоловіків віком від 18 до 25 років. В останній момент перед голосуванням законопроекту прибрали норму про демобілізацію, сказали, що зараз швиденько щось доопрацюють і внесуть відповідний законопроект. Сказати і виконати обіцянку – це для влади дві абсолютно різні речі, які майже ніколи між собою не перетинаються, ми за них це зробили. Зареєстровано відповідний законопроект, співавтором якого є я та інші колеги по парламенту, що дозволяє за бажанням провести демобілізацію чоловіків віком від 18 до 25 років, які всупереч закону, всупереч здоровому глузду, але з урахуванням того, що зробила монобільшість і влада, були мобілізовані, але до цього були обмежено придатними. Ми казали, що з цим також будуть проблеми, а ви відмахувалися.

Далі. Ви зараз дуже «ефективно» проводите «промацування» суспільства, готуючи його до зниження мобілізаційного віку, через різні «говорящие» голови Офісу Президента, парламенту, інших інституцій. Давайте так, ви це хотіли закласти в закон про мобілізацію, ви це зробили. Якби ми з колегами цього не побачили, ви б протягнули. Навіть Президент казав: це ж неправда. Ну, як неправда? Правда! Хіба ви не мобілізували тих, кому менше 25 років? То хто казав правду: Разумков чи Зеленський? На жаль, Разумков. Чому на жаль? Тому що в моєму розумінні, гарантом правди в державі має бути Президент. Президент країни – це інституція, а не людина, яка грається в те, що хоче виглядати краще, аніж є насправді.

Тому, шановні колеги, треба й це виправляти. Треба вийти і чесно сказати: ви хочете зробити мобілізаційний вік менше ніж 25 років? О'кей. Але тоді ви маєте розуміти, що просто знищуєте державу і генофонд нації. Ви наробили все,

що могли і не могли, перейшли всі можливі кордони і зробили так, щоб люди не поверталися назад у державу. Люди обирають втечу через Тису, бо не розуміють тих правил, за якими сьогодні живе держава. Ви зробили все, щоб ті люди, які виїхали за кордон ще задовго до повномасштабного вторгнення, отримали іноземне громадянство і ніколи не повернулися в Україну.

Ви робите все, щоб знищити майбутнє країни, зменшити кількість громадян України, аби вони потім не повернулися в Україну і не запитали вас, як ви змогли довести до ручки їхню Батьківщину. Я розумію вашу логіку, але вона абсолютно не перетинається зі здоровим глуздом і державницькою позицією.

Сьогодні ви зробили так, що люди, які повтікали з тимчасово окупованих територій, на звільнені або підконтрольні Україні території, повертаються на окуповані рашистами території. І це не якесь російське ІПСО, це каже Уповноважений Верховної Ради України з прав людини Лубінець, і, на жаль, це правда. Я розумію, що на Банковій своя атмосфера радощів і «веселля», але за рахунок чого? За рахунок горя людей, які не знайшли себе, не отримали допомогу держави, яку ви зараз забрали в тимчасово переміщених осіб, у тих людей, які стоять перед вибором: або жити тут під відкритим небом, або повернутися на окуповані території, тому що там, може, є хоч якийсь дах над головою.

Тобто ви одних вигнали за кордон, у Європу, і робите так, щоб вони не повернулися, а інших витісняєте на окуповані території. Ви просто намагаєтеся звільнити територію від українців. Навіщо ви це робите, я не знаю. У мене немає на це відповіді.

Взагалі ваша економія бюджету – це щорічне зменшення пенсіонерів на 30-40 тисяч. Ви обіцяли зниження і збереження тарифів до кінця війни. Сьогодні ви їх вкотре підвищуєте. Ви робите все, щоб люди не могли сплачувати за свою нерухомість, після цього ви її віджиматимете, забиратимете ніби в державу, а фактично собі, щоб ці люди або повмирали, або повтікали за кордон чи на окуповані території. Це не про державу, це про збереження влади і тримання за крісло.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 397. Юнаков. Не наполягає.

Поправка 398. Рубльов. Не наполягає.

Поправка 399. Васильченко. Не наполягає.

Поправка 400. Калаур. Не наполягає.

Поправка 401. Урбанський. Не наполягає.

Поправка 402. Безгін. Не наполягає.

Поправка 403. Драбовський. Не наполягає.

Поправка 404. Тістик. Не наполягає.

Поправка 405. Марченко. Не наполягає.

Поправка 406. Пивоваров. Не наполягає.
Поправка 408. Бабенко. Не наполягає.
Поправка 409. Гриб. Не наполягає.
Поправка 410. Пасічний. Не наполягає.
Поправка 412. Комітет з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування . Не наполягає.
Поправка 413. Тимошенко. Не наполягає.
Поправка 414. Кінзбурська. Не наполягає.
Поправка 415. Гевко. Не наполягає.
Поправка 416. Ляшенко. Не наполягає.
Поправка 417. Боблях. Не наполягає.
Поправка 418. Фріс. Не наполягає.
Поправка 419. Лабазюк. Не наполягає.
Поправка 420. Бакунець. Не наполягає.
Поправка 421. Євтушок. Не наполягає.
Поправка 422. Білозір. Не наполягає.
Поправка 425. Комітет з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування. Не наполягає.
Поправка 426. Мазурашу. Виступив.
Поправка 427. Безгін. Не наполягає.
Поправка 428. Аліксійчук. Не наполягає.
Поправка 429. Магера. Не наполягає.
Поправка 430. Мандзій. Не наполягає.
Поправка 431. Лаба. Не наполягає.
Поправка 432. Батенко. Не наполягає.
Поправка 433. Мейдич. Не наполягає.
Поправка 434. Мовчан. Не наполягає.
Поправка 435. Богданець. Не наполягає.
Поправка 436. Ключко. Не наполягає.
Поправка 437. Тістик. Не наполягає.
Поправка 438. Бабенко. Не наполягає.
Поправка 439. Марченко. Не наполягає.
Поправка 440. Урбанський. Не наполягає.
Поправка 441. Лозинський. Не наполягає.
Поправка 442. Калаур. Не наполягає.
Поправка 443. Пивоваров. Не наполягає.
Поправка 444. Рубльов. Не наполягає.
Поправка 445. Разумков. Будь ласка.

РАЗУМКОВ Д.О. Руслане Олексійовичу, я одразу виступлю щодо двох поправок. Це поправки 445 та 465, але на голосування проситиму поставити лише поправку 465. Дайте мені, будь ласка, 2 хвилини.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка.

РАЗУМКОВ Д.О. Дякую. Роксолано Андріївно, у поправці 465 пропонувалося встановити цільове використання доходів державного бюджету, отриманих за рахунок військового збору, таким чином: 40 відсотків – на озброєння Збройних Сил України, причому на ефективне озброєння, а не так як це відбувається сьогодні, що можна назвати відмиванням і розкраданням коштів державного бюджету; 40 відсотків – на грошове забезпечення нашого війська, щоб ви потім не бігали дружно по залу і не казали, що гроші закінчилися, бо спочатку, ми думали, війни не буде, а потім, ми думали, вона закінчиться в середині 2024 року на кордонах 1991 року або, я не знаю, може, у вас якісь інші кордони, інша логіка, яку хотілося б почути і зрозуміти.

До речі, я не почув відповіді. Цей бюджет розрахований до кінця війни, до кінця 2025 року чи ви знову його порахували до середини 2025 року до 1 березня, може, до 1 квітня – Дня сміху, тому що вам дуже смішно на відміну від наших захисників? Тож хотів би почути відповідь: це обрахунки до кінця війни чи знову ви, як завжди, порахували аби як?

Повертаючись до поправки 465, 20 відсотків – на військові частини ЗСУ та інші військові формування. Це той ресурс, яким безпосередньо могли б керуватися Збройні Сили України, закупаючи дрони в обхід корупційних схем, які існують в міністерствах, інше обладнання, ефективно використовуючи кошти, як це завжди було, коли гроші знаходилися, наприклад, у місцевої влади. Але, коли ви забрали їх на центральний рівень, це фактично призвело до абсолютно неефективного їх використання.

Тому, будь ласка, якщо можна, дайте відповідь, чи цей бюджет розрахований до кінця 2025 року, чи знову ви думаєте, що війна завершиться післязавтра? Чому не було підтримано поправку?

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету щодо озвучених поправок 445 і 465. Будь ласка.

ПІДЛАСА Р.А. Я все-таки з дозволу Руслана Олексійовича хочу відповісти на запитання з приводу того, як розраховані видатки. Ви знаєте, що ми законопроектом [№ 11417](#) внесли зміни до Закону України «Про Державний бюджет України на 2024 рік», де передбачили близько 2,1 трильйона гривень видатків на потреби сектору безпеки і оборони у 2024 році. У 2025 році планується вже 2,2 трильйона гривень на потреби сектору безпеки і оборони.

Я можу сказати лише одне. Якщо відбуватиметься така сама інтенсивність бойових дій, якщо не буде якихось форс-мажорів, то на 2025 рік нам має вистачити цих грошей, але ми не можемо гарантувати, що на фронті не відбудеться щось таке, що потребуватиме значних фінансових вливань, або що в нашій з міжнародними партнерами роботі не відбудеться якихось...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ставиться на голосування поправка 465 авторства Разумкова і колег. Комітетом вона відхилена, аргументи сторін ви почули. Прошу голосувати.

«За» – 13.

Рішення не прийнято.

Поправка 446. Пасічник. Не наполягає.

Поправка 447. Васильченко. Не наполягає.

Поправка 450. Драбовський. Не наполягає.

Поправка 451. Юнаков. Не наполягає.

Поправка 452. Боблях. Не наполягає.

Поправка 453. Ляшенко. Не наполягає.

Поправка 454. Гриб. Не наполягає.

Поправка 455. Гевко. Не наполягає.

Поправка 456. Фріс. Не наполягає.

Поправка 457. Білозір. Не наполягає.

Поправка 458. Євтушок. Не наполягає.

Поправка 461. Геращенко. Виступила.

Поправка 462. Мандзій. Не наполягає.

Поправка 464. Мінько. Не наполягає.

Поправка 466. Разумков. Будь ласка.

РАЗУМКОВ Д.О. Роксолано Андріївно, я розумію, що ми живемо в паралельних реальностях, але я вам, знаєте, що скажу? На фронті щодня щось відбувається, і це щось дуже страшне. Я розумію, що в урядовому ложі у Верховній Раді не страшно сидіти, а там страшно. Через те, що ви не профінансували в достатній кількості Збройні Сили України у 2024 році, ми, на жаль, кожного божого дня втрачаємо території, не дивлячись на той героїзм, який ми бачимо від наших захисників. Тому ваша заява, що якщо щось не зміниться... Зміниться! Війна стає ще страшнішою. Для кожного, хто сьогодні перебуває на фронті, – це факт, на відміну від народних депутатів, яких сьогодні немає в залі, на відміну від профільного комітету, який не заклав резервів, щоб забезпечити, у разі чого, як ви кажете, додаткові видатки для захисту Батьківщини.

Будь ласка, поставте...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету щодо поправки 466.

ПІДЛАСА Р.А. Поправку 466 відхилено.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставлю на голосування поправку 466. Комітетом вона відхилена. Прошу голосувати.

«За» – 13.

Рішення не прийнято.

Поправка 469. Микиша. Далі низка ваших поправок. Так? (*Шум у залі*).

Що? Ні. Друзі, давайте домовимося так. На трибуні місце доповідача. Він може поступитися лише тоді, коли ви попросите у нього про це. Я не маю права просити. Тому, якщо Роксолана Андріївна люб'язно дасть вам можливість, то, будь ласка.

Скільки ви поправок ставите?

МИКИША Д.С. (*Не чути*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Скільки часу ви хочете? 10 хвилин. І ви не пропонуватимете ставити їх на голосування? Ви пропустили поправку 477. Її також сюди зараховуємо?

Добре. Тоді, будь ласка, 10 хвилин замість тих ваших поправок.

МИКИША Д.С. Дякую. Колеги, усі ці поправки, спрямовані саме на підтримку військових підрозділів, які є, працюють і ефективно захищають нашу країну від повномасштабного вторгнення агресора – російської федерації. Ідеться насамперед про те, як ефективно ми маємо підтримувати нашу армію. Але в мене є декілька запитань, і я хотів би спочатку почати з них, а потім перейти до того, як саме ми маємо переспрямувати ті кошти, про які йдеться у поправках.

Питання, яке я вже озвучив, але повторю, – використання військового ПДФО і його ефективність. За 2023 рік мало бути зібрано 26 мільярдів гривень, вони їх зібрали, але не використали 19,7 мільярдів гривень, тобто близько 80 відсотків. Це перше.

Друге. Станом на вересень 2024 року – 45 відсотків використання. Тобто за вісім місяців використали 45 відсотків, а за ті чотири місяці, що залишилися, мають використати 55 відсотків. Це про ефективність?

Третє. Де 40 мільярдів, які ми виділяли у 2023 році на безпілотні системи? Де ці гроші? Коли ми приїжджаємо безпосередньо на лінію зіткнення, питаємо, чи отримали хоч якісь безпілотники, то деякі військові підрозділи отримали один квадрокоптер *Matrice*, хтось отримав квадрокоптер *Mavic*, а хтось взагалі нічого не бачив. Більшість з тих, хто до нас звертається, кого ми запитуємо, кажуть, що від держави не бачили жодного FPV-дрона. Питання: де 40 мільярдів гривень, які ми виділяли на придбання саме безпілотних літальних апаратів? Дуже цікаво.

Четверте питання знову про ефективність використання коштів. Ви бачите постійні скандали, що відбуваються, зокрема, до речі, і в Державній службі спеціального зв'язку та захисту інформації України, яка закуповує ці безпілотники. Були скандали? Були. Були кримінальні справи? Так. Відсторонені голови? Так. І це лише один підрозділ.

Останні скандали щодо закупівель відбувалися в ДП «Агенція оборонних закупівель» Міністерства оборони України і таке інше, тобто скандал на скандалі. Це ефективне використання коштів на придбання насамперед зброї, засобів особистого захисту для військових? Це ефективне використання коштів?

П'яте, на що сьогодні постійно скаржаться наші військові, – додаткова грошова винагорода. Ну, люди воюють, нас захищають, стоять на нулі, а додаткової грошової винагороди немає, і подекуди місяцями. Як це може бути?

Ми спрямовуємо мільярди на забезпечення сектору безпеки і оборони, особливо тих, які зараз на «нулі», і мають отримувати не 20-30 тисяч гривень, а додаткову «сотню». Вони їх отримують? Ні. А подекуди не отримують навіть додаткових 30 тисяч гривень, як має бути, перебуваючи в зоні бойових дій. Отримують? Ні, не отримують.

У цих поправках йдеться саме про те, що ми маємо перерозподілити ці відсотки, до речі, військовий ПДФО в першу чергу. Ми окремо вносили поправки... Куди сплачується військовий ПДФО, військовий збір? До спеціального фонду? Ні. Військовий збір іде не до спеціального, а до загального фонду, де дороги, де зарплати, у тому числі й прокурорів, про що постійно говорять. А має йти відповідно на забезпечення сектору безпеки і оборони, на Збройні Сили України, на тих, хто воює, там має використовуватися. Ці поправки спрямовані саме на те, щоб правильно перерозподілити відсотки.

Говорили про те, що місцеве самоврядування неефективно використовує кошти і таке інше. Проте усі військові підрозділи, безпосередньо військові частини, приїжджали до відповідного міського голови і отримували все необхідне: їм купували обладнання або надавали субвенцію. Але, коли з місцевих бюджетів забрали кошти, вони перестали отримувати субвенцію. Так, сьогодні 10 відсотків військового ПДФО отримує військова частина. Але ж ми говоримо не про 10 відсотків, треба більше, і в цих поправках ми зазначаємо, куди саме треба спрямувати гроші і як їх використовувати: додати кошти на військову частину, на відповідні структури, зокрема на Головне управління розвідки Міністерства оборони України. Вони ефективно використовують кошти і взагалі ефективно працюють. Ви все це бачите. Не треба щось вигадувати, відкривайте телеграм-канали і дивіться їхню роботу. Служба безпеки України також ефективно працює, ви все це бачите. Якщо вони результативно захищають нашу країну, давайте і їм дамо додаткову винагороду, та іншим військовим підрозділам, і саме про це в даних поправках.

Інша історія. У проекті бюджету на 2025 рік, дійсно, зменшуються видатки на Міністерство закордонних справ. Та дипломатична ж робота – одна з найважливіших. Під час війни Міністерство оборони разом з армією та Міністерством закордонних справ – найважливіші інституції, які повинні комунікувати і отримувати належну міжнародну допомогу, щоб ми змогли захиститися. А ми бачимо зменшення видатків. До того ж ми десятки років не працювали з країнами Глобального Півдня – Африкою, Латинською Америкою, а зараз почали відкривати там посольства та консульства. Як ви думаєте, фінансування стало більшим? Ні. Замість того, щоб допомогти ефективно працювати.. Ну, воно не злітає так, а мало б.

Додаткове питання. Ми кажемо, що маємо воювати, захищати нашу країну і таке інше, навіть прийняли так званий закон про мобілізацію. А який результат?

Коли ми його приймали, так само, до речі, обговорювали кожну поправку, і попереджали, до чого призведе та тецекашна робота, те, що вони зараз роблять, та бусифікація. Ми ж попереджали. Більше того, казали, як краще використовувати кошти, які відповідні норми треба включати, щоб це, дійсно, ефективно працювало. Так, у ТЦК є достойні люди, які пройшли бойові дії, але їм соромно за своїх колег, за те, що вони зараз роблять. Тож результат так званого закону про мобілізацію допоміг війську чи армії? Стало більше людей? Фронт не провалюється? Де ж необхідні результати цієї історії?

А де обіцяний Кабінетом Міністрів законопроект про демобілізацію, ротацію? Де ця історія? Поговорили та й забули? Ні, так не має бути. А демобілізація, ротація військ, соціальний пакет – усе це впливає безпосередньо і на мобілізацію. Ті поправки, у яких йдеться про кошти, також впливають на боєздатність нашої армії, яка наразі тримає фронт. Так, дійсно, інколи відбуваються погані речі, провалюються, але загалом тримає.

Ось тепер дивимося на все це. Бусифікація, яка взагалі, я вважаю, є злочинною... Ви отримали дані близько 3 мільйонів військовозобов'язаних. Що вам заважає їх потроху мобілізувати, щоб в країні не було галасу? До того ж більша частина цих чоловіків готові. Вони кажуть, що самі не підуть до ТЦК, щоб добровільно служити. Якщо до них звернуться, звичайно, підуть. Навіщо цей цирк? Гнобити ще більше? Виходить, також провали й на економічному фронті, і нас ведуть до так званого перемир'я? Хоча насправді це просто пауза у війні до наступного нападу російської федерації.

Ось такі маленькі рішення роблять величезну біду й горе. Ми постійно кажемо, що кожна річ, кожна мала частинка, вона важлива, і ці поправки також на це вказують.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 483. Тістик. Не наполягає.

Поправки 484, 485, 486. Тістик. Не наполягає.

Поправка 487. Васильченко. Була вже.

Поправка 488. Геращенко.

Поправка 489. Богданець. Не наполягає.

Поправка 490. Мейдич. Не наполягає.

Поправка 491. Марченко. Не наполягає.

Поправка 492. Урбанський. Не наполягає.

Поправка 493. Калаур. Не наполягає.

Поправка 494. Пивоваров. Не наполягає.

Поправка 495. Рубльов. Не наполягає.

Поправка 496. Тістик. Не наполягає.

Поправка 499. Юнаков. Не наполягає.

Поправка 500. Драбовський. Не наполягає.

Поправка 501. Бабенко. Не наполягає.

Поправка 505. Мовчан. Не наполягає.

Поправка 506. Лозинський. Не наполягає.

Поправка 507. Білозір. Не наполягає.
Поправка 508. Гриб. Не наполягає.
Поправка 509. Фріс. Не наполягає.
Поправка 510. Пузійчук. Не наполягає.
Поправка 511. Боблях. Не наполягає.
Поправка 512. Ляшенко. Не наполягає.
Поправка 513. Гевко. Не наполягає.
Поправка 514. Євтушок. Не наполягає.
Поправка 515. Магера. Не наполягає.
Поправка 517. Комітет з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування. Не наполягає.
Поправка 518. Бабак. Не наполягає.
Поправка 519. Гришина. Не наполягає.
Поправка 521. Мотовиловець. Не наполягає.
Поправка 522. Кисилевський. Не наполягає.
Поправка 523. Забуранна. Не наполягає.
Поправка 524. Третякова. Не наполягає.
Поправка 525. Третякова. Не наполягає.
Далі поправки Южаніної, вона відмовилася від них.
Поправка 530. Тимошенко. Виступила.
Поправка 531. Богданець. Не наполягає.
Поправка 532. Тимошенко. Не наполягає.
Поправка 533. Богданець. Не наполягає.
Поправка 536. Мамка. Не наполягає.
Поправка 538. Мандзій. Не наполягає.
Поправка 540. Клочко. Не наполягає.
Поправка 541. Крулько. Не наполягає.
Поправка 542. Євтушок. Не наполягає.
Поправка 543. Гевко. Не наполягає.
Поправка 544. Ляшенко. Не наполягає.
Поправка 545. Боблях. Не наполягає.
Поправка 546. Лозинський. Не наполягає.
Поправка 547. Гриб. Не наполягає.
Поправка 548. Фріс. Не наполягає.
Поправка 549. Кисилевський. Не наполягає.
Поправка 550. Мовчан. Не наполягає.
Поправка 552. Тістик. Не наполягає.
Поправка 553. Драбовський. Не наполягає.
Поправка 554. Юнаков. Не наполягає.
Поправка 555. Пивоваров. Не наполягає.
Поправка 556. Марченко. Не наполягає.
Поправка 557. Мейдич. Не наполягає.
Поправка 558. Калаур. Не наполягає.

Поправка 559. Урбанський. Не наполягає.
Поправка 560. Люшняк. Не наполягає.
Поправка 561. Пивоваров. Не наполягає.
Поправка 562. Бакунець. Не наполягає.
Поправка 563. Тістик. Не наполягає.
Поправка 564. Євтушок. Не наполягає.
Поправка 565. Білозір. Не наполягає.
Поправка 567. Фріс. Не наполягає.
Поправка 568. Гевко. Не наполягає.
Поправка 569. Ляшенко. Не наполягає.
Поправка 570. Боблях. Не наполягає.
Поправка 571. Мовчан. Не наполягає.
Поправка 573. Пасічний. Не наполягає (*Шум у залі*).
А це вже ваш блок...

МАЗУРАШУ Г.Г. Останній блок, я зараз...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це ваш останній блок, і поправку 823 ви хочете поставити на голосування?

Поправка 573. Мазурашу. Будь ласка, до 5 хвилин.

МАЗУРАШУ Г.Г. Фракція «Слуга народу», виборчий округ № 203, Чернівецька область. Поправка, яку я прошитиму поставити на голосування для врахування, стосується прогресивного військового збору, щоб більше коштів спрямовувати на армію.

Ми констатуємо, що зараз в Україні катастрофічно не вистачає грошей. Але є ще страшніша проблема: нам не вистачає вже людей, тому що це найцінніший ресурс країни, яким ми дуже неефективно розпоряджаємося.

Звісно, я, як і колеги, не висловлюю претензії до Мінфіну, тому що вони верстають бюджет з тих реалій, що є. Але те, як керує країною наша команда, – це дуже погано. Про це кажуть наші виборці й ті військові, з якими я активно комунікую. Нам треба більше надходжень до бюджету. Звідки ці кошти візьмуться? Звісно, потрібно підтримувати економіку.

А ми робимо протилежне: заганяємо економіку в тінь підвищенням податків, знищуємо її, забираючи людей, які, очевидно, неспроможні зі зброєю в руках захищати Вітчизну, але могли б і мали б підтримувати оборону, працюючи на економіку. Ми відкрили полювання на них: «знебашені» тедекашники разом з поліцейськими, які допомагають полювати на українців, тому що їм сказали, якщо не приведете... Колеги, ви ж знаєте, що в нас уже є плани, правильно? Ви ж спілкуєтесь на місцях. Є план, скільки треба привести громадян у ті відстійники, де тримають їх закритими, навіть без можливості зв'язатися з рідними. Уже скільки разів ті найсміливіші з найсміливіших військові, які наважуються публічно говорити, казали, що їм не потрібні на фронті

ті, які з різних причин не спроможні і не хочуть воювати, нехай працюють на економіку і допомагають наповнювати бюджет, щоб ми могли більше мотивувати тих, які реально спроможні й захищають Вітчизну.

Ні, ми їх не чуємо, зате бачимо багажники, матраци, ліжка з грошима. Велика частина цих грошей за мудрого підходу мала б знаходитися в легальній частині економіки і в бюджеті. Ми самі створюємо ці схематози, а платять наші громадяни, які тікають з України, а ми боремося, щоб їх десь зловити, щоб вони не переплили через Тису. Це взагалі сором для держави, що наші громадяни тікають з України. Ми боремося з наслідками, треба боротися з причиною. Вони тікають не через те, що не хочуть боронити країну, вони не можуть воювати зі зброєю в руках. Тож треба дати їм можливість підтримувати оборону, працюючи на економіку. Це мудрий підхід, бо тоді буде більше коштів для тих, які реально спроможні захищати Вітчизну. Військові кажуть, навіть науково доведено, що до 20 відсотків громадян спроможні нести військову службу і лише 6-7 відсотків громадян можуть зі зброєю в руках захищати Вітчизну. Вони не стають воїнами від того, що ми хочемо, щоб усі були воїнами. Нам треба перейти до мудрого підходу у використанні нашої спроможності, щоб протистояти ворогу, а не зменшувати їх такою політикою.

Хочу сказати, що ми маємо запозичені в партнерів кошти і використовуємо їх на аморально високі зарплати для тих «особливих» в держсекторі. Кому в держсекторі мало десяти мінімалок, ідіть працюйте в бізнес і заробляйте хоч мільярди, сплачуйте податки, честь вам і хвала. Ні! Їм треба з бюджету отримувати сотні тисяч чи мільйонів гривень, бо вони «особливі». Де беруться такі аморальні люди, які чомусь опинилися в нашій владі? Хоча ми, я особисто як виборець Володимира Олександровича і «Слуги народу» голосували за протилежний підхід.

Щодо підходу до цього прогресивного військового збору, це могло би перевести частину коштів, навіть з тих міжнародних запозичень, у бюджет на армію. Прошу хоча б тих, які зараз присутні в залі, підтримати цю поправку, яка стосується саме справедливого прогресивного військового збору.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Ідеться про поправку 823. Так?

Тому, шановні колеги, ставлю на голосування для врахування поправку 823 авторства Мазурашу. Комітетом вона відхилена. Прошу голосувати.

«За» – 13.

Рішення не прийнято.

Поправка 574. Гриб. Не наполягає.

Поправка 576. Драбовський. Не наполягає.

Поправка 577. Клочко. Не наполягає.

Поправка 578. Лозинський. Не наполягає.

Поправка 579. Юнаков. Не наполягає.

Поправка 580. Рубльов. Не наполягає.

Поправка 582. Мейдич. Не наполягає.

Поправка 583. Калаур. Не наполягає.

Поправка 584. Урбанський. Не наполягає.

Поправка 585. Комітет з питань правової політики. Не наполягає.

Поправка 587. Забуранна. Не наполягає.

Поправка 590. Комітет з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування. Не наполягає.

Поправка 591. Аліксійчук. Не наполягає.

Поправка 592. Мазурашу. Уже виступив. Ви вже всі свої поправки озвучили? Дякую. Тоді, з вашого дозволу, я навіть не буду їх називати.

Поправка 593. Разумков. Будь ласка.

РАЗУМКОВ Д.О. Руслане Олексійовичу, поправки 593 та 606. Але в мене запитання до Підласої. Якщо можна, відновіть час.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, відновіть час для виступу.

РАЗУМКОВ Д.О. Дякую. Роксолано Андріївно, скажіть, будь ласка, ви відхилили поправку 606. У цій поправці йдеться про те, щоб виконати обіцянку, яку давав Президент, навіть договір підписав з місцевою владою, давали ви як бюджетний комітет, Верховна Рада давала, я так розумію, керівництво Верховної Ради також це погоджувало, тому що були зустрічі з представниками Асоціації міст України, з місцевою владою, і відшкодувати різницю в тарифах, у зв'язку з тим, що ви владі дали можливість не дотримуватися виконання обіцянок, підвищуючи тарифи на електроенергію, а на водопостачання, водовідведення і теплопостачання ви все-таки тримаєте мораторій, щоб загнати місцеву владу за Можай, але не виконуєте обіцянку, яку дав Президент, щоб компенсувати різницю в тарифах.

Скажіть, будь ласка, чому ви не підтримали поправку народних депутатів з об'єднання «Розумна політика» – мою та моїх колег?

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету.

ПІДЛАСА Р.А. Різниця в тарифах, зокрема компенсація – це дуже складне і дуже дороге питання. Компенсація різниці в тарифах лише на тепло становитиме 53 мільярди гривень. Наразі ми не бачимо джерел наповнення цих коштів, де ми могли б їх взяти чи в кого забрати 53 мільярди гривень, щоб віддати ці гроші місцевим бюджетам? До того ж, ми вважаємо, місцеві бюджети поки що можуть самостійно забезпечувати компенсацію різниці в тарифах. Хоча уряд пропонує у 2025 році спрямувати щонайменше 12 мільярдів гривень на підтримку місцевих бюджетів у цій сфері.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дмитре Олександровичу, поставити на голосування поправку 606?

Ставлю на голосування поправку 606 Разумкова і колег. Комітетом вона відхилена. Прошу голосувати.

«За» – 15.

Рішення не прийнято.

Дмитре Олександровичу, ви казали, що загнати місцеву владу за Можайськ. Це місто, яке знаходиться в Росії. Це якийсь новий контрнаступ у вас, чи що? *(Шум у залі).*

Добре, шановні колеги, ідемо далі.

Поправка 596. Мамка. Не наполягає.

Поправка 597. Герус. Не наполягає.

Поправка 598. Славицька. Не наполягає.

Поправка 599. Крулько. Уже виступив.

Поправка 602. Комітет з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування. Не наполягає.

Поправка 603. Бабенко. Не наполягає.

Поправка 605. Тістик. Не наполягає.

Поправка 607. Рубльов. Не наполягає.

Поправка 608. Пивоваров. Не наполягає.

Поправка 609. Марченко. Не наполягає.

Поправка 610. Мейдич. Не наполягає.

Поправка 611. Урбанський. Не наполягає.

Поправка 612. Калаур. Не наполягає.

Поправка 613. Богданець. Не наполягає.

Поправка 617. Мовчан. Не наполягає.

Поправка 618. Драбовський. Не наполягає.

Поправка 619. Юнаков. Не наполягає.

Поправка 620. Пузійчук. Не наполягає.

Поправка 621. Чайківський. Не наполягає.

Поправка 622. Гевко. Не наполягає.

Поправка 623. Люшняк. Не наполягає.

Поправка 624. Фріс. Не наполягає.

Поправка 625. Гриб. Не наполягає.

Поправка 626. Лозинський. Не наполягає.

Поправка 627. Ляшенко. Не наполягає.

Поправка 628. Євтушок. Не наполягає.

Поправка 629. Боблях. Не наполягає.

Поправка 630. Демченко. Не наполягає.

Поправки 631, 632, 633. Демченко. Не наполягає.

Поправка 634. Бондар. Не наполягає.

Поправка 635. Мокан. Уже висловився.

Поправка 637. Комітет з питань гуманітарної та інформаційної політики. Не наполягає.

Поправка 638. Радіна. Не наполягає.

Поправка 639. Корнієнко Олександр Сергійович. Не наполягаєте? Перепрошую вона врахована частково. Може, ви наполягаєте на повному її врахуванні? Достатньо? Добре. Дякую.

Поправка 640. Чорний. Не наполягає.

Поправка 641. Чорний. Не наполягаєте?

Поправка 642. Комітет з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування. Не наполягає.

Поправка 643. Железняк. Він зняв усі свої поправки.

Поправка 644. Славицька. Не наполягає.

Поправка 647. Кучеренко. Не наполягає.

Поправка 648. Княжицький. Не наполягає.

Поправка 650. Мінько. Не наполягає.

Поправка 653. Сушко. Не наполягає.

Поправка 654. Комітет з питань освіти, науки та інновацій. Не наполягає.

Поправка 657. Славицька. Не наполягає.

Поправка 658. Зуб. Не наполягає.

Поправка 659. Батенко. Не наполягає.

Поправка 660. Мінько. Не наполягає.

Поправка 661. Руцишин. Не наполягає.

Поправка 663. Разумков. Будь ласка.

РАЗУМКОВ Д.О. Руслане Олексійовичу, поправки 663 та 689. Дайте, будь ласка, 2 хвилини.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправки 663 та 689. Будь ласка.

РАЗУМКОВ Д.О. Руслане Олексійовичу, це добре, що ви знаєте, де знаходиться Можайськ, але я краще згадав би два-три тижні від чинної влади, коли у рашистів мали закінчитися ракети, гроші і ми мали ще у 2022 році вийти на кордони 1991 року, а у червні 2023 року в Ялті пили б каву разом з Офісом Президента і всіма їхніми радниками. А ще той бюджет, який ви проголосували на 2024 рік, відповідно до якого війна завершилася всередині 2024 року. Зараз кінець жовтня, і щось мені підказує, що і Курський контрнаступ не допоміг завершити війну на кордонах 1991 року.

На жаль, те, що було під нашим контролем, ми сьогодні втрачаємо через недофінансування, корупцію, абсолютне невігластво і непрофесіоналізм чинної влади, не дивлячись на героїзм Збройних Сил України, які віддають своє життя і здоров'я, намагаючись втримати території.

Тому що оборонні споруди треба було будувати не зараз в авральному режимі, паралельно ще втрачаючи або розкрадаючи кошти, а робити це

з 2022 року. А ви готувалися до контрнаступів, розповідаючи, де вони будуть: на Оріховому, а потім на Курщині. Давайте подивимося на результати цих контрнаступів, а потім говоритимемо про Можайськ. Тому що з такими темпами багатьом з тих, хто приймав рішення і кошти відправляли на будівництво доріг, на піар-акції, замість того щоб відправляти їх на потреби Збройних Сил України, треба буде і в Ростов, і в Можай.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради
України **КОРНІЄНКО О.С.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставити на голосування цю поправку? Добре.
Ідемо далі.

Поправка 664. Не наполягає.

Поправка 665. Уже висловилися.

Поправка 666. Це відома поправка, уже висловилися.

Поправка 667. Врахована.

Поправка 668. Не наполягає.

Поправка 669. Не наполягає.

Поправка 670. Не наполягає.

Поправка 671. Не наполягає.

Поправка 672. Не наполягає.

Поправка 673. Не наполягає.

Поправка 674. Гончаренко. Не наполягає.

Поправка 675. Лаба. Не наполягає.

Поправка 676. Не наполягає.

Поправка 677. Не наполягає.

Поправка 678. Не наполягає.

Поправка 679. Не наполягає.

Поправка 680. Не наполягає.

Поправка 681. Не наполягає.

Поправка 682. Не наполягає.

Поправка 683. Не наполягає.

Поправка 684. Мамка. Не наполягає.

Поправка 685. Не наполягає.

Поправка 686. Уже висловилися.

Поправка 687. Уже висловилися.

Поправка 688. Уже висловилися.

Поправка 689. Уже висловилися.

Поправка 690. Уже висловилися.

Поправка 691. Врахована.

Поправка 692. Мазурашу. Не наполягає.

Поправка 693. Тимошенко. Не наполягає.

Поправка 694. Івченко. Не наполягає.

Поправка 695. Славицька. Не наполягає.
Поправка 696. Мазурашу. Не наполягає.
Поправка 697. Пасічний. Не наполягає.
Поправка 698. Микиша. Уже висловилися.
Поправка 699. Мазурашу. Уже висловилися.
Поправка 700. Микиша. Не наполягає.
Поправка 701. Тимошенко. Не наполягає.
Поправка 702. Мазурашу. Не наполягає.
Поправка 703. Ткаченко. Не наполягає.
Поправка 704. Комітет з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування. Не наполягає.
Поправка 705. Демченко. Не наполягає.
Головне, щоб мене чула система «Рада». Працівники системи «Рада», якщо ви мене чуєте, дайте знак. Кивають. Добре.
Поправка 705. Демченко. Не наполягає.
Поправка 706. Демченко. Не наполягає.
Поправка 707. Демченко. Не наполягає.
Поправка 708. Демченко. Не наполягає.
Поправка 709. Чорний. Не наполягає.
Поправка 710. Пузійчук. Не наполягає.
Поправка 711. Радіна. Не наполягає.
Поправка 712. Третьякова. Врахована.
Поправка 713. Комітет з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів. Врахована.
Поправка 714. Завітневич. Врахована.
Поправка 715. Комітет з питань правової політики. Не наполягає.
Поправка 716. Демченко. Не наполягає.
Поправка 717. Демченко. Не наполягає.
Поправка 718. Демченко. Не наполягає.
Поправка 719. Демченко. Не наполягає.
Поправка 720. Демченко. Не наполягає.
Поправка 721. Демченко. Не наполягає.
Поправка 722. Демченко. Не наполягає.
Поправка 723. Демченко. Не наполягає.
Поправка 724. Демченко. Не наполягає.
Поправка 725. Демченко. Не наполягає.
Поправка 726. Демченко. Не наполягає.
Поправка 727. Демченко. Не наполягає.
Поправка 728. Демченко. Не наполягає.
Поправка 729. Демченко. Не наполягає.
Поправка 730. Демченко. Не наполягає.
Поправка 731. Демченко. Не наполягає.
Поправка 732. Комітет з питань правової політики. Не наполягає.

Поправка 733. Лаба. Не наполягає.

Поправка 734. Микиша.

Будь ласка.

МИКИША Д.С. Олександрє Сергійовичу, назву декілька поправок. Це поправки 734, 741, 1349, 1350, 1351, 1352, 1353, 1354.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправки 1351, 1352, 1353, 1354.

МИКИША Д.С. Так, це вони. І дайте, будь ласка, 4 хвилини.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, прошу. А будете ставити їх на голосування?

МИКИША Д.С. Ці ні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Микиша. Будь ласка, 4 хвилини.

Прожу відновити час.

МИКИША Д.С. Дякую. Колеги, ці поправки про те, що необхідно додатково виділити кошти для поранених військовослужбовців. Ідеться насамперед про протезування та ендопротезування як окремий вид програми із забезпечення цього всього.

Усі говорять, як ставляться до ветеранів, до тих, кому необхідне протезування, особливо Міністерство соціальної політики, у якому насправді відбувається якийсь жах. Будемо відвертими, те, як насправді це відбувається, – просто жах. Те, що робиться, просто не натягнеш на голову. Критично мала підтримка. Цими поправками ми намагаємося додатково збільшити фінансування відповідних програм щодо підтримки.

Хочу нагадати, скільки отримують поранені. Це 600-800 гривень. Вони взагалі виведені поза штат, а лікування їм обходиться в десятки тисяч гривень, а подекуди й у сотні. Більше того, навіть коли вони довідками, чеками доводять ті витрати на лікування, вони від держави не отримують нічого.

Якість того протезування, яке на сьогодні є, у більшості взагалі не витримує ніякої критики. Є, дійсно, гарні реабілітаційні центри, зокрема центр «Незламні» та інші, їх небагато по всій країні, які ефективно, якісно надають допомогу насамперед тим військовим, які втратили свої кінцівки, отримали поранення, яким ці протези надважливі, бо без них вони не зможуть нормально жити, повноцінно функціонувати. Це стосується не лише протезування. Те ж саме й з інвалідними візками та іншими засобами тимчасового пересування. Протезування, ендопротезування – це ж ідеться насамперед про заміну пошкоджених або втрачених суглобів. Як це відбувається? На якому рівні? Якої якості?

Наші поправки саме про додаткове забезпечення наших ветеранів, військовослужбовців усім необхідним для цього, зокрема, ми вказуємо, звідки це можна взяти. Є більш нагальні речі? Ось це найнагальніші речі. З інших програм можна було б зняти і треба це зробити, і про це дані поправки.

Також у цих поправках згадується питання щодо реабілітації: на якому воно рівні, чому нормально не фінансується державою.

У мене питання щодо пакетів НСЗУ. Так, там є декілька видів медичних послуг, але вони мають бути розширені, мати нормальне фінансування для повноцінного забезпечення, а не маленької частини. А на все інше військовослужбовець або дістає гроші зі своїх кишень, або, як у більшості випадків, не дістає, бо їх там немає, адже звідки вони візьмуться, якщо він отримує 600-800 гривень? І тоді ми, крім того, що збираємо на підтримку армії, збираємо ще й на те, що держава і так мала б забезпечувати в повному обсязі. А ми всі разом дофінансовуємо, скидаємося, щоб вони отримали.

Ці поправки про те, щоб наші ветерани, військовослужбовці отримували гідну підтримку від держави після поранення.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Поправка 735. Чорний. Не наполягає.

Поправка 736. Комітет з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування. Не наполягає.

Поправка 737. Шпак. Висловила.

Поправка 738. Мазурашу. Не наполягає.

Поправка 739. Чорний. Не наполягає.

Поправка 740. Чорний. Не наполягає.

Поправка 741. Микиша. Висловився.

Поправка 742. Веніславський. Не наполягає.

Поправка 743. Микиша.

Поправка 744. Забуранна (*Шум у залі*).

Ви щодо поправки 743? Будь ласка.

МИКИША Д.С. Поправки 743, 1240 та 2025. У мене три правки, прошу 2 хвилини. Ставити на голосування не проситиму.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу відновити час. Будь ласка, 2 хвилини.

МИКИША Д.С. Дякую. У цій поправці йдеться про Національний фонд досліджень України. Чесно кажучи я вже втомився постійно додавати, захищати і не отримувати той необхідний результат. З назви ви вже, мабуть, розумієте, що це за фонд, його важливість і необхідність, тим паче під час технологічної війни, яка сьогодні відбувається на території нашої країни. Цей фонд надважливий. Так, у нього є фінансування, але воно проходить через Міністерство освіти і науки. Питання: для чого? Окрема інституція, окремі рахунки, окрема бухгалтерія,

окремий штат, все окреме, а фінансування відбувається через Міністерство освіти і науки. Для чого це робиться? Щоб цей фонд був більш ручним для міністерства? Може, треба повністю вивести фінансування? Ми нічого не збільшуємо, а просто виводимо в окремий рядок державного бюджету ту саму суму, зменшуючи її на Міністерство освіти і науки. І нехай цей фонд, який ефективно працює, навіть наші європейські партнери це відзначили, роздає відповідні гранти для тих наукових установ і таке інше, що розробляють нові винаходи, необхідні зараз насамперед для нашої армії. То, може, нехай вони ці кошти ефективно використовують на власний розсуд відповідно до статуту і тих офіційних документів, згідно з якими працюють, а не подекуди, насправді постійно озираються, що їм скаже Міністерство освіти і науки?

Ця поправка абсолютно технічна, але змінює структуру щодо життєздатності й роботи цього фонду. Так буде набагато краще й ефективніше. Про це дана поправка, і я прошу її підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 744. Забуранна. Враховано.

Поправка 745. Радіна. Враховано.

Поправка 746. Мазурашу. Не наполягає.

Поправка 747. Микиша. Наполягаєте? Будь ласка.

МИКИША Д.С. Поправки 747, 1355 і 2069.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, 2 хвилини.

МИКИША Д.С. Про що ця поправка? Ми постійно говоримо про все і про всіх. Звичайно, сьогодні у фокусі Збройні Сили України, внутрішньо переміщені особи (ВПО), але давайте не забувати також і про інші соціальні категорії населення. У даному разі йдеться про чорнобильців, про яких з початком COVID-19 взагалі забули. Чому з початком COVID-19? Бо коли почалася пандемія, усі чорнобильські лікарні одразу перетворилися на «ковідні». Що з чорнобильцями? Куди-небудь подалі, нехай там десь побудуть.

Взагалі увага до чорнобильців, які також рятували всіх. Ми говоримо про людей, які рятували українців, Україну і увесь світ. Це так само, як зараз відбувається на фронті. На такому ж фронті у 1986 році ці люди рятували світ від ядерної загрози, атомної катастрофа, що відбулася. Вони рятували і врятували світ ціною власного життя й здоров'я. Ті люди, які ще живі, й досі мають величезні проблеми зі здоров'ям, чомусь залишаються поза увагою.

У даній поправці йдеться про додаткове виділення 500 мільйонів гривень. Ну, давайте вже заберемо з прокурорів чи інших посадовців, тим паче, що ми вказуємо, звідки треба взяти гроші, додамо їм, і продовжуватимемо нормальну політику підтримки захисників нашої країни, де б і на якому фронті вони не захищали б її, і всі соціальні стандарти насамперед стосовно них.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Поправка 748. Железняк. Не наполягає.
Поправка 749. Железняк. Не наполягає.
Поправка 750. Чорний. Не наполягає.
Поправка 751. Железняк. Не наполягає.
Поправка 752. Радіна. Врахована.
Поправка 753. Радіна. Не наполягає.
Поправка 754. Забуранна. Врахована.
Поправка 755. Микиша. Будь ласка.

МИКИША Д.С. Олександрє Сергійовичу, це поправки 755, 759, 1122, 1123, 1124, 1126, 1127. Прошу 4 хвилини.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Відновіть час спочатку. Будь ласка, 4 хвилини.

МИКИША Д.С. Дякую. Про що ці поправки? Ми знаємо і прийняли відповідний закон, що якщо родина втрачає захисника, то отримує 15 мільйонів гривень. Ми це закріпили і вклад міжфракційного депутатського об'єднання «Розумна політика» в цьому величезний. Нам вдалося продавити і закріпити це на рівні закону. Але, нам не вдалося поки що закріпити справедливості до абсолютно всіх військовослужбовців, які захищають нашу країну. Поясню.

Війна триває не з 24 лютого 2022 року, а з 20 лютого 2014 року. Саме тоді росія напала на Україну. Саме тоді почалося вторгнення й окупація. Саме тоді наші військові пішли захищати Україну. Чомусь 15 мільйонів гривень отримують лише ті родини, які втратили захисника після повномасштабного вторгнення 2022 року. Якщо така сама війна триває 10 років, якщо той самий агресор – російська федерація напав на ту саму країну, на Україну, якщо ті самі люди, українці, захищають Україну, чому родини тих, які загинули до 2022 року, тобто між 2014 роком і 2022 роком, не отримали компенсації у такому самому розмірі, а після 2022 року отримують. Ми постійно говоримо про справедливість. То, може, треба дотриматися цієї справедливості? Бо це справедливо, це одна й та сама війна.

Що виходить по грошам? У Міністерстві у справах ветеранів порахували, що з усіма виплатами, які відбулися, з усіма додатковими надбавками і доплатами, що родини вже отримали, на всіх загиблих між 20 лютого 2014 року і 24 лютого 2022 року треба всього-на-всього 3,7 мільярда гривень. Саме в даних поправках зазначено, що ми маємо виплатити цих 3,7 мільярда гривень родинам, які втратили захисників України, бо досі маємо країну і маємо змогу розподіляти кошти, сидячи в цьому залі й говорячи про відповідні кошти в бюджеті на 2025 рік. Більше того, у поправках ми зазначаємо, що, о'кей, якщо держава зараз не має змоги сплатити одразу цю додаткову грошову допомогу – 3,7 мільярда гривень, давайте розіб'ємо цю суму на декілька років. В окремих поправках також є те, про що я зараз кажу: є вибір, є що порахувати, є розуміння, як розбити.

Насправді ця поправка не про кошти, вона насамперед про справедливість, що ми розуміємо і підтверджуємо: війна для нашої країни почалася ще 20 лютого 2014 року і всі захисники є рівними перед державою, яка їх поважає і шанує, не важливо, коли вони її захищали.

Я вважаю це справедливим і саме про це дані поправки.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 756. Мазурашу. Не наполягає.

Поправка 757. Забуранна. Врахована.

Поправка 758. Третьякова. Не наполягає.

Поправка 759. Микиша. Висловився.

Поправка 760. Чорний. Не наполягає.

Поправка 761. Комітет з питань правової політики. Не наполягає.

Поправка 762. Корнієнко. Врахована.

Поправка 763. Микиша. Будь ласка.

МИКИША Д.С. Поправки 763, 1493 і 2076. Прошу 2 хвилини. На голосуванні не наполягатиму.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Відновіть час. Будь ласка, 2 хвилини.

МИКИША Д.С. Дякую. Про що ця поправка? У нашій державі є такий Фонд розвитку інновацій. Що це за фонд, для чого він створений, на що спрямований, і як працює? Ми говоримо про війну і про її технологічність. Усе, що є в наших надрозумних людей, – інтелект, розум, кмітливість (ці якості в українців вроджені), матеріалізується і конвертується в нові розробки – безпілотні літальні апарати, радіоелектронна боротьба, радіоелектронна розвідка і таке інше, що дозволяє більш технологічно воювати проти ворога, який воює не людьми, а, вибачте, м'ясом. Наша держава повинна акцентувати увагу на тому, що мають ламатися, знищуватися і гинути технології, роботи та інша техніка, а не люди.

Фонд розвитку інновацій насамперед спрямований на підтримку таких інновацій, і ми кажемо, щоб додатково їм дати ще грошей для розвитку, до того ж, щоб мати можливість викуповувати першу партію – велику, невелику, малу, – не важливо, але це підтримка для даного розробника, щоб він мав можливість продовжувати виробництво, допомагати Збройним Силам і всьому сектору безпеки і оборони технологічно перемагати ворога, бо ми переможемо саме технологіями. Якщо ми будемо воювати з російською федерацією, як вони воюють з нами, просто закидуватимемо тілами, ми ніколи не переможемо. Люди для нас важливі. То нехай інші люди своїм розумом допоможуть армії розробити нові технології, щоб воювати.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Поправка 764. Мазурашу. Уже доповідав.

Поправка 766. Третьякова. Не наполягає.

Поправка 767. Забуранна. Не наполягає.

Поправка 768. Третьякова. Не наполягає.

Поправка 769. Забуранна. Не наполягає.

Поправка 770. Комітет з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів. Не наполягає.

Поправка 771. Зуб. Не наполягає.

Поправка 772. Гевко. Не наполягає.

Поправка 773. Боблях. Не наполягає.

Поправка 774. Ляшенко. Не наполягає.

Поправка 775. Магера. Не наполягає.

Поправка 776. Гриб. Не наполягає.

Поправка 777. Дмитрієва. Уже використала свої.

Поправка 778. Люшняк. Не наполягає.

Поправка 779. Мазурашу. Виступив.

Поправка 780. Мовчан. Не наполягає.

Поправка 781. Стефанишина. Не наполягає.

Поправка 782. Бабенко. Не наполягає.

Поправка 784. Тістик. Не наполягає.

Поправка 785. Драбовський. Не наполягає.

Поправка 786. Лозинський. Не наполягає.

Поправка 787. Пивоваров. Не наполягає.

Поправка 788. Марченко. Не наполягає.

Поправка 789. Микиша. Будь ласка.

МИКИША Д.С. Руслане Олексійовичу, поправки 789, 802, 1892 і 1906. Прошу 2 хвилини.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка.

МИКИША Д.С. Дякую. Про що ця поправка? Насправді в ній ідеться про те, що знову лізуть в те, куди держава взагалі не повинна лізти. Зараз я кажу про медицину насамперед про ті кошти, якими оперують заклади охорони здоров'я на місцях. Тобто, передусім вони змушують їх іти в казначейство, відкривати рахунки і отримувати кошти, замість того щоб вони продовжували використовувати ці кошти на рахунках комерційних банків, які вони додатково можуть прокрутити і знову отримати прибуток на свою діяльність. Так, там є певні доброти, назвемо їх так, – головні лікарі, які дуже-дуже хитрі

і використовують ці кошти, як вони вважають за потрібне, прокручуючи, отримують відсотки, а потім преміями це проводять. Так, будемо відвертими і визнаємо, що такі історії є. Яка частина від загальної кількості закладів стосовно таких добродіїв? Буде так само, як у місцевому самоврядуванні, виявиться максимум один відсоток, зате заганяємо всіх інших туди? Ми ж про це говоримо?

Знову ж таки, якщо є аргументація, яку я чув щодо такої новели, що зарплати затримуються, оплата комунальних послуг затримується, щоб прокрутити відсотки. Для цього у нас є структура – Державна служба України з питань праці, яка має за цим слідкувати. То, може, Кабмін не буде подавати оці новели через Міністерство охорони здоров'я, а змусить, щоб Держпраці слідувала за дотриманням законодавства, щоб вчасно виплачувалися зарплати, нормально сплачувалися комунальні послуги і таке інше. Ось так має працювати, а не «в ручняк» заганяти. Це дуже велика...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Поправка 790. Комітет з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування. Не наполягає.

Поправка 791. Мейдич. Не наполягає.

Поправка 792. Урбанський. Не наполягає.

Поправка 793. Калаур. Не наполягає.

Поправка 794. Богданець. Не наполягає.

Поправка 795. Євтушок. Не наполягає.

Поправка 796. Чайківський. Не наполягає.

Поправка 798. Тертякова. Не наполягає.

Поправка 800. Тимошенко. Виступила.

Поправка 801. Задорожний. Не наполягає.

Поправка 803. Комітет з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування. Не наполягає.

Поправка 805. Павлюк. Не наполягає.

Поправка 806. Мамка. Не наполягає.

Поправка 807. Тимошенко. Виступила.

Поправка 808. Магера. Не наполягає.

Поправка 809. Демченко. Не наполягає.

Поправка 810. Демченко. Не наполягає.

Поправка 812. Тертякова. Врахована частково.

Поправка 813. Забуранна. Не наполягає.

Поправка 814. Тертякова. Не наполягає.

Поправка 815. Волинець. Не наполягає.

Поправка 816. Волинець. Не наполягає.

Поправка 817. Разумков.

Дмитре Олександровичу, ця поправка буде в кінцевому виступі?

Поправка 817. Будь ласка.

РАЗУМКОВ Д.О. Я надіслав, які поправки будуть в кінці, а ці залишаються. Будь ласка, обнулите час.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, відновіть час. Поправка 817.

РАЗУМКОВ Д.О. У даній поправці йдеться про те, щоб виконати норму статті 61 Закону України «Про освіту» і нарешті виплатити нашим вчителям, які готують наше майбутнє, гідну заробітну плату. Ми трохи підвищили зарплату лікарям, і, думаю, несправедливо, коли вчителі не отримують того, на що заслуговують. Йдеться про те, що згідно із законом вони мають мінімально отримувати виплату в розмірі трьох мінімальних заробітних плат. Ви цього не врахували в законі, бо у вас є гроші на зарплати членам Рахункової палати, на програму Президента щодо тисячі гривень кожному для підкупу виборців, на підвищення на 25 відсотків зарплат прокурорів, на будівництво доріг, на збільшення на 20 відсотків штату Офісу Президента.

І останнє. Скажіть, будь ласка, який сьогодні мінімальний посадових оклад педагогічного працівника? Назвіть, будь ласка, суму якщо ви в них орієнтуєтесь. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу пояснити позицію комітету щодо поправки 817. Комітетом вона відхилена.

ПІДЛАСА Р.А. Ця поправка вартуватиме бюджету 470 мільярдів гривень. Ви не запропонували джерел покриття, і ми, на жаль, теж не можемо таку величезну суму, яка становить близько четвертої частини всіх наших... Навіть не четвертої, неважливо, це велика сума, ми її не можемо знайти. А посадовий оклад, наприклад, вчителя першої категорії 7700 гривень.

РАЗУМКОВ Д.О. Ні.

ПІДЛАСА Р.А. Так, я вам покажу платіжку.

РАЗУМКОВ Д.О. 3600 гривень.

ПІДЛАСА Р.А. Це вчителя першої категорії (*Шум у залі*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ставлю на голосування поправку 817 авторства Разумкова. Комітетом вона відхилена. Прошу голосувати.

«За» – 14.

Рішення не прийнято.

Поправка 818. Гришина. Не наполягає.

Поправка 822. Саламаха. Не наполягає.

Поправка 823. Мазурашу. Уже виступив.

Поправка 826. Білозір. Не наполягає.

Поправка 827. Комітет з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів. Не наполягає.

Поправка 828. Той самий комітет. Не наполягає.

Далі йдуть поправки Тимошенко, щодо яких вона вже виступила, – від поправки 832 до поправки 842.

Поправка 843. Забуранна. Не наполягає.

Поправка 844. Геращенко. Уже виступила.

Поправка 845. Южаніна. Уже виступила.

Далі йдуть поправки Южаніної та Тимошенко, щодо яких вони вже виступили.

Поправка 849. Молоток. Не наполягає.

Поправка 850. Гетманцев. Не наполягає.

Поправка 851. Бабак. Не наполягає.

Поправка 855. Івченко. Не наполягає.

Далі йдуть поправки Южаніної. Це поправки 856, 857 і до поправки 860. Не наполягає.

Поправка 861. Ковальчук. Не наполягає.

Поправка 862. Ковальчук. Не наполягає.

Поправка 863. Ковальчук. Не наполягає.

Поправка 864. Ковальчук. Не наполягає.

Поправка 866. Ковальчук. Не наполягає.

Поправка 867. Южаніна. Не наполягає.

Поправки 868, 869. Южаніна. Не наполягає.

Поправка 870. Гетманцев. Не наполягає.

Поправка 871. Южаніна. Не наполягає.

Поправка 872. Ковальчук. Не наполягає.

Поправка 873. Ковальчук. Не наполягає.

Поправка 874. Ковальчук. Не наполягає.

Поправка 875. Ковальчук. Не наполягає.

Поправка 876. Тимошенко. Не наполягає.

Поправка 877. Ковальчук. Не наполягає.

Поправка 878. Ковальчук. Не наполягає.

Поправка 879. Ковальчук. Не наполягає.

Поправка 880. Ковальчук. Не наполягає.

Поправка 881. Ковальчук. Не наполягає.

Поправка 883. Ковальчук. Не наполягає.

Поправка 885. Южаніна. Виступила.

Поправка 886. Комітет з питань правової політики. Не наполягає.

Поправка 887. Тимошенко. Не наполягає.

Поправка 888. Южаніна. Не наполягає.

Поправка 889. Тимошенко. Не наполягає.

Поправка 890. Драбовський. Не наполягає.

Далі йдуть поправки Железняка. Це поправки 891 і до 898. Він не наполягає на своїх поправках.

Поправка 899. Тимошенко. Не наполягає.

Поправка 900. Южаніна. Не наполягає. Уже виступила.

Поправка 901. Южаніна. Не наполягає.

Поправка 902. Молоток. Не наполягає.

Поправка 903. Нагорняк. Не наполягає.

Поправка 904. Стефанчук. Не наполягає.

Поправка 905. Кучер. Не наполягає.

Поправка 906. Веніславський. Не наполягає.

Поправка 907. Галушко. Не наполягає.

Поправка 908. Леонов. Не наполягає.

Поправка 909. Струневич. Не наполягає.

Далі йдуть знову поправки Железняка: від поправки 910 до поправки 920. Він не наполягає.

Поправка 921. Южаніна. Не наполягає.

Поправка 922. Тимошенко. Не наполягає.

Поправка 923. Южаніна. Не наполягає.

Поправка 924. Южаніна. Не наполягає.

Поправка 925. Гетманцев. Не наполягає.

Далі знову йдуть поправки Железняка: від поправки 926 до поправки 931. Він не наполягає.

Поправка 932. Тимошенко. Не наполягає.

Поправка 933. Южаніна. Не наполягає.

Поправка 934. Железняк. Не наполягає.

Поправка 937. Тістик. Не наполягає.

Поправка 938. Гетманцев. Не наполягає.

Поправка 939. Гетманцев. Не наполягає.

Поправка 940. Южаніна. Не наполягає.

Поправка 941. Южаніна. Не наполягає.

Поправка 942. Клименко. Не наполягає.

Поправка 944. Гетманцев. Не наполягає.

Поправка 945. Тимошенко. Також не наполягає.

Поправка 946. Комітет з питань гуманітарної та інформаційної політики. Не наполягає.

Поправка 947. Гетманцев. Не наполягає.

Поправка 948. Гетманцев. Не наполягає.

Поправка 950. Гетманцев. Не наполягає.

Поправка 952. Южаніна. Не наполягає.

Поправка 953. Славицька. Не наполягає.

Поправка 954. Гетманцев. Не наполягає.

Далі йдуть поправки Железняка: від поправки 955 до поправки 956. Не наполягає.

Поправка 957. Южаніна. Не наполягає.

Поправка 958. Комітет з питань гуманітарної та інформаційної політики.
Не наполягає.

Поправка 959. Гетманцев. Не наполягає.

Поправка 960. Тимошенко. Не наполягає.

Поправка 961. Комітет з питань гуманітарної та інформаційної політики.
Не наполягає.

Поправка 962. Гетманцев. Не наполягає.

Далі йдуть поправки Демченка: від поправки 963 до поправки 978.
Не наполягає.

Поправка 978. Южаніна. Не наполягає.

Поправка 980. Южаніна. Не наполягає.

Поправка 981. Тимошенко. Не наполягає.

Далі знову йдуть поправки Демченка: від поправки 982 до поправки 989.
Не наполягає.

Поправка 990. Тимошенко. Не наполягає.

Поправка 991. Южаніна. Не наполягає.

Поправка 992. Тимошенко. Не наполягає.

Поправка 993. Южаніна. Не наполягає.

Поправка 994. Мінько. Не наполягає.

Поправка 995. Гетманцев. Не наполягає.

Поправка 996. Тимошенко. Не наполягає.

Поправка 997. Славицька. Не наполягає.

Поправка 998. Мінько. Не наполягає.

Поправка 999. Южаніна і колеги. Не наполягають.

Поправка 1000. Южаніна і колеги. Не наполягають.

Поправка 1001. Тимошенко і колеги. Не наполягають.

Поправка 1002. Южаніна і колеги. Не наполягають.

Поправка 1003. Тимошенко і колеги. Не наполягають.

Поправка 1004. Южаніна і колеги. Не наполягають.

Поправка 1005. Комітет з питань національної безпеки, оборони
та розвідки. Не наполягає.

Поправка 1006. Іонушас і колеги. Не наполягають.

Поправка 1007. Гетманцев і колеги. Не наполягають.

Поправка 1008. Гетманцев і колеги. Не наполягають.

Поправка 1011. Комітет з питань національної безпеки, оборони
та розвідки. Не наполягає.

Поправка 1012. Гетманцев і колеги. Не наполягають.

Поправка 1013. Тимошенко. Не наполягає.

Поправка 1014. Комітет з питань екологічної політики
та природокористування. Не наполягає.

Поправка 1015, 1016, 1017. Комітет з питань екологічної політики
та природокористування. Не наполягає.

Поправка 1018. Прошук. Не наполягає.

Поправка 1019. Комітет з питань екологічної політики та природокористування. Не наполягає.

Поправка 1020. Комітет з питань аграрної та земельної політики. Не наполягає.

Поправка 1021. Батенко. Не наполягає.

Поправка 1022. Кисилевський. Не наполягає.

Поправка 1023. Разумков. Будь ласка.

РАЗУМКОВ Д.О. Подивіться, які в нас професіонали. Ви не знаєте, скільки отримує вчитель. Мінімальний посадовий оклад для вчителя з квітня 2024 року становить 3600 гривень. До цього був 3195 гривень. Ось так ви й бюджети рахуєте, і так само знаєте, що відбувається в економіці.

А поправка 1023 стосується допомоги аграрному бізнесу, а не телевизором вашим зніматись. І ті закумульовані кошти, які ви пропонуєте спрямувати на програму Президента щодо виплати тисячі гривень кожному, направити в тому числі й на допомогу українському аграрному сектору, який наповнює ВВП України на 10 відсотків і фактично сьогодні генерує 40 відсотків валютної виручки до держави. Там лише 1 мільярд гривень. Ви не хочете цього зробити. Поясніть чому комітет це відхилив.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету щодо поправки 1023.

ПІДЛАСА Р.А. Кілька годин тому ми обговорювали статтю 38 проекту державного бюджету, яку пропонували скасувати. Так ось у цій статті передбачається направити 9,8 мільярда гривень залишків Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття, що надійшли в бюджет на початку 2024 року, на ряд видатків щодо підтримки бізнесу. Часткова компенсація вартості сільськогосподарської техніки для аграріїв є одним з цих трьох чи чотирьох напрямів, на які спрямовуватимуться ці кошти. Тому це питання вже врегульовано у проекті бюджету.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Наполягаєте на голосуванні?

Ставлю на голосування поправку 1023 Разумкова і колег. Комітетом вона відхилена. Прошу голосувати.

«За» – 14.

Рішення не прийнято.

Поправка 1024. Народна депутатка Шпак принесла перелік своїх поправок: 1024, 1054, 1115, 1129, 1201, 1202, 1296, 1356, 1393, 1399 і просить 5 хвилин на виступ.

Будь ласка, пані Любов.

ШПАК Л.О. Дякую. Продовжимо тему всіх соціальних стандартів і гарантій. Наше суспільство має запит на справедливість, і такий підхід, коли бідні бідніють, а багаті багатіють, однобокий і цинічний. Усе-таки повернемося до прожиткового мінімуму і поговоримо про це.

Давайте пригадаємо, що на сайті Міністерства соціальної політики прожитковий мінімум – 8089 гривень 28 копійок, у той час, коли в проекті бюджету на 2025 рік закладено 2920 гривень. Відповідно до цього будуть нараховуватися пенсії й соціальні виплати. Тобто виплати щодо прожиткового мінімуму, які держава гарантує Конституцією України, Законом України «Про прожитковий мінімум», нівелюються.

Якщо ми кажемо про пенсії, – це, наприклад, 3 тисячі гривень, якщо говоримо про зарплати, до речі, можна зайти на сайт Міністерства фінансів і подивитися середні зарплати керівного складу міністерств і відомств, – це 300 тисяч гривень. Уявляєте? Тобто, виходить, одна зарплата – це 100 пенсій? Тобто пенсіонеру, щоб отримати такі гроші треба прожити 8-9 років, а чиновник їх отримує за один місяць. Чому у нас, як завжди, бідні бідніють, а багаті, зрозуміло, багатіють?

Якщо ми говоримо про 2024-2025 роки, при тому що маємо за два роки інфляцію, а в наступному році закладено більше – 9,5 відсотка, курс долара закладено на рівні 45 гривень за долар, відповідно ми не збільшуємо розмір мінімальної зарплати і прожитковий мінімум знову залишається на тому ж рівні.

Хочу нагадати, що, за оцінками експертів Світового банку, 29 відсотків українського населення живе за межею бідності. Про це ми мріяли, до цього йшли, коли сьогодні порушуються елементарні соціальні гарантії, якими держава має забезпечити громадян? Це абсурд.

Якщо ми говоримо про зарплати вчителів, то вони не хочуть залишатися працювати в школах, їм вигідніше знайти якусь іншу роботу, або, що найстрашніше, виїхати за кордон, тому що держава не може їм забезпечити достойну заробітну плату.

Якщо ми говоримо про внутрішньо переміщених осіб. Поспілкувавшись з ними, стає зрозумілим, як почуваються люди, коли їм перестають виплачувати допомогу. Що їм робити в даній ситуації? Це непоодинокі випадки. У пенсіонерів з мінімальною пенсією, які залишилися без житла, маючи надію хоча б на якусь підтримку і соціальні виплати, їх забирають.

Якщо ми говоримо про компенсацію за зруйноване майно. Зрозуміло, на наступний рік суми не закладено, а в цьому році всі кошти вичерпано. Я не знаю, що відповідати людям на ті звернення, які сьогодні я маю. Казати, що всі їхні права порушено?

Але давайте повернемося до тих зарплат. Якщо переглянути всі зарплати чиновників, це просто нечувані суми. Я наполягаю, подивіться на сайті Міністерства фінансів, там всі розрахунки є. Уявіть цей абсурд, коли одна зарплата – це 100 пенсій. Таке може бути в цивілізованій країні? Це, певно, якийсь сюр.

Коли приймаються такі рішення, ви спілкуєтеся з людьми? Таке враження, що ви не виходите зі своїх кабінетів. Я не знаю, як можна не спілкуватися з людьми, які вас обрали? Підійть подивіться в очі тих бабусь, дідусів, які живуть на таку мінімальну пенсію. До того ж їм ще потрібно купити ліки, продукти, сплатити комунальні послуги, які постійно збільшуються.

Ви просто порушуєте всі норми соціальних гарантій. Я не розумію, як таке може відбуватися в цивілізованому суспільстві. Ми ж гарантували людям, які за нас голосували, підтримували нас, тож повинні відповідати перед ними. Що далі? Їм помирати? Як їм виживати?!

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ідемо далі.

Поправка 1025. Гетманцев. Не наполягає.

Поправка 1026. Кисилевський. Не наполягає.

Поправка 1027. Лабазюк. Не наполягає.

Поправка 1028. Гетманцев. Не наполягає.

Поправка 1029. Кисилевський. Не наполягає.

Поправка 1020. Гетманцев. Не наполягає.

Поправка 1031. Кисилевський. Не наполягає.

Поправка 1032. Славицька. Не наполягає.

Поправка 1033. Гетманцев. Не наполягає.

Поправка 1034. Тимошенко. Уже виступила.

Поправка 1035. Южаніна. Не наполягає.

Далі поправки Железняка – від поправки 1036 до поправки 1051. Він не наполягає, зняв усі свої поправки.

Поправка 1052. Мокан. Уже висловився.

Поправка 1053. Гетманцев. Не наполягає.

Поправка 1055. Разумков. Будь ласка.

РАЗУМКОВ Д.О. Руслане Олексійовичу, у мене поправки 1055, 1130, 1180, 1221. Дайте, будь ласка, 3 хвилини.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, 3 хвилини.

РАЗУМКОВ Д.О. Частина цих поправок стосується забезпечення сектору безпеки і оборони, виділення додаткових ресурсів для нашої армії. Тому що ви всім розповідаєте, що грошей на армію немає і фактично робите все, щоб їх й далі не було.

Скажіть, будь ласка, чому ці поправки було відхилено? Міністерство оборони підтримує це чи ні? Що сьогодні, за вашою логікою, було б пріоритетнішим, ніж сили безпеки і оборони? Чому, наприклад, на Офіс Президента, на Управління справами ви виділили в повному обсязі кошти, так як вони просили, а на сектор безпеки і оборони не виділили. Наприклад, щодо ГУР,

ви не підтримали наші поправки? Було багато поправок і від мене, і від моїх колег з об'єднання «Розумна політика», а їх не підтримали. Це зведення рахунків у зв'язку з тим, що ГУР – це єдине управління, у якому перед початком повномасштабного вторгнення казали, що буде війна, і до неї треба готуватися, будувати оборонні рубежі, у той час, як Офіс Президента та інші розповідали, що війни не буде, і треба готуватися до смаження шашликів та до іншого відпочинку? Чи це якась принципова позиція допомоги ворогу в боротьбі з українською армією? Тому що, коли ви сьогодні кажете, що ми забезпечили повністю всі потреби сектору безпеки і оборони, зокрема, передбачили й те, якщо, не дай Боже, щось відбудеться на фронті, то я повторюю: на фронті щодня щось відбувається, там щодня трагедія – наші хлопці й дівчата гинуть або отримують поранення.

Сьогодні виступали наші колеги і казали про 15 мільйонів гривень, які ви не виплачуєте родинам загиблих захисників, максимально затягуєте цей процес, паралельно через адміністративний тиск робите так, щоб суди не визнавали їх безвісти пропалими. Ви готуєте нові ідеї щодо знищення української економіки, підвищення ПДВ, ПДФО, нову хвилю мобілізації, на сьогодні йдеться про 160 тисяч, хочете зменшити незрозуміло до якого віку мобілізацію. До 18 років? Давайте вже до 15 років, щоб, як кажуть, два рази не вставати, говорите про мобілізацію жінок, і в цьому також нічого страшного немає. Дійсно, ви сидите у Верховній Раді, у вас є захист, вас не мобілізують, а інші просто виїдуть за кордон до того, як шалено ідіотські закони з'являться в стінах Верховної Ради.

Такий самий у вас вийшов і бюджет. Ви повідхиляли величезну кількість розумних поправок і об'єднання «Розумна політика», й інших народних депутатів.

Я не наполягатиму на цих поправках, тому що немає сенсу голосувати і просити їх підтримати, коли в залі немає монобільшості...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 1056. Мокан. Не наполягає.

Поправка 1058. Южаніна. Уже виступила.

Поправка 1059. Гетманцев. Не наполягає.

Поправка 1060. Пузійчук. Не наполягає.

Поправка 1061. Гетманцев. Не наполягає.

Поправка 1062. Васильченко. Не наполягає.

Поправка 1063. Мінько. Не наполягає.

Поправка 1065. Гетманцев. Не наполягає.

Поправка 1066. Гетманцев. Не наполягає.

Поправка 1067. Гетманцев. Не наполягає.

Поправка 1069. Геращенко. Уже виступила.

Поправка 1070. Геращенко з колегами. Уже виступили.

Поправка 1071. Мережко. Не наполягає.

Поправка 1072. Прощук. Не наполягає.

Поправка 1073. Комітет з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва. Не наполягає.

Поправка 1074. Прощук. Не наполягає.
 Поправка 1075. Мережко. Не наполягає.
 Поправка 1076. Гетманцев. Не наполягає.
 Поправка 1077. Комітет з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва. Не наполягає.
 Поправка 1078. Прощук. Не наполягає.
 Поправка 1079. Мережко. Не наполягає.
 Поправка 1080. Геращенко. Не наполягає.
 Поправка 1081. Комітет з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва. Не наполягає.
 Поправка 1082. Прощук. Не наполягає.
 Поправка 1083. Гетманцев. Не наполягає.
 Поправка 1084. Тимошенко. Уже виступила.
 Поправка 1085. Мережко. Не наполягає.
 Поправка 1086. Геращенко. Уже виступила.
 Поправка 1087. Комітет з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва. Не наполягає.
 Поправка 1088. Прощук. Не наполягає.
 Поправка 1089. Мережко. Не наполягає.
 Поправка 1090. Комітет з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва. Не наполягає.
 Поправка 1091. Прощук. Не наполягає.
 Поправка 1092. Комітет з питань гуманітарної та інформаційної політики. Не наполягає.
 Поправка 1093. Мережко. Не наполягає.
 Поправка 1094. Геращенко з колегами. Виступила.
 Поправка 1095. Комітет з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва. Не наполягає.
 Поправка 1096. Прощук. Не наполягає.
 Поправка 1097. Мережко. Не наполягає.
 Поправка 1098. Геращенко. Не наполягає.
 Поправка 1099. Магера. Не наполягає.
 Поправка 1100. Бондар. Не наполягає.
 Поправка 1101. Бондар. Не наполягає.
 Поправка 1102. Лаба. Не наполягає.
 Поправка 1104. Ковальчук. Не наполягає.
 Поправка 1105. Ковальчук. Не наполягає.
 Поправка 1106. Ковальчук. Не наполягає.
 Поправка 1107. Ковальчук. Не наполягає.
 Поправка 1108. Ковальчук. Не наполягає.
 Поправка 1109. Гетманцев. Не наполягає.
 Поправка 1110. Тимошенко. Виступила.
 Поправка 1111. Цимбалюк. Не наполягає.

Поправка 1112. Славицька. Не наполягає.
Поправка 1113. Цимбалюк. Не наполягає.
Поправка 1114. Тимошенко. Не наполягає.
Поправка 1116. Гетманцев. Не наполягає.
Поправка 1118. Комітет з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів. Не наполягає.
Поправка 1119. Цимбалюк. Не наполягає.
Поправка 1120. Мокан. Не наполягає.
Поправка 1121. Гетманцев. Не наполягає.
Поправка 1125. Славицька. Не наполягає.
Поправка 1131. Комітет з питань гуманітарної та інформаційної політики. Не наполягає.
Поправка 1133. Бондар. Не наполягає.
Поправка 1134. Комітет з питань національної безпеки оборони та розвідки. Не наполягає.
Поправка 1135. Штепа. Не наполягає.
Поправка 1136. Штепа. Не наполягає.
Поправка 1137. Штепа. Не наполягає.
Поправка 1138. Железняк. Не наполягає.
Поправки від 1139 до 1161. Железняк. Не наполягає.
Поправки від 1162 до 1179. Цабаль. Не наполягає. Він їх зняв.
Поправки 1181, 1182, 1183, 1184, 1185, 1186. Железняк. Також зняв.
Поправка 1188. Южаніна. Уже висловилося.
Поправка 1189. Южаніна. Висловилося.
Поправка 1190. Южаніна. Висловилося.
Поправка 1191. Гетманцев. Не наполягає.
Поправки від 1192 до 1200. Железняк. Він їх зняв.
Поправки від 1203 до 1220. Цабаль. Також зняв.
Поправки від 1222 до 1235. Железняк. Він їх зняв.
Поправка 1236. Комітет з питань національної безпеки, оборони та розвідки. Не наполягає.
Поправка 1237. Бакумов Олександр Сергійович. Не наполягає.
Поправка 1238. Лаба. Не наполягає.
Поправка 1241. Прощук. Не наполягає.
Поправка 1242. Мамка. Не наполягає.
Поправка 1243. Комітет з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування. Не наполягає.
Поправка 1244. Івченко. Не наполягає.
Поправка 1245. Гриб. Не наполягає.
Поправка 1246. Бабак. Не наполягає.
Поправка 1248. Совсун. Не наполягає.
Поправка 1249. Гетманцев. Не наполягає.
Поправка 1250. Тимошенко. Уже виступила.

Поправка 1251. Гетманцев. Не наполягає.
Поправка 1252. Лабазюк. Не наполягає.
Поправка 1253. Гетманцев. Не наполягає.
Поправка 1254. Комітет з питань освіти, науки та інновацій. Не наполягає.
Поправка 1255. Гетманцев. Не наполягає.
Поправка 1256. Молоток. Не наполягає.
Поправка 1257. Разумков. Будь ласка.

РАЗУМКОВ Д.О. Руслане Олексійовичу, додайте, будь ласка, ще поправку 1397, тобто дві одночасно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка.

РАЗУМКОВ Д.О. Тоді прошу 2 хвилини.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Яка ще?

РАЗУМКОВ Д.О. Поправка 1397.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка.

РАЗУМКОВ Д.О. Поправка 1397 стосується житлових субсидій. Ви її також відхилили. Замість того, щоб допомогти людям вижити в тих складних умовах, які створили не лише рашисти, коли відбулося повномасштабне вторгнення до нашої держави, ви також робите це через підвищення тарифів на електроенергію, а зараз ще плануєте підвищувати. Це правда, бо ви це підписали в меморандумі з МВФ, думаю, ви не будете сперечатися, зазначили, що будете підвищувати тарифи на електроенергію, на інші комунальні послуги. Ця правда абсолютно не корелюється з вашими та Зеленського обіцянками щодо мораторію на підвищення тарифів, до того ж ваші подвійні підходи вже нікого не дивують, але щоразу ти розумієш, що це дно, а потім ви його пробиваєте і знову пробиваєте.

Про що я кажу? Ви обіцяли не підвищувати тарифів для населення. Ви підвищуєте на те, що знаходиться в зоні відповідальності держави, але не даєте це зробити місцевій владі, ще й не компенсуєте різницю в тарифах, фактично намагаючись знищити систему комунальних закладів і систему забезпечення комунальних потреб, які припадають на місцеве самоврядування. Ви це знаєте, але паралельно з цим продовжуєте підвищувати тарифи, не дивлячись, що це призводить до кризи неплатежів.

Назвіть, будь ласка, яка на сьогодні сума заборгованості населення щодо несплати тарифів. Чому ви не підтримали нашу пропозицію? Яка на сьогодні сума заборгованості українського населення щодо всього комірнього? Хотілося б зрозуміти.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету щодо поправок 1257 та 1397.
Будь ласка.

ПІДЛАСА Р.А. Вони обидві відхилені.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Дмитре Олександровичу, ви наполягаєте на голосуванні?

Ставлю на голосування поправку 1257. Комітетом вона відхилена.

Прошу голосувати.

«За» – 13.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування поправку 1397 Разумкова. Комітетом вона відхилена. Прошу голосувати.

«За» – 12.

Рішення не прийнято.

Поправка 1258. Комітет з питань освіти, науки та інновацій. Не наполягає.

Поправка 1259. Гришина. Не наполягає.

Поправка 1261. Комітет з питань освіти, науки та інновацій. Не наполягає.

Поправка 1262. Гришина. Не наполягає.

Поправка 1263. Тимошенко. Виступила.

Поправка 1264. Гришина. Не наполягає.

Поправка 1265. Гетманцев. Не наполягає.

Поправка 1266. Комітет з питань освіти, науки та інновацій. Не наполягає.

Поправка 1267. Бабак. Не наполягає.

Поправка 1268. Комітет з питань освіти, науки та інновацій. Не наполягає.

Поправка 1269. Гетманцев. Не наполягає.

Поправка 1270. Комітет з питань освіти, науки та інновацій. Не наполягає.

Поправка 1271. Гетманцев. Не наполягає.

Поправка 1272. Тимошенко. Уже виступила.

Поправка 1273. Бабак. Не наполягає.

Поправка 1274. Железняк. Не наполягає.

Поправки від 1274 до 1280. Железняка. Він їх зняв.

Поправка 1281. Разумков. Будь ласка.

РАЗУМКОВ Д.О. Руслане Олексійовичу, ми її міняли.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Можливо, у мене не відмічено. Перепрошую.

Поправка 1281. Поміняна.

Поправка 1282. Струневич. Не наполягає.

Поправка 1284. Тимошенко. Уже виступила.

Поправка 1285. Комітет з питань освіти, науки та інновацій. Не наполягає.

Поправка 1286. Гетманцев. Не наполягає.

Поправка 1287. Дмитре Олександровичу, не міняли її? Будь ласка.

РАЗУМКОВ Д.О. Міняли.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Міняли? Перепрошую.

Поправка 1288. Гетманцев. Не наполягає.

Поправка 1289. Гетманцев. Не наполягає.

Поправка 1290. Комітет з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів. Не наполягає.

Поправка 1292. Зуб. Не наполягає.

Поправка 1293. Мамка. Не наполягає.

Поправка 1294. Славицька. Не наполягає.

Поправка 1295. Мамка. Не наполягає.

Поправка 1297. Разумков. Міняли? Дякую (*Шум у залі*).

Добре, поправка 1297. Разумков. Не наполягає. Поміняно вже, був виступ.

Поправка 1298. Дубнов. Не наполягає.

Поправка 1299. Гетманцев. Не наполягає.

Поправка 1302. Гетманцев. Не наполягає.

Поправка 1304. Радіна. Не наполягає.

Поправка 1305. Гетманцев. Не наполягає.

Поправки 1306, 1307, 1308, 1309. Дмитрієва. Вона вже висловилася щодо них.

Поправка 1310. Гетманцев. Не наполягає.

Поправка 1311. Гетманцев. Не наполягає.

Поправка 1312. Гетманцев. Не наполягає.

Поправка 1313. Гетманцев. Не наполягає.

Поправка 1314. Тимошенко. Уже виступила.

Поправка 1315. Це також поправка Дмитрієвої, щодо якої вже був виступ.

Поправки 1317, 1318, 1319. Дмитрієва. Уже виступила.

Поправка 1320. Разумков. Будь ласка.

РАЗУМКОВ Д.О. Поправка 1357.

З цього приводу сьогодні колеги вже виступали, і Микиша виступав, – це соціальний захист тих, хто у 1986 році під час аварії на Чорнобильській АЕС врятував нас від ядерної катастрофи. Насправді йдеться про приведення у відповідність із рішенням Конституційного Суду. Наприклад, ми пропонуємо виділити додатково 1 мільярд гривень. Це набагато менше, ніж закладено в піар-програму Офісу Президента на придбання квитків на «95 квартал» – тисяча гривень кожному і квиток незрозуміло куди. Тому пропонується витратити кошти все-таки за призначенням. Ми багато сьогодні говорили про допомогу людям

з інвалідністю. У даному разі йдеться про тих, які свого часу захистили Україну від ядерної катастрофи, а зараз держава їм має допомогти.

Будь ласка, скажіть, чому відхилили цю поправку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дмитре Олександровичу, це поправка 1357?

Будь ласка, позиція комітету щодо поправки 1357.

ПІДЛАСА Р.А. Я за вами не встигаю. Щойно ж була поправка 1320.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету щодо поправки 1357.

ПІДЛАСА Р.А. Поправку 1357 відхилено. Немає реалістичного джерела покриття цих видатків.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Дмитре Олександровичу, наполягаєте на голосуванні поправки 1357?

Ставлю на голосування поправку 1357 Разумкова. Комітетом вона відхилена. Прошу голосувати.

«За» – 10.

Рішення не прийнято.

Поправка 1358. Бондар. Не наполягає.

Поправка 1359. Комітет з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів. Не наполягає.

Поправка 1360. Третякова. Не наполягає.

Поправка 1361. Забуранна. Не наполягає.

Поправка 1362. Гетманцев. Не наполягає.

Поправка 1363. Третякова. Не наполягає.

Поправка 1364. Забуранна. Не наполягає.

Поправка 1365. Івченко. Виступив.

Поправка 1366. Гетманцев. Не наполягає.

Поправка 1367. Вона врахована, перепрошую.

Поправка 1368. Забуранна. Не наполягає.

Поправка 1369. Забуранна. Не наполягає.

Поправка 1370. Третякова. Не наполягає.

Поправка 1371. Комітет з питань гуманітарної та інформаційної політики. Не наполягає.

Поправка 1372. Гетманцев. Не наполягає.

Поправка 1373. Тимошенко. Виступила.

Поправка 1374. Вельможний. Виступив.

Поправка 1375. Тістик. Не наполягає.

Поправка 1376. Тістик. Не наполягає.

Поправка 1377. Тістик. Не наполягає.

Поправка 1378. Гетманцев. Не наполягає.

Поправка 1380. Фролов. Не наполягає (*Шум у залі*).

Поправка 1381... Фролов наполягає? Перепрошую.

Поправка 1379 Фролова врахована частково. А ви хочете повністю врахувати? Ваше право поставити поправку на повне врахування. Що?

ФРОЛОВ П.В., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Прошу мені надати 1 хвилину.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, 1 хвилина.

ФРОЛОВ П.В. Дякую.

Шановні колеги, йдеться про збереження виплати допомоги на проживання внутрішнім переселенцям на рівні хоча б 2024 року. На жаль, після підриву Каховської дамби кількість ВПО в Україні збільшується, а виплата і розмір допомоги на проживання ВПО, на жаль, зменшуються. Так, у 2023 році було передбачено 74 мільярди гривень для виплати допомоги на проживання ВПО. У цьому році на 17 мільярдів менше, а на наступний рік Кабінет Міністрів запропонував зменшити допомогу ще на 9 мільярдів гривень.

Шановні колеги, якщо ми продовжуватимемо таку тенденцію, то внутрішні переселенці повертатимуться на окуповані або небезпечні для проживання території. Тому прошу повне врахування цієї поправки.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, поправку 1379 Фролова і колег враховано частково. Водночас народний депутат Фролов наполягає на повному її врахуванні. Я все правильно сказав?

Ставлю на голосування для повного врахування поправку 1379. Прошу голосувати.

«За» – 15.

Рішення не прийнято.

Поправка 1380. Фролов. Будь ласка, 1 хвилина.

ФРОЛОВ П.В. Шановні колеги, у цій поправці передбачається спрямувати з 43 мільярдів гривень дорожнього фонду 9 мільярдів гривень на виплату допомоги для проживання ВПО. На початку повномасштабного вторгнення Кабінетом Міністрів було введено, ну, я вважаю, дискримінаційні критерії в призначенні 2 та 3 тисяч гривень виплат допомоги внутрішньо переміщеним особам. З березня цього року кількість українців, які отримують цю допомогу для проживання, було зменшено в чотири рази.

Ми не можемо цього допустити, тому що внутрішні переселенці не вивчають цих постанов уряду і не знають цих критеріїв, вони просто, коли

втрачають ці 2 та 3 тисячі гривень, вимушені або повертатися на окуповану територію, небезпечну для проживання, або їхати на захід, в країни Євросоюзу.

Тому я прошу врахувати цю поправку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 1380 Фролова. Комітетом вона відхилена, автор наполягає на її врахуванні. Прошу голосувати. «За» – 15.

Рішення не прийнято.

Поправка 1381. Гриб. Не наполягає.

Поправка 1382. Магера. Не наполягає.

Поправка 1383. Цимбалюк. Не наполягає.

Поправка 1385. Гетманцев. Не наполягає.

Поправка 1386. Тимошенко. Виступила.

Поправка 1388. Комітет не наполягає.

Поправка 1389. Гетманцев. Не наполягає.

Поправка 1390. Комітет з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів. Не наполягає.

Поправка 1391. Комітет з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів. Не наполягає.

Поправка 1392. Тимошенко. Виступила.

Поправка 1394. Разумков.

Будь ласка, Дмитре Олександровичу.

РАЗУМКОВ Д.О. Руслане Олексійовичу, ми її вже пройшли.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Можливо, тоді скажіть, що ми пройшли, бо я виходив, може, ми десь трохи втратилися.

РАЗУМКОВ Д.О. Бачите, я ж на відміну від бюджетного комітету порядна людина, правду кажу.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дмитре Олександровичу, ми всі кажемо правду, лише правду і нічого крім правди, і це дуже хороша річ.

Поправка 1395. Комітет з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів. Не наполягає.

Поправка 1398. Гриб. Не наполягає.

Поправка 1400. Івченко. Уже виступив.

Шпак щодо своїх поправок уже виступила.

Поправка 1402. Комітет з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів. Не наполягає.

Поправка 1403. Третьякова. Не наполягає.

Поправка 1404. Забуранна. Не наполягає.

Дмитре Олександровичу, я не знаю. Щодо поправки 1406 у мене також не відмічено. Давати? Будь ласка.

Поправка 1406. Разумков. Будь ласка.

РАЗУМКОВ Д.О. Якщо можна, об'єднайте поправки 1406 та 1509 і дайте, будь ласка, 2 хвилини.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, 2 хвилини. Обнулїть час.

РАЗУМКОВ Д.О. Дякую. Дивїться, у нас є проблема. Ваша голова партїї Шуляк казала, що в бюджетї для виплат переселенцям і тим, які втратили житло під час рашистської агресїї, немає грошей. Насамперед це не б'ється з обїцянками Президента, Кабміну і монобїльшостї, що все, що було знищено, компенсує держава. Нїхто не розповїдав, що це з якихось репарацїй ворога і після вїйни, про це забули й промовчали.

Але є конкретна пропозицїя – забрати грошї в Державної служби спецїального зв'язку та захисту інформациї України, якїй передано невластивї функцїї, і так потроху назбирати хоча б на часткову компенсацїю людям, які втратили своє житло, у тому числї й через вас. Тому що до початку повномасштабного вторгнення ви не готувалися до вїйни. І не кивайте головою, в цьому бюджетї ви також це не врахували. Вас у 2023 роцї, коли ви голосували проєкт бюджету на 2024 рік, запитували, чи враховано цї ресурси, ви також вїдповїдали, що враховано. Можемо пїдняти стенограму, подивитися. Тому треба не кивати головою, а просто визнати, що ви цього не врахували, або цї кошти спрямували на якїсь іншї напрями, або ви не знаєте, куди вони направленї. Це не додає вам, як голові комїтету, в принципї, комїтету і Верховній Радї в цїлому.

Тому я хотїв би зрозумїти, чому ви не пїдтримали поправку 1509, якою передавалося 655 мїльйонїв гривень тим (так, це невелика сума, але точно була б корисна), хто втратив своє житло під час рашистської атаки.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позицїя комїтету щодо поправки 1509. Будь ласка.

ПІДЛАСА Р.А. Поправку 1509 вїдхилено, тому що це конкретна програма, яка фїнансується коштом кредиту європейських партнерїв. Але уряд має план збїльшити до другого читання видатки на програми щодо компенсацїї за знищене або зруйноване житло для українцїв, які того потребують.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дмитре Олександровичу, наполягаєте? Ставлю на голосування поправку 1509 авторства Разумкова. Комїтетом вона не пїдтримана. Прошу голосувати.

«За» – 12.

Рїшення не прийнято.

Поправка 1407. Гетманцев. Не наполягає.
 Поправка 1408. Богданець. Не наполягає.
 Поправка 1409. Гетманцев. Не наполягає.
 Поправка 1410. Третьякова. Не наполягає.
 Поправка 1411. Забуранна. Не наполягає.
 Поправка 1413. Ковальчук. Не наполягає.
 Поправка 1414. Ковальчук. Не наполягає.
 Поправки 1415, 1416, 1417. Ковальчук і колеги. Не наполягають.
 Поправка 1418. Гетманцев. Не наполягає.
 Поправка 1420. Гетманцев. Не наполягає.
 Поправка 1421. Ковальчук. Не наполягає.
 Поправка 1422. Ковальчук. Не наполягає.
 Поправка 1423. Южаніна. Не наполягає.
 Поправка 1424. Совсун. Не наполягає.
 Поправка 1425. Совсун. Не наполягає.
 Поправка 1426. Совсун. Не наполягає.
 Поправка 1427. Івченко. Не наполягає.
 Поправка 1428. Гетманцев. Не наполягає.
 Поправка 1429. Комітет з питань екологічної політики та природокористування. Не наполягає.
 Поправка 1430. Комітет з питань екологічної політики та природокористування. Не наполягає.
 Поправка 1431. Фролов. Не наполягає.
 Поправка 1432. Комітет з питань екологічної політики та природокористування. Не наполягає.
 Поправка 1433. Овчинникова. Не наполягає.
 Поправка 1434. Прощук. Не наполягає.
 Поправка 1435. Комітет з питань екологічної політики та природокористування. Не наполягає.
 Поправка 1436. Овчинникова. Не наполягає.
 Поправка 1437. Прощук. Не наполягає.
 Поправка 1438. Комітет з питань екологічної політики та природокористування. Не наполягає.
 Поправка 1439. Комітет з питань екологічної політики та природокористування. Не наполягає.
 Поправка 1440. Прощук. Не наполягає.
 Поправка 1441. Гетманцев. Не наполягає.
 Поправка 1442. Прощук. Не наполягає.
 Поправка 1443. Комітет з питань екологічної політики та природокористування. Не наполягає.
 Поправка 1444. Гетманцев. Не наполягає.
 Поправка 1445. Тимошенко. Уже виступила.

Поправка 1446. Комітет з питань екологічної політики та природокористування. Не наполягає.

Поправка 1447. Гетманцев. Не наполягає.

Поправка 1448. Комітет з питань екологічної політики та природокористування. Не наполягає.

Поправка 1449. Гетманцев. Не наполягає.

Поправка 1450. Южаніна. Не наполягає.

Поправка 1451. Комітет з питань екологічної політики та природокористування. Не наполягає.

Поправка 1452. Прошук. Не наполягає.

Поправка 1453. Комітет з питань екологічної політики та природокористування. Не наполягає.

Поправка 1454. Комітет з питань екологічної політики та природокористування. Не наполягає.

Поправка 1455. Гетманцев. Не наполягає.

Поправка 1456. Тимошенко. Уже виступила.

Поправка 1457. Южаніна. Виступила і зняла свої поправки.

Поправка 1458. Комітет з питань екологічної політики та природокористування. Не наполягає.

Поправка 1461. Комітет з питань екологічної політики та природокористування. Не наполягає.

Поправка 1462. Комітет з питань екологічної політики та природокористування. Не наполягає.

Поправка 1463. Івченко. Не наполягає.

Поправка 1464. Комітет з питань екологічної політики та природокористування. Не наполягає.

Поправка 1465. Івченко. Не наполягає.

Поправка 1466. Василевська-Смаглюк. Не наполягає.

Поправка 1467. Комітет з питань екологічної політики та природокористування. Не наполягає.

Поправка 1468. Гетманцев. Не наполягає.

Поправка 1469. Комітет з питань екологічної політики та природокористування. Не наполягає.

Поправка 1471. Комітет з питань аграрної та земельної політики. Не наполягає.

Поправка 1472. Славицька. Не наполягає.

Поправка 1473. Гетманцев. Не наполягає.

Поправка 1475. Комітет з питань аграрної та земельної політики. Не наполягає.

Поправка 1476. Гетманцев. Не наполягає.

Поправка 1478. Комітет з питань аграрної та земельної політики. Не наполягає.

Поправки 1479, 1480. Комітет з питань аграрної та земельної політики.
Не наполягає.

Поправка 1481. Мінько. Не наполягає.

Поправка 1482. Гетманцев. Не наполягає.

Поправка 1483. Южаніна. Уже виступила.

Поправка 1486. Гетманцев. Не наполягає.

Поправка 1487. Южаніна. Не наполягає.

Поправка 1488. Южаніна. Не наполягає.

Поправка 1489. Гетманцев. Не наполягає.

Поправка 1490. Гетманцев. Не наполягає.

Поправка 1491. Южаніна. Не наполягає.

Поправка 1492. Гетманцев. Не наполягає.

Поправка 1494. Южаніна. Не наполягає.

Поправка 1495. Комітет з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування. Не наполягає.

Поправки 1496, 1497, 1498. Комітет з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування.
Не наполягає.

Поправка 1500. Фролов.

Будь ласка, Павле Валерійовичу.

ФРОЛОВ П.В. Шановні колеги, у цій поправці передбачається спрямувати 5 мільярдів гривень з дорожнього фонду на програму «ЄВідновлення». Це надзвичайно важлива програма, яка допомагає українцям відновлювати свої оселі, втрачені та знищені російською агресією приміщення для проживання.

Тому, я вважаю, ми маємо перекинути кошти з дорожнього фонду на програму «ЄВідновлення». На жаль, кошти на програму «ЄВідновлення» надходять до нас лише за рахунок міжнародних партнерів: Світового банку та Банку розвитку Ради Європи. А в бюджеті ми не передбачили жодної копійки.

Тому я пропоную проголосувати за цю поправку і спрямувати 5 мільярдів гривень на програму «ЄВідновлення» для забезпечення постраждалих українців, переселенців житлом. Прошу поставити дану поправку на голосування.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Позиція комітету щодо поправки 1500.

ПІДЛАСА Р.А. Я вже озвучувала позицію щодо програми загалом.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставлю на голосування поправку 1500. Комітетом вона відхилена. Прошу голосувати.

«За» – 15.

Рішення не прийнято.

Поправка 1503. Разумков. Дмитре Олександровичу, ви називали цю поправку чи ні? Я не... Далі. Чи вам?

РАЗУМКОВ Д.О. Так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка.

РАЗУМКОВ Д.О. Ні, дайте.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка.

РАЗУМКОВ Д.О. Руслане Олексійовичу, і об'єднайте, будь ласка, з поправкою 1517.

ГОЛОВУЮЧИЙ. 2 хвилини? Будь ласка.

РАЗУМКОВ Д.О. Руслане Олексійовичу, шановні колеги, я хотів би зрозуміти позицію щодо попереднього питання, тому що ви сказали, що фінансування Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України (ДССЗІ) відбувається за рахунок Європейського Союзу. Я ж не питаю, де ви там берете гроші на відновлення. Я вам сказав: є ресурс, який можна забрати і віддати людям на відбудову. А ви мені кажете: ця програма буде фінансуватися за рахунок міжнародних грантів. Так вона ж не фінансується, ваші ж колеги виступають, кажуть, що ні, немає грошей. Єдина, хто підтримувала, це представник Президента України у Верховній Раді України Михайлюк, яка казала, що це правильна історія і треба такі ресурси направляти на допомогу людям. Дякую колегам, які це розуміють.

Але повертаюся до поправки 1517. Роксолано Андріївно, вам конкретно тут пропонувалося забрати 200 мільйонів гривень і віддати на допомогу Державної програми забезпечення молоді житлом на 2013-2026 роки за рахунок державного дорожнього фонду. Є ж гроші! Ну, не збудуєте ви, трохи не вкрадуть ваші тимошенки, голіки та інші на дорогах. Трохи «заробите» менше. Дайте можливість людям, молодим родинам залишитися в Україні і почати жити тут, бо якщо немає даху над головою, люди не будуть залишатися, а шукатимуть механізм, як поїхати з держави у пошуках кращої долі, де не буде корупції, яку ви загнали в державі за Можай (за Можай, за Можай, Можай), де не буде того, що сьогодні робить влада, але ви цю поправку відхилили. Будь ласка, поясніть логіку вашого комітету.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету щодо поправки 1517. Будь ласка.

ПІДЛАСА Р.А. Ми відхилили поправку 1517, тому що ви пропонуєте взяти гроші, які наповнюють державний дорожній фонд, а я пропоную, і комітет, на щастя, підтримав, усі податки, які формує державний дорожній фонд, спрямувати на потреби оборони, а не на будь-яке будівництво: чи то доріг, чи там для когось квартир. Я вважаю, що всі ресурси, які ми акумулюємо як держава всередині країни, мають бути спрямовані на потреби оборони.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дмитре Олександровичу, ставимо цю поправку на голосування?

Ставлю поправку 1517, яку оголосив Дмитро Олександрович, на голосування. Позицію комітету ви почули, вона відхилена. Прошу голосувати.

«За» – 11.

Рішення не прийнято.

Ідемо далі.

Поправка 1504. Комітет з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування. Не наполягає.

Поправка 1505. Гетманцев. Не наполягає.

Поправка 1506. Тимошенко. Уже виступила і зняла свої поправки.

Поправка 1512. Комітет з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування. Не наполягає.

Поправка 1513. Южаніна. Не наполягає.

Поправка 1514. Южаніна. Не наполягає.

Поправка 1515. Тимошенко. Уже виступила.

Поправка 1518. Гетманцев. Не наполягає.

Поправка 1519. Гетманцев. Не наполягає.

Поправка 1520. Комітет з питань гуманітарної та інформаційної політики. Не наполягає.

Поправка 1521. Гетманцев. Не наполягає.

Поправка 1522. Южаніна. Не наполягає.

Поправка 1523. Гетманцев. Не наполягає.

Поправка 1524. Гетманцев. Не наполягає.

Поправка 1525. Гетманцев. Не наполягає.

Поправка 1526. Гетманцев. Не наполягає.

Поправка 1527. Княжицький. Не наполягає.

Поправка 1528. Железняк. Не наполягає.

Поправка 1529. Геращенко. Не наполягає.

Поправка 1530. Пузійчук. Не наполягає.

Поправка 1531. Южаніна. Не наполягає.

Поправка 1532. Осадчук. Не наполягає.

Поправка 1533. Железняк. Не наполягає.

Поправка 1534. Мокан. Уже виступив.

Поправка 1535. Южаніна. Уже виступила.

Поправка 1536. Пузійчук. Не наполягає.

Поправка 1537. Железняк. Уже виступив. Зняв свою поправку.
Поправка 1538. Южаніна. Те саме.
Поправка 1539. Железняк. Зняв.
Поправка 1540. Комітет з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування. Не наполягає.
Поправка 1541. Шуляк. Не наполягає.
Поправка 1542. Комітет з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування. Не наполягає.
Поправка 1543. Безгін. Не наполягає.
Поправка 1546. Комітет з питань молоді і спорту. Не наполягає.
Поправка 1547. Гетманцев. Не наполягає.
Поправка 1548. Тимошенко. Уже виступила.
Поправка 1549. Комітет з питань молоді і спорту. Не наполягає.
Поправка 1550. Санченко. Не наполягає.
Поправка 1551. Мокан. Уже виступив.
Поправка 1553. Железняк. Не наполягає.
Поправка 1554. Железняк. Не наполягає.
Поправка 1555. Комітет з питань молоді і спорту. Не наполягає.
Поправка 1556. Молоток. Не наполягає.
Поправка 1557. Прощук. Не наполягає.
Поправка 1558. Комітет з питань молоді і спорту. Не наполягає.
Поправка 1559. Комітет з питань молоді і спорту. Не наполягає.
Поправка 1561. Молоток. Не наполягає.
Поправка 1562. Прощук. Не наполягає.
Поправки 1563, 1564. Комітет з питань молоді і спорту. Не наполягає.
Поправка 1565. Дубнов. Не наполягає.
Поправка 1567. Южаніна. Не наполягає.
Поправка 1568. Южаніна. Не наполягає.
Поправка 1569. Гетманцев. Не наполягає.
Поправка 1570. Яценко. Не наполягає.
Поправка 1571. Іонушас. Не наполягає.
Поправка 1572. Крулько. Не наполягає.
Поправка 1573. Гетманцев. Не наполягає.
Поправка 1574. Южаніна. Не наполягає.
Поправки від 1575 до 1626. Железняка. Усі поправки зняв.
Поправка 1628. Ковальчук. Не наполягає.
Поправка 1629. Ковальчук. Не наполягає.
Поправка 1630. Ковальчук. Не наполягає.
Поправка 1631. Ковальчук. Не наполягає.
Поправка 1632. Южаніна. Уже виступила.
Поправка 1634. Тістик. Не наполягає.
Поправка 1635. Тістик. Не наполягає.
Поправка 1638. Мамка. Не наполягає.

Поправка 1639. Гетманцев. Не наполягає.
 Поправка 1641. Гетманцев. Не наполягає.
 Поправка 1646. Пузійчук. Не наполягає.
 Поправка 1648. Южаніна. Уже виступила.
 Поправка 1649. Тістик. Не наполягає.
 Поправка 1650. Тістик. Не наполягає.
 Поправка 1651. Тістик. Не наполягає.
 Поправка 1652. Тістик. Не наполягає.
 Поправка 1654. Тістик. Не наполягає.
 Поправка 1657. Южаніна. Уже виступила.
 Поправки від 1658 до 1666. Железняк. Усі поправки зняв.
 Поправка 1667. Гетманцев. Не наполягає.
 Далі поправки Южаніної, які вона також використала.
 Поправка 1676. Гетманцев. Не наполягає.
 Поправка 1677. Гетманцев. Не наполягає.
 Поправка 1678. Комітет з питань гуманітарної та інформаційної політики.
 Не наполягає.
 Поправка 1679. Комітет з питань гуманітарної та інформаційної політики.
 Врахована частково.
 Поправка 1681. Гетманцев. Не наполягає.
 Поправка 1682. Княжицький. Уже виступив.
 Поправка 1683. Осадчук. Не наполягає.
 Поправка 1684. Пузійчук. Не наполягає.
 Поправки від 1685 до 1701. Железняк. Усі поправки зняв.
 Поправка 1702. Мокан. Також виступив щодо своїх поправок.
 Поправка 1703. Тимошенко. Не наполягає.
 Поправка 1704. Южаніна. Не наполягає.
 Поправки від 1705 до 1708. Железняк. Не наполягає.
 Поправка 1709. Гетманцев. Не наполягає.
 Поправка 1711. Вона врахована.
 Поправка 1713. Василевська-Смаглюк. Не наполягає.
 Поправка 1716. Гетманцев. Не наполягає.
 Поправка 1717. Комітет з питань гуманітарної та інформаційної політики.
 Не наполягає.
 Поправка 1718. Осадчук. Не наполягає.
 Поправка 1719. Юрчишин. Не наполягає.
 Поправки від 1720 до 1736. Железняк. Автор їх відкликав.
 Поправка 1737. Гетманцев. Не наполягає.
 Поправка 1738. Тимошенко. Не наполягає.
 Поправка 1739. Гетманцев. Не наполягає.
 Поправка 1740. Комітет з питань гуманітарної та інформаційної політики.
 Не наполягає.
 Поправка 1741. Гетманцев. Не наполягає.

Поправка 1742. Комітет з питань гуманітарної та інформаційної політики. Не наполягає.

Поправка 1743. Комітет з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування. Не наполягає.

Поправка 1744. Бондар. Не наполягає.

Поправка 1745. Гетманцев. Не наполягає.

Поправка 1746. Тимошенко. Уже виступила.

Поправка 1748. Комітет з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування. Не наполягає.

Поправка 1749. Гетманцев. Не наполягає.

Поправка 1750. Комітет з питань цифрової трансформації. Не наполягає.

Поправка 1751. Гетманцев. Не наполягає.

Поправка 1754. Комітет з питань національної безпеки, оборони та розвідки. Не наполягає.

Поправка 1755. Гетманцев. Не наполягає.

Поправка 1756. Здається, Дмитро Олександрович ще не використав права. Будь ласка, ваша поправка 1756.

РАЗУМКОВ Д.О. Руслане Олексійовичу, поправку 1553 я надіслав Олександрю Сергійовичу, вона в нього має бути. Нехай він віддасть вам перелік тих поправок, які будуть в обмін на виступ, і обнулить, будь ласка, час.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 1756. Будь ласка.

РАЗУМКОВ Д.О. Роксолано Андріївно, дивіться, за рахунок коштів Національного банку ми пропонували додатково виділити 1 мільярд гривень на Головне управління розвідки. Ви це завернули. Поясніть, будь ласка, в чому логіка? Думаю, ви не будете сперечатися, що ГУР продемонстрував себе як структура, що, дійсно, боронить інтереси нашої держави, на відміну від багатьох інших, у тому числі й частини Кабміну, які на початку вторгнення, коли ГУР стояв і захищав місто Київ, як і багато інших військових і цивільних, які стали на захист нашої держави, втекли.

Гадаю, було б абсолютно логічно дати додатковий ресурс для виконання їхніх функцій і всередині держави, і за її межами, забравши ці кошти у Національного банку. Ви це завернули. Поясніть, будь ласка, чому комітет це не підтримав.

Дякую.

ПІДЛАСА Р.А. Об'єм частини чистого прибутку Національного банку, який вони перераховують до державного бюджету, визначається не Кабінетом Міністрів і не Верховною Радою України. Відповідно до Закону України «Про Національний банк України» він є незалежною інституцією, незалежним регулятором. І лише після аудиту його діяльності за попередній рік

і підтвердженого прибутку аудиторською фірмою з хорошою репутацією він перераховує кошти до державного бюджету.

Оціночний показник на сьогодні становить 64 мільярди гривень на наступний рік. Ми можемо зазначити в бюджеті, що вони перерахують більше, але цього не відбудеться. І результатом такої операції з нашого боку буде лише недофінансування оборонних видатків. Ми записали зараз у видатки на потреби...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви наполягаєте?

Ставлю на голосування для врахування поправку 1756 Разумкова. Комітетом вона відхилена. Прошу голосувати.

«За» – 10.

Рішення не прийнято.

Поправка 1757. Тищенко. Не наполягає.

Поправка 1758. Гетманцев. Не наполягає.

Поправка 1760. Гетманцев. Не наполягає.

Поправка 1764. Ткаченко. Не наполягає.

Поправка 1765. Забуранна. Не наполягає.

Поправка 1766. Пушкаренко. Не наполягає.

Поправка 1767. Гетманцев. Не наполягає.

Поправка 1768. Гетманцев. Не наполягає.

Поправка 1769. Гетманцев. Не наполягає.

Далі йдуть поправки Южаніної та Тимошенко, які ми вже проговорили.

Поправка 1775. Радіна. Не наполягає.

Поправка 1777. Мамка. Не наполягає.

Далі знову поправки Южаніної та Тимошенко.

Поправка 1780. Соколов. Не наполягає.

Поправка 1782. Гетманцев. Не наполягає.

Поправка 1785. Радіна. Не наполягає.

Поправка 1786. Юрчишин. Не наполягає.

Поправка 1787. Комітет з питань гуманітарної та інформаційної політики.

Не наполягає.

Поправка 1788. Гетманцев. Не наполягає.

Поправки від 1789 до 1794. Железняк. Не наполягає.

Далі знову йдуть поправки Тимошенко та Южаніної, які вже виступили.

Поправка 1800. Молоток. Вона врахована частково, але автор на повному її врахуванні не наполягає.

Поправка 1801. Тимошенко. Не наполягає.

Поправка 1802. Южаніна. Не наполягає.

Поправка 1803. Комітет з питань національної безпеки, оборони та розвідки. Не наполягає.

Поправка 1804. Гетманцев. Не наполягає.

Поправка 1805. Комітет з питань освіти, науки та інновацій. Не наполягає.

Поправка 1809. Пуртова. Не наполягає.

Поправка 1810. Комітет з питань освіти, науки та інновацій. Не наполягає.

Поправка 1813. Мамка. Не наполягає.

Поправка 1814. Драбовський. Не наполягає.
Поправка 1816. Тимошенко. Уже виступила.
Поправки від 1817 до 1827. Железняк. Не наполягає.
Поправка 1828. Гетманцев. Не наполягає.
Поправка 1829. Мамка. Не наполягає.
Поправка 1830. Стефанчук. Не наполягає.
Поправка 1831. Тимошенко. Не наполягає.
Поправка 1832. Крулько. Уже виступив.
Поправка 1833. Стефанчук. Не наполягає.
Поправка 1834. Крулько. Не наполягає.
Поправка 1837. Вагнер. Не наполягає.
Поправка 1838. Іонушас. Не наполягає.
Поправка 1839. Тимошенко. Не наполягає.
Поправка 1840. Комітет з питань освіти, науки та інновацій. Не наполягає.
Поправка 1841. Іонушас. Не наполягає.
Поправка 1842. Тимошенко. Уже виступила. І її ж поправки йдуть далі.
Поправка 1844. Гетманцев. Не наполягає.
Поправка 1846. Комітет з питань освіти, науки та інновацій. Не наполягає.
Поправка 1847. Бабак. Не наполягає.
Поправка 1848. Комітет з питань національної безпеки, оборони та розвідки. Не наполягає.
Поправка 1850. Гетманцев. Не наполягає.
Поправка 1851. Южаніна. Не наполягає.
Поправка 1852. Славицька. Не наполягає.
Поправка 1854. Комітет з питань національної безпеки, оборони та розвідки. Не наполягає.
Поправка 1855. Комітет з питань національної безпеки, оборони та розвідки. Не наполягає.
Поправки 1856, 1857, 1858. Комітет з питань цифрової трансформації. Не наполягає.
Поправка 1859. Гетманцев. Не наполягає.
Поправка 1861. Комітет з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування. Не наполягає.
Поправка 1862. Гетманцев. Не наполягає.
Поправка 1863. Вельможний. Не наполягає.
Поправка 1864. Вельможний. Уже виступив.
Поправка 1865. Вельможний. Не наполягає.
Поправка 1866. Гетманцев. Не наполягає.
Поправка 1867. Разумков. Будь ласка.

РАЗУМКОВ Д.О. Дякую.

Руслане Олексійовичу, доєднайте ще, будь ласка, поправки 1867 та 1890.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка.

РАЗУМКОВ Д.О. Роксолано Андріївно, у поправці пропонується додатково виділити 300 мільйонів гривень на кредитування фермерським господарствам. Пропонується їх забрати з дуже класної статті – «Обслуговування та організаційне, інформаційно-аналітичне, матеріально-технічне забезпечення діяльності Президента України та Офісу Президента України». Думаю, це було б логічно. Я впевнений, що й Президент не заперечував би, щоб забрати кошти в половини дармоїдів, які там сидять, і віддати на допомогу аграрному сектору, який сьогодні генерує реальний прибуток для Державного бюджету України.

Але якщо ні, то я хотів би почути, чому ні, чому ви відхилили цю поправку, чому забезпечення Офісу Президента України для вас набагато важливіше, ніж допомога бізнесу. Це реальний бізнес, який працює в Україні, який не поїхав за кордон. До того ж це відповідало б інтересам країни набагато більше, ніж забезпечення потреб Офісу Президента. Якщо подивитися Бюджетну декларацію, яка пройшла через ваш комітет, за три роки ви хочете збільшити чисельність дармоїдів в Офісі Президента на 20 відсотків. Хотілося б зрозуміти, у чому логіка витрачання коштів на них, а не на тих, хто реально забезпечує Державний бюджет України, генерує прибуток для держави і валютну виручку, яка сьогодні конче необхідна Україні.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, позиція комітету щодо поправки 1867. Цікавить лише одна поправка 1867? Прошу.

ПІДЛАСА Р.А. Ця поправка відхилена, тому що ми вважаємо, що Президент України сьогодні, як і завжди, забезпечує важливу функцію інтересів України як на міжнародній арені, так і всередині держави.

Я лише хочу сказати, що організаційне забезпечення Офісу Президента і самого Президента не збільшується і залишається на рівні 2024 року. Ми вважаємо, що ця сума є справедливою і має залишитися такою ж.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ідемо далі.

Поправка 1868. Шпак. Уже зняла поправку.

Поправка 1869. Комітет з питань молоді і спорту. Не наполягає.

Поправка 1870. Мокан. Не наполягає.

Поправка 1871. Івченко. Не наполягає.

Поправка 1872. Комітет з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування. Не наполягає.

Поправки від 1873 до 1885. Вельможний. Уже виступив щодо них.

Поправка 1886. Батенко. Не наполягає.

Поправка 1887. Бакунець. Не наполягає.

Поправка 1888. Івченко. Не наполягає.

Поправка 1889. Комітет з питань освіти, науки та інновацій. Не наполягає.

Поправка 1891. Разумков. Ви сказали, що в кінці візьмете... Добре?
Не наполягає.

Поправка 1893. Крулько. Не наполягає.

Поправка 1894. Білозір. Не наполягає.

Поправка 1895. Євтушок. Не наполягає.

Поправка 1896. Фріс. Не наполягає.

Поправка 1897. Тимошенко. Уже виступила.

Поправка 1898. Васильченко. Виступила.

Поправка 1900. Юнаков. Не наполягає.

Поправка 1901. Геращенко. Виступила.

Поправка 1902. Васильченко. Виступила.

Поправка 1903. Княжицький. Виступив.

Поправка 1904. Мінько. Не наполягає.

Поправка 1905. Шпак. Не наполягає.

Поправка 1907. Мандзій. Не наполягає.

Поправка 1909. Вельможний. Не наполягає.

Поправка 1910. Вельможний. Не наполягає.

Поправка 1911. Цимбалюк. Не наполягає.

Поправка 1912. Славицька. Не наполягає.

Поправка 1913. Тимошенко. Уже виступила.

Поправка 1914. Комітет з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів. Не наполягає.

Поправка 1915. Штепа. Не наполягає.

Поправка 1916. Шпак. Уже виступила.

Поправка 1918. Гриб. Не наполягає.

Поправка 1920. Гришина. Не наполягає.

Поправка 1921. Славицька. Не наполягає.

Поправка 1922. Комітет з питань освіти, науки та інновацій. Не наполягає.

Поправка 1923. Гетманцев. Не наполягає.

Поправка 1924. Разумков. Він візьме слово щодо неї в контексті подальшого виступу.

Поправка 1925. Южаніна. Не наполягає.

Поправка 1927. Гетманцев. Не наполягає.

Поправка 1928. Івченко. Не наполягає.

Поправка 1929. Тимошенко. Не наполягає.

Поправка 1930. Славицька. Не наполягає.

Поправка 1931. Гетманцев. Не наполягає.

Поправка 1932. Комітет з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування. Не наполягає.

Поправка 1933. Славицька. Не наполягає.

Поправка 1934. Мандзій. Не наполягає.

Поправка 1935. Комітет з питань молоді і спорту. Не наполягає.

Поправка 1936. Молоток. Не наполягає.

Поправка 1937. Прощук. Не наполягає.
Поправки від 1938 до 1946. Железняк. Він їх зняв.
Поправка 1947. Тимошенко. Уже виступила.
Поправка 1948. Комітет з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування. Не наполягає.
Поправка 1949. Гетманцев. Не наполягає.
Поправка 1950. Разумков. Буде виступ в кінці.
Поправка 1951. Крулько. Не наполягає.
Поправка 1952. Люшняк. Не наполягає.
Поправка 1953. Геращенко. Уже виступила.
Поправка 1954. Фріс. Не наполягає.
Поправка 1956. Юнаков. Не наполягає.
Поправка 1959. Пивоваров. Не наполягає.
Поправка 1960. Батенко. Не наполягає.
Поправка 1961. Гетманцев. Не наполягає.
Поправка 1962. Мандзій. Не наполягає.
Поправка 1963. Крулько. Не наполягає.
Поправка 1964. Євтушок. Не наполягає.
Поправка 1966. Бакунець. Уже виступив.
Поправка 1968. Білозір. Не наполягає.
Поправка 1969. Рубльов. Не наполягає.
Поправка 1970. Фріс. Не наполягає.
Поправка 1972. Пасічний. Не наполягає.
Поправки 1973, 1974, 1975. Вельможний. Уже виступив.
Поправка 1976. Мокан. Уже виступив.
Поправки від 1977 до 1996. Железняк. Він їх зняв, не наполягає.
Поправка 1997. Гетманцев. Не наполягає.
Поправка 1998. Пузійчук. Не наполягає.
Поправка 1999. Княжицький. Не наполягає.
Поправка 2000. Мовчан. Уже виступив.
Поправки 2001, 2002. Южаніна. Уже виступила.
Поправка 2003. Славицька. Не наполягає.
Поправка 2004. Железняк. Він зняв свої поправки, не наполягає.
Поправка 2005. Геращенко. Не наполягає.
Поправка 2006. Лобазюк. Не наполягає.
Поправка 2008. Гетманцев. Не наполягає.
Поправка 2009. Разумков. Кінцевий виступ.
Поправка 2010. Бакунець. Не наполягає.
Поправка 2011. Крулько. Не наполягає.
Поправка 2012. Вінтоняк. Не наполягає.
Поправка 2013. Юнаков. Не наполягає.
Поправка 2014. Тимошенко. Не наполягає.
Поправка 2015. Славицька. Не наполягає.

Поправка 2016. Пасічний. Не наполягає.
Поправка 2017. Мінько. Не наполягає.
Поправка 2018. Геращенко. Не наполягає.
Поправка 2019. Люшняк. Не наполягає.
Поправка 2020. Фріс. Не наполягає.
Поправка 2021. Батенко. Не наполягає.
Поправка 2022. Княжицький. Не наполягає.
Поправка 2023. Бакунець. Не наполягає.
Поправка 2024. Разумков. Дмитре Олександровичу, здається, про цю поправку ви казали? Не наполягає.
Поправка 2026. Кисилевський. Не наполягає.
Поправка 2027. Батенко. Не наполягає.
Поправка 2028. Шпак. Не наполягає.
Поправка 2029. Княжицький. Не наполягає.
Поправка 2030. Лабазюк. Не наполягає.
Поправка 2031. Вінтоняк. Не наполягає.
Поправка 2032. Тимошенко. Уже виступила.
Поправка 2033. Пасічний. Не наполягає.
Поправка 2034. Юнаков. Не наполягає.
Поправка 2035. Разумков. Зараховується в кінець його виступу.
Поправка 2036. Геращенко. Не наполягає.
Поправка 2037. Крулько. Не наполягає.
Поправка 2038. Люшняк. Не наполягає.
Поправка 2039. Фріс. Не наполягає.
Поправка 2040. Батенко. Не наполягає.
Поправка 2042, Гетманцев. Не наполягає.
Поправка 2043. Комітет з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів. Не наполягає.
Поправка 2044. Горбенко. Не наполягає.
Поправка 2046. Тимошенко. Уже виступила.
Поправка 2047. Славицька. Не наполягає.
Поправка 2049. Гриб. Не наполягає.
Поправка 2050, Мокан. Не наполягає.
Поправка 2051, Комітет з питань соціальної політики. Не наполягає.
Поправка 2052, Козир. Не наполягає.
Поправка 2053, Горбенко. Не наполягає.
Поправка 2054. Третьякова. Не наполягає.
Поправка 2055. Шпак. Уже виступила.
Поправка 2056. Тимошенко. Уже виступила.
Поправка 2058. Гриб. Не наполягає.
Поправка 2059. Мокан. Уже виступив.
Поправка 2060. Шпак. Не наполягає.
Поправка 2061. Тимошенко і колеги. Уже виступили.

Поправка 2062. Магера. Не наполягає.

Поправка 2063. Тимошенко. Уже виступила.

Поправка 2064. Мамка. Не наполягає.

Поправка 2065. Комітет з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування. Не наполягає.

Поправка 2066. Комітет з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування. Не наполягає.

Поправка 2067. Шпак. Не наполягає.

Поправка 2068. Разумков. Вона також зараховується до кінцевого виступу Дмитра Разумкова.

Поправка 2070. Соколов. Не наполягає.

Поправка 2071. Тимошенко. Не наполягає.

Поправка 2072. Козир. Не наполягає.

Поправка 2073. Комітет з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування.

Поправка 2074. Аліксійчук. Не наполягає.

Поправка 2075. Аліксійчук. Не наполягає.

Поправка 2077. Пасічний. Не наполягає.

Поправки 2078, 2079, 2080. Пасічний. Не наполягає.

Поправка 2081. Василевська-Смаглюк. Не наполягає.

Поправка 2082. Пивоваров. Не наполягає.

Поправка 2083. Пивоваров. Не наполягає.

Поправка 2085. Шпак. Не наполягає.

Поправка 2087. Козир. Не наполягає.

Поправка 2088. Гетманцев. Не наполягає.

Поправка 2089. Кисилевський. Не наполягає.

Поправка 2090. Славицька. Не наполягає.

Поправка 2091. Івченко. Не наполягає.

Поправка 2092. Вельможний. Уже виступив.

Поправка 2093. Вельможний. Виступив.

Поправка 2094. Демченко. Не наполягає.

Поправка 2095. Комітет з питань правової політики. Не наполягає.

Поправка 2097. Лаба. Не наполягає.

Поправка 2098. Бабак. Не наполягає.

Шановні колеги, я надаю завершальних 9 хвилин Дмитру Олександровичу замість тих поправок, які ми попустили, які зарахували. Є Дмитро Олександрович? Будь ласка, Дмитре Олександровичу, 9 хвилин. Так ми домовлялися? Що-що? *(Шум у залі)*.

Дмитре Олександровичу, ви справляєтеся на два ефіри. Ваших завершальних 9 хвилин. Будь ласка.

Шановні колеги, ще раз запитаю, чи є хтось, хто буде ставити... *(Шум у залі)*.

БАКУМОВ О.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 173, Харківська область, політична партія «Слуга народу»). Можна з процедури 1 хвилину?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. З процедури – 1 хвилина. Чи ставитиме хтось ще свої поправки для врахування? Ні. Шановні колеги, тоді замість тих поправок, які я озвучив, Дмитро Олександрович – 9 хвилин на виступ, і з процедури виступить Олександр Сергійович – 1 хвилина.

Будь ласка, Дмитре Олександровичу.

РАЗУМКОВ Д.О. Дякую, Руслане Олексійовичу. На жаль, у залі депутати з об'єднання «Розумна політика» вже перейшла межу більшості і саме колеги з «Розумної політики» сьогодні склали більшість у стінах Верховної Ради. Проте, на жаль, поки що ми не можемо радіти тому, що ми стали більшістю, але нам соромно за колег, яких сьогодні в залі немає. Це, дійсно, соромно, тому що багато поправок і наших, й інших народних депутатів, зокрема від монобільшості, які сьогодні порушувалися, були розумні, правлені, направлені на забезпечення потреб наших захисників, військових, лікарів, освітян, тих, які, дійсно, потребують допомоги з боку держави. Вони були відхилені, ви так поспіхом пробігли.

Наприклад, поправка 1800 народного депутата Молотка дає 517 мільйонів гривень на Рахункову палату, голова якої сьогодні сиділа в цьому залі й розповідала, який класний бюджет. Дійсно, для неї він класний. Тому що ці пів мільярда гривень ідуть на потреби Рахункової палати, на її зарплати в 4 мільйона 300 тисяч на рік. Вдумайтесь! Вона отримує, як три хлопця, які сидять цілодобово «на нулі» протягом місяця. Думаю, вона не коштує й копійки порівняно з їхнім життям і здоров'ям, і тим, чим вони ризикують, знаходячись, наприклад, сьогодні на Селидівському, Покровському напрямках, під Оріховим. Думаю, варто було б, щоб такі персонажі, яких попризначав Офіс, це офісні персонажі, з'їздили б і поспілкувалися з нашими захисниками. Думаю, було б не погано, якщо б провели засідання бюджетного комітету десь у Сумській області, яку щодня накривають КАБами, у Кураховому, ви по-іншому верстали б бюджет, тому що розуміли б у яких умовах там живуть і військові, і цивільні люди. Я розумію, що голові та багатьом членам профільного комітету це не цікаво, вони більше переживають за дороги, за те, як назбирати 31 мільярд для програми Президента «штука від Президента».

Я розумію, що їм набагато важливіші дороги, видатки на корпоративи та відрядження Генерального прокурора, якого ми звільнили цього тижня. Але насправді інтереси держави в іншому, а не в тому, як катається по світу Генеральний прокурор, у якого потім половина прокурорів з інвалідністю.

Тут колеги жартували і казали, що йому треба видати грамоту. Їм треба надати інвалідність, а краще не надавати інвалідності, а відправити до наших

захисників, щоб вони показали, як переживали і що робили, щоб забезпечити Україну підтримкою на міжнародній арені. Тому що сьогодні їхня діяльність фактично зменшує підтримку наших захисників і нашої держави на теренах Європи, і фактично призводить до того, що підтримка України сьогодні падає. А це все через корупцію – ту хворобу, яку ви толеруєте.

Дуже добре розповідати, як зробив Президент восени 2022 року, сказавши, що всі корупціонери поїхали. Зараз керівник Офісу Президента розповідає, що корупції немає, бо якщо б вона була, ми не змогли б боротися з ворогом, не справлялися б з ними скільки років. Думаю, ми з ними справляємося не завдяки Офісу Президента, не завдяки Президенту, не завдяки Кабміну, не завдяки, вибачте, колеги, Верховній Раді, а виключно завдяки українському народу, українським захисникам, яким варто було б подякувати.

Те, що сьогодні в залі відсутні депутати, – це вкотре плювок в обличчя всім, хто боронить нашу державу.

Думаю, зараз у залі перебуває близько 12-15 людей. Я не дарма зараз сказав не народних депутатів, а людей з різних фракцій, які тут знаходяться, тому що це повага до своєї роботи, у кожного вона своя. Ми маємо приймати закони на користь держави і думати про державну політику, а у хлопців і дівчат на фронті інша робота – захищати цю державу, і, якщо б вони до своєї роботи ставилися так, як це роблять (важко їх так назвати) колеги по парламенту, яких сьогодні немає, яким в чаті... Шановна колега з фракції «Слуга народу» я ж не брешу, правда? Їм у чаті написали, що сьогодні можуть залишитися на засіданні лише фанати – ті, яким подобаються всеношні. А це не любов до всеношних, це робота, ми за неї отримуємо гроші, на відміну від тих, які сьогодні боронять нашу державу. Так, думаю, вони з великим задоволенням помінялися б з нами місцями, і, якщо ми будемо й далі так працювати, вони поміняються з нами місцями, і нам така заміна абсолютно не сподобається.

Сьогодні ви мали б голосувати за поправки народних депутатів з абсолютно різних фракцій, з абсолютно різними підходами. Є поправки більш якісні, є поправки менш якісні, але всі вони направлені на те, щоб зробити бюджет кращим. Виділити не додаткові зарплати для чиновників, а ресурси для армії, для ГУР, для забезпечення належною медициною.

Хотілося б подякувати медикам, які сьогодні зберігають наше здоров'я, здоров'я наших дітей і наших захисників. Я кажу не лише про військових медиків, які щодня рятують на фронті, а й про всіх медиків, які в цивільних лікарнях роблять все, щоб поставити на ноги, вилікувати, провести фізичну й психологічну реабілітації.

Ми в цьому бюджеті мали б подякувати нашим вчителям, викладачам вишів – усім, хто забезпечує майбутнє і створює умови, щоб діти не лише не їхали з держави, а поверталися сюди, вчилися тут і фактично забезпечували відбудову нашої держави замість багатьох тих, кого сьогодні просто немає в залі. Але жодна

з цих поправок не пройшла. Їх ставили народні депутати і з об'єднання «Розумна політика», і з фракції «Слуга народу», і з фракції «ЄС», з інших фракцій та груп. Жодна не пройшла.

Завтра в цьому залі ви будете голосувати за бюджет. Скажіть, вам не соромно за цей бюджет? Вам не соромно за те, як ви ставитеся до своєї роботи, до роботи захисників, лікарів, учителів?

Я вже згадував у цьому залі слова Голди Меїр, яка казала, що для того, щоб збудувати державу, в яку захочуть повертатися ваші діти, ви маєте зробити три професії найбільш шанованими та високооплачуваними. Це військові, вчителі та лікарі.

Пам'ятайте це!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олександр Сергійович Бакумов. Будь ласка.

БАКУМОВ О.С. Шановний головуючий, шановні колеги, враховуючи, що вже майже 9 годин триває безперервне пленарне засідання, все-таки, на превеликий жаль, конституційної більшості в залі немає, а цю проблему треба буде рано чи пізно вирішувати, і вирішувати серйозно, у правовій площині.

Враховуючи те, що у залі присутній член Конституційної Комісії з питань правової реформи, який займається внесенням змін до Конституції України, Олександр Сергійович Корнієнко. Є пропозиція десь занотувати і все-таки змінити статтю 91 Конституції України, щоб рішення Верховної Ради приймалися не більшістю від її конституційного складу, а більшістю від присутніх у сесійному залі. Тоді ми у двадцятьох зараз добре попрацювали б і ухвалили проект Державного бюджету на 2025 рік.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олександр Сергійовичу, вас згадали. Ви маєте право на репліку. Будь ласка.

КОРНІЄНКО О.С., *Перший заступник Голови Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»).* Так, Олександр Сергійовичу, дякую за вашу увагу до парламентської реформи. Дійсно, така пропозиція є навіть у висновках Місії Пета Кокса ще з 2016 року і в постанові Верховної Ради про імплементацію цих висновків. Але також у всьому світі є й практика, тому що такі системи мало де приживаються, як правило, вони високоризикові стосовно явки людей. Напевно, треба працювати над тим, які саме рішення можна приймати простою більшістю від присутніх, де має бути кваліфікований кворум. У нас є непогані зачатки цього, ви знаєте, що є конституційні закони, згадуються в Конституції, ми можемо це розширити. Так, ТСК над цим попрацює. Думаю, ми обов'язково вас залучимо. Ваша, Олександр

Сергійовичу, наукова експертиза обов'язково стане в нагоді державі. Дякую за постійну вашу присутність у цьому залі, за будь-яких обставин.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ми завершуємо сьогоднішнє засідання фантастичним діалогом двох Олександрів Сергійовичів, який спрямований на прекрасне майбутнє українського парламентаризму.

На цьому, шановні колеги, розгляд питань порядку денного на сьогодні завершено. Дякую всім за плідну роботу. Зараз я оголошую перерву в нашому пленарному засіданні. Про час і місце його продовження вам буде повідомлено завчасно. Нагадую про необхідність непоширення інформації щодо його початку. Продовжуємо працювати на перемогу.

Слава Україні!

ГОЛОСИ ІЗ ЗАЛУ. Героям слава!